

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΥΔΑΤΩΝ

2η ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Λεκανών Απορροής Ποταμών
Υδατικού Διαμερίσματος
Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (ΕΛ04)

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ

Έκθεση αξιολόγησης των αποτελεσμάτων της
διαβούλευσης

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ταμείο Συνοχής

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Γενική Γραμματεία Φυσικού Περιβάλλοντος και Υδάτων

Γενική Διεύθυνση Υδάτων

ΕΡΓΟ: 2^η ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΣΧΕΔΙΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΛΕΚΑΝΩΝ ΑΠΟΡΡΟΗΣ ΠΟΤΑΜΩΝ ΤΩΝ 14 ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ» ΥΠΟΕΡΓΑ 1-5. ΤΜΗΜΑ 2: “2^η ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΛΕΚΑΝΩΝ ΑΠΟΡΡΟΗΣ ΠΟΤΑΜΩΝ ΤΩΝ ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ ΔΥΤ. ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΙ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ”.

Κ Κ/Ξ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ ΣΧΕΔΙΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΥΔΑΤΩΝ ΔΥΤ. ΣΤΕΡΕΑΣ ΚΑΙ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ:

Γ. ΚΑΡΑΒΟΚΥΡΗΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΣΥΜΒ. ΜΗΧΑΝ. Α.Ε. - ENVECO Α.Ε. - ΕΜΒΗΣ Α.Ε.

2^η Αναθεώρηση του Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών

Υδατικού Διαμερίσματος Δυτ. Στερεάς Ελλάδας (EL04)

Αναλυτικό Κείμενο Τεκμηρίωσης

Έκθεση αξιολόγησης των αποτελεσμάτων της διαβούλευσης

Τελική Έκδοση

ΦΕΚ Έγκρισης 2^{ης} Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ ΥΔ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04): ΦΕΚ Α' 84 /12.06.2024

2^η ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΛΕΚΑΝΩΝ ΑΠΟΡΡΟΗΣ ΠΟΤΑΜΩΝ ΤΟΥ ΥΔΑΤΙΚΟΥ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΟΣ ΔΥΤ. ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ (EL 04)

Έκθεση αξιολόγησης των αποτελεσμάτων της διαβούλευσης

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1	ΕΙΣΑΓΩΓΗ - 2 ^η ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΛΕΚΑΝΩΝ ΑΠΟΡΡΟΗΣ ΠΟΤΑΜΩΝ	1
1.1	Εισαγωγή	1
1.2	Αντικείμενο παραδοτέου.....	1
2	Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ.....	3
2.1	Απαιτήσεις της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ για τη δημόσια διαβούλευση	3
2.2	Συμμετέχοντες, χρονοδιάγραμμα διαβούλευσης και τρόποι συμμετοχής.....	3
3	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΗΜΕΡΙΔΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ	7
3.1	Ημερίδα διαβούλευσης στο Μεσολόγγι.....	7
3.1.1	Περιγραφή ημερίδας διαβούλευσης.....	7
3.1.2	Συνοπτικά στοιχεία χαιρετισμών, ερωτημάτων & παρεμβάσεων ημερίδας διαβούλευσης 9	
3.2	Ημερίδα διαβούλευσης στην Κέρκυρα.....	27
3.2.1	Περιγραφή ημερίδας διαβούλευσης.....	27
3.2.2	Συνοπτικά στοιχεία χαιρετισμών, ερωτημάτων & παρεμβάσεων ημερίδας διαβούλευσης 30	
3.3	Αξιολόγηση αποτελεσμάτων ημερίδων.....	36
4	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΗΣ 2 ^{ΗΣ} ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ ΣΔΛΑΠ.....	38
4.1	Ημερίδα διαβούλευσης στο Μεσολόγγι.....	38
4.2	Ημερίδα διαβούλευσης στην Κέρκυρα.....	52
5	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ (ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ, ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ, ΣΧΟΛΙΑ)...	66
5.1	Απαντήσεις στο εισερχόμενο υλικό διαβούλευσης	66
5.2	Απαντήσεις σε σχόλια που υποβλήθηκαν στο πλαίσιο της διαβούλευσης των ΣΔΛΑΠ και των ΣΜΠΕ ΥΔ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας και Θεσσαλίας σχετικά με τις προτεινόμενες λύσεις για την επίτευξη των στόχων της Οδηγίας και την αντιμετώπιση του υδατικού ελλείμματος στ υδατικά συστήματα του ΥΔ Θεσσαλίας	96
A.	Έγγραφο: Σχόλια περιβαλλοντικών οργανώσεων στη δημόσια διαβούλευση για τη 2η αναθεώρηση των ΣΔΛΑΠ των ΥΔ04 Δυτικής Στερεάς Ελλάδας και ΥΔ08 Θεσσαλίας.....	96
B.	Έγγραφο: Κοινά σχόλια περιβαλλοντικών οργανώσεων στη δημόσια διαβούλευση επί των ΣΜΠΕ 2ης αναθεώρησης των ΣΔΛΑΠ των ΥΔ Θεσσαλίας (EL08) και Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04)	103
Γ.	Έγγραφο: Πρόσθετα σχόλια περιβαλλοντικών οργανώσεων στη διαβούλευση για τη 2η Αναθεώρηση των ΣΔΛΑΠ των ΥΔ04 Δυτικής Στερεάς Ελλάδας και ΥΔ08 Θεσσαλίας	113
Δ.	Γενική Απάντηση.....	129

6	ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΕΠΙ ΤΗΣ ΣΜΠΕ.....	131
6.1	Γνωμοδοτήσεις επί της ΣΜΠΕ.....	131
6.2	Απαντήσεις επί των γνωμοδοτήσεων.....	137
7	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ	168
7.1	Βασικά ζητήματα που προέκυψαν από τη διαβούλευση	168
7.2	Αποτελέσματα διαβούλευσης και ενσωμάτωση	169
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ & ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΗΜΕΡΙΔΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ	171

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ & ΣΧΗΜΑΤΩΝ

Πίνακας 3.1-1: Λίστα με στοιχεία φορέα / φυσικού προσώπου που πραγματοποίησαν παρέμβαση επί των εισηγήσεων που υποβλήθηκαν κατά τη διάρκεια της ημερίδας στο Μεσολόγγι στις 22/11/2023.....	9
Πίνακας 3.1-2: Χαιρετισμοί / αρχικές τοποθετήσεις που διατυπώθηκαν στην έναρξη της ημερίδας στο Μεσολόγγι στις 3/11/2023.....	10
Πίνακας 3.1-3: Παρεμβάσεις / τοποθετήσεις επί των εισηγήσεων που υποβλήθηκαν κατά τη διάρκεια της ημερίδας στο Μεσολόγγι στις 22/11/2023	10
Πίνακας 3.2-1: Λίστα με στοιχεία φορέα / φυσικού προσώπου που πραγματοποίησαν παρέμβαση επί των εισηγήσεων που υποβλήθηκαν κατά τη διάρκεια της ημερίδας στην Κέρκυρα στις 02/11/2023.....	30
Πίνακας 3.2-2: Χαιρετισμοί / αρχικές τοποθετήσεις που διατυπώθηκαν στην έναρξη της ημερίδας στην Κέρκυρα στις 2/11/2023.....	31
Πίνακας 3.2-3: Παρεμβάσεις / τοποθετήσεις επί των εισηγήσεων που υποβλήθηκαν κατά τη διάρκεια της ημερίδας στην Κέρκυρα στις 2/11/2023	31
Πίνακας 3.2-4: Σχόλια που υποβλήθηκαν διαδικτυακά κατά τη διάρκεια της ημερίδας στην Κέρκυρα στις 2/11/2023.....	35
Πίνακας 4-1: Λίστα με στοιχεία φορέα / φυσικού προσώπου που συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο κατά τη διάρκεια της ημερίδας στο Μεσολόγγι στις 22/11/2023.....	38
Πίνακας 4-2: Λίστα με στοιχεία φορέα / φυσικού προσώπου που συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο κατά τη διάρκεια της ημερίδας στην Κέρκυρα στις 02/11/2023.....	52
Πίνακας 5-1 Αναλυτικός πίνακας εισερχόμενου υλικού διαβούλευσης	67
Πίνακας 6-1 Κατάλογος γνωμοδοτήσεων σχετικών με τη Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) της 2 ^{ης} Αναθεώρησης του Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών (ΣΔΛΑΠ) του Υδατικού Διαμερίσματος Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04)	131
Σχήμα 4-1: Το QR code που χρησιμοποιήθηκε για την συμπλήρωση του ερωτηματολογίου κατά τη διάρκεια της ημερίδας στο Μεσολόγγι στις 22/11/2023.....	39
Σχήμα 4-2: Το QR code που χρησιμοποιήθηκε για την συμπλήρωση του ερωτηματολογίου κατά τη διάρκεια της ημερίδας στην Κέρκυρα στις 02/11/2023.....	53

ΣΥΝΤΟΜΕΥΣΕΙΣ

AR	σε κίνδυνο (At Risk)
GIG	Geographical Intercalibration Group (Γεωγραφική Ομάδα Διαβαθμονόμησης)
KTM	Key Type Measure
MED-GIG	Γεωγραφική Ομάδα Διαβαθμονόμησης της Μεσογειακής οικοπεριοχής
PAR	πιθανόν σε κίνδυνο (Probably At Risk)
WFD	Water Framework Directive
WG ECOSTAT	Ομάδα Εργασίας για την Οικολογική Κατάσταση
AAT	Ανώτερες Αποδεκτές Τιμές
BTM	Βασικός Τύπος Μέτρου
ΓΔΥ	Γενική Διεύθυνση Υδάτων
ΓΟΕΒ	Γενικός Οργανισμός Εγγείων Βελτιώσεων
ΔΑΟΚ	Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής
ΔΕΥΑ	Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης Αποχέτευσης
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΓΥ	Ειδική Γραμματεία Υδάτων (νυν ΓΔΥ)
ΕΕΛ	Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων
ΕΚ	Ευρωπαϊκή Κοινότητα
ΕΜΕΚΑ	Επιτροπή Μελέτης των Επιπτώσεων της Κλιματικής Αλλαγής
ΕΜΣΥ	Εθνικό Μητρώο Σημείων Υδροληψίας
ΕΟΚ	Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα
ΕΣΠΑ	Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς
ΕΣΠΚΑ	Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή στη Κλιματική Αλλαγή
ΕΥΣ	Επιφανειακό Υδατικό Σύστημα
ΖΕΠ	Ζώνη Ειδικής Προστασίας
ΙΤΥΣ	Ιδιαίτερος Τροποποιημένα Υδατικά Συστήματα
ΚΚ	Καθοδηγητικό Κείμενο
ΚΥΑ	Κοινή Υπουργική Απόφαση
ΛΑΠ	Λεκάνες Απορροής Ποταμών – Υδρολογικές Λεκάνες των κύριων ποταμών της χώρας (Υποδιαίρεση της ΠΛΑΠ)

N	Νόμος
ΟΠΘΣ	Οδηγία Πλαίσιο για τη Θαλάσσια Στρατηγική
ΟΠΕΚΕΠΕ	Οργανισμός Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων
ΟΠΥ	Οδηγία Πλαίσιο για τα Ύδατα (2000/60/ΕΚ)
Οδηγία	Οδηγία Πλαίσιο για τα Ύδατα (2000/60/ΕΚ)
ΟΤΑ	Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης
ΠΑΑ	Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης
πΓΔΜ	πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας
ΠΔ	Προεδρικό Διάταγμα
ΠΕ	Περιφερειακή Ενότητα
ΠΛΑΠ	Περιοχή Λεκανών Απορροής Ποταμών (Ταυτίζεται με το Υδατικό Διαμέρισμα)
ΠΟΑΥ	Περιοχή Οργανωμένης Ανάπτυξης Υδατοκαλλιεργειών
ΠΠΠ	Πρότυπα Ποιότητας Περιβάλλοντος
ΣΔΚΠ	Σχέδιο Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας
ΣΔΛΑΠ/ΣΔ	Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμού
ΣΜΠΕ	Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων
ΣΠΕ	Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση
ΤΚΣ	Τόπος Κοινοτικής Σημασίας
ΤΟΕΒ	Τοπικός Οργανισμός Εγγείων Βελτιώσεων
ΤτΕ	Τράπεζα της Ελλάδος
ΤΥΣ	Τεχνητό Υδατικό Σύστημα
ΥΑ	Υπουργική Απόφαση
ΥΔ	Υδατικό Διαμέρισμα
ΥΜΕΠΕΡΑΑ	Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον & Αειφόρος Ανάπτυξη
ΥΠΑΑΤ	Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων
ΥΠΕΝ	Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας
ΥΥΣ	Υπόγειο Υδατικό Σύστημα
ΥΣ	Υδατικό Σύστημα
ΦΕΚ	Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως
ΧΥΤΑ	Χώρος Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων

1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ - 2^η ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΛΕΚΑΝΩΝ ΑΠΟΡΡΟΗΣ ΠΟΤΑΜΩΝ

1.1 Εισαγωγή

Το παρόν αποτελεί το αναλυτικό κείμενο τεκμηρίωσης “Έκθεση αξιολόγησης των αποτελεσμάτων της διαβούλευσης” της 2^{ης} Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ και συντάχθηκε στο πλαίσιο του έργου «2^η ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΣΧΕΔΙΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΛΕΚΑΝΩΝ ΑΠΟΡΡΟΗΣ ΠΟΤΑΜΩΝ ΤΩΝ 14 ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ» ΥΠΟΕΡΓΑ 1-5. ΤΜΗΜΑ 2: “2^η ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΛΕΚΑΝΩΝ ΑΠΟΡΡΟΗΣ ΠΟΤΑΜΩΝ ΤΩΝ ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ ΔΥΤ. ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΙ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ».

1.2 Αντικείμενο παραδοτέου

Η έκθεση αξιολόγησης των αποτελεσμάτων της διαδικασίας διαβούλευσης καταγράφει και δίνει αναλυτικά στοιχεία για τις ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια της διαβούλευσης επί του προσχεδίου της 2ης Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ του Υδατικού Διαμερίσματος Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04) και της αντίστοιχης ΣΜΠΕ, όπου φορείς και κοινό κλήθηκαν να απαντήσουν σε ένα ερωτηματολόγιο και να υποβάλουν σχόλια, παρατηρήσεις και προτάσεις επί των προαναφερόμενων, τα οποία συνέβαλαν στη συνδιαμόρφωση της τελικής έκδοσης του ΣΔΛΑΠ με τους εμπλεκόμενους φορείς και το κοινό.

Το πρωτογενές υλικό της διαβούλευσης που περιλαμβάνει ιδίως τους συμμετέχοντες στην ημερίδα, τις παρεμβάσεις που πραγματοποιήθηκαν στην ημερίδα, τα γραπτά σχόλια στην ιστοσελίδα της διαβούλευσης και αυτά που απεστάλησαν στην Υπηρεσία, τα συμπληρωμένα ερωτηματολόγια, τις γνωμοδοτήσεις επί της ΣΜΠΕ διατηρείται στο αρχείο της ΓΔΥ.

Με σκοπό τη βέλτιστη ομαδοποίηση της εισερχόμενης πληροφορίας, στο παρόν παραδοτέο, **η όλη διαδικασία αναλύεται σε τέσσερα διακριτά μέρη:**

1. Παρουσίαση και αξιολόγηση αποτελεσμάτων των ημερίδων
2. Παρουσίαση και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των ερωτηματολογίων
3. Παρουσίαση και αξιολόγηση των εισερχομένων παρατηρήσεων / προτάσεων / υλικού
4. Παρουσίαση και αξιολόγηση των γνωμοδοτήσεων επί της ΣΜΠΕ

Ειδικότερα, στο Κεφάλαιο 2 δίνεται ένα σύντομο ιστορικό της διαβούλευσης, συμπεριλαμβανομένου του χρονοδιαγράμματος και του προγράμματος εργασιών.

Στο Κεφάλαιο 3 παρουσιάζονται οι ημερίδες που πραγματοποιήθηκαν και αφορούσαν στο ΥΔ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας. Περιγράφεται συνοπτικά η δομή και η εξέλιξη των Ημερίδων ως προς τους προσκεκλημένους, τις εισηγήσεις και τις παρεμβάσεις και γίνεται αξιολόγηση του αποτελέσματος.

Στο Κεφάλαιο 4 γίνεται παρουσίαση των αποτελεσμάτων των ερωτηματολογίων.

Στο Κεφάλαιο 5 γίνεται συνοπτική παρουσίαση των εισερχομένων παρατηρήσεων / προτάσεων / υλικού σε ότι αφορά τη διαδικασία διαβούλευσης και την εκπόνηση του διαχειριστικού σχεδίου.

Στο Κεφάλαιο 6 γίνεται συνοπτική παρουσίαση των γνωμοδοτήσεων επί της ΣΜΠΕ.

Τέλος, στο Κεφάλαιο 7 παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της διαβούλευσης καθώς οι αλλαγές / συμπληρώσεις / προσθήκες που περιλαμβάνονται στο Τελικό Σχέδιο ως αποτέλεσμα αυτής.

2 Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

2.1 Απαιτήσεις της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ για τη δημόσια διαβούλευση

Σύμφωνα με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ, η διαδικασία κατάρτισης σχεδίων διαχείρισης των λεκανών απορροής ποταμών οφείλει να συμπεριλάβει τη μέγιστη και λειτουργική κοινωνική συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Το άρθρο 14 της εν λόγω Οδηγίας επισημαίνει ότι:

Τα κράτη-μέλη ενθαρρύνουν την ενεργό συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων μερών στην υλοποίηση της παρούσας Οδηγίας, ιδίως δε στην εκπόνηση, την αναθεώρηση και την ενημέρωση των σχεδίων διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού. Τα κράτη-μέλη για κάθε περιοχή λεκάνης απορροής ποταμού δημοσιεύουν και θέτουν στη διάθεση του κοινού, συμπεριλαμβανομένων των χρηστών, για τη διατύπωση παρατηρήσεων:

A. Χρονοδιάγραμμα και πρόγραμμα εργασιών για την εκπόνηση του σχεδίου. Συμπεριλαμβανομένης κατάστασης ληπτέων μέτρων διαβουλεύσεων, τουλάχιστον τρία έτη πριν από την έναρξη της περιόδου στην οποία αναφέρεται το σχέδιο

B. Ενδιάμεση επισκόπηση των σημαντικών ζητημάτων διαχείρισης των υδάτων που εντοπίστηκαν στη λεκάνη απορροής ποταμού τουλάχιστον δύο έτη πριν από την έναρξη της περιόδου στην οποία αναφέρεται το σχέδιο

C. Αντίγραφο του προσχεδίου διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού, τουλάχιστον ένα έτος πριν από την έναρξη της περιόδου στην οποία αναφέρεται το σχέδιο

Η ενημέρωση λοιπόν του κοινού σε όλα τα στάδια της εφαρμογής της, αποτελεί απαίτηση της Οδηγίας Πλαίσιο για τα Ύδατα 2000/60/ΕΚ (Άρθρο 14), ενώ η ενεργός συμμετοχή θα πρέπει να ενθαρρύνεται.

Όλα τα σημαντικά ζητήματα θα πρέπει να συζητηθούν με τα ενδιαφερόμενα μέρη, τις αρμόδιες αρχές και το ευρύ κοινό μέσω κατάλληλων δράσεων διαβούλευσης και συμμετοχικών διαδικασιών.

Λαμβάνοντας υπόψη τις ως άνω επιταγές της Οδηγίας η ΓΔΥ διαμόρφωσε το πλαίσιο της διαβούλευσης στο Υδατικό Διαμέρισμα Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04) μεριμνώντας για την ορθή και ολοκληρωμένη ανάπτυξη διαδικασίας κοινωνικού διαλόγου.

2.2 Συμμετέχοντες, χρονοδιάγραμμα διαβούλευσης και τρόποι συμμετοχής

Στη διαδικασία συμμετοχής του κοινού κλήθηκαν να συμμετέχουν όλοι όσοι επηρεάζουν την καλή κατάσταση των υδάτων του Υδατικού Διαμερίσματος και επηρεάζονται από αυτήν.

Οι διαβουλευόμενοι εμπίπτουν σε μία τουλάχιστον από τις παρακάτω κατηγορίες:

- φορέας λήψης αποφάσεων
- διαχειριστής
- χρήστης ή καταναλωτής ύδατος
- εμπειρογνώμονας ή ειδικός

Ως φορείς λήψης αποφάσεων θεωρούνται όλα τα άτομα ή οι φορείς που έχουν θεσμική αρμοδιότητα στη λήψη αποφάσεων, σε θέματα σχετικά με τη διαχείριση του ύδατος όπως οι εκπρόσωποι του Κοινοβουλίου, τα Υπουργεία, οι Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, οι Περιφέρειες, οι Περιφερειακές Ενότητες, οι Δήμοι και οι αντίστοιχες υπηρεσίες τους.

Ο όρος διαχειριστές αναφέρεται σε όλους όσους έχουν ρόλο εφαρμογής στη διαχείριση των υδάτων και γενικότερα στην υλοποίηση των προβλεπόμενων από την Οδηγία Πλαίσιο 2000/60.

Οι χρήστες ή καταναλωτές ύδατος εκπροσωπούνται στη λίστα φορέων από αντίστοιχες ενώσεις, επιμελητήρια και συλλόγους αγροτών, βιομηχανικών και εμπορικών δραστηριοτήτων και άλλων φορέων που εκπροσωπούν το ευρύ κοινό.

Στην κατηγορία εμπειρογνώμονες – ειδικοί εντάσσονται επιστήμονες, σύμβουλοι, εκπαιδευτικά ιδρύματα, Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις και άλλοι ειδικοί φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Η διαδικασία διαβούλευσης επί της 2ης Αναθεώρησης του Σχεδίου Διαχείρισης ΛΑΠ του ΥΔ 04 ξεκίνησε το Μάρτιο του 2019 και ολοκληρώθηκε τον Νοέμβριο του 2023 και περιλάμβανε τα ακόλουθα:

Α' Φάση: Τον Μάρτιο του 2019 αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα του ΥΠΕΝ (<http://wfdver.ypeka.gr/el/consultation-gr/>) το αντικείμενο των προβλεπόμενων εργασιών κατάρτισης της 2^{ης} Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ καθώς επίσης και το αναλυτικό χρονοδιάγραμμα αυτών για την ενημέρωση του κοινού.

Β' Φάση: Τον Σεπτέμβριο του 2019 αναρτήθηκαν στην ιστοσελίδα του ΥΠΕΝ στοιχεία των σημαντικών θεμάτων διαχείρισης των υδατικών πόρων σε κάθε ΛΑΠ που περιελάμβανε συνοπτικά, τα αποτελέσματα του Εθνικού Δικτύου παρακολούθησης της κατάστασης των υδάτων της Χώρας για το Υδατικό Διαμέρισμα, τις κύριες πιέσεις, τον καθορισμό και την καταγραφή των αρμοδίων αρχών και των φορέων που συμμετέχουν στη διαβούλευση.

Γ' Φάση: Το Μάιο του 2023 αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα του ΥΠΕΝ το Προσχέδιο 1^{ης} Αναθεώρησης του Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Δυτικής Στερεάς Ελλάδας, καθώς επίσης και σχετικό ερωτηματολόγιο. Η φάση αυτή περιελάμβανε και την δημοσιοποίηση της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.

Η διαβούλευση ολοκληρώθηκε στις 05/11/2023 και η διαδικασία συλλογής των γνωμοδοτήσεων των συναρμόδιων υπηρεσιών στις 22/04/2024.

Για τους σκοπούς της διαβούλευσης της 2^{ης} Αναθεώρησης των ΣΔΛΑΠ διαμορφώθηκε από την Γενική Διεύθυνση Υδάτων ειδικός τόπος στην ιστοσελίδα του ΥΠΕΝ (<https://wfdver.ypeka.gr/el/consultation-gr/2revision-consultation-gr/>) όπου δόθηκε η δυνατότητα ανάρτησης δημόσιων σχολίων επί του υλικού που δημοσιεύθηκε. Μετά την ανάρτηση του υλικού στην ιστοσελίδα δόθηκε η δυνατότητα για υποβολή σχολίων (email και ανάρτηση σχολίων στο διαδίκτυο) καθώς και η δυνατότητα συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου διαβούλευσης.

Ακόμα, εκτός από τα ερωτηματολόγια κατά τη διάρκεια της διαβούλευσης υπήρχε η δυνατότητα παρεμβάσεων κατά την κατάρτιση της 2ης Αναθεώρησης των Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών με e-mail, fax ή ταχυδρομικά, με στόχο την κατάθεση διαφορετικών απόψεων και την παροχή πληροφοριών. Επιπλέον, στην ιστοσελίδα αυτή διατίθενται όλα τα στοιχεία του 1^{ου} Σχεδίου Διαχείρισης και της 1^{ης} Αναθεώρησης με τα σχετικά γεωχωρικά δεδομένα που αφορούν τα Υδατικά Συστήματα και την κατάστασή τους, καθώς επίσης και λοιπά σχετικά στοιχεία που σχετίζονται με την Διαχείριση των Υδατικών Πόρων όπως το Εθνικό Μητρώο Σημείων Υδροληψίας Επιφανειακών και Υπογείων Υδάτων, η Εθνική Βάση δεδομένων Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας Λυμάτων κλπ.

Πλέον των ανωτέρω, κατά τη διάρκεια της διαβούλευσης υπήρχε η δυνατότητα παρεμβάσεων στην κατάρτιση της 2^{ης} Αναθεώρησης των Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών με e-mail, fax ή ταχυδρομικά, με στόχο την κατάθεση διαφορετικών απόψεων και την παροχή πληροφοριών.

Στο πλαίσιο της διαβούλευσης και της ενθάρρυνσης της ενεργού συμμετοχής φορέων κατά τη διαδικασία της 2^{ης} Αναθεώρησης, πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις εργασίας μεταξύ της Γενικής Διεύθυνσης Υδάτων (ΓΔΥ), των Αναδόχων και των εμπλεκόμενων φορέων (Υπουργείων, Αποκεντρωμένης Διοίκησης, Περιφερειών και λοιπών τοπικών φορέων) για ανταλλαγή στοιχείων και απόψεων.

Επίσης πραγματοποιήθηκαν ειδικές συναντήσεις εργασίας με τις αρμόδιες Δ/σεις Υδάτων για τη διαμόρφωση τόσο του προσχεδίου Διαχείρισης όσο και του Προγράμματος Μέτρων. Ειδική μέριμνα δόθηκε στην άμεση εμπλοκή των Δ/σεων Υδάτων στην κατάρτιση της 2^{ης} Αναθεώρησης δεδομένου ότι αποτελούν το κύριο πυλώνα εφαρμογής των Σχεδίων Διαχείρισης σε περιφερειακό επίπεδο ως οι φορείς που ασκούν τις αρμοδιότητες της Αποκεντρωμένης Διοίκησης στο τομέα των υδάτων. Στο πλαίσιο αυτό:

- Διοργανώθηκε ειδική διήμερη συνάντηση εργασίας στην Αθήνα με τις Δ/σεις Υδάτων της χώρας (από 7/12/2023 έως 8/12/2023) στην οποία συζητήθηκαν τα θέματα της 2^{ης} Αναθεώρησης των Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών που σχετίζονται με το Πρόγραμμα Μέτρων και την οριστικοποίησή του.

Επιπλέον, οργανώθηκαν από τη ΓΔΥ:

- με τη συνδρομή της Δ/σης Υδάτων Δυτικής Ελλάδας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου ημερίδα στο Μεσολόγγι, στις 22/11/2023, με θέμα:

«Διαβούλευση 2^{ης} Αναθεώρησης Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών (ΣΔΛΑΠ) του Υδατικού Διαμερίσματος Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (ΕΛ04)».

- με τη συνδρομή της Δ/σης Υδάτων Ιονίου της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου, ημερίδα στην Κέρκυρα, στις 02/11/2023, με θέμα:

«Διαβούλευση 2^{ης} Αναθεώρησης Σχεδίου Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών (ΣΔΛΑΠ) των Υδατικών Διαμερισμάτων Βόρειας Πελοποννήσου (ΕΛ02), Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (ΕΛ04) και Ηπείρου (ΕΛ05) για τις Λεκάνες Απορροής Ποταμών των Ιονίων Νήσων»

Κατά τη διάρκεια των ημερίδων δόθηκε η δυνατότητα για συμπλήρωση των ερωτηματολογίων διαβούλευσης και για προφορικές παρεμβάσεις.

Μετά την υλοποίηση των ημερίδων καταρτίστηκε ο κατάλογος των συμμετεχόντων, συμπεριλαμβανομένων των στοιχείων επικοινωνίας τους, και παραλήφθηκε το οπτικοακουστικό υλικό, του οποίου έγινε απομαγνητοφώνηση με στόχο την κατάρτιση των πρακτικών.

Επισημαίνεται ότι η διαδικασία διαβούλευσης της ΣΜΠΕ υλοποιήθηκε παράλληλα με τη διαδικασία διαβούλευσης των Σχεδίων Διαχείρισης γεγονός που συνέβαλε σημαντικά στην διαμόρφωση των Οριστικών Σχεδίων Διαχείρισης.

3 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΗΜΕΡΙΔΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

3.1 Ημερίδα διαβούλευσης στο Μεσολόγγι

3.1.1 Περιγραφή ημερίδας διαβούλευσης

Στις 22 Νοεμβρίου 2023 πραγματοποιήθηκε στο Μεσολόγγι η προγραμματισμένη Ημερίδα Διαβούλευσης με αντικείμενο το Προσχέδιο της 2^{ης} Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ του Υδατικού Διαμερίσματος Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (ΕΛ04) και στόχο την πληρέστερη ενημέρωση του κοινού και την καταγραφή απόψεων.

Η ημερίδα διοργανώθηκε από την Γενικής Διεύθυνσης Υδάτων (ΓΔΥ) με τη συνδρομή της Δ/σης Υδάτων Δυτικής Ελλάδας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου.

Στην Ημερίδα παρουσιάστηκαν τα εξής θέματα:

- ✓ 2η Αναθεώρηση Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Οδηγίας Πλαίσιο 2000/60/ΕΚ και διαδικασίες διαβούλευσης.
- ✓ Σύνοψη της 2ης Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας.
- ✓ Ανάλυση χρήσεων Ύδατος και κύρια θέματα διαχείρισης.
- ✓ Ανάλυση πιέσεων και εκτίμηση των επιπτώσεών τους σε Επιφανειακά και Υπόγεια υδατικά συστήματα και κατάρτιση μητρώου ρυπαντών.
- ✓ Ταξινόμηση Επιφανειακών και Υπογείων υδατικών συστημάτων.
- ✓ Πρόγραμμα Βασικών και Συμπληρωματικών Μέτρων.
- ✓ Οικονομική Ανάλυση και κόστος υπηρεσιών ύδατος.
- ✓ Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων επί της 2ης Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ του Υδατικού Διαμερίσματος Δυτικής Στερεάς Ελλάδας.

Κατά τη διάρκεια της Ημερίδας συζητήθηκαν με τους συμμετέχοντες θέματα σχετικά με την κατάρτιση του Προσχεδίου της 2^{ης} Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ του ΥΔ, ενώ παράλληλα υπήρξαν τοποθετήσεις/παρεμβάσεις από ενδιαφερόμενους φορείς και πολίτες, οι οποίες καταγράφηκαν προκειμένου να ληφθούν υπόψη στην οριστική διαμόρφωση της 2^{ης} Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ.

Η Ημερίδα Διαβούλευσης στο Μεσολόγγι πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα συνεδριάσεων της Π.Ε. Αιτωλοακαρνανίας. Στην Ημερίδα Διαβούλευσης συμμετείχαν συνολικά 51 άτομα δια ζώσης και 534 με διαδικτυακή προβολή (εκ των οποίων οι 68 είχαν κάνει ονομαστική εγγραφή), μέσω των Καναλιών του διοργανωτή στο YouTube και στο Facebook. Κατά τη διάρκεια της ημερίδας δόθηκε η δυνατότητα στους συμμετέχοντες να συμπληρώσουν σχετικό ερωτηματολόγιο, αλλά και να θέσουν

στους Μελετητές προφορικές ή γραπτές παρεμβάσεις σε πραγματικό χρόνο. Επίσης, επισημάνθηκε πολλές φορές από τον Συντονιστή και τους Εισηγητές η δυνατότητα υποβολής γραπτών παρεμβάσεων μετά το τέλος της Ημερίδας.

Την Ημερίδα χαιρέτησαν:

- Ο Αντιπεριφερειάρχης Βιώσιμης Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, κ. Λάμπρος Δημητρογιάννης
- Ο Δήμαρχος Αργινίου κ. Γιώργος Παπαναστασίου

Το πρώτο μέρος της Ημερίδας περιλάμβανε τις παρακάτω εισηγήσεις:

- 2η Αναθεώρηση Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Οδηγίας Πλαίσιο 2000/60/ΕΚ και διαδικασίες διαβούλευσης - Εισηγήτρια: κα. Σπυριδούλα Λιάκου (Γενική Διεύθυνση Υδάτων)
- Εφαρμογή του Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (ΥΔ04) – 1η Αναθεώρηση – Εισηγήτρια: κα. Ιωάννα Καραθανάση, (Αν. Προϊσταμένη Δ/νσης Υδάτων Δυτ. Ελλάδας, Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου)
- Σύνοψη της 2ης Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας - Εισηγητής κ. Γιώργος Κοτζαγεώργης (Κ/Ξ 2^{ης} Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας και Θεσσαλίας)
- Ανάλυση χρήσεων ύδατος και κύρια θέματα διαχείρισης – Εισηγητής: κα. Γεωργία Παπαδονικολάκη (Κ/Ξ 2^{ης} Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας και Θεσσαλίας)
- επικαιροποίηση ανθρωπογενών πιέσεων και των επιπτώσεών τους στα επιφανειακά και στα υπόγεια υδατικά συστήματα – Εισηγητής: κ. Ευαγγελία Ντάκου (Κ/Ξ 2^{ης} Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας και Θεσσαλίας)
- Ταξινόμηση Επιφανειακών Υδατικών Συστημάτων - Εισηγητής: κ. Γιώργος Μπαρμπούτης (Κ/Ξ 2^{ης} Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας και Θεσσαλίας)
- Χαρακτηρισμός και Αξιολόγηση/Ταξινόμηση της Κατάστασης των Υπογείων Υδατικών Συστημάτων - Εισηγητής: κ. Βασίλης Περλέρος (Κ/Ξ 2^{ης} Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας και Θεσσαλίας)
- Πρόγραμμα βασικών και συμπληρωματικών μέτρων - Εισηγητής: κ. Κωνσταντίνα Καβούρη (Κ/Ξ 2^{ης} Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας και Θεσσαλίας)
- Οικονομική ανάλυση των χρήσεων ύδατος και προσδιορισμός του βαθμού ανάκτησης κόστους - Εισηγητής: κ. Αγγελική Καλλιγιοσφύρη (Κ/Ξ 2^{ης} Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας και Θεσσαλίας)
- Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων - Εισηγητής: κ. Γιώργος Μπαρμπούτης (Κ/Ξ 2^{ης} Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας και Θεσσαλίας)

Στο Παράρτημα Ι του παρόντος τεύχους παρατίθενται η πρόσκληση και το αναλυτικό πρόγραμμα της πραγματοποιηθείσας ημερίδας.

Στη συνέχεια της Ημερίδας πήραν το λόγο οι ενδιαφερόμενοι φορείς υποβάλλοντας ερωτήσεις, σχόλια, παρατηρήσεις και προτάσεις επί των εισηγήσεων και επί των κειμένων προς διαβούλευση.

Η Ημερίδα ολοκληρώθηκε σε εποικοδομητικό κλίμα γόνιμου διαλόγου, εκτός μεμονωμένων περιστατικών έντασης, που σχετίζονται με την εξέταση της πρότασης μεταφοράς νερού από την ΛΑΠ Αχελώου προς την ΛΑΠ Πηνειού (ΥΣ Θεσσαλίας) και η οποία περιλαμβάνεται στην 2^η Αναθεώρηση του ΣΔΛΑΠ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας, που οδήγησε στην αποχώρηση εκπροσώπων της Αυτοδιοίκησης. Η συμμετοχή ήταν ικανοποιητική καθώς εκπροσωπήθηκε πληθώρα σχετικών φορέων των οποίων, οι απόψεις εκφράστηκαν κατά τη διάρκεια των τοποθετήσεων.

3.1.2 Συνοπτικά στοιχεία χαιρετισμών, ερωτημάτων & παρεμβάσεων ημερίδας διαβούλευσης

Όπως προαναφέρθηκε στην ημερίδα που πραγματοποιήθηκε στο Μεσολόγγι συμμετείχαν 51 άτομα δια ζώσης και 534 με διαδικτυακή προβολή.

Συγκεκριμένα κατά τη διεξαγωγή της ημερίδας υπέβαλαν χαιρετισμό δύο (2) φορείς, υποβλήθηκαν ερωτήσεις επί των εισηγήσεων καθώς και πραγματοποιήθηκαν επτά (7) παρεμβάσεις / τοποθετήσεις από τους συμμετέχοντες που παρακολούθησαν την Ημερίδα δια ζώσης.

Πίνακας 3.1-1: Λίστα με στοιχεία φορέα / φυσικού προσώπου που πραγματοποίησαν παρέμβαση επί των εισηγήσεων που υποβλήθηκαν κατά τη διάρκεια της ημερίδας στο Μεσολόγγι στις 22/11/2023

α/α	ΙΔΙΟΤΗΤΑ	ΦΟΡΕΑΣ
1	Ειδικός Γραμματέας	Εκπρόσωπος του Συνδέσμου Κατακλυζομένων Μεσοχώρας «Ο Αχελώος»
2	Πρόεδρος	ΤΟΕΒ Πεδιάδος Μόρνου
3	Πρόεδρος	Τεχνικό Επιμελητήριο Αιτωλοακαρνανίας
4	Σύμβουλος Ανάπτυξης	Περιφερειακή Ένωση Δυτικής Ελλάδας
5	Υποτομεάρχης Περιβαλλοντικής Υποστήριξης και Αδειοδοτήσεων	ΔΕΗ
6	Πρόεδρος	Αλιείς Δήμου Μεσολογγίου
7	Κτηνίατρος	ΔΕΥΑ Αγρινίου

Τα κυριότερα ζητήματα που αναφέρθηκαν κατά τη διάρκεια των χαιρετισμών που απευθύνθηκαν, οι ερωτήσεις επί των εισηγήσεων που πραγματοποιήθηκαν καθώς και οι τοποθετήσεις των συμμετεχόντων στο πέρας της ημερίδας παρουσιάζονται συνοπτικά στους ακόλουθους πίνακες.

Πίνακας 3.1-2: Χαιρετισμοί / αρχικές τοποθετήσεις που διατυπώθηκαν στην έναρξη της ημερίδας στο Μεσολόγγι στις 22/11/2023

α/α	Φορέας / Ιδιότητα	Χαιρετισμός/Αρχική τοποθέτηση
1	Αντιπεριφερειάρχης Βιώσιμης Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας	<p>Εκ μέρους της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας ο Αντιπεριφερειάρχης καλωσόρισε στο Μεσολόγγι τους συμμετέχοντες της Ημερίδας Διαβούλευσης για τη 2η Αναθεώρηση των Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04).</p> <p>Ανέφερε ότι τα Σχέδια Διαχείρισης Λεκανών Απορροής καθίστανται σημαντικά, ειδικά σε μία εποχή που αλλάζουν όλα τα κλιματικά δεδομένα και τα περιβαλλοντικά και η διαχείριση των υδάτων πρέπει να γίνεται με τέτοιο τρόπο ώστε να μην δημιουργηθούν κοινωνικά ή οικονομικά κόστη, τα οποία θεωρεί ότι δεν λαμβάνονται υπόψη στην παρούσα Διαβούλευση, τουλάχιστον όπως καταγράφονται στο Προσχέδιο. Η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας έχει αποστείλει παρατηρήσεις μετά από εξονυχιστική καταγραφή όλων των ζητημάτων.</p> <p>Ακολουθως έκανε αναφορά στα ζητήματα που περιγράφονται στις παρατηρήσεις που έχει αποστείλει η Περιφέρεια εγγράφως. Επιπρόσθετα ο Αντιπεριφερειάρχης έκανε ειδική αναφορά στα προτεινόμενα μέτρα που σχετίζονται με τα έργα μεταφοράς 250 εκατομμυρίων κυβικών μέτρων, από τον Αχελώο προς την Θεσσαλία. Ανέφερε τους λόγους για τους οποίους η Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας εκφέρει ανοιχτά την άρνησή της και τις αντιρρήσεις της σχετικά με το συγκεκριμένο ζήτημα.</p> <p>Μετά την ολοκλήρωση της τοποθέτησης ο Αντιπεριφερειάρχης ανέφερε ότι αποχωρεί από την διαβούλευση κατόπιν απόφασης της Περιφερειακής αρχής.</p>
2	Δήμαρχος Αγρινίου	<p>Ο Δήμαρχος Αγρινίου παράλληλα με την ιδιότητά του ως Πρόεδρος της Επιτροπής ενάντια στην εκτροπή του Αχελώου, αναφέρθηκε στην απουσία πολιτικού εκπροσώπου από το Υπουργείο, ενώ τόνισε την αντίθεσή του στα προτεινόμενα μέτρα που σχετίζονται με τα έργα μεταφοράς 250 εκατομμυρίων κυβικών μέτρων, από τον Αχελώο προς την Θεσσαλία.</p>

Πίνακας 3.1-3: Παρεμβάσεις / τοποθετήσεις επί των εισηγήσεων που υποβλήθηκαν κατά τη διάρκεια της ημερίδας στο Μεσολόγγι στις 22/11/2023

α/α	Φορέας	Ιδιότητα	Παρέμβαση / Τοποθέτηση	Σχολιασμός/Απάντηση
1	Σύνδεσμος Κατακλυζόμενων Ενδοχώρας «Ο Αχελώος»	Ειδικός Γραμματέας	<p>1. Σχόλια σχετικά με το φράγμα της Μεσοχώρας, το οποίο θεωρούν ότι αποτελεί μέρος της σχεδιαζόμενης εκτροπής νερού από τον Αχελώο προς την Θεσσαλία άλλα και τις επιπτώσεις που θα</p>	<p>1. Διευκρινίζεται ότι το φράγμα της Μεσοχώρας, από το προηγούμενο Σχέδιο Διαχείρισης (1^η Αναθεώρηση), έχει θεωρηθεί ότι αποτελεί αμιγώς ένα υδροηλεκτρικό έργο και έχει αδειοδοτηθεί περιβαλλοντικά αντίστοιχα αποκλειστικά για αυτή τη χρήση, ενώ δεν αποτελεί</p>

α/α	Φορέας	Ιδιότητα	Παρέμβαση / Τοποθέτηση	Σχολιασμός/Απάντηση
			έχει στον άνω ρου του Αχελώου και την ευρύτερη περιοχή της Μεσοχώρας. 2. Ο σχεδιασμός της Συκιάς είναι για μεταφορά 1,2 δισεκατομμυρίων κ.μ.	αντικείμενο της 2ης Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ. Παράλληλα έχει υλοποιηθεί κατασκευαστικά περίπου το 90% του εν λόγω έργου. Το φράγμα της Μεσοχώρας δεν συνδέεται με την μεταφορά νερού προς την ΛΑΠ Πηνειού και δεν είναι αναγκαίο ως έργο για να μεταφερθούν 250 εκατομμύρια προς το ΥΔ της Θεσσαλίας. Σημειώνεται ότι η σήραγγα αν και κατασκευάστηκε με το πολύ παλιό πλάνο των 1,2 δις δεν έχει πλέον αυτή την δυνατότητα. Δεν την έχει γιατί ξεκίνησε όντως η σήραγγα με την πολύ παλιά Μελέτη της ΔΕΗ αλλά φτάνοντας στην Αγορασιά, τότε πια ξέραμε ότι δεν υπάρχουν τα 1,2 δις, από 38 τετραγωνικά μέτρα η διατομή της από Αγορασιά προς Πετρωτό μειώθηκε σε λιγότερο από το μισό, σε 16 τετραγωνικά. Δεν μπορεί αυτή η σήραγγα να φέρει 1,2 δις, ούτε 800 εκ., και 600 εκ. με μεγάλη δυσκολία μπορεί να φέρει. Θα χρειάζεται πολύ μεγάλα έργα ταμίευσης από τη μεριά της Θεσσαλίας για να πρέπει να φέρνει όγκο νερό και το χειμώνα που δεν αρδεύουν, στην πραγματικότητα η σήραγγα αυτή είναι πολύ μειωμένη. Τώρα σε ότι αφορά τα φράγματα Μεσοχώρας και Συκιάς πράγματι ο συνδυασμός των μεγεθών τους ήταν για να εξυπηρετήσει μεγάλη εκτροπή, η Μεσοχώρα κατασκευάστηκε η Συκιά όμως δεν κατασκευάστηκε γι' αυτό και ζητάμε στα πλαίσια επανεξέτασης της σκοπιμότητας να γίνει εκτροπή, γιατί αυτό λέμε, και την τεχνική επανεξέταση, η Συκιά μπορεί να είναι πολύ μικρότερη πια, δεν χρειάζεται τους όγκους νερού που είχαμε σχεδιάσει παλιά. Άρα όλα αυτά πρέπει να επανεξεταστεί και βέβαια υπό το πρίσμα ότι έρχονται σε δεύτερη προτεραιότητα μετά από όλα τα έργα της

α/α	Φορέας	Ιδιότητα	Παρέμβαση / Τοποθέτηση	Σχολιασμός/Απάντηση
				Θεσσαλίας τα οποία πρέπει να προηγηθούν. Είναι σημαντικό να γίνει ξεκάθαρο ότι η δυνατότητα μεταφοράς νερού ποσότητας 1,2 δις δεν υφίσταται πλέον.
2	ΤΟΕΒ Πεδιάδος Μόρνου	Πρόεδρος	<ol style="list-style-type: none"> 1. Σχόλιο σχετικά με το φράγμα του Μόρνου στο Λιδωρίκι και τις επιπτώσεις τόσο στον ποταμό Μόρνο όσο και στην πεδιάδα Μόρνου και στην ευρύτερη παράκτια περιοχή. Έχει σταματήσει πλέον ή έχει μειωθεί δραστικά μάλλον η στερεομεταφορά λόγω της κατακράτησης των νερών στο Φράγμα Μόρνου με αποτέλεσμα να έχουμε την διάβρωση της παράκτιας ακτής 2. Δεν προβλεπόταν την εποχή που έγινε το φράγμα από τους περιβαλλοντικούς όρους, να υπάρχει οικολογική παροχή με αποτέλεσμα να είναι μηδενική. Η ΕΥΔΑΠ σε κάποιες μεταγενέστερες μελέτες που έκανε διαπιστώνει ότι δεν υπάρχει πρόβλημα οικολογικό στην περιοχή. Η ΑΕΠΟ του '13, που αφορούσε το υδραγωγείο Μόρνου προέβλεπε τόσο την παρακολούθηση, από την πλευρά της ΕΥΔΑΠ, των νερών της οικολογικής παροχής όσο και το πώς θα μετριοούνται, και όταν θα υπάρχει πρόβλημα πώς θα το αντιμετωπίζαν. Ζητήσαμε από την ΕΥΔΑΠ την αντίστοιχη μελέτη που έκανε με τα συμπεράσματα που κατέληξε, και δεν μας την δώσανε. 3. Μέχρι την κατασκευή του φράγματος η πεδιάδα αρδευόταν κατά κύριο λόγο με επιφανειακά νερά του ποταμού. Μετά την λειτουργία του φράγματος λουπόν περιορίστηκε το νερό με αποτέλεσμα να μην επαρκεί για την άρδευση. Είναι σε εξέλιξη ένα εγγειοβελτιωτικό έργο προβληματικότατο στην 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Στο Υδατικό Διαμέρισμα της Δυτικής Στερεάς Ελλάδας, τα επιφανειακά υδατικά συστήματα δεν αντιμετωπίζουν προβλήματα υπερβολικής εκμετάλλευσης, παρόλο που η άρδευση γίνεται κατά κύριο λόγο από επιφανειακά νερά, διότι χαρακτηρίζεται από μεγάλη επάρκεια νερού σε σχέση με τις συνολικές του ανάγκες. Προβλήματα υπερβολικής εκμετάλλευσης εμφανίζονται μόνο σε ποτάμια συστήματα ταμειυτήρων ή τμημάτων ποταμών κατάντη φραγμάτων, γεγονός που καθιστά έντονη την ανάγκη λήψης μέτρων επαρκούς περιβαλλοντικής παροχής ειδικά κατά τους θερινούς μήνες σε σχέση με τις υφιστάμενες θερινές αρδευτικές απολήψεις. Το θέμα της παράκτιας διάβρωσης και της πιθανής επίπτωσης από ανθρωπογενείς παρεμβάσεις αναγνωρίζεται στο πλαίσιο των Σχεδίων. Στη 2^η Αναθεώρηση των ΣΔΛΑΠ αποφασίστηκε να διατηρηθεί το βασικό μέτρο Μ04Β0906 της 1^{ης} Αναθεώρησης για την παρακολούθηση, καταγραφή και αποκατάσταση παράκτιας διάβρωσης. 2. Σημειώνεται ότι σχετικά με την οικολογική παροχή από το φράγμα του Μόρνου στο πλαίσιο της παρούσας Αναθεώρησης προβλέπεται το στοχευμένο συμπληρωματικό μέτρο Μ04Σ1302 «Θεσμοθέτηση περιβαλλοντικής παροχής και μέτρων βελτίωσης της συνέχειας για την ιχθυοπανίδα σε ποτάμια ΙΤΥΣ κατάντη φραγμάτων» με στόχο την επίτευξη του Καλού Οικολογικού Δυναμικού (ΚΟΔ) στα ποτάμια ΙΤΥΣ

α/α	Φορέας	Ιδιότητα	Παρέμβαση / Τοποθέτηση	Σχολιασμός/Απάντηση
			<p>πεδιάδα του Μόρνου, που ξεκίνησε το 2006, σήμερα δεν έχει τελειώσει γιατί βγήκε και προσπαθούν να το ξαναφτιάξουν με άλλο τρόπο, δεν αρδεύεται λοιπόν κατά 80% η πεδιάδα.</p> <p>4. Όσον αφορά κάποιο στοιχείο που παρουσιάστηκε για την άρδευση της περιοχής ότι σήμερα χρησιμοποιούνται περίπου 8,8 κυβικά εκατόμετρα, αν δεν κάνω λάθος, για αρδευτικούς λόγους στο Υδατικό Διαμέρισμα του Μόρνου. Νομίζω ότι είναι υπερδιπλάσια του πραγματικού, έχει σαν αποτέλεσμα αυτό να έχουμε και αυξημένο περιβαλλοντικό κόστος και δεν ξέρω και τι άλλο.</p>	<p>ΜΟΡΝΟΣ Π.2 (EL0421R000200085H) και ΤΑΥΡΩΠΟΣ Π.2 (EL0415R000212029H)..</p> <p>3. Σε ότι αφορά τις μελέτες της ΕΥΔΑΠ, από το πολύ κατατοπιστικό έγγραφο που μας στείλατε, είναι μία Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και η δεύτερη μία ΤΕΠΕΜ, και οι δύο αυτές μετά από αίτημά σας είναι υποχρεωτικό να σας δοθούν εάν θέλετε, από τις υπηρεσίες στις οποίες έχουν κατατεθεί, βάσει της βασικής αρχής που υπάρχει για τη διάθεση των πληροφοριών περιβαλλοντικού ενδιαφέροντος και την Σύμβαση του Άρχους.</p> <p>4. Στις περιπτώσεις όπου δεν είχαν δηλωθεί οι απολήψεις και οι καταναλώσεις στο Πληροφοριακό Σύστημα του Υπουργείου, οι απολήψεις ποσότητες υπολογίστηκαν βάσει της εγκεκριμένης μεθοδολογίας και συγκεκριμένα με βάση τις αρδευτικές ανάγκες των καλλιέργειών όπως δηλώθηκαν στον ΟΠΕΚΕΠΕ.</p>
3	Τεχνικό Επιμελητήριο Αιτωλοακαρνανίας	Πρόεδρος	<p>1. Έως σήμερα για το ΥΔ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας εν αντιθέσει με όλα τα άλλα διαμερίσματα δεν έχουν αναρτηθεί στον σχετικό ισότοπο του Υπουργείου Ενέργειας τα 10 απαιτητά από τις προδιαγραφές τεύχη τα οποία αποτελούν κείμενα τεκμηρίωσης και αφορούν για παράδειγμα τις ανθρωπογενείς πιέσεις, τις τυποχαρακτηριστικές συνθήκες, την κατάσταση των Υπόγειων Υδατικών Συστημάτων κ.α. Επιπλέον το τεύχος της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, αναρτήθηκε μόλις πριν από λίγες ημέρες με αποτέλεσμα να μην έχουμε τον απαιτούμενο χρόνο προκειμένου να το εξετάσουμε. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα να μην υπάρχει ουσιαστικός χρόνος ολοκληρωμένης πληροφόρησης τόσο για το κοινό όσο και για όλους</p>	<p>1. Αντικείμενο της Διαβούλευσης αποτελούν τα Προσχέδια, τα οποία περιλαμβάνουν όλα τα αναγκαία στοιχεία για την ενημέρωση και κρίση των πολιτών. Στις επόμενες μέρες αναρτήθηκαν στην ιστοσελίδα της ΓΔΥ τα σχετικά Κείμενα Τεκμηρίωσης, για τα οποία υπάρχει η δυνατότητα υποβολής σχολίων στην ιστοσελίδα της διαβούλευσης ή μέσω email. Σημειώνεται ότι έγιναν δεκτά σχόλια έως και 12.02.2024.</p> <p>2. Όσον αφορά στα όρια αρδευτικών αναγκών ανά καλλιέργεια, αυτά υπολογίστηκαν με χρήση της μεθόδου Blaney – Criddle, όπως ορίζεται στις σχετικές εγκυκλίους ΥΠΑΑΤ. Σημειώνεται ότι κατά την εφαρμογή της μεθόδου Blaney – Criddle χρησιμοποιήθηκαν κλιματικά δεδομένα χρονοσειρών μέσης θερμοκρασίας και βροχόπτωσης από τους επίσημους /</p>

α/α	Φορέας	Ιδιότητα	Παρέμβαση / Τοποθέτηση	Σχολιασμός/Απάντηση
			<p>τους εμπλεκόμενους φορείς αφενός και αφετέρου να καταναλώνεται αδίκως ο υπόλοιπος χρόνος της Διαβούλευσης σε σχέση με τα υπόλοιπα Υδατικά Διαμερίσματα όπου η ανάρτηση του συνόλου των απαιτητών τευχών έχει ολοκληρωθεί προ πολλού. Συνεπώς η παρατήρηση που διατυπώνουμε σήμερα είναι με την επιφύλαξη δεδομένου ότι δεν έχουμε πληροφορηθεί εγκαίρως το σύνολο των περιεχομένων.</p> <p>2. Σχετικά με το μέτρο με τίτλο: "Καθορισμός ανώτατων ορίων αρδευτικών αναγκών καλλιεργείων στις ιδιωτικές υδροληψίες" παρατίθενται οι τιμές που αφορούν στα ανώτατα όρια των αρδευτικών αναγκών ανά στρέμμα για κάθε είδους καλλιέργεια του Υδατικού Διαμερίσματος στη Θεσσαλία, δίχως όμως να υπάρχει επαρκής τεκμηρίωση για τις παραδοχές με τις οποίες υπολογίστηκαν αυτές οι τιμές. Το στοιχείο των αρδευτικών αναγκών αποτελεί κρίσιμη υπολογιστική παράμετρο υπολογισμού και επηρεάζει συνολικά το υδατικό ισοζύγιο.</p> <p>3. Σχετικά με το μέτρο: "Προϋποθέσεις αδειοδότησης νέων και επέκτασης υφιστάμενων μονάδων υδατοκαλλιέργειας", πρόκειται για καίριο ζήτημα όσον αφορά την Αιτωλοακαρνανία και της Εχινάδες νήσους. Αναλυτικότερα αναφέρουμε ότι στις αρχές του '23 εκδόθηκε διάταγμα για το σχέδιο περιοχών οργανωμένης ανάπτυξης παραγωγικών δραστηριοτήτων, η λεγόμενη ΠΟΑΥ λοιπόν, όπου ορίστηκε περιοχή οργανωμένης ανάπτυξης υδατοκαλλιεργείων αποτελούμενη από 10 ζώνες παραγωγής και 7 ζώνες υδρανάπαυσης. Επιπλέον,</p>	<p>πιστοποιημένους σταθμούς της ΕΜΥ, καθώς και ο Φυτικός Συντελεστής Κ για κάθε κατηγορία καλλιέργειας όπως προσδιορίζεται στο ΦΕΚ 428/2.6.1989.</p> <p>3. Οι μονάδες ιχθυοκαλλιέργειας που χωροθετούνται εντός ΠΟΑΥ, λαμβάνονται υπόψη στην ανάλυση ανθρωπογενών πιέσεων / αλλοιώσεις που αυτές προκαλούν στα παράκτια υδατικά συστήματα που ανήκουν. Επίσης λαμβάνονται υπόψη στον υπολογισμό των ετήσιων φορτίων ΒΟD₅, Ν και Ρ που εν δυνάμει απορρίπτονται (σημειακές πηγές ρύπανσης) στα παράκτια υδατικά συστήματα. Τέλος τυχόν επιπτώσεις αξιολογούνται με βάση τα αποτελέσματα του προγράμματος παρακολούθησης (όπου υπάρχουν διαθέσιμα) του Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης.</p> <p>4. Σύμφωνα με στοιχεία της ΔΕΗ ο συνολικός ωφέλιμος όγκος των ταμειυτήρων Κρεμαστών, Καστρακίου και Στράτου (I και II) ισούται με 3,7 δισεκατομμύρια κυβικά, ποσότητα σχεδόν ίση με τον μέσο ετήσιο όγκο απορροής του Αχελώου κατάντη του Στράτου, ενώ η μέση ποσότητα που «φεύγει» για όλες τις χρήσεις (υδροηλεκτρική, αρδευτική, υδρευτική, οικολογική παροχή) από τον Στράτο για την περίοδο από το Μάιο έως και τον Σεπτέμβριο κάθε έτους είναι περίπου 2,5 δισεκατομμύρια κ.μ. Στο ΣΔΛΑΠ ΥΔ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας οι ταμειυτήρες Κρεμαστών, Καστρακίου και Στράτου λαμβάνονται ως πολλαπλών χρήσεων.</p> <p>5. Από το σύστημα Ευήνου-Μόρνου εκτρέπονται ετησίως περίπου 425 hm³, κυρίως για την ύδρευση της ευρύτερης περιοχής της Αττικής, καθώς και άλλες</p>

α/α	Φορέας	Ιδιότητα	Παρέμβαση / Τοποθέτηση	Σχολιασμός/Απάντηση
			<p>σύμφωνα με το εγκεκριμένο περιφερειακό χωροταξικό πλαίσιο της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος οι παράκτιες περιοχές των δυτικών ακτών της Αιτωλοακαρνανίας Αστακός, Μύτικας κ.λπ. αποτελούν αναπτυσσόμενες τουριστικά ζώνες και περιοχές προέγκρισης των εκβολών του Αχελώου, αποτελούν περιοχές παράκτιου εναλλακτικού τουρισμού, αποτελούν πιέσεις, όλα αυτά στα παράκτια συστήματα της Αιτωλοακαρνανίας, οι οποίες θα πρέπει να ληφθούν σοβαρά υπόψη στη μελέτη σας.</p> <p>4. Στην ενότητα 9.2.4α στην σελίδα 438 γίνεται αναφορά στην υφιστάμενη κατάσταση για τη ΛΑΠ του Αχελώου στην οποία αναφέρονται ότι το ποτάμιο σύστημα του Αχελώου, ειδικά στον μέσο ρου, είναι ρυθμισμένο για λόγους παραγωγής υδροηλεκτρικής ενέργειας Κρεμαστά, Καστράκι και Στράτος. Αυτό είναι λίγο ελλιπές, τα προαναφερόμενα φράγματα προ πολλού αποτελούν φράγματα πολλαπλού σκοπού εξυπηρετώντας όχι μόνο την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας αλλά και τις ανάγκες της ύδρευσης, της άρδευσης και της αντιπλημμυρικής προστασίας.</p> <p>5. Στους πίνακες 5.25 στη σελίδα 197 και 5.26 στη σελίδα 199 του προσχεδίου στους οποίους καταγράφονται οι ετήσιες απολήψεις νερού από τα Επιφανειακά Υδατικά Συστήματα των Λεκανών Απορροής του Ευήνου και του Μόρνου και μάλιστα στη σελίδα 199 αναφέρεται ότι για την τεχνητή λίμνη του Μόρνου η αρδευτική απόληψη των 425 εκατομμυρίων κυβικών αφορά την ύδρευση της Αθήνας και βασίστηκε επίσης στα δεδομένα της</p>	<p>μικρότερες χρήσεις (ύδρευση οικισμών κατά μήκος του υδραγωγείου Μόρνου, ύδρευση οικισμών και βιομηχανικών μονάδων κατά μήκος του υδραγωγείου Υλίκης, άρδευση μέσου ρου Βοιωτικού Κηφισού μέσω του υδραγωγείου Διστόμου). Οι εν λόγω χρήσεις νερού αναφέρονται στα Υδατικά Διαμερίσματα Αττικής (ΥΔ06) και Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας (ΥΔ07).</p> <p>6. Στο ΣΔΛΑΠ του ΥΔ Δυτικής Στερεάς στην ενότητα 9.2.5 παρουσιάζονται οι υδατικές ανάγκες και η διαθεσιμότητα υδατικών πόρων στο ΥΔ Θεσσαλίας, καθώς και οι τρεις δέσμες μέτρων για την εξοικονόμηση και την ταμίευση πόρων του υδατικού διαμερίσματος. Η υπό εξέταση μεταφορά νερού από την ΛΑΠ Αχελώου στην ΛΑΠ Πηνειού προτείνεται για να καλύψει το παραμένον υδατικό έλλειμμα, μετά την εφαρμογή των μέτρων εξοικονόμησης και ταμίευσης εντός του ΥΔ, το οποίο εκτιμήθηκε σε περίπου 172 hm³. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι στο πλαίσιο του εν εξελίξει ερευνητικού έργου REXUS “Managing Resilient Nexus Systems Through Participatory Systems Dynamics Modeling”, υπολογίστηκαν οι αρδευτικές ανάγκες για τη ΛΑΠ Πηνειού, με βάση τις καλλιέργειες που προκύπτουν από τα στοιχεία του ΟΠΕΚΕΠΕ και τα σχετικά αποτελέσματα παρουσιάζουν μεγάλη σύγκλιση με τα αποτελέσματα της 2^{ης} Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ ΥΔ Θεσσαλίας, παρότι εφαρμόστηκαν δύο τελείως διαφορετικές υπολογιστικές μέθοδοι.</p>

α/α	Φορέας	Ιδιότητα	Παρέμβαση / Τοποθέτηση	Σχολιασμός/Απάντηση
			<p>ΕΥΔΑΠ την περίοδο 2002-2021 και σε αυτή συμπεριλαμβάνεται και η εισροή από τον Εύηνο 242 κυβικά. Η παρατήρηση έγκειται στο γεγονός ότι οι ανωτέρω αριθμοί φαίνεται να μην συμφωνούν με την σελίδα 145 του τεύχους τεκμηρίωσης με τίτλο: "Ανάλυση των ανθρωπογενών πιέσεων και των επιπτώσεών τους για τα Επιφανειακά και τα Υπόγεια Υδατικά Συστήματα στο Υδατικό Διαμέρισμα της Αττικής" όπου αναφέρεται ότι το μεγαλύτερο τμήμα των αναγκών ύδρευσης και βιομηχανικής χρήσης στο Υδατικό Διαμέρισμα της Αττικής καλύπτεται κυρίως από απολήψεις επιφανειακών υδάτων που ανήκουν στο ΥΔ 04, δηλαδή τα φράγματα του Μόρνου και του Ευήνου, οι ποσότητες αυτές εκτός από το Υδατικό Διαμέρισμα της Αττικής περιλαμβάνονται στις συνολικές αναλήψεις από την ΕΥΔΑΠ σε 486 περίπου εκατομμύρια κυβικά. Δηλαδή ενώ στο Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Δυτικής Στερεάς Ελλάδας καταγράφονται ότι η εκτρεπόμενη προς την Αττική ποσότητα είναι 425 εκατομμύρια κυβικά φαίνεται ότι εκεί φτάνουν 385, θα πρέπει λοιπόν να διερευνηθεί εάν αυτή διαφορά αποτελεί σφάλμα καταγραφών ή αν υφίσταται δικαιολογημένα λόγω απωλειών.</p> <p>6. Σχόλια σχετικά με το μετρώ Μ04Σ1101 με τίτλο: "Ανασχεδιασμός ταμειυτήρα Συκιάς" σε επίπεδο προμελέτης για την εξυπηρέτηση της μεταφοράς 250 εκατομμυρίων κυβικών μέτρων από τη Λεκάνη Απορροής του Αχελώου στη Λεκάνη Απορροής του Πηνειού και αδειοδότηση αυτού. Δεν είναι εύκολη, ούτε ασφαλής είναι η εκτίμηση των συνεπειών της</p>	

α/α	Φορέας	Ιδιότητα	Παρέμβαση / Τοποθέτηση	Σχολιασμός/Απάντηση
			<p>διαταραχής της υπάρχουσας ισορροπίας του οικοσυστήματος. Δεν σημειώνεται καμία πρόοδος στο πεδίο του επαναπροσδιορισμού με σύγχρονα μέσα και τεχνικές των πραγματικών υδατικών αναγκών του Υδατικού Διαμερίσματος της Θεσσαλίας και της εξέτασης του υπαρκτού ενδεχομένου αυτές να μπορούν να καλυφθούν από ίδια έργα αξιοποίησης ύδατος στην περιοχή. Το Υδατικό Διαμέρισμα Θεσσαλίας χρειάζεται να εκπονήσει ένα ολοκληρωμένο και σύγχρονο Σχέδιο Διαχείρισης των υδατικών πόρων ενσωματώνοντας τις ακραίες μεν αλλά όχι και τόσο σπάνιες πλέον κατακρημνίσεις, τα είδαμε Ιανός και Ντάνιελ, οι οποίες μεταβάλλουν τον υδρογεωλογικό καθεστώς της περιοχής. Με ένα τέτοιο σχεδιασμό είναι πολύ πιθανόν να μειωθούν οι σύμφωνα με το προσχέδιο ετήσιες ανάγκες για τα 250 εκατομμύρια κυβικά που θα πρέπει να γίνει η εκτροπή προς την Θεσσαλία και άρα να μην πληρείται η μελέτη του κόστους-οφέλους. Υπάρχουν αντίθετες αποφάσεις των δικαστηρίων τις οποίες δεν μπορούμε να ξεπεράσουμε.</p>	
4	Περιφερειακή Ένωση Δυτικής Ελλάδας	Σύμβουλος Ανάπτυξης	<p>1. Σχόλιο σχετικά με την μεταφορά νερού από την ΛΑΠ Αχελώου προς την ΛΑΠ Πηνειού. Ο σχεδιασμός της Συκιάς είναι για μεταφορά 1,2 δισεκατομμυρίων κ.μ. Δεν είναι ένα απλό σενάριο το οποίο θα αξιολογηθεί όπως περιγράφεται στα μέτρα, άλλα έργο προτεραιότητας. Μεγάλο το κόστος υλοποίησης του έργου για μεταφορά έως 250 εκ κ.μ. Θα πρέπει η μελετητική ομάδα να ψάξει να βρει άλλους τρόπους προκειμένου να λυθούν τα</p>	<p>1. Σημειώνεται ότι η σήραγγα αν και κατασκευάστηκε με το πολύ παλιό πλάνο των 1,2 δις δεν έχει πλέον αυτή την δυνατότητα, γιατί αν και ξεκίνησε με αυτές τις προδιαγραφές σύμφωνα με την πολύ παλιά Μελέτη της ΔΕΗ, φτάνοντας στην Αγορασιά, ήταν πλέον γνωστό ότι δεν υπάρχουν τα 1,2 δις. Από 38 τετραγωνικά μέτρα η διατομή της από Αγορασιά προς Πετρωτό μειώθηκε σε λιγότερο από το μισό, σε 16 τετραγωνικά. Δεν μπορεί αυτή η σήραγγα να φέρει 1,2, ούτε 800, και 600 με μεγάλη δυσκολία μπορεί να φέρει. Επίσης, θα</p>

α/α	Φορέας	Ιδιότητα	Παρέμβαση / Τοποθέτηση	Σχολιασμός/Απάντηση
			όποια προβλήματα, εάν υπάρχουν προβλήματα άρδευσης στη Θεσσαλία.	χρειάζεται πολύ μεγάλα έργα ταμίευσης από τη μεριά της Θεσσαλίας για να πρέπει να φέρνει και το χειμώνα που δεν αρδεύουν, στην πραγματικότητα η σήραγγα αυτή είναι πολύ μειωμένη. Όπως έχει ήδη αναφερθεί η πρόταση για την μεταφορά 250hm ³ νερού από την ΛΑΠ Αχελώου στη ΛΑΠ Πηνειού περιλαμβάνεται στο συμπληρωματικό μέτρο Μ08Σ1126 του ΣΔΛΑΠ ΥΔ Θεσσαλίας, <u>ως πρόταση διερεύνησης του εγχειρήματος</u> ενώ παράλληλα καθορίζεται το πλαίσιο σύμφωνα με το οποίο θα πρέπει να εκπονηθούν οι απαραίτητες για την λήψη αποφάσεων μελέτες, οι οποίες περιλαμβάνουν το σύνολο των τεχνικών μελετών για τον ανασχεδιασμό του έργου του ταμιευτήρα της Συκιάς στη βάση των αναγκών μεταφοράς 250 εκ. m ³ , μελέτη κόστους – οφέλους επί του ανασχεδιασμένου έργου και Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) που θα περιλαμβάνει τόσο Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης (ΜΕΟΑ) και Δέουσα Εκτίμηση Επιπτώσεων (ΔΕΕ) όσο και την μελέτη-ειδική έκθεση διερεύνησης της ανάλυσης συμβατότητας του ανασχεδιασμένου έργου με την Οδηγία Πλαίσιο για τα νερά (2000/60/ΕΚ) βάσει των διατάξεων του άρθρου 4.7 περί εξαιρέσεων.
5	ΔΕΗ	Υποτομεάρχης Περιβαλλοντικής Υποστήριξης και Αδειοδοτήσεων	<ol style="list-style-type: none"> Χρειάζεται κάποια επικαιροποίηση στα στοιχεία που δίνονται στο προσχέδιο και αφορούν εκτάσεις ταμιευτήρων, τα οποία είναι διαθέσιμα στις ισχύουσες ΑΕΠΟ. Σχετικά με το μέτρο 04Β0902 για τον προσδιορισμό του μέγιστου εύρους διακύμανσης στάθμης ταμιευτήρων, έχουν βγει δύο αποφάσεις της ΡΑΑΕΥ που καθορίζουν την ανώτατη και την ελάχιστη στάθμη ασφαλείας ανά μήνα για τους ταμιευτήρες Κρεμαστών και Ταυρωπού και με βάση αυτές τις 	<ol style="list-style-type: none"> Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις λήφθηκαν υπόψη στο τελικό ΣΔΛΑΠ. Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις λήφθηκαν υπόψη στο τελικό ΣΔΛΑΠ. Είναι σαφές ότι η διασφάλιση της συνέχειας της ροής στα ποτάμια υδατικά συστήματα αποτελεί προτεραιότητα για την επίτευξη των στόχων της Οδηγίας. Στο πλαίσιο της 2^{ης} Αναθεώρησης των ΣΔΛΑΠ έχει ενταχθεί στο Πρόγραμμα μέτρων το βασικό μέτρο Μ04Β0907, στο οποίο προτείνονται μέτρα μετριασμού

α/α	Φορέας	Ιδιότητα	Παρέμβαση / Τοποθέτηση	Σχολιασμός/Απάντηση
			<p>αποφάσεις αλλά και ότι η κατανομή και ο τρόπος φόρτισης των μονάδων βγαίνει από το διαχειριστή του συστήματος και σύμφωνα με τα διαθέσιμα αποθέματα νερού, τις ανάγκες κάλυψης αναγκών ύδρευσης και άρδευσης και σε συνδυασμό με τις ανάγκες κάλυψης αιχμών ζήτησης θεωρούμε ότι αυτή η μελέτη δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί, που ζητάει το μέτρο. Οι στάθμες έχουν ήδη καθοριστεί με τις αποφάσεις της ΡΑΑΕΥ.</p> <p>3. Για τη θεσμοθέτηση της περιβαλλοντικής παροχής στο Ταυρωπός Π2 και στα μέτρα για τον προσδιορισμό και την επίτευξη ΚΟΔ στο Ταυρωπός Π2 προτείνονται κάποια μέτρα που έχουν σχέση με την περιβαλλοντική ροή κατάντη του φράγματος, για βελτίωση της συνέχειας με ράμπες, περάσματα ιχθύων κ.λπ., στρόβιλοι με μικρότερη βλάβη στους ιχθύες, μεταφορά και απελευθέρωση ιχθύων. Όλα αυτά τα μέτρα θεωρούμε ότι δεν μπορούν να πραγματοποιηθούν και έχουμε στείλει στο μελετητή όλες τις παρατηρήσεις μας και τεκμηρίωση για την μη υλοποίηση αυτών των δύο μέτρων. Σημειώνεται ότι δεν υπήρχε ποτέ υποχρέωση για περιβαλλοντική ροή κατάντη του Ταυρωπός Π2, κατάντη του φράγματος. Η ροή του νερού για τα πρώτα δύο χιλιόμετρα δεν υπάρχει αλλά μετά ξεκινάει με τη συμβολή στο ρέμα Δοξούλα και υπάρχει και μία πρόσθετη ροή από στο ρέμα Άσπρος και για το 96% του μήκους του ποταμού υπάρχει ροή στο ποτάμι, επομένως μόνο για τα πρώτα 2 χιλιόμετρα είναι που δεν υπάρχει κάποια ροή και θεωρούμε ότι δεν μπορούν να υλοποιηθούν όλα αυτά τα μέτρα. Και μετά από 63</p>	<p>και παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στην Ελληνική Βιβλιοθήκη μέτρων μετριασμού των υδρομορφολογικών αλλοιώσεων όπως έχει καταρτιστεί και εξειδικευτεί στο πλαίσιο της 2^{ης} Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ. Επιπρόσθετα, σχετικά με την οικολογική παροχή στο ποτάμιο ΙΤΥΣ Ταυρωπός Π.2 στο πλαίσιο της παρούσας Αναθεώρησης προβλέπεται το στοχευμένο συμπληρωματικό μέτρο Μ04Σ1302 «Θεσμοθέτηση περιβαλλοντικής παροχής και μέτρων βελτίωσης της συνέχειας για την ιχθυοπανίδα σε ποτάμια ΙΤΥΣ κατάντη φραγμάτων» με στόχο την επίτευξη του Καλού Οικολογικού Δυναμικού (ΚΟΔ) στα ποτάμια ΙΤΥΣ ΜΟΡΝΟΣ Π.2 (ΕΛ0421R000200085Η) και ΤΑΥΡΩΠΟΣ Π.2 (ΕΛ0415R000212029Η). Με τα εν λόγω μέτρα θα διερευνηθούν και θα εξειδικευτούν όλες οι δυνατές λύσεις.</p> <p>4. Έχει προστεθεί στο Κείμενο Τεκμηρίωσης του Προγράμματος Μέτρων, στον πίνακα του μέτρου Μ04Σ1302, αναφορά στην υπό εκπόνηση μελέτη που έχει αναθέσει η ΔΕΗ στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας για την διερεύνηση της ιχθυοπανίδας στον ταμιευτήρα Ταυρωπού και στα επηρεαζόμενα ποτάμια ΥΣ, με την επισήμανση ότι τα αποτελέσματά της θα ληφθούν υπόψη στο πλαίσιο εκπόνησης των μελετών του μέτρου.</p> <p>5. Προτείνεται οι εν λόγω μελέτες να κοινοποιηθούν στην ΓΔΥ για να μπορούν να ληφθούν υπόψη. Σημειώνεται δε, ότι η εξασφάλιση περιβαλλοντικής ροής στα κατάντη του Στράτου ποτάμια ΥΣ περιλαμβάνεται στους περιβαλλοντικούς όρους 23.1 και 23.2 της Α.Π. οικ. 129264/23.05.2007 ΚΥΑ Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων για την λειτουργία των: "Υφιστάμενων</p>

α/α	Φορέας	Ιδιότητα	Παρέμβαση / Τοποθέτηση	Σχολιασμός/Απάντηση
			<p>χρόνια λειτουργίας η λίμνη Πλαστήρα είναι ένα ξεχωριστό λιμναίο σύστημα με ιχθυοπανίδα που έχει δημιουργηθεί τόσο από ενδημικά όσο και ξενικά είδη που δεν έχει πλέον κοινά χαρακτηριστικά με το κατάντη οικοσύστημα του Αχελώου. Και επομένως εάν υπάρχει ροή που θα ενώνει τα δύο συστήματα θα έχει αρνητικές επιπτώσεις και στα δύο συστήματα παρά θετικές. Επίσης, η Δροσούλα, το υδροηλεκτρικό του Πλαστήρα βρίσκεται σε απόσταση από τον ταμιευτήρα επομένως δεν χρειάζεται να υπάρχουν στρόβιλοι με μικρότερη βλάβη στους ιχθύες.</p> <p>4. Στα πλαίσια αυτής της ΑΕΠΟ του ΥΥΣ Πλαστήρα υλοποιούνται ερευνητικά έργα. Συγκεκριμένα υλοποιείται παρακολούθηση και διερεύνηση της ιχθυοπανίδας στο υδρογραφικό δίκτυο και στο υδάτινο σώμα στη λίμνη Πλαστήρα, σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας. Υπάρχει και ένας σταθμός κατάντη του φράγματος στον ποταμό Ταυρωπό και από την επεξεργασία των μετρήσεων καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η τεχνητή λίμνη Πλαστήρα είναι ένα ξεχωριστό λιμναίο οικοσύστημα με ιχθυοπανίδα όπως έχει διαμορφωθεί από την παρουσία τόσο ενδημικών όσο και ξενικών ειδών που δεν έχει πλέον κοινά χαρακτηριστικά με το κατάντη οικοσύστημα του ΥΣ του Αχελώου και πιθανή επαφή των ειδών της ιχθυοπανίδας της λίμνης Πλαστήρα με τα αντίστοιχα της ιχθυοπανίδας του κατάντη οικοσυστήματος του ποταμού Αχελώου θα αλλοιώνε το χαρακτήρα και των δύο οικοσυστημάτων και ενδεχομένως θα υποβάθμιζε</p>	<p>Υδροηλεκτρικών Σταθμών (ΥΗΣ): Κρεμαστών, Καστρακίου και Στράτου Ι, ΙΙ στον ποταμό Αχελώο του Νομού Αιτωλοακαρνανίας και Ευρυτανίας", η τήρηση των οποίων αποτελεί απαρέγκλιτη υποχρέωση του φορέα του έργου.</p>

α/α	Φορέας	Ιδιότητα	Παρέμβαση / Τοποθέτηση	Σχολιασμός/Απάντηση
			<p>την ευζωία ορισμένων ειδών ή ακόμα και να απειλούσε την ύπαρξή τους. Αυτή η μελέτη ολοκληρώνεται φέτος και θα είναι διαθέσιμη στον μελετητή για τροποποίηση του προσχεδίου ως προς στα μέτρα που προτείνονται για περιβαλλοντική ροή και για βελτίωση του ΚΟΔ.</p> <p>5. Έχουν ολοκληρωθεί δύο μελέτες στα πλαίσια της ανανέωσης της ΑΕΠΟ, διερεύνηση επιπτώσεων της λειτουργίας των φραγμάτων του ποταμού Αχελώου στις κατάντη περιοχές που είναι Natura με το Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδας και με το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας. Σύμφωνα με τα συμπεράσματα των μελετών, ακόμη και με τον τρόπο που λειτουργεί σήμερα η ΔΕΗ τους ΥΗΣ στο συγκρότημα Αχελώου υπάρχει συνέχεια της οικολογικής παροχής στα κατάντη στο μεγαλύτερο μέρος του χρόνου και για το μεγαλύτερο τμήμα της κοίτης κατάντη της διώρυγας φυγής του Στράτου και υπάρχει εξασφάλιση της οικολογικής παροχής των 21,3m³/sec στο σημείο εξόδου της διώρυγας φυγής του Στράτου 1. Σχετικά με την αναφορά ότι δεν υπάρχει οικολογική παροχή 7 κυβικά κατάντη του Στράτος 2, εν μέρει ισχύει αυτό γιατί με τις διαρροές στο φράγμα και την ενδοροή που υπάρχει στην παλιά κοίτη, υπάρχει μία ροή τουλάχιστον τέσσερα με έξι κυβικά/sec και η ΔΕΗ εξασφαλίζει αυτή την οικολογική παροχή μέσω της παροχής των 21,3m³/s που δίνει στην έξοδο της διώρυγας φυγής του Στράτος 2. Αλλά για να υπάρχει πλήρης εφαρμογή του όρου, της οικολογικής παροχής πρέπει πρώτα να γίνει το έργο της αποκατάστασης και καθορισμός ζωνών απόληψης αδρανών της</p>	

α/α	Φορέας	Ιδιότητα	Παρέμβαση / Τοποθέτηση	Σχολιασμός/Απάντηση
			κοίτης Αχελώου γιατί αλλιώς δεν θα υπάρχει ροή. Υπάρχουν πάρα πολλές παράνομες λήψεις χώματος από την παλιά κοίτη και έχει χάσει το χαρακτήρα της και είναι απαραίτητο από το έργο να γίνει ώστε να υπάρχει, να έχει νόημα και η οικολογική παροχή στο Στράτος 2.	
6	Αλιείς Δήμου Μεσολογγίου	Πρόεδρος	<ol style="list-style-type: none"> 1. Καταστροφή του Εύηνου, λόγω απόληψης νερού για την Αττική και αμμοληψιών. 2. Αρνητικός στο έργο της εκτροπής του Αχελώου, ήδη υπάρχουν επιπτώσεις στις εκβολές. 3. Έλλειψη γλυκού νερού που έχει οδηγήσει στην αλλοίωση της ιχθυοπανίδας. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Στο Υδατικό Διαμέρισμα της Δυτικής Στερεάς Ελλάδας, τα επιφανειακά υδατικά συστήματα δεν αντιμετωπίζουν προβλήματα υπερβολικής εκμετάλλευσης, παρόλο που η άρδευση γίνεται κατά κύριο λόγο από επιφανειακά νερά, διότι χαρακτηρίζεται από μεγάλη επάρκεια νερού σε σχέση με τις συνολικές του ανάγκες. Προβλήματα υπερβολικής εκμετάλλευσης εμφανίζονται μόνο σε ποτάμια συστήματα ταμειυτήρων ή τμημάτων ποταμών κατάντη φραγμάτων, γεγονός που καθιστά έντονη την ανάγκη λήψης μέτρων επαρκούς περιβαλλοντικής παροχής ειδικά κατά τους θερινούς μήνες σε σχέση με τις υφιστάμενες θερινές αρδευτικές απολήψεις. Επισημαίνεται επίσης, ότι από το φράγμα του Ευήνου αποδεσμεύεται προς τα κατάντη ποτάμια υδατικά συστήματα, η θεσμοθετημένη οικολογική παροχή (1 m³/sec). 2. Σύμφωνα με στοιχεία της ΔΕΗ ο συνολικός ωφέλιμος όγκος των ταμειυτήρων Κρεμαστών, Καστρακίου και Στράτου (I και II) ισούται με 3,7 δισεκατομμύρια κυβικά, ποσότητα σχεδόν ίση με τον μέσο ετήσιο όγκο απορροής του Αχελώου κατάντη του Στράτου, ενώ η μέση ποσότητα που «φεύγει» για όλες τις χρήσεις (υδροηλεκτρική, αρδευτική, υδρευτική, οικολογική παροχή) από τον Στράτο για την περίοδο από το Μάιο

α/α	Φορέας	Ιδιότητα	Παρέμβαση / Τοποθέτηση	Σχολιασμός/Απάντηση
				<p>έως και τον Σεπτέμβριο κάθε έτους είναι περίπου 2,5 δισεκατομμύρια κ.μ.</p> <p>Το γλυκό νερό που δέχονται τα μεταβατικά νερά και τα υδροτοπικά συστήματα των εκβολών Αχελώου είναι απολύτως ρυθμισμένο από το σύστημα των 3 φραγμάτων (Κρεμαστά, Καστράκι και Στράτος Ι και ΙΙ) με τρόπο ώστε:</p> <p>Α) Τη θερινή περίοδο (κρίσιμη από οικολογική άποψη) η παροχή του Αχελώου κατάντη του Στράτου είναι πολλαπλάσια από αυτή που θα δεχόταν ο ποταμός αν ήταν στην παλαιότερη φυσική του κατάσταση (εκτιμάται τουλάχιστον σε 5 φορές περισσότερες), χωρίς, δηλαδή, φράγματα και ταμιευτήρες που μέσω υδροηλεκτρικών σταθμών παράγουν ενέργεια κυρίως κατά τη θερινή περίοδο αυξάνοντας σημαντικά τις παροχές του ποταμού. Οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις στον κάτω ρου του Αχελώου σχετίζονται, δηλαδή, με τα φράγματα και την τεχνητή ρύθμιση της ροής και όχι με απολήψεις.</p> <p>Β) Τη χειμερινή περίοδο η παροχή Αχελώου είναι τόσο μεγάλη ώστε δεν τίθεται θέμα ελλειμματικής τροφοδοσίας των φυσικών συστημάτων λόγω πείνας γλυκού νερού.</p> <p>Τα ανωτέρω περιγράφονται και στην πρόσφατη απόφαση 144/2024 του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ Ε' 7μ. 144/2024) με την οποία απορρίφθηκε η αίτηση ακύρωσης των περιβαλλοντικών όρων του έργου ΥΗΣ Μεσοχώρας, όπου αναφέρονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:</p> <p>«Από το σύνολο, εξάλλου, των στοιχείων της υπόθεσης και τη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων του έργου προκύπτει ότι έχουν, μεν, επέλθει σοβαρές</p>

α/α	Φορέας	Ιδιότητα	Παρέμβαση / Τοποθέτηση	Σχολιασμός/Απάντηση
				<p>περιβαλλοντικές επιπτώσεις στις εκβολές του Αχελώου στο Ιόνιο Πέλαγος, οι οποίες συνίστανται στην μετατροπή του οικοσυστήματος των εκβολών σε άλλου τύπου οικοσύστημα (αλοφυτικού βιοτόπου) λόγω κατακράτησης των φερτών υλικών του ποταμού που τροφοδοτούν το δέλτα σε ποσοστό, μάλιστα, άνω του 98%, αυτό, όμως, οφείλεται στη λειτουργία τριών φραγμάτων κατά μήκος του Αχελώου (Κρεμαστών, Καστρακίου και Στράτου), και δεν αναμένεται να επιδεινωθεί από ένα ακόμη υδροηλεκτρικό έργο, που, μάλιστα είναι ήδη κατασκευασμένο.»</p> <p>3. Τα όποια προβλήματα ποιότητας, όπως πολλές μελέτες έχουν αναδείξει και όπως ο ίδιος ο Φορέας Διαχείρισης των εκβολικών υδροτοπικών περιοχών δηλώνει, οφείλεται σε ανθρωπογενείς δραστηριότητες και πρακτικές στην πεδιάδα του Αχελώου και στις ίδιες τις λιμνοθάλασσες, με προεξάρχουσες τη γεωργία και την κτηνοτροφία, αλλά και τις αστικές πιέσεις. Επίσης στο ίδιο πλαίσιο θα πρέπει να σημειωθεί ότι δραστηριότητες εντός και πέριξ των λιμνοθαλασσών (ιχθυοκαλλιεργητικές, γεωργικές, αστικές) επηρεάζουν απολύτως το ισοζύγιο γλυκού και αλμυρού νερού εντός αυτών, ανάλογα με τις προτεραιότητες της κάθε μιας και της ισορροπίας που διαμορφώνεται.</p> <p>Η κάλυψη των αναγκών των υδροτόπων και των παράκτιων υδάτων σε καθαρό γλυκό νερό δεν περιορίζεται από τη διαθεσιμότητα γλυκού νερού, η οποία όπως προαναφέρθηκε και αναλύθηκε είναι πολλαπλάσια της φυσικά αναμενόμενης κατά τη θερινή περίοδο, αλλά από ποσοτικές ρυθμίσεις στο ισοζύγιο γλυκού-αλμυρού νερού εντός των υδροτοπικών περιοχών, καθώς και από τη διάχυτη</p>

α/α	Φορέας	Ιδιότητα	Παρέμβαση / Τοποθέτηση	Σχολιασμός/Απάντηση
				κυρίως, αλλά και σημειακή, ρύπανση που υποβαθμίζει την ποιότητα του γλυκού νερού που εισέρχεται σε αυτές. Επίσης σε ορισμένες περιπτώσεις ο ανταγωνιστικός χαρακτήρας μεταξύ εντατικής γεωργίας και φυσικού περιβάλλοντος πέριξ των λιμνοθαλασσών καθιστά δυσκολότερη την τροφοδοσία των τελευταίων με γλυκό νερό, αφού δίδεται προτεραιότητα στην αποστράγγιση και στην αποφυγή πλημμυρικών φαινομένων εντός της γεωργικής γης.
7	ΔΕΥΑ Αγρινίου	Κτηνίατρος	<ol style="list-style-type: none"> Τα 175 εκατομμύρια κ.μ. νερού που λείπουν θα μπορούσαν να καλυφθούν από μικρούς ταμιευτήρες υπόγειους που έχει το υπέδαφος όπου από εκεί θα ταμιεύεται το χειμώνα το νερό και θα το χρησιμοποιούν το καλοκαίρι στην άρδευση. Παράλληλα μπορεί να παράγεται και υδροηλεκτρικό έργο. Σχόλια σχετικά με απόδοση γεωργικών καλλιεργειών και πρόταση για την καλλιέργεια του κριθαριού εκεί που απαιτείται και δεν δύναται να καλυφθεί η άρδευση. Έχουν χαθεί πολλά είδη από την λιμνοθάλασσα του Μεσολογγίου, λόγω της απουσίας του γλυκού νερού του ποταμού Ευήνου, το οποίο έχει επηρεάσει το μικροκλίμα και την λιμνοθάλασσα. Η κατάσταση θα επιδεινωθεί εάν θα λείψουν τα 250 εκατομμύρια κ.μ. 	<ol style="list-style-type: none"> Οι προτάσεις αυτές θα πρέπει να τεκμηριώνονται επιστημονικά για να μπορούν να ληφθούν υπόψη από τους μελετητές. Οι απόψεις είναι ενδιαφέρουσες, επισημαίνεται ότι για οποιαδήποτε πολιτική ή στρατηγική γύρω από τις καλλιέργειες αρμόδιο είναι το ΥΠΑΑΤ. Πάντως ήδη εφαρμόζονται συστήματα εξοικονόμησης νερού και στις «υδροβόρες» καλλιέργειες, με τεχνολογία στάγδην άρδευσης. Επίσης στην παράγραφο 3.1.2 Πρόοδος εφαρμογής των μέτρων του Κειμένου Τεκμηρίωσης «Προγράμματα Βασικών και Συμπληρωματικών Μέτρων, συμπεριλαμβανομένης της ανάλυσης κόστους σε σχέση με την αποδοτικότητα τους» παρουσιάζεται πλειάδα έργων ολοκληρωμένων ή σε εξέλιξη στην κατεύθυνση της εξοικονόμησης νερού με εφαρμογή κλειστών συστημάτων μεταφοράς και διανομής νερού. Τέλος, σημειώνεται ότι δεν αποτελεί αντικείμενο της 2^{ης} Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ η εξέταση σεναρίου αλλαγής του μίγματος καλλιεργειών στο ΥΔ της Θεσσαλίας. Στο Υδατικό Διαμέρισμα της Δυτικής Στερεάς Ελλάδας, τα επιφανειακά υδατικά συστήματα δεν αντιμετωπίζουν προβλήματα υπερβολικής

α/α	Φορέας	Ιδιότητα	Παρέμβαση / Τοποθέτηση	Σχολιασμός/Απάντηση
				<p>εκμετάλλευσης, παρόλο που η άρδευση γίνεται κατά κύριο λόγο από επιφανειακά νερά, διότι χαρακτηρίζεται από μεγάλη επάρκεια νερού σε σχέση με τις συνολικές του ανάγκες.</p> <p>Προβλήματα υπερβολικής εκμετάλλευσης εμφανίζονται μόνο σε ποτάμια συστήματα ταμιευτήρων ή τμημάτων ποταμών κατάντη φραγμάτων, γεγονός που καθιστά έντονη την ανάγκη λήψης μέτρων επαρκούς περιβαλλοντικής παροχής ειδικά κατά τους θερινούς μήνες σε σχέση με τις υφιστάμενες θερινές αρδευτικές απολήψεις. Συγκεκριμένα για την λιμνοθάλασσα του Μεσολογγίου στα προγράμματα μέτρων περιλαμβάνονται τα συμπληρωματικά μέτρα Μ04Σ0401 και Μ04Σ0401, τα οποία έχουν προταθεί ήδη από το 1^ο ΣΔΛΑΠ χωρίς να έχουν υλοποιηθεί, καθώς και το συμπληρωματικό μέτρο Μ04Σ0701 – Έργα βελτίωσης της υδραυλικής επικοινωνίας μεταξύ τμημάτων των υγροτοπικών συστημάτων που αντιμετωπίζουν προβλήματα επαρκούς τροφοδοσίας γλυκού ή αλμυρού νερού στην ευρύτερη περιοχή του υγροτοπικού συστήματος εκβολών Αχελώου και λιμνοθαλασσών Μεσολογγίου – Αιτωλικού, η εφαρμογή του οποίου αναμένεται να ξεκινήσει σύντομα με πολλαπλά οφέλη για το ευαίσθητο υγροτοπικό σύστημα της λιμνοθάλασσας.</p>

3.2 Ημερίδα διαβούλευσης στην Κέρκυρα

3.2.1 Περιγραφή ημερίδας διαβούλευσης

Στις 2 Νοεμβρίου 2023 πραγματοποιήθηκε στην Κέρκυρα η προγραμματισμένη Ημερίδα Διαβούλευσης με αντικείμενο τα Προσχέδια της 2^{ης} Αναθεώρησης Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών Ιονίων Νήσων των Υδατικών Διαμερισμάτων Βόρειας Πελοποννήσου (EL02), Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04) και Ηπείρου (EL05) και στόχο την πληρέστερη ενημέρωση του κοινού και την καταγραφή απόψεων.

Η ημερίδα διοργανώθηκε από τη ΓΔΥ, με τη συνδρομή της Δ/νσης Υδάτων Ιονίου της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου.

Στην Ημερίδα παρουσιάστηκαν τα εξής θέματα:

- ✓ 2η Αναθεώρηση Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Οδηγίας Πλαίσιο 2000/60/ΕΚ και διαδικασίες διαβούλευσης
- ✓ Δράσεις υλοποίησης της 1ης Αναθεώρησης των Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών (ΣΔΛΑΠ) στα Ιόνια Νησιά
- ✓ Χαιρετισμός Αναδόχων 2ης Αναθεώρησης Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών Κεφαλονιάς - Ιθάκης - Ζακύνθου (EL245), Λευκάδας (EL0444) και Κερκύρας- Παξών (EL0534)
- ✓ 2η Αναθεώρηση Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών Κεφαλονιάς - Ιθάκης - Ζακύνθου (EL245), σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Οδηγίας Πλαίσιο 2000/60/ΕΚ
- ✓ 2η Αναθεώρηση Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών Λευκάδας (EL0444) & Κερκύρας- Παξών (EL0534), σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Οδηγίας Πλαίσιο 2000/60/ΕΚ
- ✓ Πρόγραμμα Βασικών και Συμπληρωματικών Μέτρων

Κατά τη διάρκεια της Ημερίδας συζητήθηκαν με τους συμμετέχοντες θέματα σχετικά με την κατάρτιση των Προσχεδίων της 2^{ης} Αναθεώρησης Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών στα Ιόνια Νησιά που εμπίπτουν στα ΥΔ 02, 04 και 05, ενώ παράλληλα υπήρξαν τοποθετήσεις/παρεμβάσεις από ενδιαφερόμενους φορείς και πολίτες, οι οποίες καταγράφηκαν προκειμένου να ληφθούν υπόψη στην οριστική διαμόρφωση της 2^{ης} Αναθεώρησης των ΣΔΛΑΠ.

Η Ημερίδα Διαβούλευσης στην Κέρκυρα πραγματοποιήθηκε στο κτήριο της Αποκεντρωμένης Διοίκησης (Αλυκές Ποταμού) Στην Ημερίδα Διαβούλευσης συμμετείχαν συνολικά 42 άτομα δια ζώσης και 482 με διαδικτυακή προβολή (εκ των οποίων οι 77 έχουν κάνει ονομαστική εγγραφή), μέσω των Καναλιών του διοργανωτή στο YouTube και στο Facebook. Κατά τη διάρκεια της ημερίδας δόθηκε η δυνατότητα στους συμμετέχοντες να συμπληρώσουν σχετικό ερωτηματολόγιο, αλλά και να θέσουν στους Μελετητές προφορικές ή γραπτές παρεμβάσεις σε πραγματικό χρόνο. Επίσης,

επισημάνθηκε πολλές φορές από τον Συντονιστή και τους Εισηγητές η δυνατότητα υποβολής γραπτών παρεμβάσεων μετά το τέλος της Ημερίδας.

Την Ημερίδα χαιρέτησε ο Αντιπεριφερειάρχης Κέρκυρας, κ. Κωνσταντίνος Ζορμπάς.

Το εισαγωγικό μέρος της Ημερίδας περιλάμβανε τις παρακάτω εισηγήσεις:

- Παρουσίαση της 2ης Αναθεώρησης Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Οδηγίας Πλαίσιο 2000/60/ΕΚ και διαδικασίες διαβούλευσης- Εισηγήτρια: κ. Σπυριδούλα Λιάκου (Γενική Διεύθυνση Υδάτων)
- 2η Αναθεώρηση Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Οδηγίας Πλαίσιο 2000/60/ΕΚ και διαδικασίες διαβούλευσης- Εισηγητής: κ. Μιχαήλ Λαγκαδάς (Δ/ση Υδάτων Ιονίου)
- Χαιρετισμός Αναδόχων 2ης Αναθεώρησης Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών Κεφαλονιάς - Ιθάκης - Ζακύνθου (ΕΛ245), Λευκάδας (ΕΛ0444) και Κερκύρας- Παξών (ΕΛ0534) – Εισηγητές: κ. Σπύρος Μίχας (Κ/Ξ 2^{ης} Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ Πελοποννήσου) και κ. Γιώργος Κοτζαγεώργης (Κ/Ξ 2^{ης} Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ Ηπείρου και Κ/Ξ 2^{ης} Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας και Θεσσαλίας)
- Σύνοψη της 2ης Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ Ηπείρου και ΣΔΛΑΠ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας - Εισηγητής κ. Γιώργος Κοτζαγεώργης (Κ/Ξ 2ης Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ Ηπείρου και Κ/Ξ 2ης Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας και Θεσσαλίας)

Στη συνέχεια παρουσιάστηκαν στο Μέρος Α η 2^η Αναθεώρηση Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών Κεφαλονιάς - Ιθάκης - Ζακύνθου (ΕΛ245), και στο Μέρος Β η 2^η Αναθεώρηση Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών Λευκάδας (ΕΛ0444) & Κερκύρας- Παξών (ΕΛ0534).

Μέρος Α: 2η Αναθεώρηση Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών Κεφαλονιάς - Ιθάκης - Ζακύνθου (ΕΛ245), σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Οδηγίας Πλαίσιο 2000/60/ΕΚ

- Ανάλυση Ανθρωπογενών Πιέσεων και Επιπτώσεων τους στα Υδατικά Συστήματα- Ανάγκες ύδατος και υδατικοί πόροι - Εισηγητής: κ. Μαρία Παπανικολάου (Κ/Ξ 2^{ης} Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ Πελοποννήσου)
- Προσδιορισμός, Κατάσταση και Περιβαλλοντικοί Στόχοι Επιφανειακών Υδατικών Συστημάτων. Μέρος Α: Προσδιορισμός και Κατάσταση Επιφανειακών Υδατικών Συστημάτων- Εισηγητής: κ. Μαρία Παπανικολάου (Κ/Ξ 2^{ης} Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ Πελοποννήσου)
- Προσδιορισμός, Κατάσταση και Περιβαλλοντικοί Στόχοι Επιφανειακών Υδατικών Συστημάτων. Μέρος Β: Περιβαλλοντικοί Στόχοι Επιφανειακών Υδατικών Συστημάτων- Εισηγητής: κ. Μαρία Παπανικολάου (Κ/Ξ 2^{ης} Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ Πελοποννήσου)
- Χαρακτηρισμός και αξιολόγηση/ταξινόμηση της κατάστασης των ΥΥΣ Λεκάνη Απορροής (ΛΑΠ) Κεφαλονιάς, Ιθάκης, Ζακύνθου (ΕΛ0245) – Εισηγητής κ. Λιονή (Κ/Ξ 2^{ης} Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ Πελοποννήσου)

- Μητρώο Προστατευόμενων Περιοχών – Εισηγητής: κ. Θεόδωρος Μαρσέλλος (Κ/Ξ 2^{ης} Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ Πελοποννήσου)
- Οικονομική Ανάλυση Χρήσεων Ύδατος και Προσδιορισμός του Υφιστάμενου Βαθμού Ανάκτησης Κόστους για τις Υπηρεσίες Ύδατος – συντάκτες: κ. Γεωργία Μανωλοπούλου, κ. Γεώργιος Γιαννέλης, Εισηγητής: κ. Ειρήνη Σακελλάρη (Κ/Ξ 2^{ης} Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ Πελοποννήσου)
- Εκτίμηση Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του Σχεδίου– Εισηγητής: κ. Θεόδωρος Μαρσέλλος (Κ/Ξ 2^{ης} Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ Πελοποννήσου)

Μέρος Β: 2η Αναθεώρηση Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών Λευκάδας (ΕΛ0444) & Κερκύρας- Παξών (ΕΛ0534), σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Οδηγίας Πλαίσιο 2000/60/ΕΚ

- Ανάλυση χρήσεων ύδατος και κύρια θέματα διαχείρισης– Εισηγητής: κ. Άκης Ζαρκαδούλας (Κ/Ξ 2^{ης} Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ Ηπείρου και Κ/Ξ 2^{ης} Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας)
- Επικαιροποίηση ανθρωπογενών πιέσεων και των επιπτώσεών τους στα επιφανειακά και στα υπόγεια υδατικά συστήματα – Εισηγητής: κ. Ευαγγελία Ντάκου (Κ/Ξ 2^{ης} Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ Ηπείρου και Κ/Ξ 2^{ης} Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας)
- Ταξινόμηση Επιφανειακών και Υπογείων Υδατικών Συστημάτων - Εισηγητής: κ. Γιώργος Μπαρμπούτης (Κ/Ξ 2^{ης} Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ Ηπείρου και Κ/Ξ 2^{ης} Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας)
- Χαρακτηρισμός και Αξιολόγηση/Ταξινόμηση της Κατάστασης των Υπογείων Υδατικών Συστημάτων - Εισηγητής: κ. Βασίλης Περγλέρος (Κ/Ξ 2^{ης} Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ Ηπείρου και Κ/Ξ 2^{ης} Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας)
- Οικονομική ανάλυση των χρήσεων ύδατος και προσδιορισμός του βαθμού ανάκτησης κόστους - Εισηγητής: κ. Αγγελική Καλλιγιοσφύρη (Κ/Ξ 2^{ης} Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ Ηπείρου και Κ/Ξ 2^{ης} Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας)
- Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων- Εισηγητής: κ. Γιώργος Μπαρμπούτης (Κ/Ξ 2^{ης} Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ Ηπείρου και Κ/Ξ 2^{ης} Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας)

Τέλος, παρουσιάστηκαν τα προγράμματα βασικών και συμπληρωματικών μέτρων που αφορούν στις ΛΑΠ των Ιονίων Νήσων και περιλαμβάνονται στα ΣΔΛΑΠ των ΥΔ 02, 04 και 05.

- Πρόγραμμα βασικών και συμπληρωματικών μέτρων- Εισηγητές: κ. Κωνσταντίνα Καβούρη (Κ/Ξ 2^{ης} Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ Ηπείρου και Κ/Ξ 2^{ης} Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας) και κ. Ειρήνη Σακελλάρη (Κ/Ξ 2^{ης} Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ Πελοποννήσου)

Στο Παράρτημα Ι του παρόντος τεύχους παρατίθενται η πρόσκληση και το αναλυτικό πρόγραμμα της πραγματοποιηθείσας ημερίδας.

Στη συνέχεια της Ημερίδας πήραν το λόγο οι ενδιαφερόμενοι φορείς υποβάλλοντας ερωτήσεις, σχόλια, παρατηρήσεις και προτάσεις επί των εισηγήσεων και επί των κειμένων προς διαβούλευση.

Η Ημερίδα ολοκληρώθηκε σε εποικοδομητικό κλίμα γόνιμου διαλόγου. Η συμμετοχή ήταν ικανοποιητική καθώς εκπροσωπήθηκε πληθώρα σχετικών φορέων των οποίων, οι απόψεις εκφράστηκαν κατά τη διάρκεια των τοποθετήσεων.

Ως προς τη διαδικασία διαβούλευσης, οι παρατηρήσεις του κοινού ήταν ελάχιστες, γεγονός που καταδεικνύει ότι το εύρος και η δομή της διαδικασίας καλύπτει τους φορείς οι οποίοι πλέον επικεντρώνονται στα ζητήματα των διαχειριστικών θεμάτων αυτών καθ'αυτών.

3.2.2 Συνοπτικά στοιχεία χαιρετισμών, ερωτημάτων & παρεμβάσεων ημερίδας διαβούλευσης

Όπως προαναφέρθηκε στην ημερίδα που πραγματοποιήθηκε στην Κέρκυρα συμμετείχαν συνολικά 42 άτομα δια ζώσης και 482 με διαδικτυακή προβολή.

Συγκεκριμένα κατά τη διεξαγωγή της ημερίδας Διαβούλευσης πραγματοποιήθηκαν 3 παρεμβάσεις από τους συμμετέχοντες που παρακολούθησαν την Ημερίδα δια ζώσης και στάλθηκε ένα σχόλιο μέσω διαδικτύου.

Πίνακας 3.2-1: Λίστα με στοιχεία φορέα / φυσικού προσώπου που πραγματοποίησαν παρέμβαση επί των εισηγήσεων που υποβλήθηκαν κατά τη διάρκεια της ημερίδας στην Κέρκυρα στις 02/11/2023

α/α	ΙΔΙΟΤΗΤΑ	ΦΟΡΕΑΣ
1	Περιβαλλοντολόγος	LEVER ΑΕ
2	Τμήμα Μελετών	ΔΙΑΔΕΥΑΚ
3	Ιδιώτης Μηχανικός	ΤΕΕ ΠΤ ΚΕΡΚΥΡΑΣ

Τα κυριότερα ζητήματα που αναφέρθηκαν κατά τη διάρκεια των χαιρετισμών που απευθύνθηκαν, οι ερωτήσεις επί των εισηγήσεων που πραγματοποιήθηκαν καθώς και οι τοποθετήσεις των συμμετεχόντων στο πέρας της ημερίδας παρουσιάζονται συνοπτικά στους ακόλουθους πίνακες.

Πίνακας 3.2-2: Χαιρετισμοί / αρχικές τοποθετήσεις που διατυπώθηκαν στην έναρξη της ημερίδας στην Κέρκυρα στις 2/11/2023

α/α	Φορέας / Ιδιότητα	Χαιρετισμός/Αρχική τοποθέτηση
1	Αντιπεριφερειάρχης Κέρκυρας	Ο Αντιπεριφερειάρχης Κέρκυρας καλωσόρισε τους συμμετέχοντες στην Ημερίδα και ευχήθηκε καλή επιτυχία στις εργασίες. Ανέφερε ότι θεωρεί την Ημερίδα αρκετά σημαντική καθώς τα τελευταία χρόνια παρατηρούνται στην Κέρκυρα έντονα πλημμυρικά φαινόμενα και θεωρεί ότι η σημερινή 2η Αναθεώρηση του Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής θα βοηθήσει και την Τοπική Αυτοδιοίκηση να μπορέσει να προχωρήσει σε κάποια έργα ή κάποιες διαδικασίες, γνωρίζοντας τι ακριβώς συμβαίνει.

Πίνακας 3.2-3: Παρεμβάσεις / τοποθετήσεις επί των εισηγήσεων που υποβλήθηκαν κατά τη διάρκεια της ημερίδας στην Κέρκυρα στις 2/11/2023

α/α	Φορέας	Ιδιότητα	Παρέμβαση / Τοποθέτηση	Σχολιασμός/Απάντηση
1	Ιδιώτης	Περιβαλλοντολόγος	<ol style="list-style-type: none"> 1. Η επιδείνωση της κατάστασης των ΕΥΣ οφείλεται στην πλημμυρή εφαρμογή του προγράμματος μέτρων; 2. Θα πρέπει να υπάρχει ιεράρχηση των μέτρων, ειδικά αυτών που θα έχουν άμεση επίπτωση στην βελτίωση της κατάστασης των ΕΥΣ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Η φαινομενική επιδείνωση που προκύπτει σε κάποιες περιπτώσεις, ειδικά σε κάποια συστήματα στην Κέρκυρα δεν οφείλεται στο ότι έχουμε στοιχεία παρακολούθησης τα οποία μας δείχνουν αυτή την επιδείνωση αλλά οφείλεται σε αυστηρότερο τρόπο ερμηνείας των όποιων αποτελεσμάτων έχουμε και δυνατότητας χρήσης γενικεύσεων ώστε να χαρακτηρίσουμε συστήματα. Στην πράξη αυτό σημαίνει ότι χρειαζόμαστε περισσότερα αποτελέσματα για να ξέρουμε αν αυτό το οποίο προκύπτει και το οποίο είναι επιθυμητό, δεν είναι κάτι το οποίο υπερβλήθη χωρίς να έχει νόημα. Είναι επιθυμητό πάντα να πηγαίνουμε προς τα σκληρότερα και να και πάντα να προσπαθούμε να προσεγγίσουμε σε μεγαλύτερο βάθος την ανάλυση που κάνουμε. Αλλά αυτό για να γίνει πρέπει να συνοδεύεται και από περισσότερα αποτελέσματα, για να γίνει αποτελεσματικά.

α/α	Φορέας	Ιδιότητα	Παρέμβαση / Τοποθέτηση	Σχολιασμός/Απάντηση
				<p>2. Σε ότι αφορά τα μέτρα, είναι φανερό ότι τα μέτρα της 2ης Αναθεώρησης τα οποία σχετίζονται με το συγκεκριμένο τμήμα είναι η πύκνωση του δικτύου, η λήψη αποτελεσμάτων σε συνδυασμό με την πύκνωση των ελέγχων. Άμα έχουμε περισσότερους ελέγχους ειδικά στις σημειακές πηγές, είτε στο πλαίσιο εφαρμογής των περιβαλλοντικών όρων, είτε στο πλαίσιο εφαρμογής μέτρων από τα σχέδια διαχείρισης, είτε σε οποιοδήποτε άλλο διοικητικό πλαίσιο υπάρχει σε ότι αφορά την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος. Γιατί προφανώς υπάρχει και ο γενικός νόμος για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, που προβλέπει ότι η ρυπαίνων πληρώνει. Υπάρχουν οι Υπηρεσίες ειδικά στην περιφέρεια που φορτίζονται με την υλοποίηση τέτοιων ελέγχων. Υπάρχουν επιθεωρητές περιβάλλοντος που αντιδρούν σε πιθανές καταγγελίες και που επιφορτίζονται επίσης σε υψηλότερο επίπεδο πιθανώς να κάνουν τέτοιους ελέγχους. Αυτοί οι έλεγχοι όμως θα πρέπει να αποκτήσουνε ένα συστηματικό και πολύ συχνό χρόνο υλοποίησης. Δηλαδή τα επόμενα βήματα είναι αύξηση ελέγχων, αύξηση μετρήσεων. Μόνο με αυτό τον τρόπο θα μπορούμε να προσεγγίσουμε στη λεπτομέρεια που χρειάζεται το πρόβλημα όπου συμβαίνει, όπως συμβαίνει και όταν συμβαίνει, και επίσης να αντιμετωπίσουμε τις επιπτώσεις της οποίας εκδήλωσης αυτού του προβλήματος, όταν εμφανίζεται. Και να το προλαβαίνουμε βέβαια, γιατί πίσω από όλα αυτά, αφού το διαπιστώσουμε, είναι στη συνέχεια να πάρουμε μέτρα για να το προλάβουμε.</p>
2	ΔΙΑΔΕΥΑΚ	Υπεύθυνος Τμήματος μελετών	1. Σχόλιο σχετικά με την βελτίωση του υπολογισμού της ανάκτησης κόστους	1. Η τιμολογιακή πολιτική των Παρόχων καθορίζεται από τους ίδιους τους Παρόχους. Η Γενική Διεύθυνση Υδάτων αυτό που κάνει είναι να καθορίζει τους γενικούς κανόνες

α/α	Φορέας	Ιδιότητα	Παρέμβαση / Τοποθέτηση	Σχολιασμός/Απάντηση
				με τους οποίους πρέπει να βγαίνουν τα τιμολόγια. Η τιμολογιακή όμως πολιτική ή μάλλον το τιμολόγιο σαν τιμολόγιο καθορίζεται από τον ίδιο τον Πάροχο γιατί αυτός γνωρίζει τα έσοδα, τα έξοδα, τις ανάγκες και τι πρέπει να γίνει στο μέλλον. Και τα κοινωνικά κριτήρια, βεβαίως, και τις ιδιαιτερότητές της περιοχής. Για αυτό και δεν μπορεί να γίνει κεντρικά η τιμολόγηση από οποιοδήποτε άλλο φορέα.
3	ΤΕΕ Παράρτημα Κέρκυρας	Μηχανικός	<ol style="list-style-type: none"> 1. Να δοθούν περισσότεροι πόροι για την συλλογή και ποιότητα των δεδομένων, ώστε να βελτιωθεί η ποιότητα της τελικής μελέτης. 2. Να συσχετιστούν τα σχέδια διαχείρισης Λεκανών Απορροής με την έννοια της φέρουσας ικανότητας, όσον αφορά τα διαθέσιμα Υπόγεια Υδατικά μιας και είναι ανανεώσιμοι οι πόροι, ούτως ώστε και τα μέτρα να είναι πλέον δυναμικά. Δηλαδή να μην αναθεωρούνται κάθε 5-6 χρόνια αλλά να υπάρχει δυνατότητα να αναθεωρούνται, εάν υπάρχουν τα δεδομένα και συνθήκες, κάθε έτος ή και πιο νωρίς. 3. Εάν η γεωχωρική βάση για την οποία έγινε αναφορά, είναι διαθέσιμη στους μελετητές και το κοινό. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Συμφωνούμε επί της αρχής για αυτόν τον λόγο έχουν περιληφθεί στο πρόγραμμα μέτρων έξι μέτρα που σχετίζονται με τη συλλογή αξιόπιστων πρωτογενών δεδομένων (M05Σ0504, M05Σ0506, M05Σ0801, M05Σ0807, M05Σ1609, M05Σ1610) 2. Η φέρουσα ικανότητα μάλλον απευθύνεται κυρίως στις δραστηριότητες. Δηλαδή, υπάρχει αυτή τη στιγμή υπό εξέλιξη μία ανάθεση για τις Περιφέρειες για την ανάπτυξη, για τις τουριστικές δυνατότητες στην επόμενη δεκαετία και εκεί σωστά τέθηκε το θέμα της φέρουσας ικανότητας των περιοχών και των υποδομών, ως προς την τουριστική ανάπτυξη. Μέχρι στιγμής η εικόνα που έχουμε είναι ότι οι υπόγειοι υδροφορείς, στις περισσότερες των περιπτώσεων, ποσοτικά δεν αντιμετωπίζουν θέμα. Ούτε και με την εν δυνάμει εξέλιξη του τουρισμού και ανάπτυξη του τουρισμού. Σοβαρότατο θέμα έχουν οι υποδομές που υποστηρίζουν ή θα πρέπει να υποστηρίζουν την μεταφορά του νερού από τους υπόγειους υδροφορείς στις δραστηριότητες. Σημειώνεται ότι παράλληλα με τα Σχέδια Διαχείρισης εκπονείται και το διαχειριστικό μοντέλο που εκεί έχουν ορισθεί ανά Λεκάνη και ανά υπόγειο σύστημα η έννοια της αποληψιμότητας, της ορθολογικής αποληψιμότητας

α/α	Φορέας	Ιδιότητα	Παρέμβαση / Τοποθέτηση	Σχολιασμός/Απάντηση
				<p>που συνδέεται τόσο με την τροφοδοσία όσο και με τις πιέσεις.</p> <p>3. Η πρόθεση της Δ/σης Υδάτων Ιονίων νήσων είναι να υπάρχει σε επίπεδο θέασης η δυνατότητα αυτή, σε συνεννόηση με την Διεύθυνση Πληροφορικής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Είναι πολύ βοηθητικό και προς τους Μελετητές αλλά και προς τους ίδιους τους πολίτες να ξέρουν σε ποιες περιοχές υπάρχει ένταση, όσον αφορά τις υδροληψίες και μόνο. Σε ποιες περιοχές υπάρχουν προστατευόμενες περιοχές, υπάρχουν μικροί νησιωτικοί υγρότοποι, υπάρχουν ύδατα κολύμβησης, όλη αυτή η γεωχωρική πληροφορία που αφορά προστατευόμενες περιοχές ή αδειοδοτήσεις που έχουν δοθεί.</p>

Πίνακας 3.2-4: Σχόλια που υποβλήθηκαν διαδικτυακά κατά τη διάρκεια της ημερίδας στην Κέρκυρα στις 2/11/2023

α/α	Φορέας	Ερώτηση	Σχολιασμός/Απάντηση
1	Σύλλογος Προστασίας Περιβάλλοντος Κέρκυρας	1. Σχόλιο σχετικά με το θέμα των πλημμυρών	1. Απαντήθηκε ότι το αντικείμενο των Σχεδίων Διαχείρισης κινδύνων πλημμύρας είναι ένα διαφορετικό αντικείμενο και ότι αυτή τη στιγμή είναι σε εξέλιξη, η 1η Αναθεώρηση, των εγκεκριμένων σχεδίων διαχείρισης κινδύνων πλημμύρας που εγκρίθηκαν το 2018.

3.3 Αξιολόγηση αποτελεσμάτων ημερίδων

Τα κρισιμότερα θέματα που αναδείχθηκαν μέσα από τη διαδικασία των Ημερίδων Διαβούλευσης που πραγματοποιήθηκαν εντοπίζονται παρακάτω, ταξινομημένα σε γενικές κατηγορίες. Η καταγραφή των θεμάτων προκύπτει από την απομαγνητοφώνηση των πρακτικών των ημερίδων.

Περί λειτουργίας και αποτελεσματικότητας υπηρεσιών

- Οι ελλείψεις σε ανθρώπινο δυναμικό και πόρους καθιστούν δύσκολη την εφαρμογή του Σχεδίου Διαχείρισης
- Είναι απαραίτητη η συνεργασία των αρχών μεταξύ τους, ιδιαίτερα ως προς την Ενίσχυση περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων και ελέγχων.

Περί διαδικασίας διαβούλευσης

- Εκφράστηκε η άποψη ότι η διαβούλευση στην όλη διαδικασία της αναθεώρησης του σχεδίου, δεν θα πρέπει να περιορίζεται στο ελάχιστο απαραίτητο χρονικό όριο των έξι μηνών
- Έγινε αναφορά για την μη έγκαιρη ανάρτηση των Κειμένων Τεκμηρίωσης που συνοδεύουν το Προσχέδιο και της ΣΜΠΕ.

Περί προσχεδίων διαχείρισης, πολιτικής υδάτων, διαχείρισης και εφαρμογής των μέτρων του ΣΔΛΑΠ

- Η λειτουργία του Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης δεν επαρκεί για την κάλυψη των κενών στην κατάσταση των υδατικών συστημάτων. Υπάρχουν ΥΣ για τα οποία δεν έχουν πραγματοποιηθεί ποτέ μετρήσεις από τον πρώτο διαχειριστικό κύκλο έως σήμερα.
- Κρίνεται απαραίτητη η ενίσχυση του εθνικού δικτύου παρακολούθησης με περιφερειακά προγράμματα παρακολούθησης.
- Είναι σημαντική η υιοθέτηση κοινών προδιαγραφών και προτύπων σε όλα τα προγράμματα παρακολούθησης των υδάτων που αξιοποιούνται στο πλαίσιο αξιολόγησης της κατάστασης των υδατικών συστημάτων.
- Μη ικανοποιητική η εφαρμογή των μέτρων της 1^{ης} Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας.
- Έλλειψη συσχέτισης των ΣΔΛΑΠ με τα Σχέδια Διαχείρισης Κινδύνου Πλημμύρας τα οποία είναι υπό αναθεώρηση, καθώς επίσης και του Περιφερειακού σχεδίου για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή της Δυτικής Ελλάδας.
- Οι γεωργικές καλλιέργειες θα πρέπει να προσαρμόζονται στην διαθεσιμότητα των υδάτινων πόρων της εκάστοτε ΛΑΠ.
- Οι εκτιμήσεις των υδρευτικών και αρδευτικών αναγκών γίνονται κατά κύριο λόγο σε θεωρητική βάση, λόγω έλλειψης πραγματικών απολήψεων.
- Αναφορές στη σύνδεση των μέτρων με χρηματοδοτικά εργαλεία και στην ιεράρχησή τους.

- Καθορισμός κύριου Φορέα υλοποίησης κάθε μέτρου για την αποφυγή συγχύσεων ως προς τις αρμοδιότητες των εμπλεκόμενων φορέων.
- Η ένταξη των ΛΑΠ Ιονίων Νήσων σε τρία διαφορετικά ΥΔ δημιουργεί διοικητικής φύσεως προβλήματα στην εφαρμογή των ΣΔΛΑΠ και δυσκολεύει την εξασφάλιση χρηματοδότησης για την υλοποίηση των προγραμμάτων μέτρων.

Τοπικά ζητήματα

- Εκφράστηκαν αντιρρήσεις σχετικά με το σενάριο που αφορά στην μεταφορά ποσότητας 250 εκ κ.μ. νερού από την ΛΑΠ Αχελώου προς την ΛΑΠ Πηνειού (ΥΔ08), λόγω των επιπτώσεων στο φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον και της μη επαρκούς τεκμηρίωσης του ελλείματος στο ΥΔ Θεσσαλίας.
- Αναφορά σχετικά με την αποδέσμευση οικολογικής παροχής στα κατάντη φραγμάτων υδατικά συστήματα και τεχνικά προβλήματα στην εφαρμογή, ιδιαιτέρως όταν πρόκειται για παλαιά φράγματα στα οποία δεν προβλέπονταν σχετικές διατάξεις.
- Επιπτώσεις στην ιχθυοπανίδα στην λιμνοθάλασσα Μεσολογγίου, λόγω της σταδιακής μείωσης του γλυκού νερού.
- Μεγάλες απώλειες στα αρδευτικά δίκτυα λόγω παλαιότητας.
- Προβλήματα παράκτιας διάβρωσης στις εκβολές του Μόρνου και του Αχελώου.

4 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΗΣ 2^{ΗΣ} ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ ΣΔΛΑΠ

4.1 Ημερίδα διαβούλευσης στο Μεσολόγγι

Στους συμμετέχοντες που παρακολούθησαν την Ημερίδα που πραγματοποιήθηκε στις 22-11-2023 στο Μεσολόγγι δια ζώσης δόθηκε η δυνατότητα να απαντήσουν σε σχετικά ερωτηματολόγια, μέσω τεχνολογίας QR code, η οποία υποστηρίχθηκε από τον Διοργανωτή με τη χρήση tablet εντός της αίθουσας. Συνολικά απαντήθηκαν 16 ερωτηματολόγια από φυσικά πρόσωπα και εκπροσώπους φορέων.

Στον παρακάτω πίνακα παρατίθενται συνοπτικά στοιχεία των φορέων / φυσικών προσώπων που συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο.

Πίνακας 4-1: Λίστα με στοιχεία φορέα / φυσικού προσώπου που συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο κατά τη διάρκεια της ημερίδας στο Μεσολόγγι στις 22/11/2023

α/α	ΙΔΙΟΤΗΤΑ	ΦΟΡΕΑΣ
1	Φυσικό πρόσωπο	
2	Φορέας	ΔΕΗ/ΔΙΑΔΠ
3	Φορέας	
4	Φορέας	Αναπτυξιακός Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης Νομού Λάρισας Α.Ε. - ΑΕΝΟΛ Α.Ε.
5	Φορέας	ΔΕΥΑΛ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ ΛΑΡΙΣΑΣ
6	Φυσικό πρόσωπο	
7	Φορέας	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΥΔΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΠΕ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ
8	Φορέας	ΤΟΕΒ ΠΕΔΙΑΔΟΣ ΜΟΡΝΟΥ
9	Φορέας	Δ/ΝΣΗ ΥΔΑΤΩΝ ΔΕ
10	Φορέας	ΤΟΕΒ ΟΖΕΡΟΥ
11	Φορέας	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Δ/ΝΣΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ
12	Φορέας	ΑΙΤΩΛΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΕ ΟΤΑ
13	Φυσικό πρόσωπο	
14	Φυσικό πρόσωπο	

15	Φορέας	ΔΗΜΟΣ ΠΥΛΗΣ Ν.ΤΡΙΚΑΛΩΝ
16	Φορέας	ΥΠΕΝ/ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ &ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΥΔΑΤΙΝΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Σημειώνεται ότι το πλήθος των ερωτηματολογίων που συμπληρώθηκαν είναι αναντίστοιχο με τον αριθμό των ατόμων που συμμετείχαν στην ημερίδα και για τον λόγο αυτό κρίθηκε ότι ως διαδικασία δεν αποτέλεσε έναν αποτελεσματικό και αντιπροσωπευτικό τρόπο αξιολόγησης της ημερίδας διαβούλευσης. Ως εκ τούτου δεν αξιολογήθηκαν περαιτέρω.

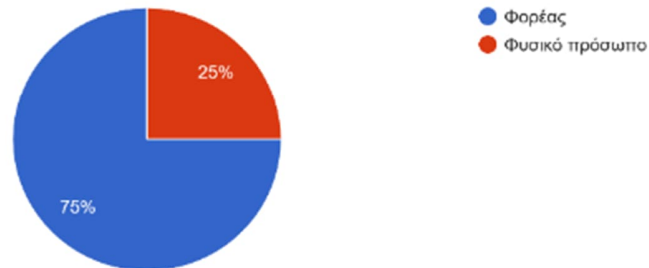

Σχήμα 4-1: Το QR code που χρησιμοποιήθηκε για την συμπλήρωση του ερωτηματολογίου κατά τη διάρκεια της ημερίδας στο Μεσολόγγι στις 22/11/2023

Παρακάτω παρουσιάζονται οι ερωτήσεις του ερωτηματολογίου και στατιστικά στοιχεία με τις απαντήσεις.

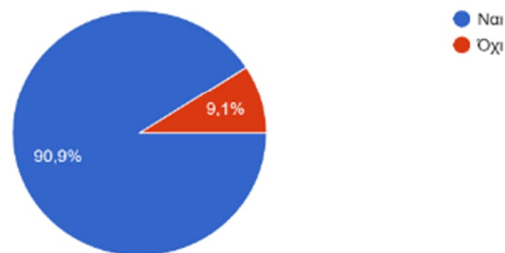
Παρακαλώ επιλέξτε αν είστε:

16 απαντήσεις

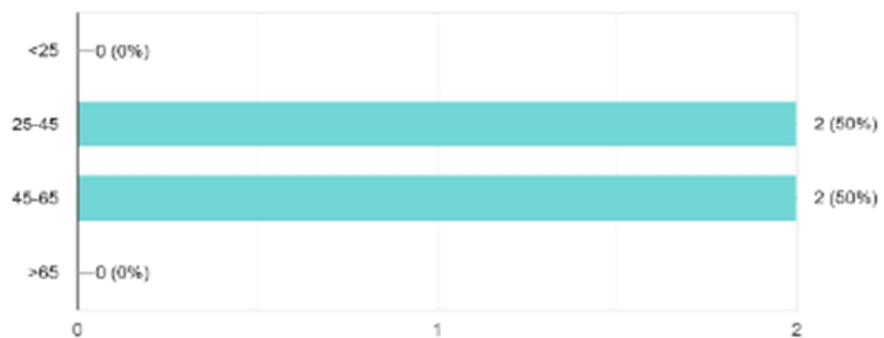
Επιθυμείτε να ενημερώνεστε για τις δράσεις μας;

11 απαντήσεις

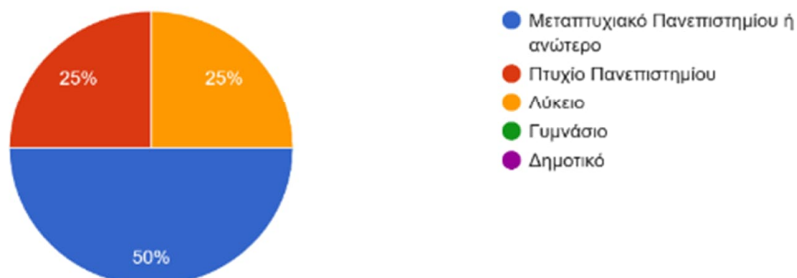
Για φυσικά πρόσωπα – παρακαλώ συμπληρώστε την ηλικιακή κατηγορία που ανήχετε βάζοντας x όπου ταιριάζει

4 απαντήσεις

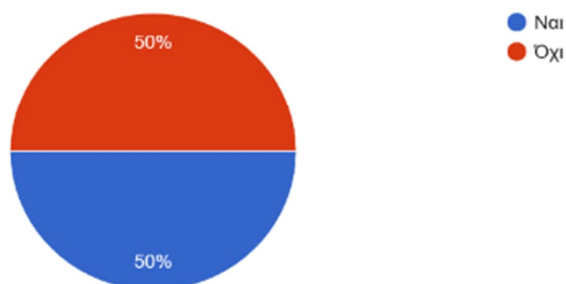
Επίπεδο μόρφωσης

4 απαντήσεις

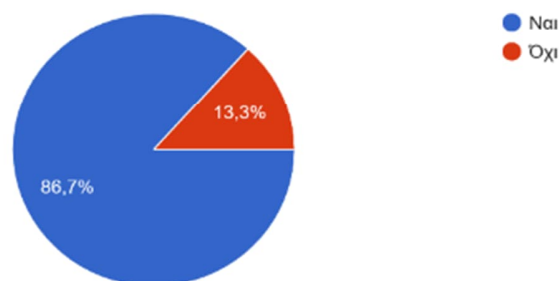
Επιθυμείτε να ενημερώνεστε για τις δράσεις μας;

4 απαντήσεις

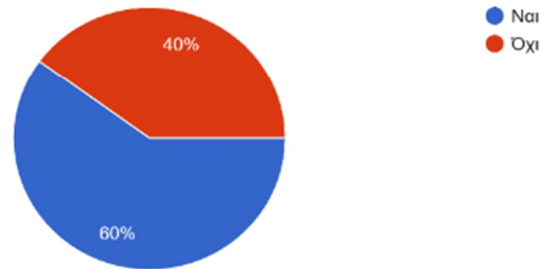
Γνωρίζετε την Ευρωπαϊκή Οδηγία Πλαίσιο για τα Νερά (2000/60/ΕΚ);

15 απαντήσεις

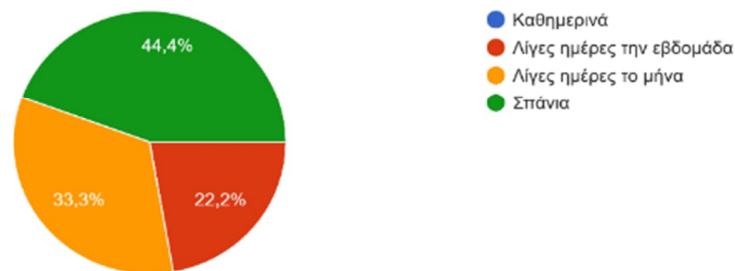
Χρησιμοποιείτε την ιστοσελίδα της 2ης Αναθεώρησης των Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών (<http://wfdver.ypeka.gr/el/home-gr/>);

15 απαντήσεις

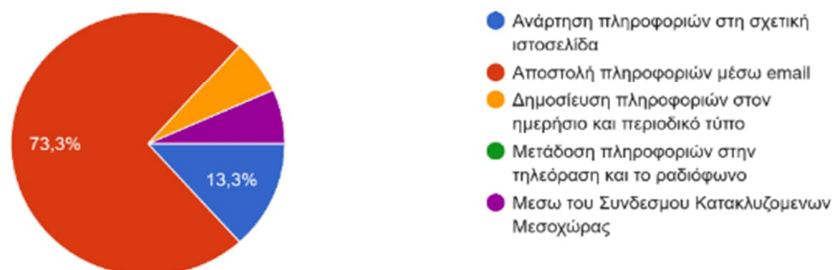
Πόσο συχνά χρησιμοποιείτε την ιστοσελίδα της 2ης Αναθεώρησης;

9 απαντήσεις

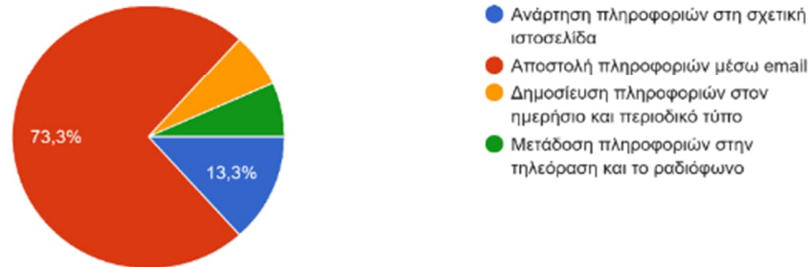
Πώς ενημερωθήκατε για τη διαβούλευση του Προσχεδίου της 2ης Αναθεώρησης του Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών;

15 απαντήσεις

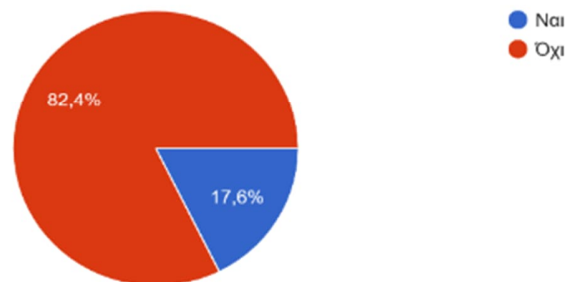
Ποιος θεωρείτε ότι είναι ο πιο αποτελεσματικός τρόπος ενημέρωσής σας για διαδικασίες διαβουλεύσεων;

15 απαντήσεις

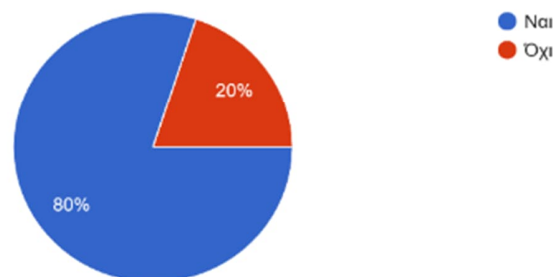
Είχατε λάβει μέρος στην διαβούλευση της 1ης Αναθεώρησης των Σχεδίων Διαχείρισης ;

17 απαντήσεις

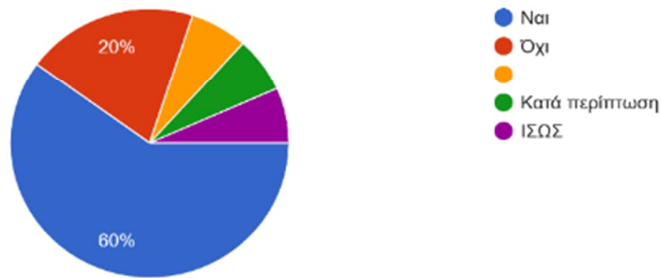

Γνωρίζετε το εγκεκριμένο Σχέδιο Διαχείρισης που εφαρμόζεται στην περιοχή σας;

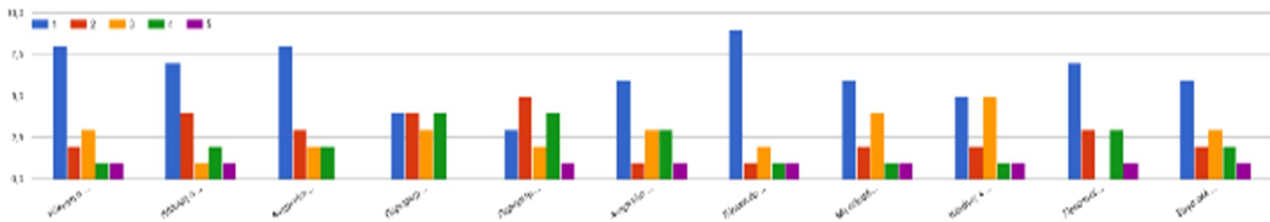
15 απαντήσεις

Πιστεύετε πως η εφαρμογή των Σχεδίων Διαχείρισης έχει συνδράμει στην βελτίωση της κατάστασης των υδατικών συστημάτων;
 15 απαντήσεις

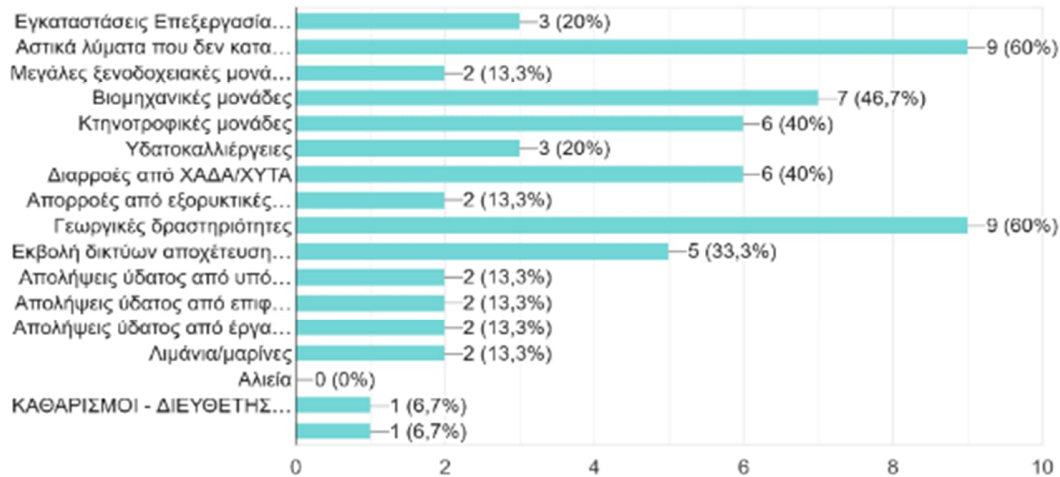

Παρακάτω κατατάξετε με βαθμό προτεραιότητας (όπου 1 = ύψιστη προτεραιότητα, 5 = χαμηλότερη προτεραιότητα, κλπ.) τα παρακάτω ζητήματα διαχείρισης ύδατος στην περιοχή σας

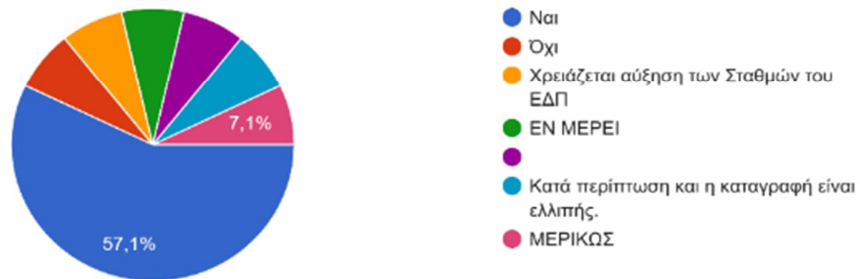
Ποιες από τις παρακάτω κατηγορίες πιέσεων θεωρείτε ότι συμβάλλουν περισσότερο στην υποβάθμιση της κατάστασης των υδατικών συστημάτων της περιοχής σας;

15 απαντήσεις

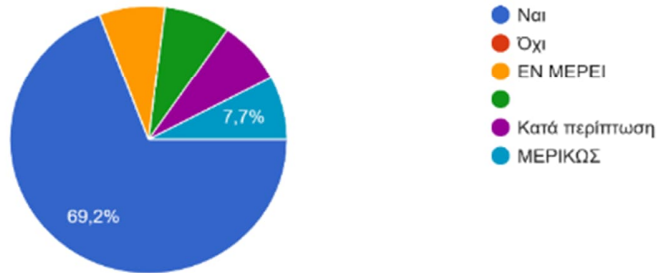
Πιστεύετε ότι η ποιοτική κατάσταση των επιφανειακών υδατικών συστημάτων όπως παρουσιάζεται στο Προσχέδιο, ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα;

14 απαντήσεις

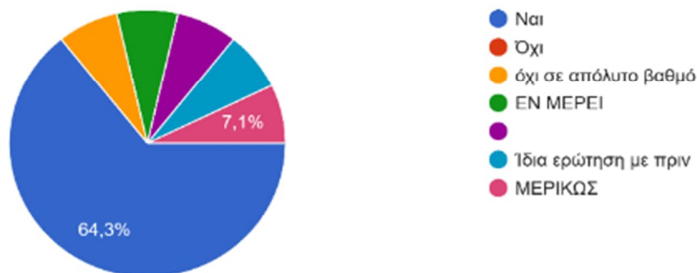
Πιστεύετε ότι η ποιοτική κατάσταση των υπόγειων υδατικών συστημάτων όπως παρουσιάζεται στο Προσχέδιο, ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα;

13 απαντήσεις

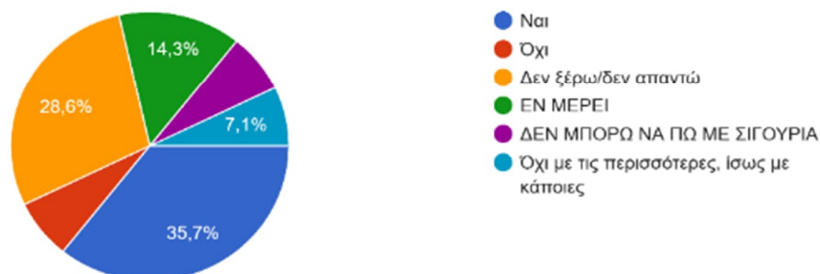
Πιστεύετε ότι η ποσοτική κατάσταση των υπόγειων υδατικών συστημάτων όπως παρουσιάζεται στο Προσχέδιο, ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα;

14 απαντήσεις

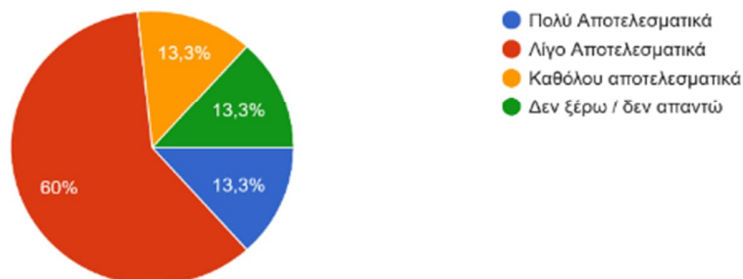

Συμφωνείτε με τους περιβαλλοντικούς στόχους και τις προτεινόμενες εξαιρέσεις, όπως παρουσιάζονται στο Προσχέδιο;

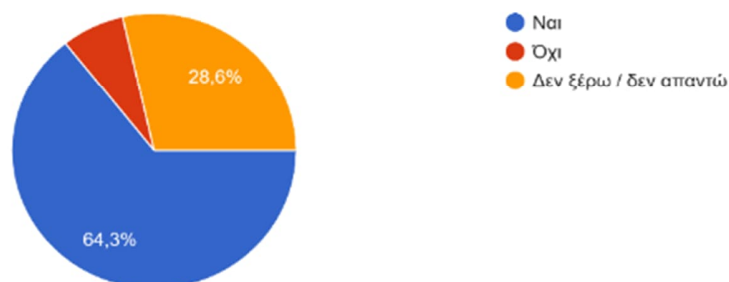
14 απαντήσεις

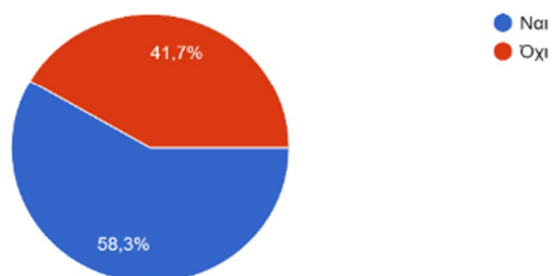
Πώς εκτιμάτε τα υφιστάμενα μέτρα προστασίας των υδατικών συστημάτων στην περιοχή σας;
15 απαντήσεις

Σας είναι κατανοητό το Πρόγραμμα Μέτρων που περιλαμβάνεται στο Προσχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών;
14 απαντήσεις

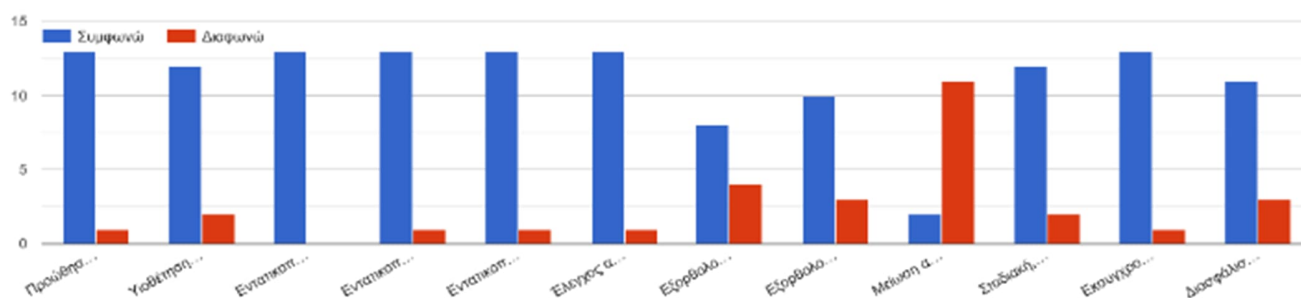
Τα βασικά μέτρα του Προγράμματος Μέτρων αφορούν σε εφαρμογή Νομοθεσίας (ευρωπαϊκής και εθνικής) και σε άλλα θεσμικά μέτρα ενώ έχο... αρκούν για την επίτευξη των στόχων του ΣΔΛΑΠ;
12 απαντήσεις

Τα συμπληρωματικά μέτρα του Προγράμματος Μέτρων αφορούν σε συγκεκριμένες προτάσεις/δράσεις ανά υδατικό σύστημα, με βάσ...αρκούν για την επίτευξη των στόχων του ΣΔΛΑΠ;
15 απαντήσεις

Με ποια από τα παρακάτω προτεινόμενα μέτρα συμφωνείτε και με ποια διαφωνείτε;

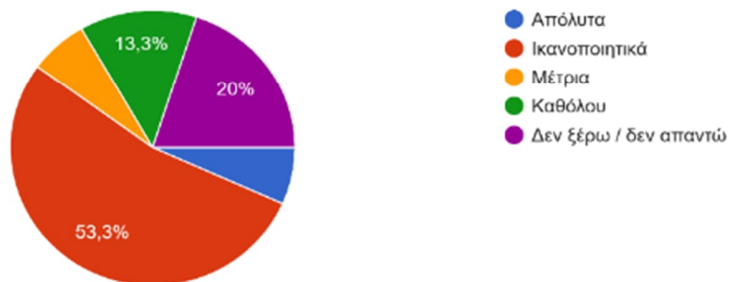

Το επιπλέον κόστος που προκύπτει από την εφαρμογή του προγράμματος μέτρων, επιβαρύνει, κατά περίπτωση, τους χρήστες. Θα δεχόσασταν να καλύψετε μέρος αυτού;
15 απαντήσεις

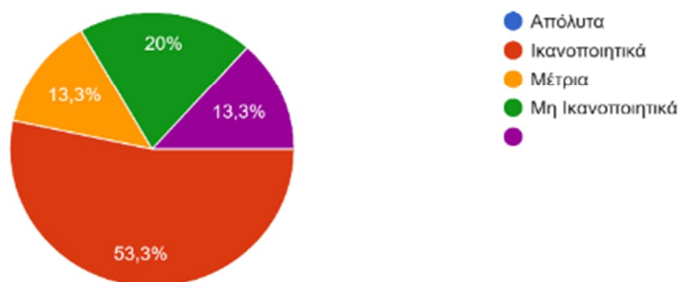
Πιστεύετε πως τα προτεινόμενα μέτρα προστασίας των υδατικών συστημάτων που περιλαμβάνονται στο Προσχέδιο καλύπτουν στο σύνολό τους τις ανάγκες της περιοχής σας;

15 απαντήσεις

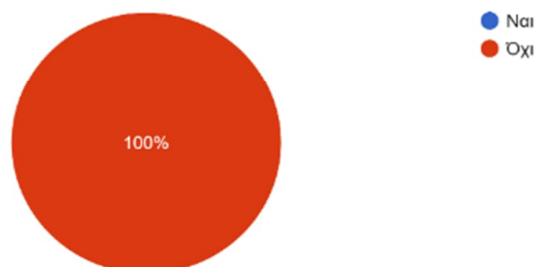
Σε ποιο βαθμό πιστεύετε ότι το παρόν Προσχέδιο Διαχείρισης εντοπίζει και προσεγγίζει κύρια ζητήματα/θέματα διαχείρισης των νερών στην περιοχή σας;

15 απαντήσεις

Επιθυμείτε να κάνετε κάποια προσθήκη, διόρθωση ή σχόλιο στα αναρτημένα κείμενα της 2ης Αναθεώρησης;

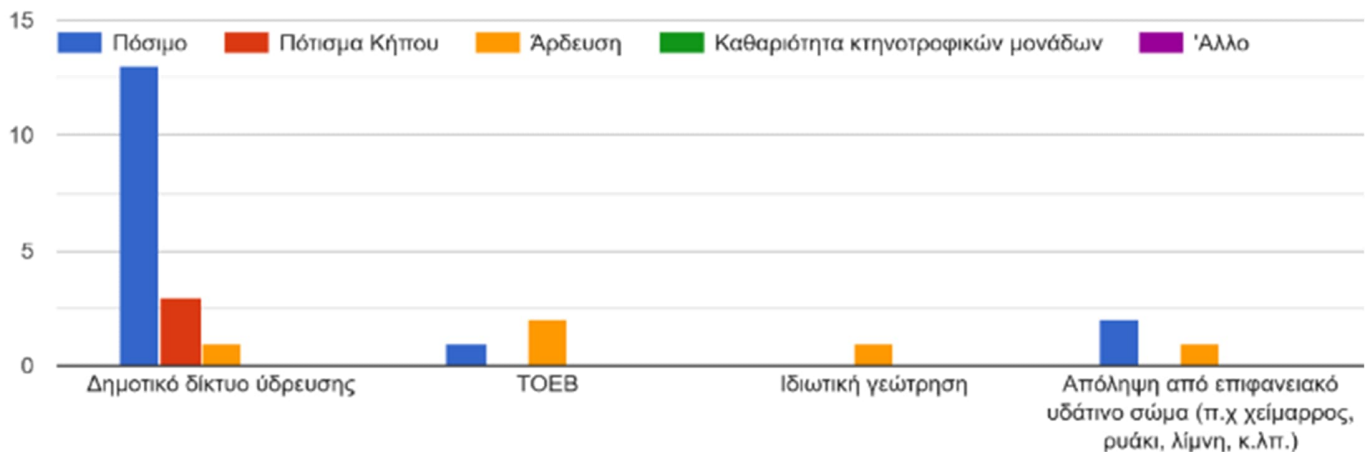
13 απαντήσεις

Σε ποια/ποιες κατηγορίες θα κατατάσσετε τον εαυτό σας όσον αφορά τη χρήση του νερού;

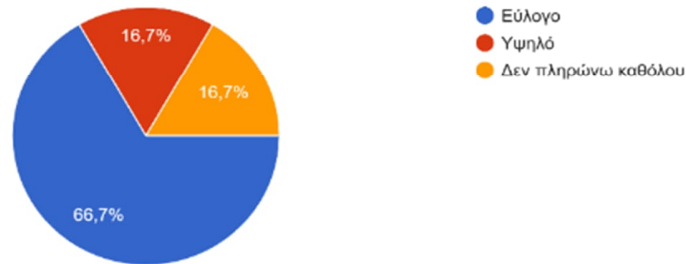

Από ποιες πηγές προμηθεύετε το νερό που χρησιμοποιείτε; (Παρακαλώ προσδιορίστε ανά πηγή τις κατηγορίες χρήσης)

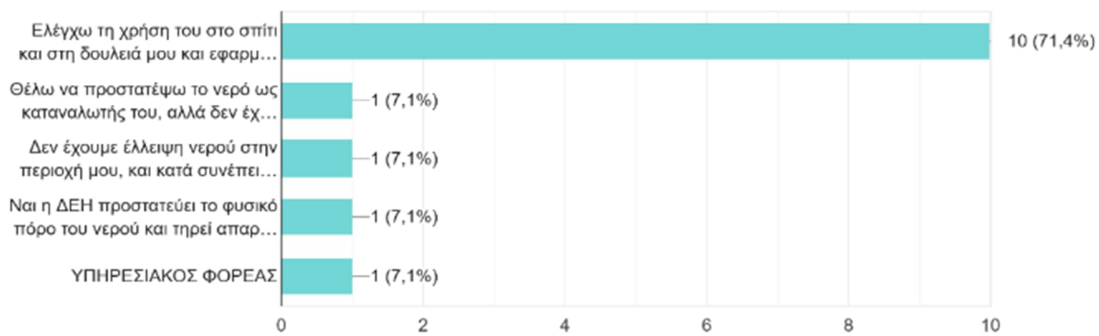
Πιστεύετε ότι το τίμημα για το νερό που καταναλώνετε για την άσκηση της επαγγελματικής σας δραστηριότητας είναι:

12 απαντήσεις

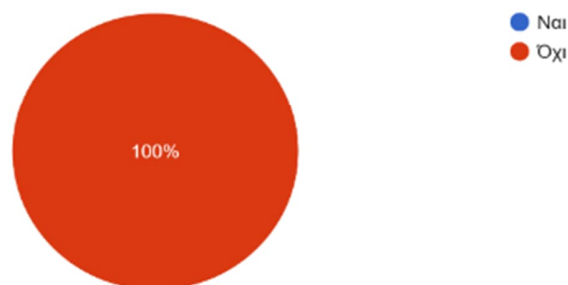
Θεωρείτε ότι αποδίδετε στο νερό το σεβασμό που του αναλογεί ως ένας πολύτιμος φυσικός πόρος δύσκολα ανανεώσιμος; Ποια φράση σας εκφράζει καλύτερα;

14 απαντήσεις

Έχετε κάποιο άλλο σχόλιο σε σχέση με τα ανωτέρω ζητήματα το οποίο δεν έχετε αναφέρει;

14 απαντήσεις

4.2 Ημερίδα διαβούλευσης στην Κέρκυρα

Στους συμμετέχοντες που παρακολούθησαν την Ημερίδα που πραγματοποιήθηκε στις 2-11-2023 στην Κέρκυρα δια ζώσης δόθηκε η δυνατότητα να απαντήσουν σε σχετικά ερωτηματολόγια, μέσω τεχνολογίας QR code, η οποία υποστηρίχθηκε από τον Διοργανωτή με τη χρήση tablet εντός της αίθουσας. Συνολικά απαντήθηκαν 12 ερωτηματολόγια από φυσικά πρόσωπα και εκπροσώπους φορέων.

Στον παρακάτω πίνακα παρατίθενται συνοπτικά στοιχεία των φορέων / φυσικών προσώπων που συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο.

Πίνακας 4-1: Λίστα με στοιχεία φορέα / φυσικού προσώπου που συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο κατά τη διάρκεια της ημερίδας στην Κέρκυρα στις 02/11/2023

α/α	ΙΔΙΟΤΗΤΑ	ΦΟΡΕΑΣ
1	Φυσικό πρόσωπο	
2	Φορέας	ANION ΑΑΕ ΟΤΑ
3	Φορέας	Αποκεντρωμένη Διοίκηση Πελοπόννησου δυτικής Ελλάδας και Ιονίου
4	Φυσικό πρόσωπο	
5	Φυσικό πρόσωπο	
6	Φορέας	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΥΔΑΤΩΝ ΙΟΝΙΟΥ
7	Φυσικό πρόσωπο	
8	Φυσικό πρόσωπο	
9	Φορέας	Lever A.E.
10	Φυσικό πρόσωπο	
11	Φορέας	ΔΙΑΔ.Ε.Υ.Α.Δ.Κ.
12	Φυσικό πρόσωπο	

Σημειώνεται ότι το πλήθος των ερωτηματολογίων που συμπληρώθηκαν είναι αναντίστοιχο με τον αριθμό των ατόμων που συμμετείχαν στην ημερίδα και για τον λόγο αυτό κρίθηκε ότι ως διαδικασία δεν αποτέλεσε έναν αποτελεσματικό και αντιπροσωπευτικό τρόπο αξιολόγησης της ημερίδας διαβούλευσης. Ως εκ τούτου δεν αξιολογήθηκαν περαιτέρω.

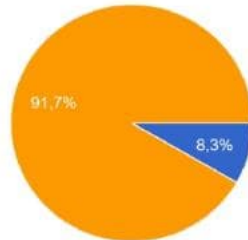

Σχήμα 4-2: Το QR code που χρησιμοποιήθηκε για την συμπλήρωση του ερωτηματολογίου κατά τη διάρκεια της ημερίδας στην Κέρκυρα στις 02/11/2023

Παρακάτω παρουσιάζονται οι ερωτήσεις του ερωτηματολογίου και στατιστικά στοιχεία με τις απαντήσεις.

Παρακαλώ επιλέξτε το Υδατικό Διαμέρισμα που σας ενδιαφέρει:

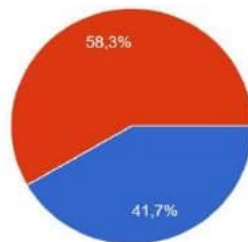
12 απαντήσεις

- Υδατικό Διαμέρισμα Βόρειας Πελοποννήσου - ΛΑΠ Κεφαλονιάς-Ιθάκης-Ζακύνθου (EL0245)
- Υδατικό Διαμέρισμα Δυτικής Στερεάς Ελλάδας - ΛΑΠ Λευκάδας (EL0444)
- Υδατικό Διαμέρισμα Ηπείρου - ΛΑΠ Κέρκυρας-Παζών (EL0534)

Παρακαλώ επιλέξτε αν είστε:

12 απαντήσεις

- Φορέας
- Φυσικό πρόσωπο

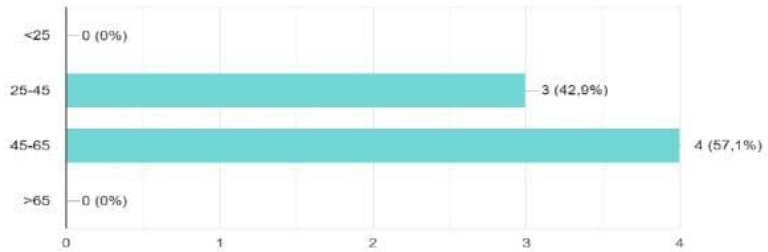
Επιθυμείτε να ενημερώνεστε για τις δράσεις μας;

5 απαντήσεις

- Ναι
- Όχι

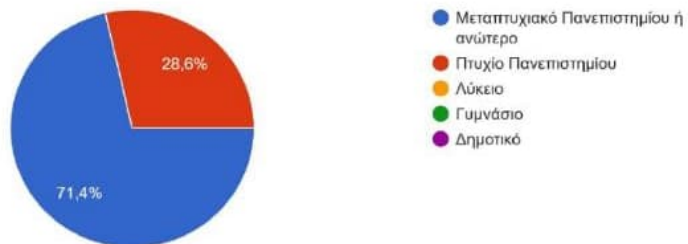
Για φυσικά πρόσωπα – παρακαλώ συμπληρώστε την ηλικιακή κατηγορία που ανήκετε βάζοντας
x όπου ταιριάζει
7 απαντήσεις

Περιοχή διαμονής ή καταγωγής
6 απαντήσεις

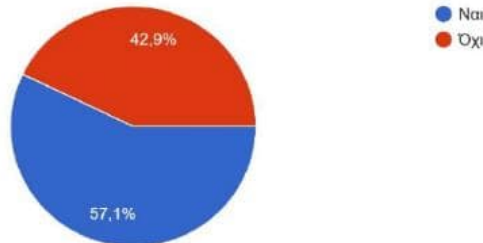

Επίπεδο μόρφωσης
7 απαντήσεις

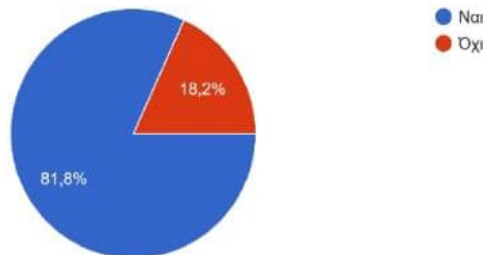
Επιθυμείτε να ενημερώνεστε για τις δράσεις μας;

7 απαντήσεις

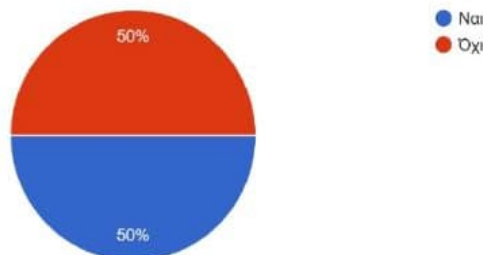
Γνωρίζετε την Ευρωπαϊκή Οδηγία Πλαίσιο για τα Νερά (2000/60/ΕΚ);

11 απαντήσεις

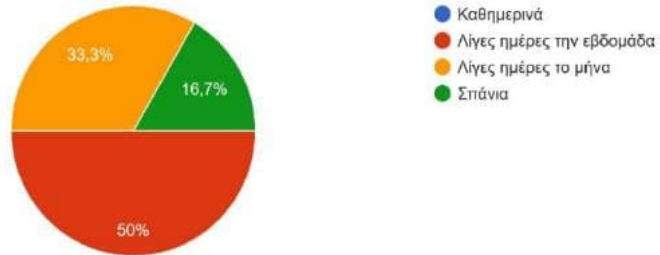

Χρησιμοποιείτε την ιστοσελίδα της 2ης Αναθεώρησης των Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών (<http://wfdver.ypeka.gr/el/home-gr/>);

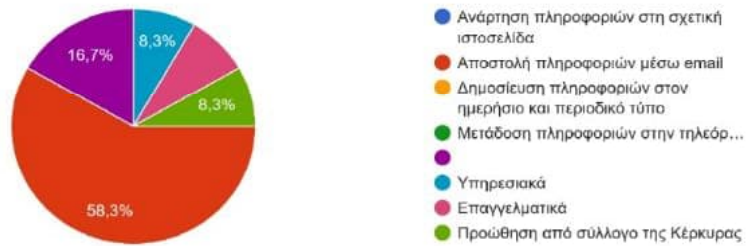
12 απαντήσεις

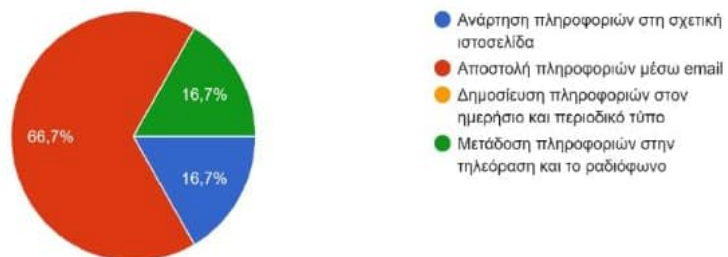
Πόσο συχνά χρησιμοποιείτε την ιστοσελίδα της 2ης Αναθεώρησης;
6 απαντήσεις

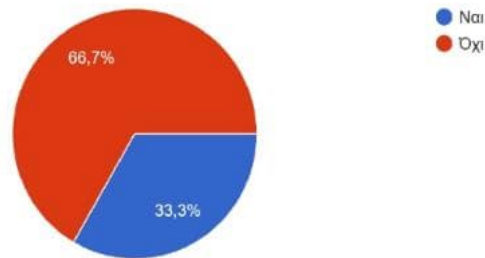
Πώς ενημερωθήκατε για τη διαβούλευση του Προσχεδίου της 2ης Αναθεώρησης του Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών;
12 απαντήσεις

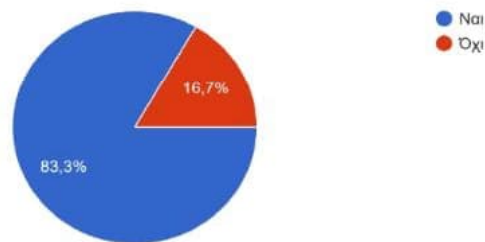
Ποιος θεωρείτε ότι είναι ο πιο αποτελεσματικός τρόπος ενημέρωσής σας για διαδικασίες διαβουλεύσεων;
12 απαντήσεις

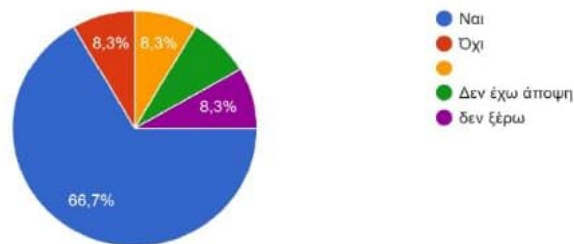
Είχατε λάβει μέρος στην διαβούλευση της 1ης Αναθεώρησης των Σχεδίων Διαχείρισης ;
12 απαντήσεις

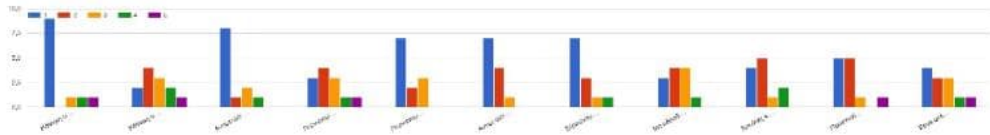
Γνωρίζετε το εγκεκριμένο Σχέδιο Διαχείρισης που εφαρμόζεται στην περιοχή σας;
12 απαντήσεις

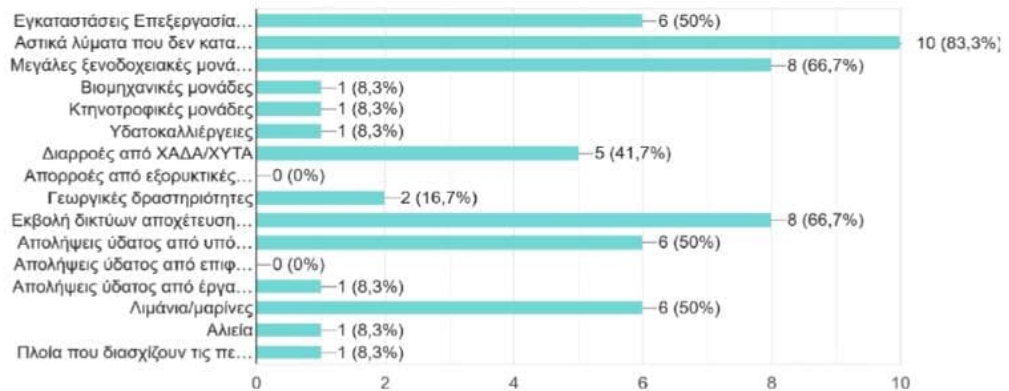
Πιστεύετε πως η εφαρμογή των Σχεδίων Διαχείρισης έχει συνδράμει στην βελτίωση της κατάστασης των υδατικών συστημάτων;
12 απαντήσεις

Παρακάτω παρουσιάζονται με βαθμό προτεραιότητας (όπου 1 = άμεση προτεραιότητα, 5 = χαμηλόβαρη προτεραιότητα κλπ.) τα παρακάτω συστήματα διαχείρισης ύδατος στην περιοχή σας

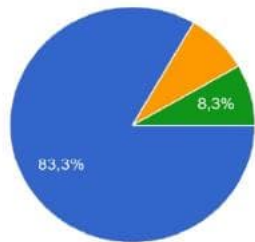
Ποιες από τις παρακάτω κατηγορίες πιέσεων θεωρείτε ότι συμβάλλουν περισσότερο στην υποβάθμιση της κατάστασης των υδατικών συστημάτων της περιοχής σας;
 12 απαντήσεις

Πιστεύετε ότι η ποιοτική κατάσταση των επιφανειακών υδατικών συστημάτων όπως παρουσιάζεται στο Προσχέδιο, ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα;
 12 απαντήσεις

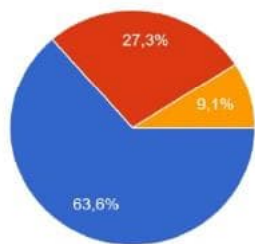

Πιστεύετε ότι η ποιοτική κατάσταση των υπόγειων υδατικών συστημάτων όπως παρουσιάζεται στο Προσχέδιο, ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα;
12 απαντήσεις

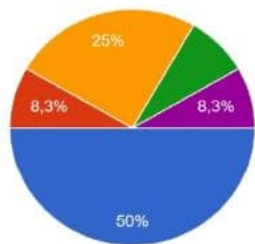
- Ναι
- Όχι
- έλλειψη κατάλληλη κλίμακας
- Η κατάτμηση και επιμερισμός των των ΥΥΣ είναι προβληματικός . Κανονικά, ένα ακέραιο ΥΥΣ πρέπει να παρουσιάζει ενιαία ποιότητα σε όλα τα σημεία παρακολούθησης του, σύμφωνα με το Κατευθυντήριο Κείμενο της ΕΕ

Πιστεύετε ότι η ποσοτική κατάσταση των υπόγειων υδατικών συστημάτων όπως παρουσιάζεται στο Προσχέδιο, ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα;
11 απαντήσεις

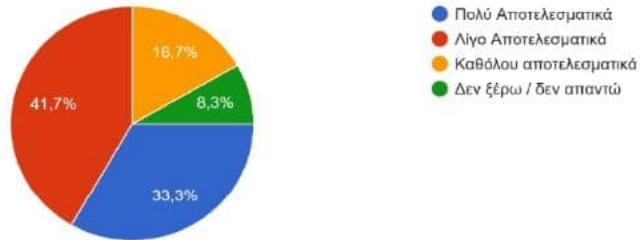
- Ναι
- Όχι
- (βλ. Προηγούμενη απάντηση)

Συμφωνείτε με τους περιβαλλοντικούς στόχους και τις προτεινόμενες εξαιρέσεις, όπως παρουσιάζονται στο Προσχέδιο;
12 απαντήσεις

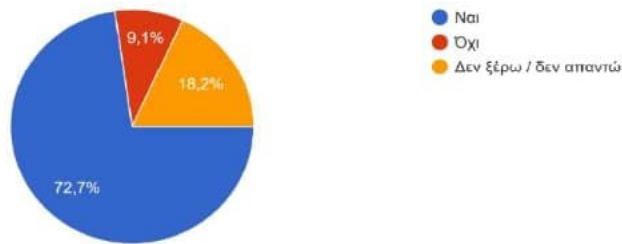

- Ναι
- Όχι
- Δεν ξέρω/δεν απαντώ
- Παρότι οι προσατευόμενες περιοχές εντάσσονται στους περιβαλλοντικούς στόχους, δεν βρήκα σε κανένα σημείο να προσδιορίζεται κάτι σχετικό με τα π...
- Ναι, αλλά πρέπει να προστεθεί η απόλυτη ανάγκη προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή.

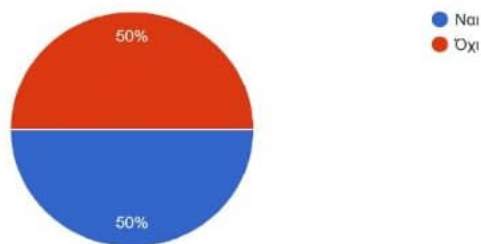
Πώς εκτιμάτε τα υφιστάμενα μέτρα προστασίας των υδατικών συστημάτων στην περιοχή σας;
12 απαντήσεις

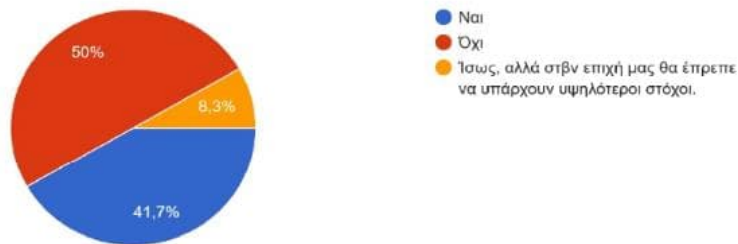
Σας είναι κατανοητό το Πρόγραμμα Μέτρων που περιλαμβάνεται στο Προσχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών;
11 απαντήσεις

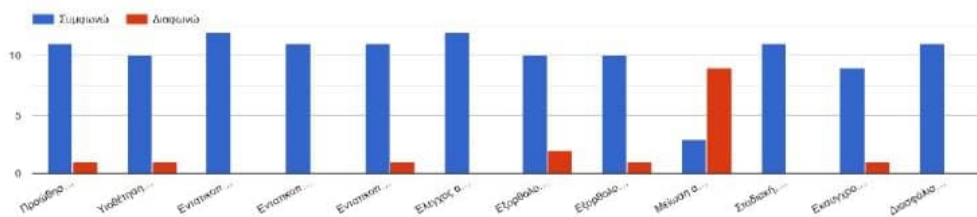
Τα βασικά μέτρα του Προγράμματος Μέτρων αφορούν σε εφαρμογή Νομοθεσίας (ευρωπαϊκής και εθνικής) και σε άλλα θεσμικά μέτρα ενώ έχο... αρκούν για την επίτευξη των στόχων του ΣΔΛΑΠ;
12 απαντήσεις

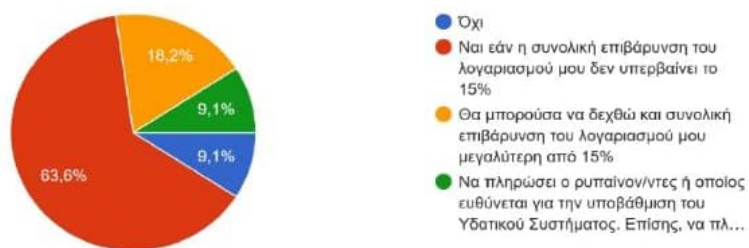
Τα συμπληρωματικά μέτρα του Προγράμματος Μέτρων αφορούν σε συγκεκριμένες προτάσεις/δράσεις ανά υδατικό σύστημα, με βάση...αρκούν για την επίτευξη των στόχων του ΣΔΛΑΠ;
 12 απαντήσεις

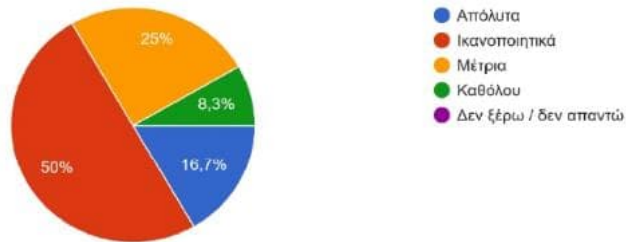
Με ποια από τα παρακάτω προτεινόμενα μέτρα συμφωνείτε και με ποια διαφωνείτε;

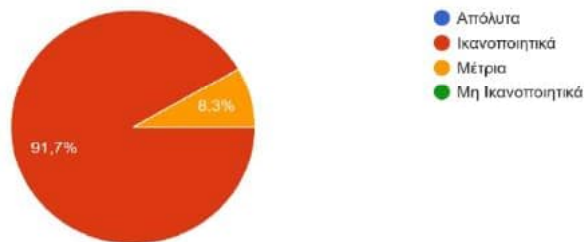
Το επιπλέον κόστος που προκύπτει από την εφαρμογή του προγράμματος μέτρων, επιβαρύνει, κατά περίπτωση, τους χρήστες. Θα δεχόσασταν να καλύψετε μέρος αυτού;
 11 απαντήσεις

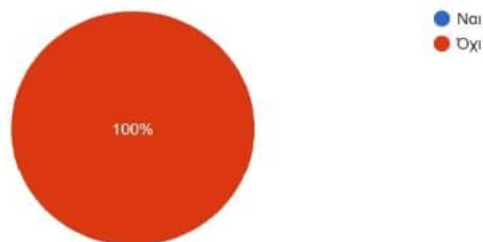
Πιστεύετε πως τα προτεινόμενα μέτρα προστασίας των υδατικών συστημάτων που περιλαμβάνονται στο Προσχέδιο καλύπτουν στο σύνολό τους τις ανάγκες της περιοχής σας;
12 απαντήσεις

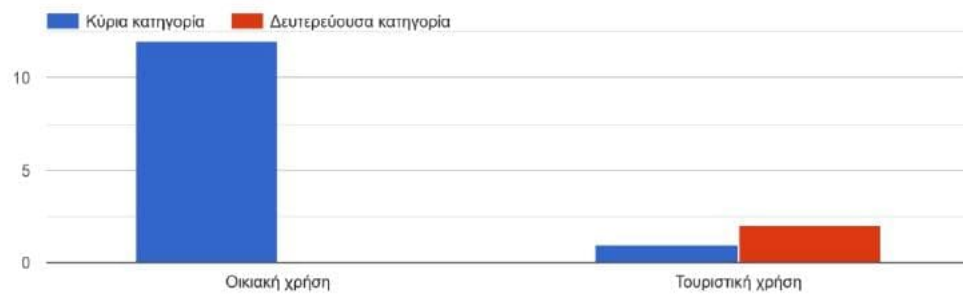
Σε ποιο βαθμό πιστεύετε ότι το παρόν Προσχέδιο Διαχείρισης εντοπίζει και προσεγγίζει κύρια ζητήματα/θέματα διαχείρισης των νερών στην περιοχή σας;
12 απαντήσεις

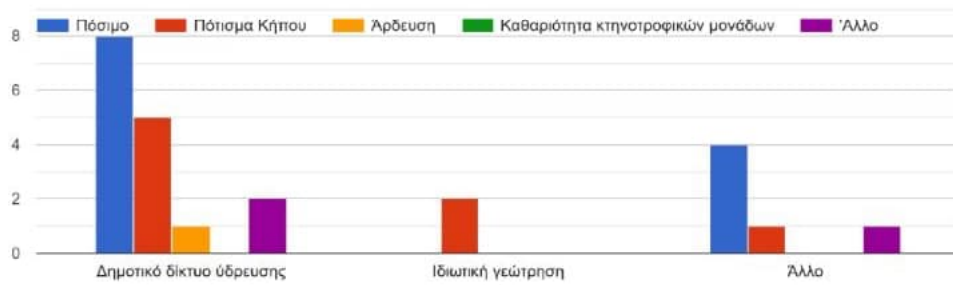
Επιθυμείτε να κάνετε κάποια προσθήκη, διόρθωση ή σχόλιο στα αναρτημένα κείμενα της 2ης Αναθεώρησης;
11 απαντήσεις

Σε ποια/ποιες κατηγορίες θα κατατάσσατε τον εαυτό σας όσον αφορά τη χρήση του νερού;

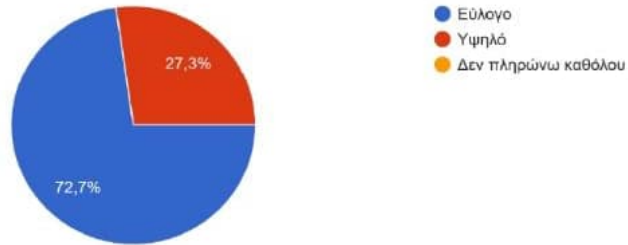

Από ποιες πηγές προμηθεύετε το νερό που χρησιμοποιείτε; (Παρακαλώ προσδιορίστε ανά πηγή τις κατηγορίες χρήσης)

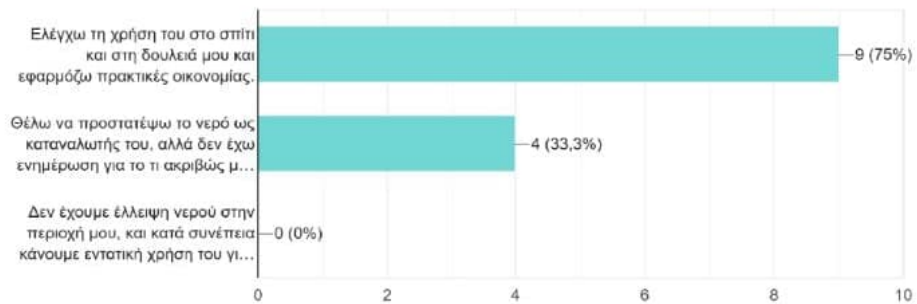
Πιστεύετε ότι το τίμημα για το νερό που καταναλώνετε για την άσκηση της επαγγελματικής σας δραστηριότητας είναι:

11 απαντήσεις

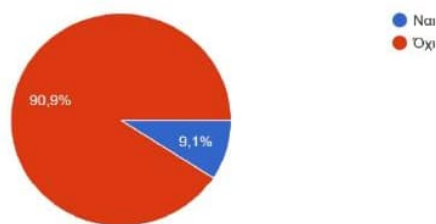
Θεωρείτε ότι αποδίδετε στο νερό το σεβασμό που του αναλογεί ως ένας πολύτιμος φυσικός πόρος δύσκολα ανανεώσιμος; Ποια φράση σας εκφράζει καλύτερα;

12 απαντήσεις

Έχετε κάποιο άλλο σχόλιο σε σχέση με τα ανωτέρω ζητήματα το οποίο δεν έχετε αναφέρει;

11 απαντήσεις

5 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ (ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ, ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ, ΣΧΟΛΙΑ)

Συνολικά για το ΥΔ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας ελήφθησαν δώδεκα (12) έγγραφα¹ που περιλαμβάνουν παρατηρήσεις, προτάσεις και σχόλια επί του προσχεδίου της 2^{ης} Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας.

Οι τρόποι λήψης των παρατηρήσεων αφορούν σε ταχυδρομική ή ηλεκτρονική αποστολή και σε υποβολή σχολίου στην ιστοσελίδα της ΓΔΥ <https://wfdver.ypeka.gr/el/consultation-gr/2revision-consultation-gr/>.

5.1 Απαντήσεις στο εισερχόμενο υλικό διαβούλευσης

Τα σημαντικότερα ζητήματα που προκύπτουν από τα υποβληθέντα σχόλια και παρατηρήσεις καθώς και τα αναλυτικά στοιχεία που περιγράφουν το προφίλ των συμμετεχόντων με αυτόν τον τρόπο στη διαβούλευση δίνονται στον ακόλουθο πίνακα.

¹ Υπολογίζεται το πλήθος των εγγράφων και όχι το πλήθος των φορέων. Δηλαδή μπορεί ένας φορέας να έχει στείλει δύο ή και περισσότερες παρατηρήσεις.

Πίνακας 5-1 Αναλυτικός πίνακας εισερχόμενου υλικού διαβούλευσης

α/α	Ημερομηνία	Φορέας	Ιδιότητα αποστολέα	Τρόπος υποβολής σχολίου	Συνοπτική περιγραφή εισερχόμενου υλικού / Σημαντικότερα ζητήματα	Σχολιασμός / Απάντηση
1	5/10/2023	ΔΕΗ	Διεύθυνση Περιβάλλοντος	Υποβολή σχολίου στην ιστοσελίδα της ΓΔΥ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Πρόταση για επικαιροποίηση των εκτάσεων ταμιευτήρων ΤΛ Κρεμαστών, ΤΛ Καστρακίου, ΤΛ Στράτου και ΤΛ Ταυρωπού σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην ΑΕΠΟ και στη ΜΠΕ αυτών. 2. Σχετικά με το Μέτρο Μ01Β0902 «Προσδιορισμός μέγιστου εύρους διακύμανσης στάθμης ταμιευτήρων» δεν απαιτείται η εκπόνηση Μελέτης προκειμένου να οριστεί το μέγιστο εύρος διακύμανσης της στάθμης καθώς αυτό είναι ήδη καθορισμένο στις Αποφάσεις τις ΡΑΕ. 3. Ειδική αναφορά γίνεται στα μέτρα: <ol style="list-style-type: none"> i. Μ04Β0907:Μέτρα για τον προσδιορισμό και την επίτευξη του ΚΟΔ σε ΙΤΥΣ (ΤΑΥΡΩΠΟΣ Π.2) , ii. Μ04Σ1302:Θεσμοθέτηση περιβαλλοντικής παροχής και μέτρων βελτίωσης της συνέχειας για την ιχθυοπανίδα σε ποτάμια ΙΤΥΣ κατάντη φραγμάτων (ΤΑΥΡΩΠΟΣ Π.2, 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις λήφθηκαν υπόψη στο τελικό ΣΔΛΑΠ. 2. Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις λήφθηκαν υπόψη στο τελικό ΣΔΛΑΠ. 3. Είναι σαφές ότι η διασφάλιση της συνέχειας της ροής στα ποτάμια υδατικά συστήματα αποτελεί προτεραιότητα για την επίτευξη των στόχων της Οδηγίας. Στο πλαίσιο της 2^{ης} Αναθεώρησης των ΣΔΛΑΠ έχει ενταχθεί στο Πρόγραμμα μέτρων το βασικό μέτρο Μ04Β0907, στο οποίο προτείνονται μέτρα μετριασμού και παρεμβάσεις που περιλαμβάνονται στην Ελληνική Βιβλιοθήκη μέτρων μετριασμού των υδρομορφολογικών αλλοιώσεων όπως έχει καταρτιστεί και εξειδικευτεί στο πλαίσιο της 2^{ης} Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ. Επιπρόσθετα, σχετικά με την οικολογική παροχή στο ποτάμιο ΙΤΥΣ Ταυρωπός Π.2 στο πλαίσιο της παρούσας Αναθεώρησης προβλέπεται το στοχευμένο συμπληρωματικό μέτρο Μ04Σ1302 «Θεσμοθέτηση περιβαλλοντικής παροχής και μέτρων βελτίωσης της συνέχειας για την ιχθυοπανίδα σε ποτάμια ΙΤΥΣ κατάντη φραγμάτων» με στόχο την επίτευξη του Καλού Οικολογικού Δυναμικού (ΚΟΔ) στα

α/α	Ημερομηνία	Φορέας	Ιδιότητα αποστολέα	Τρόπος υποβολής σχολίου	Συνοπτική περιγραφή εισερχόμενου υλικού / Σημαντικότερα ζητήματα	Σχολιασμός / Απάντηση
					iii. Μέτρο M04B0907: Μέτρα για τον προσδιορισμό και την επίτευξη του ΚΟΔ σε ΙΤΥΣ, ΑΧΕΛΩΟΣ Π.5, και προτάσεις για την τροποποίησή τους.	ποτάμια ΙΤΥΣ ΜΟΡΝΟΣ Π.2 (EL0421R000200085H) και ΤΑΥΡΩΠΟΣ Π.2 (EL0415R000212029H). Με τα εν λόγω μέτρα θα διερευνηθούν και θα εξειδικευτούν όλες οι δυνατές λύσεις. Όσον αφορά στην εξασφάλιση περιβαλλοντικής ροής στα κατάντη του Στράτου ποτάμια ΥΣ περιλαμβάνεται στους περιβαλλοντικούς όρους 23.1 και 23.2 της Α.Π. οικ. 129264/23.05.2007 ΚΥΑ Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων για την λειτουργία των: "Υφιστάμενων Υδροηλεκτρικών Σταθμών (ΥΗΣ): Κρεμαστών, Καστρακίου και Στράτου Ι, ΙΙ στον ποταμό Αχελώο του Νομού Αιτωλοακαρνανίας και Ευρυτανίας", η τήρηση των οποίων αποτελεί απαρέγκλιτη υποχρέωση του φορέα του έργου.
2	9/10/2023	ΔΕΗ	Διεύθυνση Περιβάλλοντος	Υποβολή σχολίου με αποστολή email στη ΓΔΥ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Πρόταση για αναφορά του ΥΗΕ έργου της Μεσοχώρας στο Κεφάλαιο 8.5: Νέα και προγραμματιζόμενα έργα αξιοποίησης υδατικών πόρων (άρθρο 4.7 της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ) (σελ. 292-293 Προσχεδίου). 2. Πρόταση για αναφορά του ΥΗΕ έργου της Μεσοχώρας στο Κεφάλαιο 9.2.5.: 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Στο Τελικό Σχέδιο και το Κείμενο Τεκμηρίωσης «Καθορισμός των περιβαλλοντικών στόχων, συμπεριλαμβανομένων των "εξαίρεσεων" από την επίτευξη των στόχων», γίνεται αναφορά του ΥΗΕ έργου της Μεσοχώρας που είχε εξετασθεί στο 1^ο Σχέδιο Διαχείρισης στο πλαίσιο εφαρμογής του άρθρου 4 της παραγράφου 7 της Οδηγίας και έχει εν

α/α	Ημερομηνία	Φορέας	Ιδιότητα αποστολέα	Τρόπος υποβολής σχολίου	Συνοπτική περιγραφή εισερχόμενου υλικού / Σημαντικότερα ζητήματα	Σχολιασμός / Απάντηση
					Συμπληρωματικά Μέτρα (σελ 345 – 378)	ισχύ Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών όρων, καθώς και των ΕΥΣ που σχετίζονται με το ΥΗΕ και τα οποία αναμένεται να επηρεαστούν. 2. Σε ότι αφορά την πρόταση για προσθήκη συμπληρωματικού μέτρου που να προβλέπει ολοκλήρωση του έργου της Μεσοχώρας σημειώνεται ότι είναι ένα έργο το οποίο έχει ολοκληρώσει την έγκριση του σε ότι αφορά τα Σχέδια Διαχείρισης νερών εδώ και πολλά χρόνια, έχει ολοκληρώσει την περιβαλλοντική αδειοδότησή του και επομένως έχει φύγει από το πλαίσιο της περιλήψης του ή όχι στο Σχέδιο Διαχείρισης Νερών.
3	26/10/2023	ΟΦΥΠΕΚΑ	Μονάδα Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Μεσολογγίου και Προστατευόμενων Περιοχών Δυτικής Στερεάς Ελλάδας	Υποβολή σχολίου με αποστολή email στη ΓΔΥ	Σχόλια για το συμπληρωματικό μέτρο Μ04Σ0702 «Εκπόνηση μελέτης για την εξέταση της δυνατότητας επαναλειτουργίας της εκβολής της σήραγγας Λυσιμαχίας στη λιμνοθάλασσα Αιτωλικού» και την ανάγκη να δοθεί προτεραιότητα στην υλοποίησή του λόγω μέτριας οικολογικής κατάστασης της λιμνοθάλασσας του Αιτωλικού.	Συμφωνούμε με το σχόλιο.
4	30/11/2023	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ	-	Υποβολή σχολίου με	Α. Παρατηρήσεις επί του προσχεδίου ΕΛ04:	Σχετικά με Α. Παρατηρήσεις επί του προσχεδίου ΕΛ04:

α/α	Ημερομηνία	Φορέας	Ιδιότητα αποστολέα	Τρόπος υποβολής σχολίου	Συνοπτική περιγραφή εισερχόμενου υλικού / Σημαντικότερα ζητήματα	Σχολιασμός / Απάντηση
				αποστολή email στη ΓΔΥ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Σχόλια για τον περιορισμένο χρόνο δημοσιοποίησης – διαβούλευσης. 2. Σχόλια για έλλειψη αναρτημένων κείμενων τεκμηρίωσης που αφορούν: α) τα μέτρα και β) το παραδοτέο : Επικαιροποιημένη μεθοδολογία ανάλυσης ανθρωπογενών πιέσεων και των επιπτώσεων τους στα επιφανειακά και τα υπόγεια υδατικά συστήματα και κατά πόσο τα στοιχεία για εγκαταστάσεις όπως ελαιοτριβεία και κτηνοτροφικές μονάδες είναι επικαιροποιημένα. 3. Σχόλια για ποσοτικούς δείκτες παρακολούθησης και αποτελεσματικότητας. 4. Τα σχόλια 3.4, 3.5, 3.6 και 3.7 αφορούν στην εξειδίκευση ρόλων και αρμοδιοτήτων και την απουσία περιγραφής ρόλου των φορέων υλοποίησης, στη συνέργεια του ΣΔΛΑΠ με άλλα σχέδια, κυρίως ως προς την οργάνωση των αρμόδιων υπηρεσιών, καθώς και στην υποστέλεχωση των υπηρεσιών αλλά και στην έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Οι έξι μήνες είναι αυτοί που ορίζονται από την Ευρωπαϊκή Οδηγία ως ελάχιστος απαιτούμενος χρόνος διαβούλευσης των προτεινόμενων Σχεδίων Διαχείρισης. Αντικείμενο της Διαβούλευσης αποτελούν τα Προσχέδια, τα οποία περιλαμβάνουν όλα τα αναγκαία στοιχεία για την ενημέρωση και κρίση των πολιτών. Σημειώνεται επίσης ότι εντός των επόμενων ημερών αναρτήθηκαν στην ιστοσελίδα της ΓΔΥ τα σχετικά Κείμενα Τεκμηρίωσης, για τα οποία δόθηκε η δυνατότητα υποβολής σχολίων στην ιστοσελίδα της διαβούλευσης ή μέσω email. Συγκεκριμένα, σχόλια για το Προσχέδιο του ΥΔ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας έγιναν δεκτά έως και 19.03.2024. 2. Αντικείμενο της Διαβούλευσης αποτελούν τα Προσχέδια, τα οποία περιλαμβάνουν όλα τα αναγκαία στοιχεία για την ενημέρωση και κρίση των πολιτών όπως αναφέρθηκε παραπάνω. Τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν για το σύνολο των σημειακών μονάδων θεωρούνται ως πλήρη και η συλλογή τους βασίστηκε στις αναγνωρισμένες πηγές άντλησης στοιχείων που περιλαμβάνονται στη μεθοδολογία. Όσον αφορά τα ελαιοτριβεία, οι πηγές προέλευσης

α/α	Ημερομηνία	Φορέας	Ιδιότητα αποστολέα	Τρόπος υποβολής σχολίου	Συνοπτική περιγραφή εισερχόμενου υλικού / Σημαντικότερα ζητήματα	Σχολιασμός / Απάντηση
					<p>Παράλληλα, στα σχόλια 3.8 και 3.9 ζητούνται πληροφορίες σχετικά με την περιβαλλοντική αδειοδότηση και εφαρμογή των μέτρων, για το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των μέτρων, την κοστολόγηση των βασικών μέτρων και τα χρηματοδοτικά εργαλεία.</p> <p>5. Τα σχόλια 3.10 και 3.11 αφορούν πρόταση να προστεθεί η Περιφέρεια στους φορείς υλοποίησής των μέτρων M04Σ0505 M04Σ1610, M04Σ1611, M04Σ1612, M04Σ1613 και M04Σ1614.</p> <p>6. Το σχόλιο 3.12 αφορά το μέτρο M04B0701 και επισημαίνεται η δυσκολία στην εφαρμογή του λόγω υποστελέχωσης των υπηρεσιών, ενώ ζητείται να υπάρχει πρόσβαση στα γεωχωρικά δεδομένα εκτίμησης των ανθρωπογενών πιέσεων από όλες τις αρμόδιες υπηρεσίες, με στόχο τον καλύτερο προγραμματισμό των ελέγχων. Επίσης προτείνεται να υλοποιηθεί μετά την ολοκλήρωση του βασικού μέτρου M04B0702 και να υπάρχει διασύνδεση με τα</p>	<p>στοιχείων που χρησιμοποιήθηκαν αναφέρονται στην παρ. 2.2.4.3 του Κειμένου Τεκμηρίωσης «Ανάλυση ανθρωπογενών πιέσεων και των επιπτώσεων τους στα επιφανειακά και στα υπόγεια υδατικά συστήματα». Αντίστοιχα για τις κτηνοτροφικές μονάδες οι πηγές προέλευσης στοιχείων που χρησιμοποιήθηκαν αναφέρονται στην παρ. 2.2.5.3 του ίδιου Κειμένου.</p> <p>3. Το σχέδιο διαθέτει ένα πρόγραμμα παρακολούθησης (μέσω του Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης) το οποίο ουσιαστικά παρακολουθεί την ποιότητα και την ποσότητα των υδάτων και μέσα από αυτό μπορούμε να έχουμε τη συνολική εικόνα των Συστημάτων, της κατάστασης των Υδατικών Συστημάτων, αλλά και την αξιολόγηση αποτελεσματικότητας του σχεδίου, συνεπακόλουθα και του υλοποιούμενου προγράμματος μέτρων.</p> <p>4. Η σύνταξη του Προσχεδίου εστιάζει στα θέματα που αφορούν την εφαρμογή του ενωσιακού και εθνικού θεσμικού πλαισίου για την προστασία και διαχείριση των υδάτινων πόρων με αποκλειστικό σκοπό την επίτευξη των στόχων της Οδηγίας Πλαίσιο για τα Νερά. Η επάρκεια ή μη των εμπλεκόμενων υπηρεσιών αποτελεί</p>

α/α	Ημερομηνία	Φορέας	Ιδιότητα αποστολέα	Τρόπος υποβολής σχολίου	Συνοπτική περιγραφή εισερχόμενου υλικού / Σημαντικότερα ζητήματα	Σχολιασμός / Απάντηση
					<p>υπάρχοντα μητρώα όπως ΗΠΜ, ΕΜΠΑ και ΕΜΣΥ.</p> <p>7. Στο σχόλιο 3.13 ζητούνται διευκρινήσεις για τον τρόπο υπολογισμού των ορίων αρδευτικών αναγκών ανά στρέμμα που περιλαμβάνονται στο μέτρο Μ04Β0305.</p> <p>8. Το σχόλιο 3.14 αφορά το μέτρο Μ04Β0704 και αναφέρεται ότι θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι χωροθετημένες ΠΟΑΥ και η επίδρασή τους στα παράκτια ΥΣ άλλα και κατά πόσο αυτές προσβάλλουν άλλες αντίθετες χρήσεις.</p> <p>9. Το σχόλιο 3.15 αφορά την αναντιστοιχία αποτελεσμάτων που σχετίζονται με τις απολήψεις νερού μεταξύ του Προσχεδίου του Σχεδίου Διαχείρισης του ΥΔ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (ΕΛ04) και του Κειμένου Τεκμηρίωσης «Ανάλυση ανθρωπογενών πιέσεων και των επιπτώσεων τους στα επιφανειακά και στα υπόγεια υδατικά συστήματα» για το Υδατικό Διαμέρισμα Αττικής (ΥΔ 06).</p> <p>10. Τα σχόλια 3.16 και 3.17 αφορούν πρόταση δημιουργίας</p>	<p>αντικείμενο άλλης ανάλυσης και σχεδιασμού και δεν κρίνεται και αξιολογείται στα ΣΔΛΑΠ. Γενικότερα σημειώνεται ότι όπως αναφέρεται και στο Σχέδιο άλλα και στο αντίστοιχο Κείμενο Τεκμηρίωσης όπου αναλύονται τα προτεινόμενα Μέτρα, η λίστα των φορέων υλοποίησης κάθε μέτρου που παρουσιάζεται στο Σχέδιο δεν είναι εξαντλητική ή δεσμευτική, άλλα μόνο προτεινόμενοι φορείς όπως αυτοί αναγνωρίζονται στην τρέχουσα χρονική περίοδο.</p> <p>Σχετικά με το σχόλιο για την περιβαλλοντική αδειοδότηση των έργων που περιλαμβάνονται ή προκύπτουν από την εφαρμογή των μέτρων της 2ης Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας, συμφωνούμε ότι πρέπει να τηρείται η ισχύουσα νομοθεσία σχετικά με την Περιβαλλοντική Αδειοδότηση. Σημειώνεται επίσης ότι στο πλαίσιο των ΣΔΛΑΠ δεν εξετάζονται θέματα νομιμότητας υφιστάμενων έργων.</p> <p>Σχετικά με την απουσία συγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος των μέτρων αλλά και επιμέρους στοιχείων σχεδιασμού εφαρμογής τους, καθώς και του καταμερισμού των αρμοδιοτήτων για την υλοποίηση των μέτρων, απαντάται ότι τα</p>

α/α	Ημερομηνία	Φορέας	Ιδιότητα αποστολέα	Τρόπος υποβολής σχολίου	Συνοπτική περιγραφή εισερχόμενου υλικού / Σημαντικότερα ζητήματα	Σχολιασμός / Απάντηση
					<p>«διαδικτυακής βιβλιοθήκης» ανά ΛΑΠ όπου θα συγκεντρώνονται εργασίες και πρωτογενή δεδομένα ερευνητικών εργασιών και μελετών για την ενίσχυση της αξιολόγησης των συστημάτων και τον σχεδιασμό του Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης.</p> <p>11. Το σχόλιο 3.18 αφορά την εφαρμογή του μέτρου M04B0701 «Ενίσχυση περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων και ελέγχων» και προτείνεται η πρόσβαση των ελεγκτικών υπηρεσιών στο μητρώο περιβαλλοντικών ελέγχων καθώς επίσης και η διασύνδεση του με τα υπάρχοντα μητρώα όπως το Ηλεκτρονικό Περιβαλλοντικό Μητρώο (ΗΠΜ), το Εθνικό Μητρώο Παραγωγών Αποβλήτων (ΕΜΠΑ) κα με το Εθνικό Μητρώο Σημείων Υδροληψίας (ΕΜΣΥ), δεδομένου ότι βιομηχανικές και μεταποιητικές μονάδες μπορεί να χρησιμοποιούν επιφανειακά ή υπόγεια ύδατα για την παραγωγικές τους διαδικασίες. Επιπλέον στο μητρώο περιβαλλοντικών ελέγχων να καταχωρούνται και τα</p>	<p>στοιχεία αυτά εξετάζονται στο Κείμενο Τεκμηρίωσης του ΣΔ, που αφορά στο Πρόγραμμα Μέτρων. Υπενθυμίζεται ότι το Σχέδιο Διαχείρισης και το αναπόσπαστο μέρος αυτού, το Πρόγραμμα Μέτρων, επικεντρώνεται στον εντοπισμό των σημείων που χρήζουν προσοχής και τη λήψη αντίστοιχων μέτρων διαχείρισης και προστασίας των νερών για την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων των Υδατικών Συστημάτων.</p> <p>5. Ελήφθη υπόψη κατά την τελική διαμόρφωση του κειμένου της 2ης Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ του ΥΔ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας και των συνοδών Κειμένων Τεκμηρίωσης.</p> <p>6. Η στελέχωση των υπηρεσιών δεν μπορεί να αποτελεί τον πιο κρίσιμο παράγοντα για την επιλογή των μέτρων. Σε κάθε περίπτωση πάντα υπάρχει η δυνατότητα ενίσχυσης της δυναμικότητάς των Υπηρεσιών μέσω εξωτερικών συνεργασιών και Συμβούλων. Το πρόγραμμα συμπληρωματικών μέτρων προβλέπει και προϋπολογίζει την ανάγκη ενίσχυσης των Υπηρεσιών με το συμπληρωματικό μέτρο M04Σ0201. Σχετικά με τα γεωχωρικά δεδομένα εκτίμησης των ανθρωπογενών πιέσεων σημειώνεται ότι το σύνολο των αρχείων</p>

α/α	Ημερομηνία	Φορέας	Ιδιότητα αποστολέα	Τρόπος υποβολής σχολίου	Συνοπτική περιγραφή εισερχόμενου υλικού / Σημαντικότερα ζητήματα	Σχολιασμός / Απάντηση
					<p>αποτελέσματα ελέγχων σε φορείς οι οποίοι λειτουργούν με ΠΠΔ.</p> <p>Β. Παρατηρήσεις επί του προσχεδίου ΕΛ04 και ΕΛ08 σχετικά με τα έργα εκτροπής 250 εκ. κμ από τον Αχελώο προς τη Θεσσαλία με επανασχεδιασμό του φράγματος της Συκιάς.</p> <p>Γ. Σχόλια σχετικά με την αξιολόγηση των κοινωνικο-οικονομικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εκτροπή του Αχελώου.</p>	<p>που δημιουργήθηκε στο πλαίσιο της 2ης Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ από τους μελετητές θα παραδοθεί στον φορέα εκπόνησης του Σχεδίου, ο οποίος θα είναι αρμόδιος για την διάθεσή του.</p> <p>Τέλος σχετικά με την συσχέτιση με το βασικό μέτρο Μ04Β0702, επί της αρχής είναι σωστό, η υλοποίησή του όμως προϋποθέτει προηγούμενη στενή συνεργασία μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων για τον αποτελεσματικό και λειτουργικό σχεδιασμό της εφαρμογής του. Αυτός εντάσσεται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων των φορέων και δεν απαιτεί άλλη ειδική πρόβλεψη.</p> <p>7. Όσον αφορά στα όρια αρδευτικών αναγκών ανά καλλιέργεια, αυτά υπολογίστηκαν με χρήση της μεθόδου Blaney – Criddle, όπως ορίζεται στις σχετικές εγκυκλίους ΥΠΑΑΤ. Σημειώνεται ότι κατά την εφαρμογή της μεθόδου Blaney – Criddle χρησιμοποιήθηκαν κλιματικά δεδομένα χρονοσειρών μέσης θερμοκρασίας και βροχόπτωσης από τους επίσημους / πιστοποιημένους σταθμούς της ΕΜΥ, καθώς και ο Φυτικός Συντελεστής Κ για κάθε κατηγορία καλλιέργειας όπως προσδιορίζεται στο ΦΕΚ 428/2.6.1989.</p> <p>8. Οι μονάδες ιχθυοκαλλιέργειας που χωροθετούνται εντός ΠΟΑΥ,</p>

α/α	Ημερομηνία	Φορέας	Ιδιότητα αποστολέα	Τρόπος υποβολής σχολίου	Συνοπτική περιγραφή εισερχόμενου υλικού / Σημαντικότερα ζητήματα	Σχολιασμός / Απάντηση
						<p>λαμβάνονται υπόψη στην ανάλυση ανθρωπογενών πιέσεων ως προς τις εν δυνάμει υδρομορφολογικές πιέσεις / αλλοιώσεις που αυτές προκαλούν στα παράκτια υδατικά συστήματα που ανήκουν. Επίσης λαμβάνονται υπόψη στον υπολογισμό των ετήσιων φορτίων BOD₅, N και P που εν δυνάμει απορρίπτονται (σημειακές πηγές ρύπανσης) στα παράκτια υδατικά συστήματα.</p> <p>Τέλος τυχόν επιπτώσεις αξιολογούνται με βάση τα αποτελέσματα του προγράμματος παρακολούθησης (όπου υπάρχουν διαθέσιμα) του Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης.</p> <p>9. Από το σύστημα Ευήνου-Μόρνου εκτρέπονται ετησίως περίπου 425 hm³, κυρίως για την ύδρευση της ευρύτερης περιοχής της Αττικής, καθώς και άλλες μικρότερες χρήσεις (ύδρευση οικισμών κατά μήκος του υδραγωγείου Μόρνου, ύδρευση οικισμών και βιομηχανικών μονάδων κατά μήκος του υδραγωγείου Υλίκης, άρδευση μέσου ρου Βοιωτικού Κηφισού μέσω του υδραγωγείου Διστόμου). Οι εν λόγω χρήσεις νερού αναφέρονται στα Υδατικά Διαμερίσματα Αττικής (ΥΔ06) και Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας (ΥΔ07).</p>

α/α	Ημερομηνία	Φορέας	Ιδιότητα αποστολέα	Τρόπος υποβολής σχολίου	Συνοπτική περιγραφή εισερχόμενου υλικού / Σημαντικότερα ζητήματα	Σχολιασμός / Απάντηση
						<p>10. Η γνώμη μας από πλευράς ομάδας μελέτης για την πρόταση είναι θετική. Σημειώνεται ότι πριν την υλοποίηση της εν λόγω δράσης θα πρέπει να γίνουν κατάλληλες συνεννοήσεις μεταξύ των φορέων συλλογής και διαχείρισης πληροφοριών για να οριστικοποιηθεί η δυνατότητα και ο τρόπος διάθεσής τους. Στο πλαίσιο αυτό προτείνεται να γίνουν οι κατάλληλες συνεννοήσεις μεταξύ Γενικής Διεύθυνσης Υδάτων του ΥΠΕΝ (αρμόδιος φορέας για την εφαρμογή του Εθνικού Προγράμματος Παρακολούθησης) των αρμόδιων Δ/νσεων Υδάτων και των αρμόδιων υπηρεσιών της Περιφέρειας ώστε να διαμορφωθεί ένα κατάλληλο προγραμματικό πλαίσιο για την υλοποίηση της συγκεκριμένης δράση.</p> <p>11. Το σχόλιο είναι επί της αρχής είναι σωστό, η υλοποίησή του όμως προϋποθέτει προηγούμενη στενή συνεργασία μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων για τον αποτελεσματικό και λειτουργικό σχεδιασμό της εφαρμογής του. Αυτός εντάσσεται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων των φορέων και δεν απαιτεί άλλη ειδική πρόβλεψη.</p> <p><u>Σχετικά με το Β.</u> Παρατηρήσεις επί του προσχεδίου ΕΛ04 και ΕΛ08 σχετικά με τα έργα</p>

α/α	Ημερομηνία	Φορέας	Ιδιότητα αποστολέα	Τρόπος υποβολής σχολίου	Συνοπτική περιγραφή εισερχόμενου υλικού / Σημαντικότερα ζητήματα	Σχολιασμός / Απάντηση
						<p>μεταφοράς 250 εκ. κμ από τον Αχελώο προς τη Θεσσαλία με επανασχεδιασμό του φράγματος της Συκιάς:</p> <p>Ως γενική απάντηση στα σχόλια σχετικά με την μεταφορά 250 hm³ νερού σε ετήσια βάση από τον Αχελώο στον Πηνειό επαναλαμβάνεται ότι η 2^η Αναθεώρηση των ΣΔΛΑΠ και οι ΣΜΠΕ των ΥΔ 04 και 08 έφτασαν μέχρι το σημείο εκείνο που οι διαθέσιμες (ή οι μη διαθέσιμες) πληροφορίες τεχνικού σχεδιασμού των έργων τους επέτρεπαν να φτάσουν, τηρώντας απαρέγκλιτα την αρχή της προφύλαξης, αφού:</p> <p>1. Αφενός επιβεβαίωσαν από την ανάλυση όλων των στοιχείων ότι</p> <p>α) στη Θεσσαλία θα υπάρχει παραμένον έλλειμμα υδάτων μακροπρόθεσμα λόγω ανθρωπογενών χρήσεων και περιβαλλοντικών αναγκών, το οποίο δεν μπορεί να καλυφθεί ακόμη και αν ολοκληρωθεί η υλοποίηση όλων των προβλεφθέντων μέτρων εξοικονόμησης και πρόσθετης ταμίευσης υδάτων εντός του Υδατικού Διαμερίσματος της Θεσσαλίας και</p> <p>β) τη χειμερινή περίοδο η παροχή Αχελώου είναι τόσο μεγάλη ώστε με την μεταφορά 250 εκ. κ.μ. χειμερινού νερού από τη ΛΑΠ Αχελώου στη ΛΑΠ Πηνειού δεν τίθεται θέμα ελλειμματικής τροφοδοσίας των φυσικών συστημάτων λόγω πενίας γλυκού νερού, ούτε είναι σε θέση να προκαλέσει από τη μια</p>

α/α	Ημερομηνία	Φορέας	Ιδιότητα αποστολέα	Τρόπος υποβολής σχολίου	Συνοπτική περιγραφή εισερχόμενου υλικού / Σημαντικότερα ζητήματα	Σχολιασμός / Απάντηση
						<p>πλευρά αξιοσημείωτο έλλειμμα σε οποιαδήποτε χρήση ύδατος και από την άλλη πλευρά πρόβλημα υπεραπόληψης σε οποιοδήποτε επιφανειακό ΥΣ ή επιδείνωση της ποσοτικής κατάστασης σε οποιοδήποτε υπόγειο ΥΣ στη ΛΑΠ Αχελώου ότι η μεταφορά 250 εκ. κ.μ. χειμερινού νερού από τη ΛΑΠ Αχελώου στη ΛΑΠ Πηνηιού δεν είναι σε θέση να προκαλέσει από τη μια πλευρά αξιοσημείωτο έλλειμμα σε οποιαδήποτε χρήση ύδατος και από την άλλη πλευρά πρόβλημα υπεραπόληψης σε οποιοδήποτε επιφανειακό ΥΣ ή επιδείνωση της ποσοτικής κατάστασης σε οποιοδήποτε υπόγειο ΥΣ στη ΛΑΠ Αχελώου και</p> <p>Τα ανωτέρω περιγράφονται και στην πρόσφατη απόφαση 144/2024 του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ Ε΄ 7μ. 144/2024) με την οποία απορρίφθηκε η αίτηση ακύρωσης των περιβαλλοντικών όρων του έργου ΥΗΣ Μεσοχώρας, όπου αναφέρονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:</p> <p>«Από το σύνολο, εξάλλου, των στοιχείων της υπόθεσης και τη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων του έργου προκύπτει ότι έχουν, μεν, επέλθει σοβαρές περιβαλλοντικές επιπτώσεις στις εκβολές του Αχελώου στο Ιόνιο Πέλαγος, οι οποίες συνίστανται στην μετατροπή του οικοσυστήματος των εκβολών σε άλλου τύπου οικοσύστημα (αλοφυτικού βιοτόπου) λόγω κατακράτησης των φερτών</p>

α/α	Ημερομηνία	Φορέας	Ιδιότητα αποστολέα	Τρόπος υποβολής σχολίου	Συνοπτική περιγραφή εισερχόμενου υλικού / Σημαντικότερα ζητήματα	Σχολιασμός / Απάντηση
						<p>υλικών του ποταμού που τροφοδοτούν το δέλτα σε ποσοστό, μάλιστα, άνω του 98%, αυτό, όμως, οφείλεται στη λειτουργία τριών φραγμάτων κατά μήκος του Αχελώου (Κρεμαστών, Καστρακίου και Στράτου), και δεν αναμένεται να επιδεινωθεί από ένα ακόμη υδροηλεκτρικό έργο, που, μάλιστα είναι ήδη κατασκευασμένο.» Αναλυτική αναφορά της εν λόγω απόφασης γίνεται στο έγγραφο Β στην ενότητα 5.2.</p> <p>2. αφετέρου διαπίστωσαν ότι υφίστανται σημαντικά κενά τεχνικού σχεδιασμού στο έργο της Συκιάς που δεν επιτρέπουν σε καμία περίπτωση την ανάλυση κόστους-οφέλους και την εκτίμηση και αξιολόγηση επιπτώσεων, καθιστώντας αδύνατη την ένταξη χωρίς όρους και προϋποθέσεις των τριών σχετικών μέτρων δομικών κατασκευών στο πρόγραμμα συμπληρωματικών μέτρων της 2^{ης} Αναθεώρησης των ΣΔΛΑΠ Θεσσαλίας και Δυτικής Στερεάς Ελλάδας. Υπό αυτό το πρίσμα η πρόταση που περιλαμβάνεται στο συμπληρωματικό μέτρο Μ08Σ1126 - Ανασχεδιασμός ταμιευτήρα Συκιάς σε επίπεδο προμελέτης για την εξυπηρέτηση της μεταφοράς 250 εκ. κ.μ. από τη ΛΑΠ Αχελώου στη ΛΑΠ Πηνειού και αδειοδότηση αυτού, <u>προτείνεται ως πρόταση διερεύνησης</u>, ενώ παράλληλα καθορίζεται το πλαίσιο σύμφωνα με το οποίο θα πρέπει να</p>

α/α	Ημερομηνία	Φορέας	Ιδιότητα αποστολέα	Τρόπος υποβολής σχολίου	Συνοπτική περιγραφή εισερχόμενου υλικού / Σημαντικότερα ζητήματα	Σχολιασμός / Απάντηση
						<p>εκπονηθούν οι απαραίτητες για την λήψη αποφάσεων μελέτες. Οι μελέτες αυτές περιλαμβάνουν:</p> <ul style="list-style-type: none"> α. το σύνολο των τεχνικών μελετών για τον ανασχεδιασμό του έργου του ταμιευτήρα της Συκιάς στη βάση των αναγκών μεταφοράς 250 εκ. m³, β. μελέτη κόστους – οφέλους επί του ανασχεδιασμένου έργου και γ. Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) που θα περιλαμβάνει τόσο Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης (ΜΕΟΑ) και Δέουσα Εκτίμηση Επιπτώσεων (ΔΕΕ) όσο και την μελέτη-ειδική έκθεση διερεύνησης της ανάλυσης συμβατότητας του ανασχεδιασμένου έργου με την Οδηγία Πλαίσιο για τα νερά (2000/60/ΕΚ) βάσει των διατάξεων του άρθρου 4.7 περί εξαιρέσεων. <p><u>Η επιτυχής υλοποίηση του μέτρου M08Σ1126, δηλαδή η ολοκλήρωση και η έγκριση των ανωτέρω μελετών, αποτελεί προϋπόθεση για την ένταξη στο πρόγραμμα μέτρων του ΣΔΛΑΠ των συμπληρωματικών μέτρων M08Σ1127, M08Σ1128 και M08Σ1129, τα οποία αφορούν ουσιαστικά στην υλοποίηση των τεχνικών έργων για την μεταφορά και την διανομή του νερού, με τους όρους και τις προϋποθέσεις που θα</u></p>

α/α	Ημερομηνία	Φορέας	Ιδιότητα αποστολέα	Τρόπος υποβολής σχολίου	Συνοπτική περιγραφή εισερχόμενου υλικού / Σημαντικότερα ζητήματα	Σχολιασμός / Απάντηση
						<p><u>καθορίζονται στις σχετικές Αποφάσεις Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων που θα προκύψουν.</u></p> <p>Η υιοθετηθείσα προσέγγιση εναρμονίζεται απολύτως με τις διατάξεις και τις κατευθυντήριες οδηγίες εφαρμογής τόσο της Οδηγίας Πλαίσιο για τα νερά, όσο και των Οδηγιών σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων σχεδίων και προγραμμάτων (2001/42/ΕΕ), έργων και δραστηριοτήτων (2014/52/ΕΕ), καθώς και των Οδηγιών των Οικοτόπων (92/43/ΕΟΚ) και της Οрниθοπανίδας (2009/147/ΕΕ), στην εφαρμογή των οποίων πρωτεύοντα ρόλο παίζει η ευλαβική τήρηση της αρχής της προφύλαξης όταν η υπάρχουσα τεχνική πληροφορία και επιστημονική γνώση διαμορφώνει συνθήκες αβεβαιότητας ως προς την ασφάλεια επιλογών για το περιβάλλον. Τονίζεται, τέλος, ότι η υιοθετηθείσα, με δηλωμένη επιφύλαξη, προσέγγιση έχει το πρόσθετο πλεονέκτημα του ότι δεν διαμορφώνει τετελεσμένα και συνθήκες οριστικού χαρακτήρα για τη μεταφορά νερού από τη ΛΑΠ Αχελώου στη ΛΑΠ Πηνειού, αλλά αντιθέτως περιγράφει τα κατ' ελάχιστον αναγκαία προαπαιτούμενα για να διαμορφωθούν οι συνθήκες αυτές. Στην ενότητα 5.2 της παρούσας συγκεντρώνονται οι απαντήσεις σε όλα τα θέματα που τέθηκαν σχετικά με τα έργα</p>

α/α	Ημερομηνία	Φορέας	Ιδιότητα αποστολέα	Τρόπος υποβολής σχολίου	Συνοπτική περιγραφή εισερχόμενου υλικού / Σημαντικότερα ζητήματα	Σχολιασμός / Απάντηση
						<p>μεταφοράς 250 εκ. κμ από την ΛΑΠ Αχελώου προς τη ΛΑΠ Πηνειού.</p> <p><u>Σχετικά με το Γ.</u> Σχόλια σχετικά με την αξιολόγηση των κοινωνικο-οικονομικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εκτροπή του Αχελώου: Όσον αφορά στην εσφαλμένη εντύπωση για επιβάρυνση των χρηστών λόγω αύξησης του περιβαλλοντικού κόστους ή/και του κόστους πόρου, σημειώνεται ότι το κόστος των μέτρων που αφορούν στην μεταφορά νερού από τη ΛΑΠ Αχελώου στη ΛΑΠ Πηνειού σαφέστατα δεν περιλαμβάνεται σε οποιοδήποτε κόστος προκύπτει για το ΥΔ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας. Στον υπολογισμό του κόστους πόρου αποκλειστικά της Θεσσαλίας, έχει συμπεριληφθεί το κόστος μόνο των μελετητικών εργασιών που είναι αναγκαίες για να εκτιμηθεί η δυνατότητα υλοποίησης της μεταφορά 250 εκ βάσει του νέου σχεδιασμού της Συκιάς, ικανοποιώντας τις απαιτήσεις της Οδηγίας των νερών της Οδηγίας των Οικοτόπων και της Ορνιθοπανίδας, του θεσμικού πλαισίου περιβαλλοντικής αδειοδότησης εντός προστατευόμενων περιοχών και φυσικά αφού επικαιροποιηθεί και εγκριθεί αρμοδίως η νέα μελέτη κόστους οφέλους για τα νέα και εναπομείναντα έργα. Το κεφαλαιουχικό κόστος δεν επιβαρύνει προϋπολογισμούς</p>

α/α	Ημερομηνία	Φορέας	Ιδιότητα αποστολέα	Τρόπος υποβολής σχολίου	Συνοπτική περιγραφή εισερχόμενου υλικού / Σημαντικότερα ζητήματα	Σχολιασμός / Απάντηση
						των περιφερειών και ουδέποτε στο παρελθόν επιβάρυνε τέτοιους. Τέλος σημειώνεται ότι η αναφερόμενη μελέτη οικονομικής ανάλυσης, η οποία σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να στηρίζεται μεθοδολογικά στην ΚΥΑ κοστολόγησης τιμολόγησης, δεν έχει κοινοποιηθεί στους μελετητές ή στην Υπηρεσία.
5	7/11/2023	Ελληνική Εταιρεία Περιβάλλοντος και Πολιτισμού, Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, WWF Ελλάς		Υποβολή σχολίου με αποστολή email στη ΓΔΥ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Σχόλια για το έργο εκτροπής του Αχελώου / αμφισβήτηση της επίτευξης της καλής οικολογικής κατάστασης των επηρεαζόμενων υδάτινων σωμάτων έως και το 2027. Ιδιαίτερη αναφορά στο μεταβατικό ΥΣ EL0415T0003N. 2. Μη ορθή εφαρμογή των προβλέψεων της οδηγίας ΟΠΥ (εξαιρέση άρθρου 4 παρ. 7) για τα έργα της εκτροπής του ποταμού Αχελώου. 	Αναλυτική απάντηση περιλαμβάνεται στην ενότητα 5.2 της παρούσας
7	23/11/2023	Δημοτική Παράταξη ΑΝ.ΤΑ.ΜΑ	Δημοτικός Σύμβουλος	Υποβολή σχολίου στην ιστοσελίδα της ΓΔΥ	Σχόλια σχετικά με τα προτεινόμενα έργα εκτροπής νερού από τον Αχελώο προς τη Θεσσαλία και αίτημα διαγραφής της εν λόγω πρότασης, λόγω των επιπτώσεων στο οικοσύστημα της περιοχής, των αποφάσεων του ΣΤΕ, των συνθήκων κλιματικής κρίσης και της υποχρέωση της αειφορικής διαχείρισης των Υδατικών Διαμερισμάτων.	Ως απάντηση στα σχετικά με την μεταφορά 250 hm ³ νερού σε ετήσια βάση από τον Αχελώο στον Πηνειό επαναλαμβάνεται ότι η 2 ^η Αναθεώρηση των ΣΔΛΑΠ και οι ΣΜΠΕ των ΥΔ 04 και 08 έφτασαν μέχρι το σημείο εκείνο που οι διαθέσιμες (ή οι μη διαθέσιμες) πληροφορίες τεχνικού σχεδιασμού των έργων τους επέτρεπαν να φτάσουν, τηρώντας απαρέγκλιτα την αρχή της προφύλαξης, αφού:

α/α	Ημερομηνία	Φορέας	Ιδιότητα αποστολέα	Τρόπος υποβολής σχολίου	Συνοπτική περιγραφή εισερχόμενου υλικού / Σημαντικότερα ζητήματα	Σχολιασμός / Απάντηση
						<p>1. Αφενός επιβεβαίωσαν από την ανάλυση όλων των στοιχείων ότι</p> <p>α) στη Θεσσαλία θα υπάρχει παραμένον έλλειμμα υδάτων μακροπρόθεσμα λόγω ανθρωπογενών χρήσεων και περιβαλλοντικών αναγκών, το οποίο δεν μπορεί να καλυφθεί ακόμη και αν ολοκληρωθεί η υλοποίηση όλων των προβλεφθέντων μέτρων εξοικονόμησης και πρόσθετης ταμίευσης υδάτων εντός του Υδατικού Διαμερίσματος της Θεσσαλίας και</p> <p>β) τη χειμερινή περίοδο η παροχή Αχελώου είναι τόσο μεγάλη ώστε με την μεταφορά 250 εκ. κ.μ. χειμερινού νερού από τη ΛΑΠ Αχελώου στη ΛΑΠ Πηνειού δεν τίθεται θέμα ελλειμματικής τροφοδοσίας των φυσικών συστημάτων λόγω πενίας γλυκού νερού, ούτε είναι σε θέση να προκαλέσει από τη μια πλευρά αξιοσημείωτο έλλειμμα σε οποιαδήποτε χρήση ύδατος και από την άλλη πλευρά πρόβλημα υπεραπόληψης σε οποιοδήποτε επιφανειακό ΥΣ ή επιδείνωση της ποσοτικής κατάστασης σε οποιοδήποτε υπόγειο ΥΣ στη ΛΑΠ Αχελώου ότι η μεταφορά 250 εκ. κ.μ. χειμερινού νερού από τη ΛΑΠ Αχελώου στη ΛΑΠ Πηνειού δεν είναι σε θέση να προκαλέσει από τη μια πλευρά αξιοσημείωτο έλλειμμα σε οποιαδήποτε</p>

α/α	Ημερομηνία	Φορέας	Ιδιότητα αποστολέα	Τρόπος υποβολής σχολίου	Συνοπτική περιγραφή εισερχόμενου υλικού / Σημαντικότερα ζητήματα	Σχολιασμός / Απάντηση
						<p>χρήση ύδατος και από την άλλη πλευρά πρόβλημα υπεραπόληψης σε οποιοδήποτε επιφανειακό ΥΣ ή επιδείνωση της ποσοτικής κατάστασης σε οποιοδήποτε υπόγειο ΥΣ στη ΛΑΠ Αχελώου και</p> <p>Τα ανωτέρω περιγράφονται και στην πρόσφατη απόφαση 144/2024 του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣΤΕ Ε΄ 7μ. 144/2024) με την οποία απορρίφθηκε η αίτηση ακύρωσης των περιβαλλοντικών όρων του έργου ΥΗΣ Μεσοχώρας, όπου αναφέρονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:</p> <p>«Από το σύνολο, εξάλλου, των στοιχείων της υπόθεσης και τη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων του έργου προκύπτει ότι έχουν, μεν, επέλθει σοβαρές περιβαλλοντικές επιπτώσεις στις εκβολές του Αχελώου στο Ιόνιο Πέλαγος, οι οποίες συνίστανται στην μετατροπή του οικοσυστήματος των εκβολών σε άλλο τύπου οικοσύστημα (αλοφυτικού βιοτόπου) λόγω κατακράτησης των φερτών υλικών του ποταμού που τροφοδοτούν το δέλτα σε ποσοστό, μάλιστα, άνω του 98%, αυτό, όμως, οφείλεται στη λειτουργία τριών φραγμάτων κατά μήκος του Αχελώου (Κρεμαστών, Καστρακίου και Στράτου), και δεν αναμένεται να επιδεινωθεί από ένα ακόμη υδροηλεκτρικό έργο, που,</p>

α/α	Ημερομηνία	Φορέας	Ιδιότητα αποστολέα	Τρόπος υποβολής σχολίου	Συνοπτική περιγραφή εισερχόμενου υλικού / Σημαντικότερα ζητήματα	Σχολιασμός / Απάντηση
						<p>μάλιστα είναι ήδη κατασκευασμένο.». Αναλυτική αναφορά της εν λόγω απόφασης γίνεται στο έγγραφο Β στην ενότητα 5.2.</p> <p>2. αφετέρου διαπίστωσαν ότι υφίστανται σημαντικά κενά τεχνικού σχεδιασμού στο έργο της Συκιάς που δεν επιτρέπουν σε καμία περίπτωση την ανάλυση κόστους-οφέλους και την εκτίμηση και αξιολόγηση επιπτώσεων, καθιστώντας αδύνατη την ένταξη χωρίς όρους και προϋποθέσεις των τριών σχετικών μέτρων δομικών κατασκευών στο πρόγραμμα συμπληρωματικών μέτρων της 2^{ης} Αναθεώρησης των ΣΔΛΑΠ Θεσσαλίας και Δυτικής Στερεάς Ελλάδας. Υπό αυτό το πρίσμα η πρόταση που περιλαμβάνεται στο συμπληρωματικό μέτρο Μ08Σ1126 - Ανασχεδιασμός ταμιευτήρα Συκιάς σε επίπεδο προμελέτης για την εξυπηρέτηση της μεταφοράς 250 εκ. κ.μ. από τη ΛΑΠ Αχελώου στη ΛΑΠ Πηνειού και αδειοδότηση αυτού, <u>προτείνεται ως πρόταση διερεύνησης</u>, ενώ παράλληλα καθορίζεται το πλαίσιο σύμφωνα με το οποίο θα πρέπει να εκπονηθούν οι απαραίτητες για την λήψη αποφάσεων μελέτες. Οι μελέτες αυτές περιλαμβάνουν α) το σύνολο των τεχνικών μελετών για τον ανασχεδιασμό του έργου του ταμιευτήρα της Συκιάς στη βάση των αναγκών μεταφοράς 250 εκ. m³, β) μελέτη</p>

α/α	Ημερομηνία	Φορέας	Ιδιότητα αποστολέα	Τρόπος υποβολής σχολίου	Συνοπτική περιγραφή εισερχόμενου υλικού / Σημαντικότερα ζητήματα	Σχολιασμός / Απάντηση
						<p>κόστους – οφέλους επί του ανασχεδιασμένου έργου και γ) Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) που θα περιλαμβάνει τόσο Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης (ΜΕΟΑ) και Δέουσα Εκτίμηση Επιπτώσεων (ΔΕΕ) όσο και την μελέτη-ειδική έκθεση διερεύνησης της ανάλυσης συμβατότητας του ανασχεδιασμένου έργου με την Οδηγία Πλαίσιο για τα νερά (2000/60/ΕΚ) βάσει των διατάξεων του άρθρου 4.7 περί εξαιρέσεων. <u>Η επιτυχής υλοποίηση του μέτρου Μ08Σ1126, δηλαδή η ολοκλήρωση και η έγκριση των ανωτέρω μελετών, αποτελεί προϋπόθεση για την ένταξη στο πρόγραμμα μέτρων του ΣΔΛΑΠ των συμπληρωματικών μέτρων Μ08Σ1127, Μ08Σ1128 και Μ08Σ1129, τα οποία αφορούν ουσιαστικά στην υλοποίηση των τεχνικών έργων για την μεταφορά και την διανομή του νερού, με τους όρους και τις προϋποθέσεις που θα καθορίζονται στις σχετικές Αποφάσεις Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων που θα προκύψουν.</u> Η υιοθετηθείσα προσέγγιση εναρμονίζεται απολύτως με τις διατάξεις και τις κατευθυντήριες οδηγίες εφαρμογής τόσο της Οδηγίας Πλαίσιο για τα νερά, όσο και των Οδηγιών σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων σχεδίων και προγραμμάτων (2001/42/ΕΕ), έργων και δραστηριοτήτων (2014/52/ΕΕ), καθώς και των Οδηγιών των Οικοτόπων (92/43/ΕΟΚ) και</p>

α/α	Ημερομηνία	Φορέας	Ιδιότητα αποστολέα	Τρόπος υποβολής σχολίου	Συνοπτική περιγραφή εισερχόμενου υλικού / Σημαντικότερα ζητήματα	Σχολιασμός / Απάντηση
						<p>της Ορنيθοπανίδας (2009/147/ΕΕ), στην εφαρμογή των οποίων πρωτεύοντα ρόλο παίζει η ευλαβική τήρηση της αρχής της προφύλαξης όταν η υπάρχουσα τεχνική πληροφορία και επιστημονική γνώση διαμορφώνει συνθήκες αβεβαιότητας ως προς την ασφάλεια επιλογών για το περιβάλλον. Τονίζεται, τέλος, ότι η υιοθετηθείσα, με δηλωμένη επιφύλαξη, προσέγγιση έχει το πρόσθετο πλεονέκτημα του ότι δεν διαμορφώνει τετελεσμένα και συνθήκες οριστικού χαρακτήρα για τη μεταφορά νερού από τη ΛΑΠ Αχελώου στη ΛΑΠ Πηνειού, αλλά αντιθέτως περιγράφει τα κατ' ελάχιστον αναγκαία προαπαιτούμενα για να διαμορφωθούν οι συνθήκες αυτές. Συνεπώς, με βάση όσα προαναφέρονται, είναι σαφές ότι στην 2^η Αναθεώρηση του ΣΔΛΑΠ του ΥΔ Θεσσαλίας λαμβάνονται υπόψη όλες οι ανησυχίες που προβάλλονται από τις Περιβαλλοντικές Οργανώσεις, ενώ παράλληλα εξειδικεύονται οι δράσεις που απαιτούνται για την πλήρη διερεύνηση της δυνατότητας υλοποίησης του έργου, των επιπτώσεών του στα ύδατα και στο φυσικό περιβάλλον.</p> <p>Στην ενότητα 5.2 της παρούσας συγκεντρώνονται οι απαντήσεις σε όλα τα θέματα που τέθηκαν σχετικά με τα έργα μεταφοράς 250 εκ. κμ από την ΛΑΠ Αχελώου προς τη ΛΑΠ Πηνειού.</p>

α/α	Ημερομηνία	Φορέας	Ιδιότητα αποστολέα	Τρόπος υποβολής σχολίου	Συνοπτική περιγραφή εισερχόμενου υλικού / Σημαντικότερα ζητήματα	Σχολιασμός / Απάντηση
8	28/11/2023	ΕΡΓΑΤΟΥΠΑΛΛΗΛΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ		Υποβολή σχολίου με αποστολή email στη ΓΔΥ	Σχόλια σχετικά με τα προτεινόμενα έργα εκτροπής νερού από τον Αχελώο προς τη Θεσσαλία και αίτημα διαγραφής της εν λόγω πρότασης, λόγω των επιπτώσεων στο οικοσύστημα της περιοχής, των αποφάσεων του ΣΤΕ, των συνθήκων κλιματικής κρίσης και της υποχρέωση της αειφορικής διαχείρισης των Υδατικών Διαμερισμάτων.	Όπως ανωτέρω.
9	05/12/2023	ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ & ΔΥΤΙΚΗΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ		Υποβολή σχολίου με αποστολή email στη ΓΔΥ	<ol style="list-style-type: none"> Απαιτήση για συμπερίληψη κεφαλαίου με καθορισμό ορισμών των περιγραφόμενων όρων (π.χ. γεώτρηση, πηγάδι, τάφρος, νόμιμα υφιστάμενη υδροληψία, υδατόρεμα, κλπ) που σχετίζονται με τα μέτρα. Σχόλια επί των βασικών μέτρων ΧΧΧΒ0401, ΧΧΧΒ0403, ΧΧΧΒ0501. Παρατηρήσεις επί των μέτρων Μ04Σ0805, Μ04Σ0808, Μ04Σ0810. 	<ol style="list-style-type: none"> Στο σχόλιο για συμπερίληψη κεφαλαίου με καθορισμό ορισμών των περιγραφόμενων όρων σημειώνεται ότι δεν απαιτείται καθώς οι ορισμοί αυτοί είναι οι ίδιοι με βάση τους οποίους αδειοδοτούν υδροληψίες από επιφανειακά και υπόγεια νερά οι Διευθύνσεις Υδάτων. Στα σχόλια επί των βασικών μέτρων σημειώνεται: ΧΧΧΒ0401: Η περίμετρος που ορίζεται είναι με βάση τη διεθνή πρακτική. Σε πολλές από τις υφιστάμενες μεμονωμένες υδρογεωτρήσεις είναι γνωστό ότι δεν μπορεί να εφαρμοστεί λόγω υφιστάμενων χρήσεων αλλά να γίνει προσπάθεια για τις νέες υδρογεωτρήσεις ύδρευσης. Οι ζώνες αυτές είναι προσωρινές και θα οριστικοποιηθούν με βάση τις μελέτες οριοθέτησης των ζωνών προστασίας που θα πρέπει να εκπονηθούν. ΧΧΧΒ0403: οι

α/α	Ημερομηνία	Φορέας	Ιδιότητα αποστολέα	Τρόπος υποβολής σχολίου	Συνοπτική περιγραφή εισερχόμενου υλικού / Σημαντικότερα ζητήματα	Σχολιασμός / Απάντηση
						<p>προτεινόμενες ζώνες των επιφανειακών υδατικών συστημάτων και το εύρος τους, που είναι προσωρινό, συνδέεται και με το γεγονός ότι συνήθως υδροληψίες επί των επιφανειακών υδάτων στη χώρα μας πραγματοποιούνται σε μεγάλα ποτάμια με μεγάλες απορροές . Το ακριβές όριο αυτών θα καθορισθεί μετά από τη σύνταξη των αντίστοιχων μελετών. Επίσης πολλές φορές οι απολήψεις από τα επιφανειακά νερά υφίστανται διύλιση σε αντίθεση με τα υπόγεια. ΧΧΧΒ0501: Η Ειδική Υδρογεωλογική μελέτη γίνεται με βάση συγκεκριμένες προδιαγραφές που έχουν καθορισθεί από την ΓΔΥ και εφόσον υποβάλλεται σε δημόσια υπηρεσία καθορίστηκαν αυτές οι απαιτήσεις για τη σύνταξη της με ενιαίο τρόπο για όλα τα Υδατικά Διαμερίσματα</p> <p>3. Στα σχόλια επί των συμπληρωματικών μέτρων σημειώνεται: Μ04Σ0805: Οι προβλέψεις αυτές των αποστάσεων έγιναν μετά από συζητήσεις με τη Διεύθυνση Υδάτων Ιονίων Νήσων. Μ04Σ0808: Η αναθεωρημένη απόσταση έχει λάβει υπόψη τα δεδομένα χημισμού και αυξημένων χλωριόντων σε νέες γεωτρήσεις που έχουν κατασκευασθεί στην περιοχή. Η υφαλμύριση έχει προχωρήσει μέχρι τις βόρειες απολήξεις</p>

α/α	Ημερομηνία	Φορέας	Ιδιότητα αποστολέα	Τρόπος υποβολής σχολίου	Συνοπτική περιγραφή εισερχόμενου υλικού / Σημαντικότερα ζητήματα	Σχολιασμός / Απάντηση
						της λίμνης Αμβρακίας . Ο καθορισμός της ζώνης αυτής έγινε σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Υδάτων για να μην επιδεινωθεί περαιτέρω η κατάσταση. Ο ακριβής προσδιορισμός των ζωνών απαγόρευσης θα καθορισθούν μετά τη διενέργεια της μελέτης οριοθέτησης των ζωνών υφαλμύρισης. Μ04Σ0810: Οι περιορισμοί που επιβάλλονται με το μέτρο αυτό έχουν στόχο την αποφυγή ανεξέλεγκτων γεωτρήσεων στα ΥΥΣ που βρίσκονται σε καλή κατάσταση ώστε να μην επιδεινωθούν στο μέλλον. Ουσιαστικώς αντικαθιστά τις παλιές κανονιστικές διατάξεις που εκδιδόταν από τις Παλιές Νομαρχίες.
10	22/12/2023	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΥΔΑΤΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ (ΕΛΟΠΥ) /APC S.A.		Υποβολή σχολίου με αποστολή email στη ΓΔΥ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Σχόλιο σχετικά με Προσχέδιο EL04 - Κεφάλαιο 5.1: Σημειακές πηγές ρύπανσης : Επικαιροποίηση ιχθυοκαλλιέργειών που βρίσκονται στην ΛΑΠ Αχελώου, Μόρνου, Λευκάδας. 2. Σχόλιο σχετικά με ύπο έγκριση ζώνες ΠΟΑΥ (11 έως 15) εντός του παράκτιου υδατικού συστήματος του Νότιου Αμβρακικού Κόλπου (EL0415C0009N). 3. Σχόλιο σχετικά με Προσχέδιο EL04 - Κεφάλαιο 5.1: Σημειακές πηγές ρύπανσης. Ο υπολογισμός των ποσοτήτων των ετήσιων φορτίων 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Το σχόλιο ελήφθη υπόψη και εφαρμόστηκαν οι σχετικές τροποποιήσεις στο τελικό Σχέδιο. 2. Στο Τελικό Σχέδιο και στο Κείμενο Τεκμηρίωσης «Μητρώο προστατευόμενων περιοχών», συμπεριλαμβάνονται οι εγκεκριμένες ΠΟΑΥ σύμφωνα με τα μέχρι σήμερα διαθέσιμα δεδομένα. 3. Η παραγόμενη ποσότητα σχετικών ρύπων από τις μονάδες ιχθυοκαλλιέργειας, πραγματοποιούνται σύμφωνα με την εγκεκριμένη μεθοδολογία όπως περιγράφεται στο κεφ. 2.2.6 του Κειμένου Τεκμηρίωσης

α/α	Ημερομηνία	Φορέας	Ιδιότητα αποστολέα	Τρόπος υποβολής σχολίου	Συνοπτική περιγραφή εισερχόμενου υλικού / Σημαντικότερα ζητήματα	Σχολιασμός / Απάντηση
					<p>BOD5, N και P για ΛΑΠ Αχελώου, Μόρνου, Λευκάδας γίνεται με βάση την ετήσια δυναμικότητα της κάθε μονάδας υδατοκαλλιέργειας και ως εκ τούτου γίνεται κατά προσέγγιση και οριζόντια για όλες τις μονάδες εντός του ΥΔ, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη τα επιμέρους χαρακτηριστικά του θαλάσσιου περιβάλλοντος εντός του οποίου αυτές λειτουργούν, τα οποία είναι καθοριστικά για την αξιολόγηση της πραγματικής επίπτωσής τους στην ποιότητα του θαλάσσιου περιβάλλοντος του εκάστοτε παράκτιου συστήματος.</p> <p>4. Σχόλιο σχετικά με Κεφάλαιο 6: Κατάσταση υδατικών συστημάτων. Η αξιολόγηση της οικολογικής, χημικής και συνολικής κατάστασης των παράκτιων υδατικών συστημάτων Κορινθιακός κόλπος – Αιτωλοακαρνανίας (EL0421C0001N) και Δυτικό εσωτερικό αρχιπέλαγος Ιονίου (EL0444C0004N) στηρίζεται αποκλειστικά στην «ομαδοποίηση». Η αξιολόγηση</p>	<p>πιέσεων και η οποία είναι κοινή για όλα τα Υδατικά Διαμερίσματα της χώρας.</p> <p>4. Αποτελεί γεγονός ότι στην 2^η Αναθεώρηση των ΣΔΛΑΠ οι ελλείψεις στην υλοποίηση του προγράμματος παρακολούθησης του Εθνικού Δικτύου λόγω covid ή άλλων προβλημάτων, είχαν ως αποτέλεσμα την συλλογή λιγότερων δεδομένων που επηρεάζουν δυσμενώς τόσο την ταξινόμηση που προκύπτει σε ΕΥΣ που παρακολουθούνται, όσο και αυτή που προκύπτει σε ΕΥΣ που δεν παρακολουθούνται (ταξινόμηση με εφαρμογή ομαδοποίησης). Σε κάθε περίπτωση για την ταξινόμηση υδατικών συστημάτων χωρίς διαθέσιμα αποτελέσματα του Δικτύου Παρακολούθησης εφαρμόστηκαν μέθοδοι που είναι αποδεκτοί από την Ε.Ε., αλλά με χαμηλή αξιοπιστία. Σημειώνεται ότι στο πρόγραμμα μέτρων της 2ης Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ του ΥΔ της Στερεάς Ελλάδας, μέσω του συμπληρωματικού μέτρου M04Σ1609 «Περιφερειακό Πρόγραμμα παρακολούθησης σε ΕΥΣ του ΥΔ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας που ταξινομούνται με χαμηλό επίπεδο εμπιστοσύνης», προτείνεται η εφαρμογή περιφερειακού προγράμματος παρακολούθησης, το</p>

α/α	Ημερομηνία	Φορέας	Ιδιότητα αποστολέα	Τρόπος υποβολής σχολίου	Συνοπτική περιγραφή εισερχόμενου υλικού / Σημαντικότερα ζητήματα	Σχολιασμός / Απάντηση
					<p>της οικολογικής και χημικής κατάστασης ολόκληρου του παράκτιου υδατικού συστήματος του Ανατολικού εσωτερικού αρχιπελάγους Ιονίου και του Νότιου Αμβρακικού κόλπου (και ως εκ τούτου και της συνολικής κατάστασης), στηρίζονται στα αποτελέσματα ενός μόνο σταθμού δειγματοληψίας για κάθε υδατικό σύστημα. Γενική εκτίμηση είναι ότι αυτή (η αξιολόγηση της κατάστασης) στερείται ισχυρής επιστημονικής τεκμηρίωσης καθώς τα δεδομένα δεν μπορούν να θεωρηθούν επαρκή.</p> <p>5. Σχόλιο σχετικά με την συνεκτίμηση μετρήσεων πλωτών μονάδων ιχθυοκαλλιέργειας στην αξιολόγηση της κατάστασης των εν λόγω παράκτιων ΥΣ.</p>	<p>οποίο θα δρα συμπληρωματικά του Εθνικού Προγράμματος Παρακολούθησης, με έμφαση στα ΥΣ με χαμηλό επίπεδο εμπιστοσύνης, λόγω ταξινόμησης μέσω ομαδοποίησης/ κρίσης ειδικού και υψηλής ή μέτρια ένταση πίεσης.</p> <p>5. Όλοι οι φορείς οι οποίοι διαθέτουν στοιχεία παρακολούθησης της κατάστασης των υδάτων οφείλουν να αποστέλλουν τα πρωτογενή και επεξεργασμένα δεδομένα τους στις αρμόδιες Δ/νσεις Υδάτων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και στην Γενική Δ/νση Υδάτων του ΥΠΕΝ, προκειμένου να εφαρμόζονται οι αρμοδιότητες που αναφέρονται στο άρθρο 5 παρ. 5.ζ και το άρθρο 4 παρ. 1 .στ του Ν.3199/2003.</p>
11	29/12/2023	ΔΕΗ	Υποτομεάρχης Περιβαλλοντικής Υποστήριξης και Αδειοδοτήσεων του Τομέα Περιβάλλοντος και Ιδιοκτησίας Παγίων ΥΗΣ/ΔΕΥΠ	Υποβολή με αποστολή email στη ΓΔΥ	<p>1. Πρόταση προσθήκης στο αναλυτικό κείμενο τεκμηρίωσης; Κεφάλαιο 3.2.1.2 Ταυρωπός Π.2 (όπως αναγράφεται στο email).</p> <p>2. Πρόταση προσθήκης στο αναλυτικό κείμενο τεκμηρίωσης; Κεφάλαιο 4.2.1.1 Τεχνητή Λίμνη Ταυρωπού</p>	Οι προτάσεις ελήφθησαν υπόψη κατά την τελική διαμόρφωση του κειμένου της 2ης Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ του ΥΔ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας έπειτα από συνεννοήσεις με το αρμόδιο τμήμα της ΔΕΗ και ενημέρωση της ΓΔΥ.

α/α	Ημερομηνία	Φορέας	Ιδιότητα αποστολέα	Τρόπος υποβολής σχολίου	Συνοπτική περιγραφή εισερχόμενου υλικού / Σημαντικότερα ζητήματα	Σχολιασμός / Απάντηση
					(EL0415RL00200001H) (όπως αναγράφεται στο email).	
12	12/2/2024	Ελληνική Εταιρεία Περιβάλλοντος και Πολιτισμού, Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, WWF Ελλάς		Υποβολή σχολίου με αποστολή email στη ΓΔΥ	<p>Πρόσθετη παρέμβαση (2η) σε συνέχεια της -7/11/2023</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Το επίπεδο τεκμηρίωσης των μελετών αυτών είναι εμφανώς ανεπαρκές και γι' αυτό δεν εξασφαλίζει την αποτελεσματική ενεργό συμμετοχή μας στη διαβούλευση. 2. Μη τήρηση των προθεσμιών που αφορούν την διαβούλευση των Προσχεδίων Διαχείρισης. 3. Μη υλοποίηση μέτρων για την αντιμετώπιση του προβλήματος ανεπάρκειας υδάτινων πόρων στην Θεσσαλία (π.χ. έλεγχος γεωτρήσεων, μικρά έργα αξιοποίησης των υδάτων και προσαρμογή των καλλιεργειών στην ΚΓΠ και αντικατάσταση των μεθόδων διανομής νερού). 4. Πλημμέλειες ΣΜΠΕ 2ης αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ σχετικά με την εκτίμηση του υδατικού ελλείμματος στο ΥΔ Θεσσαλίας: <ul style="list-style-type: none"> A. Μη επαρκώς τεκμηριωμένοι υπολογισμοί στους οποίους βασίστηκε η εκτίμηση των αρδευόμενων εκτάσεων. 	Αναλυτική απάντηση περιλαμβάνεται στην ενότητα 5.2 της παρούσας

α/α	Ημερομηνία	Φορέας	Ιδιότητα αποστολέα	Τρόπος υποβολής σχολίου	Συνοπτική περιγραφή εισερχόμενου υλικού / Σημαντικότερα ζητήματα	Σχολιασμός / Απάντηση
					<p>B. Μη τεκμηριωμένος υπολογισμός των αναγκών σε άρδευση (συντελεστές).</p> <p>Γ. Δυσαρμονία με ευρωπαϊκές και εθνικές πολιτικές για τη διαχείριση των υδάτινων πόρων και του περιβάλλοντος.</p> <p>5. Λοιπές ελλείψεις 2ης αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ ΥΔ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας.</p>	

5.2 Απαντήσεις σε σχόλια που υποβλήθηκαν στο πλαίσιο της διαβούλευσης των ΣΔΛΑΠ και των ΣΜΠΕ ΥΔ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας και Θεσσαλίας σχετικά με τις προτεινόμενες λύσεις για την επίτευξη των στόχων της Οδηγίας και την αντιμετώπιση του υδατικού ελλείμματος στα υδατικά συστήματα του ΥΔ Θεσσαλίας

Στο πλαίσιο της διαβούλευσης των ΣΔΛΑΠ και των ΣΜΠΕ των Υδατικών Διαμερισμάτων Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04) και Θεσσαλίας (EL08), υποβλήθηκαν σχόλια σχετικά με τις προτεινόμενες λύσεις για την επίτευξη των στόχων της Οδηγίας και την αντιμετώπιση του υδατικού ελλείμματος στα υδατικά συστήματα του ΥΔ Θεσσαλίας. Τα σχόλια αυτά συγκεντρώνονται και απαντώνται στην παρούσα ενότητα.

A. Έγγραφο: Σχόλια περιβαλλοντικών οργανώσεων στη δημόσια διαβούλευση για τη 2η αναθεώρηση των ΣΔΛΑΠ των ΥΔ04 Δυτικής Στερεάς Ελλάδας και ΥΔ08 Θεσσαλίας

A.Π. ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/114924/1772, 07.11.2023

Σχόλιο

Το έργο της εκτροπής του ποταμού Αχελώου στη ΛΑΠ Πηνειού δεν συμβάλλει στην επίτευξη της καλής οικολογικής κατάστασης των επηρεαζόμενων υδάτινων σωμάτων έως το 2027

i. Σχόλιο σχετικά με το κενό γνώσης της κατάστασης σημαντικού ποσοστού ΥΣ

ii. Σχόλιο σχετικά με την μη αξιολόγηση της κατάστασης του μεταβατικού ΥΣ Εκβολές Αχελώου (EL0415T0003N)

iii. Σχόλιο σχετικά με την χρήση της ξηρασίας ως δικαιολογητική βάση για την επαναφορά των έργων εκτροπής του Αχελώου

i. Κατ' αρχήν θα πρέπει να σημειωθεί ότι στο Τελικό Σχέδιο 2^{ης} Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ Θεσσαλίας, καθώς και στο Κείμενο Τεκμηρίωσης «Χαρακτηρισμός, τυπολογία, τυπο-χαρακτηριστικές συνθήκες αναφοράς και αξιολόγηση/ταξινόμηση όπως κατάστασης όλων των κατηγοριών επιφανειακών υδατικών συστημάτων», έχουν ταξινομηθεί όλα τα ΥΣ βάσει των μεθόδων που προτείνονται στα σχετικά κείμενα κατευθυντήριων οδηγιών της Ε.Ε.. Ήταν, όμως, προφανές ήδη από τα Προσχέδια της 2^{ης} Αναθεώρησης ότι μεγάλο ποσοστό από τα επιφανειακά και υπόγεια υδατικά συστήματα του ΥΔ Θεσσαλίας είχαν ταξινομηθεί σε κατάσταση κατώτερη της καλής (μέτρια ή ελλιπή ή κακή) και κακή ποσοτικά ή/και ποιοτικά αντίστοιχα.

Η ανάγκη αποκατάστασης αυτής ακριβώς της κακής κατάστασης των υδατικών συστημάτων αφενός κατέστησε αναγκαία την αναγωγή σημαντικών ποσοτήτων επιφανειακών και υπόγειων νερών ως μη διαθέσιμων για ανθρωπογενείς χρήσεις, ακριβώς όπως προβλέπει η Οδηγία των νερών, επιβαρύνοντας το επίπεδο διαθέσιμων υδατικών πόρων στο ΥΔ της Θεσσαλίας και αφετέρου οδήγησε στην ανάγκη διερεύνησης των τρόπων κάλυψης των σημαντικών ελλειμμάτων που παρέμεναν, μετά τη λήψη όλων των δυνατών μέτρων εξοικονόμησης, από άλλες πηγές ακόμη και εκτός του ΥΔ. Στο πλαίσιο αυτό εξετάστηκε η μεταφορά ποσότητας υδάτων από τη ΛΑΠ Αχελώου, η οποία θα πρέπει να τονισθεί ότι δεν κρίθηκε ως ώριμη να προταθεί στο πλαίσιο της 2^{ης} Αναθεώρησης λόγω σημαντικότητας εκκρεμοτήτων επανασχεδιασμού βασικών έργων που υπηρετούν τη μεταφορά και επανεκτίμησης τεχνικών, οικονομικών και οικολογικών παραμέτρων, γι'

αυτό και προτάθηκε υπό συγκεκριμένους όρους και προϋποθέσεις, μετά την επιτυχή περαίωση των οποίων θα μπορούσε να προχωρήσει.

ii. Τονίζεται ότι το ΥΣ Εκβολές Αχελώου (EL0415T0003N) έχει αξιολογηθεί ως προς την οικολογική και ως προς την χημική του κατάσταση βάσει αποτελεσμάτων του Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης και ταξινομήθηκε σε καλή οικολογική και καλή χημική κατάσταση. Βάσει της ταξινόμησής του σε καλή κατάσταση ο χαρακτηρισμός του ως ΙΤΥΣ θα αποτελούσε ρητή παραβίαση των κατευθυντήριων οδηγιών της Ε.Ε. για την εφαρμογή της Οδηγίας, ακόμα και αν η υδρομορφολογική αλλοίωση είχε εκτιμηθεί ως σημαντική. Σημειώνεται επίσης ότι ο στόχος της καλής κατάστασης είναι σαφώς πιο αυστηρός ως προς τα όρια επιμέρους παραμέτρων και πιο απαιτητικός ως προς τις συνθήκες (βιοτικές και αβιοτικές) που απαιτούνται για την επίτευξή του από αυτόν του καλού οικολογικού δυναμικού. Σε ότι αφορά τον προτεινόμενο επαναπροσδιορισμό των ορίων συγκεκριμένων μεταβατικών ΥΣ, μεταξύ των οποίων και του ΥΣ Εκβολές Αχελώου (EL0415T0003N), αυτός κρίθηκε αναγκαίος λόγω σαφών εγγενών εξαρχής (από το 1^ο ΣΔΛΑΠ) ατελειών στα προσδιορισθέντα όριά τους, θέμα το οποίο διερευνήθηκε σε μεγαλύτερο βάθος στο πλαίσιο της 2^{ης} αναθεώρησης, συζητήθηκε με το Ελληνικό Κέντρο Θαλάσσιων Ερευνών (φορέα με καθοριστικό ρόλο στην οριοθέτηση μεταβατικών ΥΣ) και σε συμφωνία με αυτό αναμένεται να υλοποιηθεί σχετική διορθωτική δράση μελλοντικά από τη ΓΔΥ.

Σημειώνεται για πολλοστή φορά ότι η δίαιτα επιφανειακών υδάτων που είναι διαθέσιμα στα υδροτοπικά συστήματα του κάτω ρου του Αχελώου και των εκβολών στηρίζεται κατ' αρχήν σε ένα αυστηρά ρυθμισμένο καθεστώς παροχών από τα φράγματα της ΔΕΗ που κάνει δυνατή την πολλαπλάσια σε σχέση με το φυσικό καθεστώς παροχή γλυκού νερού κατά τη θερινή περίοδο, σε συνδυασμό με τις αντίστοιχες παροχές νερού για άρδευση.

Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι η συνολική παροχή νερού από τον Αχελώο στην εκβολή του είναι σε ετήσια βάση γύρω στα 4,3 δισεκατομμύρια κυβικά και η ωφέλιμη χωρητικότητα του ταμιευτήρα των Κρεμαστών είναι πάνω από 3 δισεκατομμύρια κυβικά νερού. Αυτό αποτελεί τη βάση για τη ρύθμιση της παροχής νερού σε όλο το τμήμα του κάτω ρου του Αχελώου, κατάντη του φράγματος του Στράτου. Επομένως μια ποσότητα της τάξης των 250 εκατομμυρίων κυβικών, η οποία μάλιστα θα λαμβάνεται κατά τους χειμερινούς μήνες, δεν αναμένεται να έχει καμία σημαντική επίδραση στην υδρολογική δίαιτα του κάτω ρου του Αχελώου.

Τα επιφανειακά νερά που δέχονται τα μεταβατικά νερά και τα υδροτοπικά συστήματα των εκβολών Αχελώου είναι απολύτως ρυθμισμένο από το σύστημα των 3 φραγμάτων (Κρεμαστά, Καστράκι και Στράτος Ι και ΙΙ) με τρόπο ώστε:

Α) Τη θερινή περίοδο (κρίσιμη από οικολογική άποψη) η παροχή του Αχελώου κατάντη του Στράτου είναι πολλαπλάσια από αυτή που θα δεχόταν ο ποταμός αν ήταν στην παλαιότερη φυσική του κατάσταση (εκτιμάται τουλάχιστον σε 5 φορές περισσότερες), χωρίς, δηλαδή, φράγματα και ταμιευτήρες που μέσω υδροηλεκτρικών σταθμών παράγουν ενέργεια κυρίως κατά τη θερινή περίοδο αυξάνοντας σημαντικά τις παροχές του ποταμού. Οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις στον κάτω ρου του Αχελώου σχετίζονται, δηλαδή, με τα φράγματα και την τεχνητή ρύθμιση της ροής και όχι με απολήψεις.

Β) Τη χειμερινή περίοδο η παροχή Αχελώου είναι τόσο μεγάλη ώστε δεν τίθεται θέμα ελλειμματικής τροφοδοσίας των φυσικών συστημάτων λόγω πενίας γλυκού νερού.

Τα ανωτέρω έγιναν αποδεκτά ως υφιστάμενη διαμορφωμένη κατάσταση και περιλαμβάνονται στην πρόσφατη απόφαση 144/2024 του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ Ε΄ 7μ. 144/2024) με την οποία απορρίφθηκε η αίτηση ακύρωσης των περιβαλλοντικών όρων του έργου ΥΗΣ Μεσοχώρας, απόσπασμα της οποίας παρατίθεται στην συνέχεια.

«18. Επειδή, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι επί του ρου του ποταμού Αχελώου έχουν ήδη κατασκευαστεί τρία υδροηλεκτρικά έργα, εκτός από το επίμαχο. Ειδικότερα, στην παρ. 1.2 της ΜΠΕ [του ΥΗΕ Μεσοχώρας] αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι «Το ΥΗΕ της Μεσοχώρας στην ουσία διοχετεύει τα ύδατα από μια θέση του ποταμού Αχελώου (στο κέντρο της Λεκάνης Απορροής του Αχελώου - Στερεάς Ελλάδας) σε μία άλλη θέση περί τα 7,4 Km κατάντη αυτής (εντός της Λεκάνης Απορροής του Αχελώου-Στερεάς Ελλάδας), ώστε να αξιοποιηθούν ενεργειακά. Ήδη κατάντη της θέσης του ΥΗΕ της Μεσοχώρας και επί της κοίτης του ποταμού Αχελώου λειτουργούν τρία (3) υδροηλεκτρικά έργα της ΔΕΗ Α.Ε. των Κρεμαστών, του Καστρακίου και του Στράτου». Στη δε παρ. 4.4 (Συσχέτιση του έργου με άλλα έργα) της ΜΠΕ παρατίθενται αναλυτικώς τα τεχνικά χαρακτηριστικά των έργων αυτών.

...

Στη συνέχεια, στην παρ. 9.5 εκτιμώνται, μεταξύ άλλων, οι επιπτώσεις στις εκβολές του Αχελώου κατά τις φάσεις κατασκευής και λειτουργίας του φράγματος Μεσοχώρας και αναφέρονται τα εξής: «...Ο ποταμός Αχελώος κατά τη διάρκεια των τελευταίων χρόνων έχει δεχτεί μεγάλης κλίμακας ανθρωπογενείς επεμβάσεις, όπως αλλαγή και εγκλιβωτισμό κοίτης, Υ/Η και αρδευτικά φράγματα, εγγειοβελτιωτικά έργα, αποξηράνσεις, αποστραγγίσεις δελταϊκών λιμνών και ελών, με αποτέλεσμα τα έργα και οι παρεμβάσεις αυτές να έχουν αλλοιώσει ριζικά το πρωτογενές φυσικό του περιβάλλον. Η διατάραξη των δομικών στοιχείων των εκβολών του ποταμού Αχελώου τόσο ως προς την μορφή όσο και ως προς τη λειτουργία τους αλλά και οι συνέπειες στο χώρο της λεκάνης απορροής του Αχελώου είχαν ως αποτέλεσμα τη μείωση της οικολογικής αξίας πολλών φυσικών του σχηματισμών. Ωστόσο, ως σύνολο η γενική οικολογική σημασία του Αχελώου και του χώρου των εκβολών του κρίνεται ακόμη ιδιαίτερα σημαντική και πρέπει να διαφυλαχτεί με κάθε τρόπο από κάθε περαιτέρω υποβάθμιση. Το φράγμα της Μεσοχώρας είναι το πρώτο μιας σειράς φραγμάτων και ταμιευτήρων που παρεμβάλλονται στη ροή του Αχελώου (ταμιευτήρας Μεσοχώρας, ταμιευτήρας Κρεμαστών, ταμιευτήρας Καστρακίου, ταμιευτήρας Στράτου) από τις πηγές του (πηγάζει από την οροσειρά της Νότιας Πίνδου ανάμεσα στο όρος Λάκμος, τα Αθαμανικά Όρη και τις κορυφές Τριγγιά, Κέδρος και Νεράιδα) μέχρι τις εκβολές. Το γεγονός της ύπαρξης 4 ταμιευτήρων κατά μήκος της ροής του Αχελώου ανάγει το ήδη δύσκολο ερώτημα των ενδεχόμενων επιπτώσεων σε ένα σύνθετο πρόβλημα που σχετίζεται με το εάν στις εκβολές του Αχελώου, με την παρούσα οικολογική κατάσταση, εκπληρώνεται η πρωταρχική του λειτουργία, που είναι η εξασφάλιση ιζημάτων (αποθέσεις υλικών στις εκβολές του) και επίσης με το ποιά είναι η κατάσταση παροχής νερού στις εκβολές του ποταμού (μετά τον έλεγχο ροής που πράγματι γίνεται), καθώς το νερό είναι ο κύριος οικολογικός παράγοντας στην περίπτωση ενός εκβολικού τοπίου, ο οποίος ρυθμίζει τις σχέσεις μεταξύ των νερών της θάλασσας και της ξηράς και από τον οποίο εξαρτάται η σωστή και ισορροπημένη οργάνωση των ιδιαίτερων οικολογικών μονάδων που συνθέτουν τις εκβολές (αμμόφιλη, αλοφυτική, υδρόβια, παραποτάμια βλάστηση). Όπως έχει αναφερθεί στο Κεφάλαιο 8 σχετικά με την εξέλιξη του φυσικού περιβάλλοντος των Εκβολών του Αχελώου παρατηρούνται αντίθετα από τη φυσιολογική εξέλιξη (σταδιακή αύξηση της επιφάνειας και του πλάτους του δέλτα με ταυτόχρονη προέλαση του μετώπου και της ακτογραμμής του σε βάρος της θάλασσας) φαινόμενα αρνητικής οριζόντιας μετατόπισης (οπισθοδρόμησης) του προσχωσιγενούς τμήματος της ακτογραμμής και των λουρονησίδων των

λιμνοθαλασσών Μεσολογίου-Αιτωλικού. ... Με βάση τα προηγούμενα, ο Αχελώος σήμερα δεν υπόκειται σε φυσικές μεταβολές παροχής και στερεοπαροχής με συνέπεια αφενός οι εκβολές του να μην υπόκεινται σε φυσικές και περιοδικές κατακλύσεις και αφετέρου η θαλάσσια περιοχή να στερείται φερτών υλικών και εποχιακών μεταβολών αλατότητας. Επιπλέον, οι εκβολές του Αχελώου δεν εμφανίζουν πλέον τυπική δελταϊκή διαμόρφωση. Τα φαινόμενα αυτά επηρεάζουν τους φυσικούς οικοτόπους βλάστησης οι οποίοι αναπτύσσονται στις εκβολές και στις λιμνοθάλασσες. Με την αποπεράτωση κατασκευής και την έναρξη λειτουργίας του φράγματος της Μεσοχώρας δεν αναμένεται να επέλθει περαιτέρω μείωση στις στερεοπαροχές που καταλήγουν στις εκβολές διότι ήδη οι υφιστάμενοι ταμιευτήρες (κυρίως ο ταμιευτήρας Κρεμαστών) συνέβαλαν στην κατακράτηση των φερτών υλικών (στερεοπαροχών) εντός των ταμιευτήρων σε ποσοστό 98,5% του φυσιολογικά εκφορτιζόμενου ιζήματος. Οι προαναφερόμενες επιπτώσεις που ήδη παρατηρούνται σε ένα βαθμό ως αποτέλεσμα της λειτουργίας των φραγμάτων και οι οποίες σχετίζονται με τις φυσιολογικές εξελικτικές διεργασίες των εκβολών (ως αποτέλεσμα της μείωσης ή και σχεδόν οριστικής διακοπής μεταφοράς φερτών υλών προς τις εκβολές) θα έχουν ή και ήδη έχουν ως έμμεση συνέπεια μέσω μιας ενδεχόμενης αποσταθεροποίησης και διατάραξης των λουρονησίδων (αμμολωρίδων) την επέκταση των αλοφυτικών βιοτόπων και συνακόλουθα και της βλάστησης τους σε βάρος των αμμόφιλων φυτοκοινωνιών, ενώ αναμένεται και αλλαγή της οικολογίας και βιολογίας των λιμνοθαλασσών, καθώς δεν θα μπορούν να τους παρέχουν προστασία από τη δράση της θάλασσας. Με την παρουσία και λειτουργία του ταμιευτήρα Μεσοχώρας δεν θα υπάρξουν επιπτώσεις στα φυσικά οικοσυστήματα στις εκβολές του Αχελώου και δεν αλλάζει η παροχή του ποταμού με τη λειτουργία ενός επί πλέον ταμιευτήρα ανάντη στο ρου του ...».

Εξάλλου, ως προς τις επιπτώσεις στα υδρολογικά δεδομένα του Αχελώου κατάντη του φράγματος, αναφέρεται στην ίδια παράγραφο της ΜΠΕ ότι «... με την λειτουργία του φράγματος Μεσοχώρας, η μόνη υδρολογική επίπτωση θα είναι η ρύθμιση των μηνιαίων εισροών στη Συκιά, ενώ δεν αναμένεται κατάντη του ταμιευτήρα των Κρεμαστών επίπτωση, καθόσον οι εκροές ρυθμίζονται ήδη από τη λειτουργία του συγκεκριμένου έργου. Επίσης, σχετικά με το σενάριο Εκτροπής του Αχελώου αναφέρεται ότι ουδεμία εμπλοκή θα έχει το φράγμα της Μεσοχώρας στις επιπτώσεις του έργου αυτού. ... Δεδομένου ότι θα επιτυγχάνεται στα κατάντη των φραγμάτων η διατήρηση συνεχούς ροής του ποταμού, ... εκτιμάται ότι θα διατηρηθούν η παραποτάμια βλάστηση και οι άλλοι φυσικοί οικοτόποι βλάστησης σε καλή ή τουλάχιστον οικολογικά ανεκτή κατάσταση. Η διατήρηση επομένως συνεχούς παροχής νερού κατάντη του Στράτου, είναι απαραίτητη προϋπόθεση για τη συντήρηση και ανάπτυξη, κυρίως των παραποτάμιων αλλά και γενικότερα των φυσικών οικοσυστημάτων (αμμόφιλες, αλοφυτικές, υδρόβιες φυτοκοινωνίες) των εκβολών του Αχελώου. Η διασφάλιση αυτής της παροχής εξαρτάται από τη διαχείριση των νερών του ταμιευτήρα Στράτου από τη ΔΕΗ, η οποία διαχειρίζεται όλο το σύστημα των εκροών του Αχελώου, μετά από ειδική συμφωνία με το Υπουργείο Γεωργίας. Ακόμη, σύμφωνα με . [άλλη παλαιότερη μελέτη, στην οποία γίνεται παραπομπή] "για τη διατήρηση των οικοσυστημάτων στις εκβολές του Αχελώου και κυρίως για να διατηρηθούν οι ισορροπίες που αφορούν τους υδρόβιους οργανισμούς στις εγγύς των εκβολών λιμνοθάλασσες (Διόνι, Πόρτο, Γουρουνοπούλες), εκτιμάται . ότι η φυσικοποιημένη παροχή είχε προσδιοριστεί στις εκβολές σε 21,3m³/s. Η παροχή των 21,3m³/s θα πρέπει να εξασφαλίζεται στο τμήμα της κοίτης μεταξύ της εξόδου της διώρυγας φυγής του ΥΗΣ Στράτου I και των εκβολών Αχελώου, ως ελάχιστη οικολογική παροχή, σύμφωνα με την ΚΥΑ 129264/23-5-2007 του ΥΠΕΧΩΔΕ «Εγκριση Περιβαλλοντικών Όρων για τη λειτουργία των: «Υφιστάμενων Υδροηλεκτρικών Σταθμών Κρεμαστών, Καστρακίου και Στράτου I & II στον ποταμό Αχελώο του Ν. Αιτωλοακαρνανίας και Ευρυτανίας" της ΔΕΗ Α.Ε.». Τέλος, στην παρ. 9.15 της ΜΠΕ, όπου αναλύονται οι συνεργιστικές επιπτώσεις του ΥΗΕ

Μεσοχώρας, αναφέρεται ότι το έργο «λόγω της ύπαρξης των κατάντη φραγμάτων ταμίευσης Κρεμαστών, Καστρακίου και Στράτου, δεν θα προξενήσει νέες δυσμενείς επιπτώσεις στα κατάντη μεταβατικά και παράκτια σώματα στο δέλτα του Αχελώου, αλλά μόνο στα τοπικά ποτάμια σώματα άμεσης γειννίας. Αντίθετα, Μεγάλα Υδροηλεκτρικά Έργα σε ποταμούς χωρίς υφιστάμενα φράγματα ταμίευσης στα κατάντη αυτών είναι ενδεχόμενο να επηρεάσουν αρνητικά τα μεταβατικά και παράκτια σώματα των εκβολών λόγω μείωσης της στερεοπαροχής».

...

19. Επειδή, από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η λειτουργία του επίμαχου, ήδη κατασκευασμένου κατά τα ανωτέρω, ΥΗΕ, η οποία, κατά τις προβλέψεις των ισχυόντων ΣΔΛΑΠ, θα προκαλέσει τη δημιουργία νέου λιμναίου οικοσυστήματος στη θέση του ποτάμιου οικοσυστήματος της περιοχής, δεν αποτελεί το πρώτο μεγάλο έργο στην όλη πορεία του ποταμού. Έχουν πράγματι κατασκευαστεί και λειτουργούν από μακρού χρόνου τα ΥΗΕ Κρεμαστών, Καστρακίου και Στράτου, τα οποία έχουν επιφέρει σημαντικές επιπτώσεις στα οικεία οικοσυστήματα και, ιδίως, στο οικοσύστημα των εκβολών του ποταμού στο Ιόνιο Πέλαγος. Οι επιπτώσεις αυτές είναι γνωστές στον μελετητή του συγκεκριμένου έργου και συνίστανται, μεταξύ άλλων, στην επέκταση των αλοφυτικών βιοτόπων σε βάρος των αμμόφιλων φυτοκοινωνιών με αλλαγή της οικολογίας και βιολογίας των λιμνοθαλασσών, αποτελούν δε συνέπεια της κατακράτησης σε ποσοστό 98,5% της στερεοπαροχής και των φερτών υλικών του ποταμού, τα οποία δεν φθάνουν στο οικοσύστημα του δέλτα, καθώς και στη δραστική μείωση της ελεύθερης επικοινωνίας ειδών ιχθυοπληθυσμού (π.χ. του χελιού) κατά την όδευση του ποταμού, η οποία παρεμποδίζεται από τα μεγάλα τεχνικά έργα. Οι επιπτώσεις αυτές, οι οποίες έχουν ήδη επέλθει λόγω της κατασκευής των τριών ΥΗΕ και της επί μακρό χρόνο λειτουργίας τους και συνίστανται στη δημιουργία διαφοροποιημένων οικοσυστημάτων, δεν αναμένεται, βεβαίως, να αναταχθούν ούτε, όμως, να επιταθούν από τη λειτουργία του επίμαχου ΥΗΕ Μεσοχώρας, αν και είναι δυνατές ορισμένες βελτιωτικές παραμβάσεις (π.χ. μεταφορά με τεχνητά μέσα ατόμων ιχθυοπληθυσμού που εμποδίζεται να μετακινηθεί, ώστε να διατηρηθεί η βιοποικιλότητα κατά μήκος του ποταμού). Περαιτέρω, οι επιπτώσεις αυτές, οι οποίες, άλλωστε, αιτιολογημένως εκτιμώνται ως μη σημαντικές για το φυσικό -και όχι το ανθρωπογενές (βλ. προηγούμενες σκέψεις για το κατακλυζόμενο τμήμα του οικισμού)- περιβάλλον, εν σχέσει προς τις ήδη επελθούσες λόγω των τριών άλλων μεγάλων ΥΗΕ, νομίμως σταθμίζονται προς το αναμενόμενο περιβαλλοντικό όφελος από τη λειτουργία ενός ακόμη ΥΗΕ, τούτο δε παρ' ότι το επίμαχο έργο δεν εμπίπτει στο κατά χρόνον πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού 2022/2577, δεδομένου ότι η εν λόγω στάθμιση ως προς τις εγκαταστάσεις παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ, ρητώς προβλεπόμενη στον ως άνω Κανονισμό, ευρίσκει έρεισμα στο εν γένει δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (βλ. ανωτέρω, σκέψη δέκατη), απορρέει δε και από το άρθρο 24 του Συντάγματος (βλ. ανωτέρω, σκέψη ενδέκατη). Άλλωστε, το έργο είναι, κατά τα προαναφερόμενα απολύτως συμβατό με τον ισχύοντα σχεδιασμό (χωροταξικό, λεκανών απορροής κ.λπ., βλ. ανωτέρω σκέψεις όγδοη, ένατη και δέκατη έκτη), ο οποίος προβαίνει στην προαναφερόμενη στάθμιση μεταξύ των περιβαλλοντικών επιπτώσεων του έργου και των προσδοκωμένων περιβαλλοντικών και άλλων οφελών του, προσαρμοσμένη στις ανάγκες του στρατηγικού σχεδιασμού και όχι της περιβαλλοντικής αδειοδότησης συγκεκριμένου έργου, και ο οποίος, κατά το Σύνταγμα και τον νόμο, μελετάται, καταρτίζεται και εγκρίνεται, ακριβώς προκειμένου να υλοποιηθεί, και δεν είναι, καταρχήν, επιτρεπτό να μεταπίπτει σε ανεφάρμοστη θεωρητική εξαγγελία. Ενόψει τούτων, πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι οι λόγοι, κατά τους οποίους η προσβαλλόμενη ΑΕΠΟ παρίσταται ως προϊόν ελλιπούς εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων του έργου και, μάλιστα, των αθροιστικών με άλλα συναφή έργα επί του ποταμού, οι ίδιοι δε λόγοι,

κατά το μέρος που αμφισβητούν την ακυρωτικώς ανέλεγκτη ουσιαστική εκτίμηση της Διοίκησης, πρέπει να απορριφθούν ως απαράδεκτοι».

iii. Το ενδεχόμενο μεταφοράς 250 εκ. κ.μ. νερού από τη ΛΑΠ Αχελώου για την ενίσχυση του υδατικού δυναμικού της Θεσσαλίας έτσι ώστε να καταστεί δυνατή η επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων της Οδηγίας (Καλή κατάσταση επιφανειακών και υπόγειων υδατικών συστημάτων) εξετάστηκε στο πλαίσιο της 2^{ης} Αναθεώρησης για τους εξής λόγους:

- Επιβεβαιώθηκε ότι οι υδατικοί πόροι του ΥΔ της Θεσσαλίας (επιφανειακοί και υπόγειοι) δεν αρκούν για την εξυπηρέτηση των υφιστάμενων χρήσεων, αφού οι απολύτως αναγκαίες ποσότητες για ύδρευση και άρδευση (σχετικές χρήσεις οικιακή, κτηνοτροφία, γεωργία, βιομηχανία) υπερβαίνουν τη μέση βιώσιμη διαθέσιμη ποσότητα, ιδιαίτερα κατά τη θερινή περίοδο, λαμβάνοντας υπόψη ότι:
 - ο Σταματά οριστικά η υπεράντληση υπόγειων υδατικών συστημάτων, δηλαδή η άντληση ποσοτήτων πέραν των ανανεώσιμων (μέση ετήσια κατείσδυση) σε όλα τα υπόγεια υδατικά συστήματα.
 - ο Σε υπόγεια υδατικά συστήματα που βρίσκονται σε κακή ποσοτική κατάσταση (κόκκινα ποσοστικά) τίθεται πρόσθετος περιορισμός άντλησης και σε ότι αφορά τις ανανεώσιμες ποσότητες έτσι ώστε να διατηρείται μια κατ' έτος πρόσθετη ποσότητα που θα επιτρέψει τη μακροχρόνια ποσοτική ανάκαμψη του υπόγειου υδροφόρου ορίζοντα.
 - ο Σταματά οριστικά η υπεραπόληψη από επιφανειακά υδατικά συστήματα, ιδιαίτερα κατά τη θερινή περίοδο.
 - ο Εφαρμόζονται όλα τα δυνατά μέτρα εξοικονόμησης ύδατος κατά τη συλλογή, μεταφορά και μέθοδο άρδευσης ανάλογα με τον τύπο καλλιέργειας
 - ο Υλοποιούνται όλα τα ρεαλιστικά έργα ταμίευσης εντός του ΥΔ της Θεσσαλίας για τη συλλογή και ταμίευση χειμερινών απορροών
 - ο Περιορίζονται οι ανάγκες άρδευσης κατά μέσο όρο σε 450 κ.μ. ανά στρέμμα ανά έτος για τα αρδευόμενα στρέμματα βάσει των στοιχείων του ΟΠΕΚΕΠΕ του 2020.
- Επιβεβαιώθηκε (σχετική αναφορά παρατίθεται και στην προηγούμενη ενότητα) ότι τα 250 εκ. κ.μ. χειμερινού νερού από τον Αχελώο αποτελεί ποσότητα που δύναται να μεταφερθεί από τη μία ΛΑΠ στην άλλη χωρίς να προκληθεί επί της αρχής πρόβλημα ελλείμματος είτε για ανθρωπογενείς χρήσεις της ΛΑΠ Αχελώου και γενικώς του ΥΔ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας είτε και πολύ περισσότερο για την τροφοδοσία των κατόντη του σημείου απόληψης υδατικών συστημάτων, επιφανειακών και υπόγειων στη ΛΑΠ Αχελώου.

Υπό αυτές τις συνθήκες στο πλαίσιο της 2^{ης} Αναθεώρησης, όπως προαναφέρθηκε, εξετάστηκε η μεταφορά ποσότητας υδάτων από τη ΛΑΠ Αχελώου, η οποία τονίζεται και πάλι ότι δεν κρίθηκε ως ώριμη να προταθεί ως μέτρα τεχνικών έργων προς υλοποίηση λόγω σημαντικότητας εκκρεμοτήτων επανασχεδιασμού βασικών έργων που υπηρετούν τη μεταφορά και επανεκτίμησης τεχνικών, οικονομικών και οικολογικών παραμέτρων, γι' αυτό και προτάθηκε υπό συγκεκριμένους όρους και προϋποθέσεις, μετά την επιτυχή περαίωση των οποίων θα μπορούσε να προχωρήσει.

Από τα ανωτέρω είναι σαφές ότι δεν υπήρξε απολύτως καμία δικαιολογητική βάση για τη διερεύνηση της μεταφοράς νερού που να εδράζεται σε ακραία φαινόμενα λειψυδρίας. Η μεταφορά νερού είναι σαφές ότι αν προχωρήσει, μετά την επιτυχή περαίωση των συγκεκριμένων έργων και προϋποθέσεων που τίθενται ως μέτρο από το Αναθεωρημένο ΣΔΛΑΠ, θα καλύπτει ανάγκες που δεν αφορούν ακραία φαινόμενα οιασδήποτε μορφής.

Σχόλιο

Μη ορθή εφαρμογή των προβλέψεων της οδηγίας ΟΠΥ (εξαίρεση άρθρου 4 παρ. 7) για τα έργα της εκτροπής του ποταμού Αχελώου

Μέσω του άρθρου 4.7 της Οδηγίας δύναται η δυνατότητα ορισμένα ΥΣ να εξαιρούνται από τον στόχο της καλής κατάστασης, όταν συνδέονται με την υλοποίηση νέων έργων, έπειτα από συναξιολόγηση περιβαλλοντικών και κοινωνικο-οικονομικών κριτηρίων. Η διαδικασία για την υπαγωγή στην εξαίρεση του άρθρου 4.7 της ΟΠΥ περιγράφεται αναλυτικά στο Μεθοδολογικό Κείμενο «Εφαρμογή του Άρθρου 4.7 της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ»².

Η εξέταση για την υπαγωγή στην εξαίρεση του άρθρου 4.7 γίνεται κατά τη διαδικασία της περιβαλλοντικής αδειοδότησης του έργου, στο πλαίσιο εκπόνησης της ΜΠΕ, με την υποβολή ειδικής έκθεσης – ανάλυσης της συμβατότητας του έργου με τις προβλέψεις της Οδηγίας Πλαίσιο για τα Ύδατα (2000/60/ΕΚ) βάσει των διατάξεων του άρθρου 4.7 περί εξαιρέσεων.

Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο της 2^{ης} Αναθεώρησης των ΣΔΛΑΠ επικαιροποιήθηκε με πρωτοβουλία και κατευθύνσεις της Γενικής Διεύθυνσης Υδάτων η διαδικασία εξέτασης της δυνητικής υπαγωγής στην παράγραφο 7 του Άρθρου 4 της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ (Άρθρο 4.7). Ο Φορέας του έργου ή της δραστηριότητας που ενδέχεται να προκαλέσει μεταβολές στα χαρακτηριστικά ενός η περισσοτέρων ΥΣ με πιθανό αποτέλεσμα αυτό ή αυτά τα ΥΣ να μην δύνανται να πετύχουν τους στόχους της Οδηγίας Πλαίσιο για τα νερά, καταρτίζει κατάλληλο φάκελο τεκμηρίωσης, ο οποίος περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία που περιγράφονται στη σχετική μεθοδολογία και ο οποίος αποτελεί διακριτό παράρτημα της ΜΠΕ. Ο φάκελος αξιολογείται στο πλαίσιο της ΜΠΕ από τις αρμόδιες υπηρεσίες (ενδεικτικά και μη εξαντλητικά, η αρμόδια Διεύθυνση Υδάτων ή/και η Γενική Διεύθυνση Υδάτων του ΥΠΕΝ ή/και η αρμόδια υπηρεσία για την περιβαλλοντική αδειοδότηση του έργου) και το αποτέλεσμα της διαδικασίας υπαγωγής ή μη του ή των σχετικών ΥΣ στο Άρθρο 4.7 καταγράφεται υποχρεωτικά στην ΑΕΠΟ του έργου ή στην απόφαση μη έκδοσης ΑΕΠΟ, ανάλογα με το τελικό αποτέλεσμα της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης. Η σχετική απόφαση διαβιβάζεται από την αρχή περιβαλλοντικής αδειοδότησης τόσο στην αρμόδια Διεύθυνση Υδάτων όσο και στη Γενική Διεύθυνση Υδάτων για να περιληφθεί στην Αναθεώρηση του οικείου ΣΔΛΑΠ.

² <https://wfdver.ypeka.gr>

Β. Έγγραφο: Κοινά σχόλια περιβαλλοντικών οργανώσεων στη δημόσια διαβούλευση επί των ΣΜΠΕ 2ης αναθεώρησης των ΣΔΛΑΠ των ΥΔ Θεσσαλίας (ΕΛ08) και Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (ΕΛ04)

Α.Π. ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/137147/9193, 28.12.2023

Σχόλιο

Καταρχάς, όπως είχε επισημανθεί και επί των προσχεδίων, στις ΣΜΠΕ της 2ης αναθεώρησης δεν αναλύονται τα έργα της μεταφοράς ύδατος και δεν εξετάζονται οι επιπτώσεις τους (τόσο κατά το μεταβατικό στάδιο της ολοκλήρωσης της κατασκευής τους και πλήρωσης των ταμιευτήρων, όσο και κατά το στάδιο της λειτουργίας τους) στα επηρεαζόμενα υδάτινα σώματα και τις επηρεαζόμενες περιοχές του ευρωπαϊκού οικολογικού δικτύου Natura 2000.

Το ενδεχόμενο μεταφοράς 250 εκ. κ.μ. νερού από τη ΛΑΠ Αχελώου για την ενίσχυση του υδατικού δυναμικού της Θεσσαλίας έτσι ώστε να καταστεί δυνατή η επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων της Οδηγίας (Καλή κατάσταση επιφανειακών και υπόγειων υδατικών συστημάτων) εξετάσθηκε στο πλαίσιο της 2^{ης} Αναθεώρησης για τους εξής λόγους:

- Επιβεβαιώθηκε ότι οι υδατικοί πόροι του ΥΔ της Θεσσαλίας (επιφανειακοί και υπόγειοι) δεν αρκούν για την εξυπηρέτηση των υφιστάμενων χρήσεων, αφού οι απολύτως αναγκαίες ποσότητες για ύδρευση και άρδευση (σχετικές χρήσεις οικιακή, κτηνοτροφία, γεωργία, βιομηχανία) υπερβαίνουν τη μέση βιώσιμη διαθέσιμη ποσότητα, ιδιαίτερα κατά τη θερινή περίοδο, λαμβάνοντας υπόψη ότι:
 - Σταματά οριστικά η υπεράντληση υπόγειων υδατικών συστημάτων, δηλαδή η άντληση ποσοτήτων πέραν των ανανεώσιμων (μέση ετήσια κατείσδυση) σε όλα τα υπόγεια υδατικά συστήματα.
 - Σε υπόγεια υδατικά συστήματα που βρίσκονται σε κακή ποσοτική κατάσταση (κόκκινα ποσοστικά) τίθεται πρόσθετος περιορισμός άντλησης και σε ότι αφορά τις ανανεώσιμες ποσότητες έτσι ώστε να διατηρείται μια κατ' έτος πρόσθετη ποσότητα που θα επιτρέψει τη μακροχρόνια ποσοτική ανάκαμψη του υπόγειου υδροφόρου ορίζοντα.
 - Σταματά οριστικά η υπεραπόληψη από επιφανειακά υδατικά συστήματα, ιδιαίτερα κατά τη θερινή περίοδο.
 - Εφαρμόζονται όλα τα δυνατά μέτρα εξοικονόμησης ύδατος κατά τη συλλογή, μεταφορά και μέθοδο άρδευσης ανάλογα με τον τύπο καλλιέργειας
 - Υλοποιούνται όλα τα ρεαλιστικά έργα ταμίευσης εντός του ΥΔ της Θεσσαλίας για τη συλλογή και ταμίευση χειμερινών απορροών
 - Περιορίζονται οι ανάγκες άρδευσης κατά μέσο όρο σε 450 κ.μ. ανά στρέμμα ανά έτος για τα αρδευόμενα στρέμματα βάσει των στοιχείων του ΟΠΕΚΕΠΕ του 2020.
- Επιβεβαιώθηκε (σχετική αναφορά παρατίθεται και στην προηγούμενη ενότητα) ότι τα 250 εκ. κ.μ. χειμερινού νερού από τον Αχελώο αποτελεί ποσότητα που δύναται να μεταφερθεί από τη μία ΛΑΠ στην άλλη χωρίς να προκληθεί επί της αρχής πρόβλημα ελλείμματος είτε για ανθρωπογενείς χρήσεις της ΛΑΠ Αχελώου και γενικώς του ΥΔ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας είτε και πολύ περισσότερο για την τροφοδοσία των κατόντη του σημείου απόληψης υδατικών συστημάτων, επιφανειακών και υπόγειων στη ΛΑΠ Αχελώου.

Υπό αυτές τις συνθήκες στο πλαίσιο της 2^{ης} Αναθεώρησης, όπως προαναφέρθηκε, εξετάσθηκε η μεταφορά ποσότητας υδάτων από τη ΛΑΠ Αχελώου, η οποία τονίζεται και πάλι ότι δεν κρίθηκε ως

ώριμη να προταθεί ως μέτρα τεχνικών έργων προς υλοποίηση λόγω σημαντικότητας εκκρεμοτήτων επανασχεδιασμού βασικών έργων που υπηρετούν τη μεταφορά και επανεκτίμησης τεχνικών, οικονομικών και οικολογικών παραμέτρων, γι' αυτό και προτάθηκε υπό συγκεκριμένους όρους και προϋποθέσεις, μετά την επιτυχή περαίωση των οποίων θα μπορούσε να προχωρήσει.

Πιο συγκεκριμένα, όπως αναγράφεται στο κείμενο της 2^{ης} Αναθεώρησης (παρ. 9.2.4.3, σελ. 298-299):

«Στο πλαίσιο του παρόντος προσχεδίου ΣΔΛΑΠ προτείνεται η ένταξη της δυνατότητας μεταφοράς 250 εκ. κ.μ. ανά έτος από τη ΛΑΠ Αχελώου στη ΛΑΠ Πηνειού στα προγράμματα συμπληρωματικών μέτρων των δύο ΣΔΛΑΠ (Δυτικής Στερεάς και Θεσσαλίας) ως ομάδα τεσσάρων διακριτών μέτρων: το πρώτο μέτρο αφορά την εκπόνηση – επικαιροποίηση μελετών για την περιβαλλοντική αδειοδότηση του έργου ταμίευσης στον Αχελώο που θα εξυπηρετεί τη μεταφορά νερού στον Πηνειό (ταμιευτήρας Συκιάς) και τα λοιπά τρία μέτρα αφορούν την υλοποίηση των τεχνικών έργων για τη μεταφορά των νερών του Αχελώου και την αξιοποίησή τους στο ΥΔ Θεσσαλίας. Τα τρία αυτά μέτρα είναι υπό την αίρεση επιτυχούς ολοκλήρωσης του πρώτου προαναφερθέντος μέτρου και επομένως είναι δυνατό να ενεργοποιηθούν και υλοποιηθούν μόνο μετά την ολοκλήρωση των διαδικασιών και δράσεων επανασχεδιασμού και επιτυχούς αδειοδότησης του έργου της Συκιάς.

Κατά συνέπεια τα τρία μέτρα της ομάδας που αφορούν την υλοποίηση τεχνικών έργων (φράγμα και ταμιευτήρας Συκιάς, σήραγγα Πετρωτού-Δρακότρυπας και δίκτυα διανομής επιφανειακού νερού στη Θεσσαλία) δύνανται να ενεργοποιηθούν μόνον όταν ολοκληρωθούν επιτυχώς και εγκριθούν

α) οι τεχνικές μελέτες (υδραυλικές, γεωτεχνικές, τοπογραφικές και τυχόν άλλες αναγκαίες) σε επίπεδο προμελέτης για τον ανασχεδιασμό του έργου του ταμιευτήρα της Συκιάς στη βάση των αναγκών μεταφοράς 250 εκ. κ. μ.,

β) νέα μελέτη κόστους – οφέλους επί του ανασχεδιασμένου έργου, καθώς και

γ) η Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) που θα περιλαμβάνει τόσο Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης (ΜΕΟΑ) και Δέουσα Εκτίμηση Επιπτώσεων (ΔΕΕ) όσο και την μελέτη-ειδική έκθεση διερεύνησης της ανάλυσης συμβατότητας του ανασχεδιασμένου έργου με την Οδηγία Πλαίσιο για τα νερά (2000/60/ΕΚ) βάσει των διατάξεων του άρθρου 4.7 περί εξαιρέσεων, λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές κατευθυντήριες οδηγίες του ΥΠΕΝ.

Η ΜΕΟΑ θα πρέπει να περιλαμβάνει εργασίες πεδίου σύμφωνα με τις εν ισχύ προδιαγραφές που έχουν εκδοθεί με ΥΑ κατ' εξουσιοδότηση του νόμου 4014/2011 έτσι ώστε η ΔΕΕ να αναλύσει, εκτιμήσει και αξιολογήσει επιπτώσεις κατ' ελάχιστον στις εξής περιοχές του δικτύου Natura: GR2110002 (ΟΡΗ ΑΘΑΜΑΝΩΝ (ΝΕΡΑΙΔΑ)), GR2130013 (ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΘΑΜΑΝΙΚΩΝ ΟΡΕΩΝ) και GR2110006 (ΚΟΙΛΑΔΑ ΑΧΕΛΩΟΥ ΚΑΙ ΟΡΗ ΒΑΛΤΟΥ).

Η επανεξέταση της συμβατότητας με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ κρίνεται αναγκαία για να εκτιμηθούν οι νέες συνθήκες που διαμορφώνουν νέα προγραμματιζόμενα έργα ταμίευσης στη ΛΑΠ Αχελώου ή και έργα που έχουν εν τω μεταξύ αδειοδοτηθεί και υλοποιούνται στη ΛΑΠ Αχελώου μετά τα πρώτα ΣΔΛΑΠ της περιόδου 2013-14.

Επίσης ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί κατά την εκπόνηση της ΜΠΕ και των εντασσόμενων σε αυτή ειδικών συνοδευτικών μελετών (ΜΕΟΑ, ΔΕΕ και έκθεση του άρθρου 4.7) στις συνεργιστικές επιπτώσεις από άλλα έργα ταμίευσης, υφιστάμενα ή αδειοδοτημένα στη ΛΑΠ Αχελώου και ιδιαίτερα στο τμήμα του άνω ρου αυτού. Τέλος, είναι πολύ σημαντικό να τονισθεί ότι τόσο οι τεχνικές μελέτες

όσο και οι μελέτες αδειοδότησης θα πρέπει να λάβουν υπόψη τη νομολογία που έχει παραχθεί για τα έργα ταμίευσης και μεταφοράς νερού από τον Αχελώο στον Πηνειό μετά από σειρά σχετικών αποφάσεων του Συμβουλίου της Επικρατείας κατά τα τελευταία 20 χρόνια».

Βάσει των προαναφερθέντων είναι σαφές ότι η 2^η Αναθεώρηση των ΣΔΛΑΠ και οι ΣΜΠΕ των ΥΔ 04 και 08 έφτασαν μέχρι το σημείο εκείνο που οι διαθέσιμες (ή οι μη διαθέσιμες) πληροφορίες τεχνικού σχεδιασμού των έργων τους επέτρεπαν να φτάσουν, τηρώντας απαρέγκλιτα την αρχή της προφύλαξης, αφού:

1. Αφενός επιβεβαίωσαν από την ανάλυση όλων των στοιχείων ότι
 - α) στη Θεσσαλία θα υπάρχει παραμένον έλλειμμα υδάτων μακροπρόθεσμα λόγω ανθρωπογενών χρήσεων και περιβαλλοντικών αναγκών, το οποίο δεν μπορεί να καλυφθεί ακόμη και αν ολοκληρωθεί η υλοποίηση όλων των προβλεφθέντων μέτρων εξοικονόμησης και πρόσθετης ταμίευσης υδάτων εντός του Υδατικού Διαμερίσματος της Θεσσαλίας και
 - β) η μεταφορά 250 εκ. κ.μ. χειμερινού νερού από τη ΛΑΠ Αχελώου στη ΛΑΠ Πηνειού δεν είναι σε θέση να προκαλέσει από τη μια πλευρά αξιοσημείωτο έλλειμμα σε οποιαδήποτε χρήση ύδατος και από την άλλη πλευρά πρόβλημα υπεραπόληψης σε οποιοδήποτε επιφανειακό ΥΣ ή επιδείνωση της ποσοτικής κατάστασης σε οποιοδήποτε υπόγειο ΥΣ στη ΛΑΠ Αχελώου και
2. αφετέρου διαπίστωσαν ότι υφίστανται σημαντικά κενά τεχνικού σχεδιασμού στο έργο της Συκιάς που δεν επιτρέπουν σε καμία περίπτωση την ανάλυση κόστους-οφέλους και την εκτίμηση και αξιολόγηση επιπτώσεων, καθιστώντας αδύνατη την ένταξη χωρίς όρους και προϋποθέσεις των τριών σχετικών μέτρων δομικών κατασκευών στο πρόγραμμα συμπληρωματικών μέτρων της 2^{ης} Αναθεώρησης των ΣΔΛΑΠ Θεσσαλίας και Δυτικής Στερεάς Ελλάδας.

Σημειώνεται, επιπρόσθετα, ότι η υιοθετηθείσα προσέγγιση εναρμονίζεται απολύτως με τις διατάξεις και τις κατευθυντήριες οδηγίες εφαρμογής τόσο της Οδηγίας Πλαίσιο για τα νερά, όσο και των Οδηγιών σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων σχεδίων και προγραμμάτων (2001/42/ΕΕ), έργων και δραστηριοτήτων (2014/52/ΕΕ), καθώς και των Οδηγιών των Οικοτόπων (92/43/ΕΟΚ) και της Ορνιθοπανίδας (2009/147/ΕΕ), στην εφαρμογή των οποίων πρωτεύοντα ρόλο παίζει η ευλαβική τήρηση της αρχής της προφύλαξης όταν η υπάρχουσα τεχνική πληροφορία και επιστημονική γνώση διαμορφώνει συνθήκες αβεβαιότητας ως προς την ασφάλεια επιλογών για το περιβάλλον. Τονίζεται, τέλος, ότι η υιοθετηθείσα, με δηλωμένη επιφύλαξη, προσέγγιση έχει το πρόσθετο πλεονέκτημα του ότι δεν διαμορφώνει τετελεσμένα και συνθήκες οριστικού χαρακτήρα για τη μεταφορά νερού από τη ΛΑΠ Αχελώου στη ΛΑΠ Πηνειού, αλλά αντιθέτως περιγράφει τα κατ'ελάχιστον αναγκαία προαπαιτούμενα για να διαμορφωθούν οι συνθήκες αυτές.

Σχόλιο

«Από τις ΣΜΠΕ απουσιάζει η επαρκής εξέταση των εναλλακτικών λύσεων...

...Ως «λογικές εναλλακτικές δυνατότητες» αναμένεται να εξετάζονται εναλλακτικές δυνατότητες όσον αφορά τα προτεινόμενα συμπληρωματικά μέτρα, και όχι η συμπερίληψη συμπληρωματικών μέτρων ή μη στη 2^η αναθεώρηση των ΣΔΛΑΠ, η οποία είναι απαραίτητη για την επίτευξη της καλής κατάστασης και του καλού οικολογικού δυναμικού των υδάτων».

Στην ΣΜΠΕ της 2^{ης} Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ του ΥΔ Θεσσαλίας, εξετάζονται συνολικά 4 λύσεις. Συγκεκριμένα:

- Μηδενική λύση: που αφορά την υλοποίηση των μέτρων που απορρέουν από την εφαρμογή της εγκεκριμένης 1ης Αναθεώρησης του Σχεδίου Διαχείρισης και στην τήρηση Ευρωπαϊκών Οδηγιών
- Κύρια λύση: που αφορά την εφαρμογή σε όλη του την έκταση του Αναθεωρημένου Σχεδίου Διαχείρισης του ΥΔ Θεσσαλίας (2^η Αναθεώρηση)
- 1η εναλλακτική λύση: που αφορά την εφαρμογή σε όλη του την έκταση του Αναθεωρημένου Σχεδίου Διαχείρισης του ΥΔ Θεσσαλίας (2η Αναθεώρηση). με έμφαση στο Πρόγραμμα Βασικών Μέτρων και την μη εφαρμογή συμπληρωματικών μέτρων
- 2η εναλλακτική λύση: που αφορά την εφαρμογή σε όλη του την έκταση του Αναθεωρημένου Σχεδίου Διαχείρισης του ΥΔ Θεσσαλίας (2η Αναθεώρηση). όμως σε ό,τι αφορά το Πρόγραμμα Μέτρων δεν υλοποιείται μέρος αυτού που αφορά σε μη ώριμα έργα δομικών κατασκευών (τρίτη δέσμη μέτρων).

Τα ανωτέρω σενάρια καλύπτουν ένα εύρος εναλλακτικών δυνατοτήτων με κοινή συνισταμένη την κάλυψη των αναγκών ύδρευσης και άρδευσης στη Θεσσαλία και την επίτευξη των στόχων της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ.

Οποιοδήποτε εναλλακτικό σενάριο που αφορά την αλλαγή των αναγκών άρδευσης μέσω μετατροπής αρδευόμενων εκτάσεων σε ξηρικές δεν εξετάστηκε όχι μόνο λόγω του ότι είναι εκτός αντικείμενου διερεύνησης και ανάλυσης της μελέτης, αλλά και λόγω εξαιρετικά σημαντικών εκτιμώμενων επιπτώσεων στα κοινωνικά και οικονομικά χαρακτηριστικά του Υδατικού Διαμερίσματος και της χώρας.

Σχόλιο

Δεν τεκμηριώνεται επαρκώς το υδατικό έλλειμμα της Θεσσαλίας.

Σχετικά με την εκτίμηση του υδατικού ελλείμματος στο ΥΔ Θεσσαλίας, στο Κεφάλαιο 6 του Αναλυτικού Κειμένου Τεκμηρίωσης «Προγράμματα βασικών και συμπληρωματικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένης της ανάλυσης του κόστους σε σχέση με την αποδοτικότητά τους» και στην παράγραφο 6.3.11 Ανάλυση και αντιμετώπιση ελλείματος υδατικών πόρων στο ΥΔ της Θεσσαλίας – Προτεινόμενα Μέτρα παρουσιάζονται αναλυτικά τα στοιχεία, η μεθοδολογία και οι υπολογισμοί σχετικά με το ισοζύγιο Ανάγκες σε Νερό και Διαθέσιμοι Υδατικοί Πόροι στο ΥΔ Θεσσαλίας συγκριτικά κατά την 1^η και κατά την παρούσα 2^η Αναθεώρηση ΣΔΛΑΠ.

Από την ανάλυση αυτή προκύπτει ότι με βάση τα επικαιροποιημένα στοιχεία αναγκών και διαθεσιμότητας υδατικών πόρων στο πλαίσιο των εργασιών της 2^{ης} Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ, το μέσο ετήσιο ποσοτικό έλλειμμα εκτιμάται σε 465 εκ. κ.μ., συνυπολογίζοντας και τις απώλειες μεταφοράς.

Σημειώνεται ότι το παραπάνω σημαντικό ποσοτικό έλλειμμα εξακολουθεί να συνδυάζεται με τη διαχρονικά διατηρούμενη κακή ποσοτική κατάσταση συγκεκριμένων υπόγειων υδατικών συστημάτων, όπως αυτά παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί και στον σχετικό συνοδευτικό χάρτη, ενώ και στα επιφανειακά ΥΣ η κατάσταση δεν διαφοροποιείται σημαντικά.

Προκειμένου να καλυφθεί το παραπάνω αναφερόμενο έλλειμμα προτείνεται κατ' αρχήν η εφαρμογή τριών δεσμών μέτρων εντός του ΥΔ Θεσσαλίας.

Η πρώτη δέσμη μέτρων περιλαμβάνει όλα τα μέτρα εξοικονόμησης ύδατος που μπορούν να ληφθούν ούτως ώστε να επιτευχθεί ο στόχος των 450 m³/ στρέμμα. Η δεύτερη δέσμη μέτρων περιλαμβάνει τα δρομολογημένα έργα ταμίευσης εντός του ΥΔ Θεσσαλίας και η τρίτη δέσμη μέτρων περιλαμβάνει τα πρόσθετα νέα έργα ταμίευσης εντός του ΥΔ Θεσσαλίας, καθώς και τα έργα τεχνητού εμπλουτισμού των υπογείων υδάτων.

Επειδή και μετά την πλήρη εφαρμογή αυτών των μέτρων το έλλειμμα μειώνεται μεν (εκτιμώμενο παραμένον ποσοτικό έλλειμμα ~172 hm³ ετησίως) αλλά συνεχίζει να υπάρχει και προκειμένου

α) να καταστεί δυνατή η επίτευξη των στόχων της Οδηγίας Πλαίσιο για τα νερά περί επίτευξης ή διατήρησης της καλής κατάστασης στα επιφανειακά και υπόγεια ΥΣ του Υδατικού Διαμερίσματος της Θεσσαλίας, χωρίς να υπονομεύεται η επίτευξη ή διατήρηση της καλής κατάστασης στα επιφανειακά και υπόγεια ΥΣ του Υδατικού Διαμερίσματος της Δυτικής Στερεάς Ελλάδας και

β) να συνεχίσουν να εξυπηρετούνται με βιώσιμο τρόπο οι υφιστάμενες χρήσεις γης και ύδατος στο ΥΔ Θεσσαλίας,

συμπεριλαμβάνεται στα ΣΔΛΑΠ των Υδατικών Διαμερισμάτων Θεσσαλίας και Δυτικής Στερεάς Ελλάδας και ειδικότερα στα Προγράμματα Συμπληρωματικών Μέτρων αυτών ομάδα μέτρων που διερευνούν την υπό προϋποθέσεις μεταφορά 250 hm³ νερού σε ετήσια βάση από τη λεκάνη του Αχελώου στη λεκάνη του Πηνειού και από το Υδατικό Διαμέρισμα της Δυτικής Στερεάς Ελλάδας στο Υδατικό Διαμέρισμα Θεσσαλίας

Σχόλιο

Εξαιρείται μη νομίμως από τη 2^η αναθεώρηση η εκτίμηση της οικολογικής κατάστασης του μεταβατικού ΥΣ Εκβολές Αχελώου (EL0415T0003N).

Σχετικά με το σχόλιο ότι δεν πραγματοποιείται στη 2η Αναθεώρηση η εκτίμηση της οικολογικής κατάστασης (οικολογικού δυναμικού) του μεταβατικού ΥΣ Εκβολές Αχελώου (EL0415T0003N), διότι δεν αξιολογήθηκε ως προς την υδρομορφολογική αλλοίωση και δεν εξετάστηκε ως προς τον προσδιορισμό του ως ΙΤΥΣ, λόγω του ότι εκκρεμεί ο επαναπροσδιορισμός των ορίων του, τονίζεται ότι το ΥΣ Εκβολές Αχελώου (EL0415T0003N) έχει αξιολογηθεί ως προς την οικολογική και ως προς την χημική του κατάσταση βάσει αποτελεσμάτων του Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης και ταξινομήθηκε σε καλή οικολογική και καλή χημική κατάσταση. Βάσει της ταξινόμησής του σε καλή κατάσταση ο χαρακτηρισμός του ως ΙΤΥΣ θα αποτελούσε ρητή παραβίαση των κατευθυντήριων οδηγιών της Ε.Ε. για την εφαρμογή της Οδηγίας, ακόμα και αν η υδρομορφολογική αλλοίωση είχε εκτιμηθεί ως σημαντική. Σημειώνεται επίσης ότι ο στόχος της καλής κατάστασης είναι σαφώς πιο αυστηρός ως προς τα όρια επιμέρους παραμέτρων και πιο απαιτητικός ως προς τις συνθήκες (βιοτικές και αβιοτικές) που απαιτούνται για την επίτευξή του από αυτόν του καλού οικολογικού δυναμικού. Σε ότι αφορά τον προτεινόμενο επαναπροσδιορισμό των ορίων συγκεκριμένων μεταβατικών ΥΣ, μεταξύ των οποίων και του ΥΣ Εκβολές Αχελώου (EL0415T0003N), αυτός κρίθηκε αναγκαίος λόγω σαφών εγγενών εξαρχής (από το 1ο ΣΔΛΑΠ) ατελειών στα προσδιορισθέντα όριά τους, θέμα το οποίο διερευνήθηκε σε μεγαλύτερο βάθος στο πλαίσιο της 2ης αναθεώρησης,

συζητήθηκε με το Ελληνικό Κέντρο Θαλάσσιων Ερευνών (φορέα με καθοριστικό ρόλο στην οριοθέτηση μεταβατικών ΥΣ) και σε συμφωνία με αυτό αναμένεται να υλοποιηθεί σχετική διορθωτική δράση μελλοντικά από τη ΓΔΥ.

Σημειώνεται για πολλοστή φορά ότι η δίαιτα επιφανειακών υδάτων που είναι διαθέσιμα στα υδροτοπικά συστήματα του κάτω ρου του Αχελώου και των εκβολών στηρίζεται κατ' αρχήν σε ένα αυστηρά ρυθμισμένο καθεστώς παροχών από τα φράγματα της ΔΕΗ που κάνει δυνατή την πολλαπλάσια σε σχέση με το φυσικό καθεστώς παροχή γλυκού νερού κατά τη θερινή περίοδο, σε συνδυασμό με τις αντίστοιχες παροχές νερού για άρδευση.

Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι η συνολική παροχή νερού από τον Αχελώο στην εκβολή του είναι σε ετήσια βάση γύρω στα 4,3 δισεκατομμύρια κυβικά και η ωφέλιμη χωρητικότητα του ταμιευτήρα των Κρεμαστών είναι πάνω από 3 δισεκατομμύρια κυβικά νερού. Αυτό αποτελεί τη βάση για τη ρύθμιση της παροχής νερού σε όλο το τμήμα του κάτω ρου του Αχελώου, κατάντη του φράγματος του Στράτου. Επομένως μια ποσότητα της τάξης των 250 εκατομμυρίων κυβικών, η οποία μάλιστα θα λαμβάνεται κατά τους χειμερινούς μήνες, δεν αναμένεται να έχει καμία σημαντική επίδραση στην υδρολογική δίαιτα του κάτω ρου του Αχελώου.

Τα επιφανειακά νερά που δέχονται τα μεταβατικά νερά και τα υδροτοπικά συστήματα των εκβολών Αχελώου είναι απολύτως ρυθμισμένο από το σύστημα των 3 φραγμάτων (Κρεμαστά, Καστράκι και Στράτος Ι και ΙΙ) με τρόπο ώστε:

Α) Τη θερινή περίοδο (κρίσιμη από οικολογική άποψη) η παροχή του Αχελώου κατάντη του Στράτου είναι πολλαπλάσια από αυτή που θα δεχόταν ο ποταμός αν ήταν στην παλαιότερη φυσική του κατάσταση (εκτιμάται τουλάχιστον σε 5 φορές περισσότερες), χωρίς, δηλαδή, φράγματα και ταμιευτήρες που μέσω υδροηλεκτρικών σταθμών παράγουν ενέργεια κυρίως κατά τη θερινή περίοδο αυξάνοντας σημαντικά τις παροχές του ποταμού. Οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις στον κάτω ρου του Αχελώου σχετίζονται, δηλαδή, με τα φράγματα και την τεχνητή ρύθμιση της ροής και όχι με απολήψεις.

Β) Τη χειμερινή περίοδο η παροχή Αχελώου είναι τόσο μεγάλη ώστε δεν τίθεται θέμα ελλειμματικής τροφοδοσίας των φυσικών συστημάτων λόγω πείνας γλυκού νερού.

Τα ανωτέρω έγιναν αποδεκτά ως υφιστάμενη διαμορφωμένη κατάσταση και περιλαμβάνονται στην πρόσφατη απόφαση 144/2024 του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣΤΕ Ε' 7μ. 144/2024) με την οποία απορρίφθηκε η αίτηση ακύρωσης των περιβαλλοντικών όρων του έργου ΥΗΣ Μεσοχώρας, απόσπασμα της οποίας παρατίθεται στην συνέχεια.

«18. Επειδή, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι επί του ρου του ποταμού Αχελώου έχουν ήδη κατασκευαστεί τρία υδροηλεκτρικά έργα, εκτός από το επίμαχο. Ειδικότερα, στην παρ. 1.2 της ΜΠΕ [του ΥΗΕ Μεσοχώρας] αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι «Το ΥΗΕ της Μεσοχώρας στην ουσία διοχετεύει τα ύδατα από μια θέση του ποταμού Αχελώου (στο κέντρο της Λεκάνης Απορροής του Αχελώου - Στερεάς Ελλάδας) σε μία άλλη θέση περί τα 7,4 Km κατάντη αυτής (εντός της Λεκάνης Απορροής του Αχελώου-Στερεάς Ελλάδας), ώστε να αξιοποιηθούν ενεργειακά. Ήδη κατάντη της θέσης του ΥΗΕ της Μεσοχώρας και επί της κοίτης του ποταμού Αχελώου λειτουργούν τρία (3) υδροηλεκτρικά έργα της ΔΕΗ Α.Ε. των Κρεμαστών, του Καστρακίου και του Στράτου». Στη δε παρ. 4.4

(Συσχέτιση του έργου με άλλα έργα) της ΜΠΕ παρατίθενται αναλυτικώς τα τεχνικά χαρακτηριστικά των έργων αυτών.

...

Στη συνέχεια, στην παρ. 9.5 εκτιμώνται, μεταξύ άλλων, οι επιπτώσεις στις εκβολές του Αχελώου κατά τις φάσεις κατασκευής και λειτουργίας του φράγματος Μεσοχώρας και αναφέρονται τα εξής: «...Ο ποταμός Αχελώος κατά τη διάρκεια των τελευταίων χρόνων έχει δεχτεί μεγάλης κλίμακας ανθρωπογενείς επεμβάσεις, όπως αλλαγή και εγκιβωτισμό κοίτης, Υ/Η και αρδευτικά φράγματα, εγγειοβελτιωτικά έργα, αποξηράνσεις, αποστραγγίσεις δελταϊκών λιμνών και ελών, με αποτέλεσμα τα έργα και οι παρεμβάσεις αυτές να έχουν αλλοιώσει ριζικά το πρωτογενές φυσικό του περιβάλλον. Η διατάραξη των δομικών στοιχείων των εκβολών του ποταμού Αχελώου τόσο ως προς την μορφή όσο και ως προς τη λειτουργία τους αλλά και οι συνέπειες στο χώρο της λεκάνης απορροής του Αχελώου είχαν ως αποτέλεσμα τη μείωση της οικολογικής αξίας πολλών φυσικών του σχηματισμών. Ωστόσο, ως σύνολο η γενική οικολογική σημασία του Αχελώου και του χώρου των εκβολών του κρίνεται ακόμη ιδιαίτερα σημαντική και πρέπει να διαφυλαχτεί με κάθε τρόπο από κάθε περαιτέρω υποβάθμιση. Το φράγμα της Μεσοχώρας είναι το πρώτο μιας σειράς φραγμάτων και ταμιευτήρων που παρεμβάλλονται στη ροή του Αχελώου (ταμιευτήρας Μεσοχώρας, ταμιευτήρας Κρεμαστών, ταμιευτήρας Καστρακίου, ταμιευτήρας Στράτου) από τις πηγές του (πηγάζει από την οροσειρά της Νότιας Πίνδου ανάμεσα στο όρος Λάγκμος, τα Αθαμανικά Όρη και τις κορυφές Τριγγιά, Κέδρος και Νεράιδα) μέχρι τις εκβολές. Το γεγονός της ύπαρξης 4 ταμιευτήρων κατά μήκος της ροής του Αχελώου ανάγει το ήδη δύσκολο ερώτημα των ενδεχόμενων επιπτώσεων σε ένα σύνθετο πρόβλημα που σχετίζεται με το εάν στις εκβολές του Αχελώου, με την παρούσα οικολογική κατάσταση, εκπληρώνεται η πρωταρχική του λειτουργία, που είναι η εξασφάλιση ιζημάτων (αποθέσεις υλικών στις εκβολές του) και επίσης με το ποιά είναι η κατάσταση παροχής νερού στις εκβολές του ποταμού (μετά τον έλεγχο ροής που πράγματι γίνεται), καθώς το νερό είναι ο κύριος οικολογικός παράγοντας στην περίπτωση ενός εκβολικού τοπίου, ο οποίος ρυθμίζει τις σχέσεις μεταξύ των νερών της θάλασσας και της ξηράς και από τον οποίο εξαρτάται η σωστή και ισορροπημένη οργάνωση των ιδιαίτερων οικολογικών μονάδων που συνθέτουν τις εκβολές (αμμόφιλη, αλοφυτική, υδρόβια, παραποτάμια βλάστηση). Όπως έχει αναφερθεί στο Κεφάλαιο 8 σχετικά με την εξέλιξη του φυσικού περιβάλλοντος των Εκβολών του Αχελώου παρατηρούνται αντίθετα από τη φυσιολογική εξέλιξη (σταδιακή αύξηση της επιφάνειας και του πλάτους του δέλτα με ταυτόχρονη προέλαση του μετώπου και της ακτογραμμής του σε βάρος της θάλασσας) φαινόμενα αρνητικής οριζόντιας μετατόπισης (οπισθοδρόμησης) του προσχωσιγενούς τμήματος της ακτογραμμής και των λουρονησίδων των λιμνοθαλασσών Μεσολογίου-Αιτωλικού. ... Με βάση τα προηγούμενα, ο Αχελώος σήμερα δεν υπόκειται σε φυσικές μεταβολές παροχής και στερεοπαροχής με συνέπεια αφενός οι εκβολές του να μην υπόκεινται σε φυσικές και περιοδικές κατακλύσεις και αφετέρου η θαλάσσια περιοχή να στερείται φερτών υλικών και εποχιακών μεταβολών αλατότητας. Επιπλέον, οι εκβολές του Αχελώου δεν εμφανίζουν πλέον τυπική δελταϊκή διαμόρφωση. Τα φαινόμενα αυτά επηρεάζουν τους φυσικούς οικοτόπους βλάστησης οι οποίοι αναπτύσσονται στις εκβολές και στις λιμνοθάλασσες. Με την αποπεράτωση κατασκευής και την έναρξη λειτουργίας του φράγματος της Μεσοχώρας δεν αναμένεται να επέλθει περαιτέρω μείωση στις στερεοπαροχές που καταλήγουν στις εκβολές διότι ήδη οι υφιστάμενοι ταμιευτήρες (κυρίως ο ταμιευτήρας Κρεμαστών) συνέβαλαν στην κατακράτηση των φερτών υλικών (στερεοπαροχών) εντός των ταμιευτήρων σε ποσοστό 98,5% του φυσιολογικά εκφορτιζόμενου ιζήματος. Οι προαναφερόμενες επιπτώσεις που ήδη παρατηρούνται σε ένα βαθμό ως αποτέλεσμα της λειτουργίας των φραγμάτων και οι οποίες σχετίζονται με τις φυσιολογικές εξελικτικές διεργασίες των εκβολών (ως αποτέλεσμα της μείωσης ή και σχεδόν οριστικής διακοπής

μεταφοράς φερτών υλών προς τις εκβολές) θα έχουν ή και ήδη έχουν ως έμμεση συνέπεια μέσω μιας ενδεχόμενης αποσταθεροποίησης και διατάραξης των λουρονησίδων (αμμολωρίδων) την επέκταση των αλοφυτικών βιοτόπων και συνακόλουθα και της βλάστησης τους σε βάρος των αμμόφιλων φυτοκοινωνιών, ενώ αναμένεται και αλλαγή της οικολογίας και βιολογίας των λιμνοθαλασσών, καθώς δεν θα μπορούν να τους παρέχουν προστασία από τη δράση της θάλασσας. Με την παρουσία και λειτουργία του ταμιευτήρα Μεσοχώρας δεν θα υπάρξουν επιπτώσεις στα φυσικά οικοσυστήματα στις εκβολές του Αχελώου και δεν αλλάζει η παροχή του ποταμού με τη λειτουργία ενός επί πλέον ταμιευτήρα ανάντη στο ρου του ...».

Εξάλλου, ως προς τις επιπτώσεις στα υδρολογικά δεδομένα του Αχελώου κατάντη του φράγματος, αναφέρεται στην ίδια παράγραφο της ΜΠΕ ότι «... με την λειτουργία του φράγματος Μεσοχώρας, η μόνη υδρολογική επίπτωση θα είναι η ρύθμιση των μηνιαίων εισροών στη Συκιά, ενώ δεν αναμένεται κατάντη του ταμιευτήρα των Κρεμαστών επίπτωση, καθόσον οι εκροές ρυθμίζονται ήδη από τη λειτουργία του συγκεκριμένου έργου. Επίσης, σχετικά με το σενάριο Εκτροπής του Αχελώου αναφέρεται ότι ουδεμία εμπλοκή θα έχει το φράγμα της Μεσοχώρας στις επιπτώσεις του έργου αυτού. ... Δεδομένου ότι θα επιτυγχάνεται στα κατάντη των φραγμάτων η διατήρηση συνεχούς ροής του ποταμού, ... εκτιμάται ότι θα διατηρηθούν η παραποτάμια βλάστηση και οι άλλοι φυσικοί οικότοποι βλάστησης σε καλή ή τουλάχιστον οικολογικά ανεκτή κατάσταση. Η διατήρηση επομένως συνεχούς παροχής νερού κατάντη του Στράτου, είναι απαραίτητη προϋπόθεση για τη συντήρηση και ανάπτυξη, κυρίως των παραποτάμιων αλλά και γενικότερα των φυσικών οικοσυστημάτων (αμμόφιλες, αλοφυτικές, υδρόβιες φυτοκοινωνίες) των εκβολών του Αχελώου. Η διασφάλιση αυτής της παροχής εξαρτάται από τη διαχείριση των νερών του ταμιευτήρα Στράτου από τη ΔΕΗ, η οποία διαχειρίζεται όλο το σύστημα των εκροών του Αχελώου, μετά από ειδική συμφωνία με το Υπουργείο Γεωργίας. Ακόμη, σύμφωνα με . [άλλη παλαιότερη μελέτη, στην οποία γίνεται παραπομπή] "για τη διατήρηση των οικοσυστημάτων στις εκβολές του Αχελώου και κυρίως για να διατηρηθούν οι ισορροπίες που αφορούν τους υδρόβιους οργανισμούς στις εγγύς των εκβολών λιμνοθάλασσες (Διόνι, Πόρτο, Γουρουνοπούλες), εκτιμάται . ότι η φυσικοποιημένη παροχή είχε προσδιοριστεί στις εκβολές σε 21,3m³ /s. Η παροχή των 21,3m³ /s θα πρέπει να εξασφαλίζεται στο τμήμα της κοίτης μεταξύ της εξόδου της διώρυγας φυγής του ΥΗΣ Στράτου I και των εκβολών Αχελώου, ως ελάχιστη οικολογική παροχή, σύμφωνα με την ΚΥΑ 129264/23-5-2007 του ΥΠΕΧΩΔΕ «Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων για τη λειτουργία των: «Υφιστάμενων Υδροηλεκτρικών Σταθμών Κρεμαστών, Καστρακίου και Στράτου I & II στον ποταμό Αχελώο του Ν. Αιτωλοακαρνανίας και Ευρυτανίας" της ΔΕΗ Α.Ε.». Τέλος, στην παρ. 9.15 της ΜΠΕ, όπου αναλύονται οι συνεργιστικές επιπτώσεις του ΥΗΕ Μεσοχώρας, αναφέρεται ότι το έργο «λόγω της ύπαρξης των κατάντη φραγμάτων ταμίευσης Κρεμαστών, Καστρακίου και Στράτου, δεν θα προξενήσει νέες δυσμενείς επιπτώσεις στα κατάντη μεταβατικά και παράκτια σώματα στο δέλτα του Αχελώου, αλλά μόνο στα τοπικά ποτάμια σώματα άμεσης γειννίας. Αντίθετα, Μεγάλα Υδροηλεκτρικά Έργα σε ποταμούς χωρίς υφιστάμενα φράγματα ταμίευσης στα κατάντη αυτών είναι ενδεχόμενο να επηρεάσουν αρνητικά τα μεταβατικά και παράκτια σώματα των εκβολών λόγω μείωσης της στερεοπαροχής».

...

19. Επειδή, από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η λειτουργία του επίμαχου, ήδη κατασκευασμένου κατά τα ανωτέρω, ΥΗΕ, η οποία, κατά τις προβλέψεις των ισχυόντων ΣΔΛΑΠ, θα προκαλέσει τη δημιουργία νέου λιμναίου οικοσυστήματος στη θέση του ποτάμιου οικοσυστήματος της περιοχής, δεν αποτελεί το πρώτο μεγάλο έργο στην όλη πορεία του ποταμού. Έχουν πράγματι κατασκευαστεί και λειτουργούν από μακρού χρόνου τα ΥΗΕ Κρεμαστών, Καστρακίου και Στράτου, τα οποία έχουν

επιφέρει σημαντικές επιπτώσεις στα οικεία οικοσυστήματα και, ιδίως, στο οικοσύστημα των εκβολών του ποταμού στο Ιόνιο Πέλαγος. Οι επιπτώσεις αυτές είναι γνωστές στον μελετητή του συγκεκριμένου έργου και συνίστανται, μεταξύ άλλων, στην επέκταση των αλοφυτικών βιοτόπων σε βάρος των αμμόφιλων φυτοκοινωνιών με αλλαγή της οικολογίας και βιολογίας των λιμνοθαλασσών, αποτελούν δε συνέπεια της κατακράτησης σε ποσοστό 98,5% της στερεοπαροχής και των φερτών υλικών του ποταμού, τα οποία δεν φθάνουν στο οικοσύστημα του δέλτα, καθώς και στη δραστική μείωση της ελεύθερης επικοινωνίας ειδών ιχθυοπληθυσμού (π.χ. του χελιού) κατά την όδευση του ποταμού, η οποία παρεμποδίζεται από τα μεγάλα τεχνικά έργα. Οι επιπτώσεις αυτές, οι οποίες έχουν ήδη επέλθει λόγω της κατασκευής των τριών ΥΗΕ και της επί μακρό χρόνο λειτουργίας τους και συνίστανται στη δημιουργία διαφοροποιημένων οικοσυστημάτων, δεν αναμένεται, βεβαίως, να αναταχθούν ούτε, όμως, να επιταθούν από τη λειτουργία του επίμαχου ΥΗΕ Μεσοχώρας, αν και είναι δυνατές ορισμένες βελτιωτικές παραμβάσεις (π.χ. μεταφορά με τεχνητά μέσα ατόμων ιχθυοπληθυσμού που εμποδίζεται να μετακινηθεί, ώστε να διατηρηθεί η βιοποικιλότητα κατά μήκος του ποταμού). Περαιτέρω, οι επιπτώσεις αυτές, οι οποίες, άλλωστε, αιτιολογημένως εκτιμώνται ως μη σημαντικές για το φυσικό -και όχι το ανθρωπογενές (βλ. προηγούμενες σκέψεις για το κατακλυζόμενο τμήμα του οικισμού)- περιβάλλον, εν σχέσει προς τις ήδη επελθούσες λόγω των τριών άλλων μεγάλων ΥΗΕ, νομίμως σταθμίζονται προς το αναμενόμενο περιβαλλοντικό όφελος από τη λειτουργία ενός ακόμη ΥΗΕ, τούτο δε παρ' ότι το επίμαχο έργο δεν εμπίπτει στο κατά χρόνον πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού 2022/2577, δεδομένου ότι η εν λόγω στάθμιση ως προς τις εγκαταστάσεις παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ, ρητώς προβλεπόμενη στον ως άνω Κανονισμό, ευρίσκει έρεισμα στο εν γένει δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (βλ. ανωτέρω, σκέψη δέκατη), απορρέει δε και από το άρθρο 24 του Συντάγματος (βλ. ανωτέρω, σκέψη ενδέκατη). Άλλωστε, το έργο είναι, κατά τα προαναφερόμενα απολύτως συμβατό με τον ισχύοντα σχεδιασμό (χωροταξικό, λεκανών απορροής κ.λπ., βλ. ανωτέρω σκέψεις όγδοη, ένατη και δέκατη έκτη), ο οποίος προβαίνει στην προαναφερόμενη στάθμιση μεταξύ των περιβαλλοντικών επιπτώσεων του έργου και των προσδοκωμένων περιβαλλοντικών και άλλων οφελών του, προσαρμοσμένη στις ανάγκες του στρατηγικού σχεδιασμού και όχι της περιβαλλοντικής αδειοδότησης συγκεκριμένου έργου, και ο οποίος, κατά το Σύνταγμα και τον νόμο, μελετάται, καταρτίζεται και εγκρίνεται, ακριβώς προκειμένου να υλοποιηθεί, και δεν είναι, καταρχήν, επιτρεπτό να μεταπίπτει σε ανεφάρμοστη θεωρητική εξαγγελία. Ενόψει τούτων, πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι οι λόγοι, κατά τους οποίους η προσβαλλόμενη ΑΕΠΟ παρίσταται ως προϊόν ελλιπούς εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων του έργου και, μάλιστα, των ανθρωπιστικών με άλλα συναφή έργα επί του ποταμού, οι ίδιοι δε λόγοι, κατά το μέρος που αμφισβητούν την ακυρωτικώς ανέλεγκτη ουσιαστική εκτίμηση της Διοίκησης, πρέπει να απορριφθούν ως απαράδεκτοι.»

Σχόλιο

Δεν παρέχεται επαρκής τεκμηρίωση στη ΣΜΠΕ σχετικά με το συμπέρασμα ότι η μεταφορά ύδατος από τη ΛΑΠ Αχελώου στη ΛΑΠ Πηνειού δεν θα επηρεάσει την απορροή. Η μεταβολή της χρονικής κατανομής στα ΥΣ από τα έργα οφείλει να αποτυπωθεί, λαμβάνοντας υπόψη και το μεταβατικό στάδιο μέχρι την πλήρωση των ταμιευτήρων των ΥΗΕ. Σύμφωνα με την ΟΠΥ, οι επιπτώσεις στα ΥΣ όφειλαν να εκτιμηθούν, και συναφώς εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις να χαρακτηριστούν ΥΣ

ως ΙΤΥΣ ή ΤΥΣ και στην περίπτωση αυτή να περιγραφούν τα μέτρα που θα ληφθούν για την επίτευξη του καλού οικολογικού δυναμικού.

Σημειώνεται ότι συνολική παροχή νερού από τον Αχελώο στην εκβολή του είναι σε ετήσια βάση γύρω στα 4,3 δισεκατομμύρια κυβικά και η ωφέλιμη χωρητικότητα του ταμιευτήρα των Κρεμαστών είναι πάνω από 3 δισεκατομμύρια κυβικά νερού. Αυτό αποτελεί τη βάση για τη ρύθμιση της παροχής νερού σε όλο το τμήμα του κάτω ρου του Αχελώου, κατάντη του φράγματος του Στράτου. Επομένως μια ποσότητα της τάξης των 250 εκατομμυρίων κυβικών, η οποία μάλιστα θα λαμβάνεται κατά τους χειμερινούς μήνες, δεν αναμένεται να έχει κάποια επίδραση στην υδρολογική δίαιτα του κάτω ρου του Αχελώου.

Όπως προαναφέρθηκε το γλυκό νερό που δέχονται τα μεταβατικά νερά και τα υγροτοπικά συστήματα των εκβολών Αχελώου είναι απολύτως ρυθμισμένο από το σύστημα των 3 φραγμάτων (Κρεμαστά, Καστράκι και Στράτος Ι και ΙΙ) με τρόπο ώστε:

Α) Τη θερινή περίοδο (κρίσιμη από οικολογική άποψη) η παροχή του Αχελώου κατάντη του Στράτου είναι πολλαπλάσια από αυτή που θα δεχόταν ο ποταμός αν ήταν στην παλαιότερη φυσική του κατάσταση (εκτιμάται τουλάχιστον σε 5 φορές περισσότερες), χωρίς, δηλαδή, φράγματα και ταμιευτήρες που μέσω υδροηλεκτρικών σταθμών παράγουν ενέργεια κυρίως κατά τη θερινή περίοδο αυξάνοντας σημαντικά τις παροχές του ποταμού. Οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις στον κάτω ρου του Αχελώου σχετίζονται, δηλαδή, με τα φράγματα και την τεχνητή ρύθμιση της ροής και όχι με απολήψεις.

Β) Τη χειμερινή περίοδο η παροχή Αχελώου είναι τόσο μεγάλη ώστε δεν τίθεται θέμα ελλειμματικής τροφοδοσίας των φυσικών συστημάτων λόγω πενίας γλυκού νερού.

Τα ανωτέρω περιγράφονται και στην πρόσφατη απόφαση 144/2024 του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ Ε΄ 7μ. 144/2024) με την οποία απορρίφθηκε η αίτηση ακύρωσης των περιβαλλοντικών όρων του έργου ΥΗΣ Μεσοχώρας, όπου αναφέρονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«Από το σύνολο, εξάλλου, των στοιχείων της υπόθεσης και τη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων του έργου προκύπτει ότι έχουν, μεν, επέλθει σοβαρές περιβαλλοντικές επιπτώσεις στις εκβολές του Αχελώου στο Ιόνιο Πέλαγος, οι οποίες συνίστανται στην μετατροπή του οικοσυστήματος των εκβολών σε άλλου τύπου οικοσύστημα (αλοφυτικού βιοτόπου) λόγω κατακράτησης των φερτών υλικών του ποταμού που τροφοδοτούν το δέλτα σε ποσοστό, μάλιστα, άνω του 98%, αυτό, όμως, οφείλεται στη λειτουργία τριών φραγμάτων κατά μήκος του Αχελώου (Κρεμαστών, Καστρακίου και Στράτου), και δεν αναμένεται να επιδεινωθεί από ένα ακόμη υδροηλεκτρικό έργο, που, μάλιστα είναι ήδη κατασκευασμένο.» Αναλυτική αναφορά της εν λόγω απόφασης έγινε στο ακριβώς παραπάνω σχόλιο.

Γ. Έγγραφο: Πρόσθετα σχόλια περιβαλλοντικών οργανώσεων στη διαβούλευση για τη 2η Αναθεώρηση των ΣΔΛΑΠ των ΥΔ04 Δυτικής Στερεάς Ελλάδας και ΥΔ08 Θεσσαλίας

Α.Π. ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/15246/219, 12.02.2024

Τα πρόσθετα σχόλια των περιβαλλοντικών οργανώσεων αναφέρονται στα Προσχέδια Διαχείρισης και τις ΣΜΠΕ για τα ΥΔ 08 και ΥΔ 04. Τα Προσχέδια αναρτήθηκαν στην σχετική ιστοσελίδα του ΥΠΕΝ στις 5/5/2023 ώστε να ξεκινήσει η διαδικασία της δημόσιας διαβούλευσης. Στα πλαίσια της διαδικασίας αυτής κατατέθηκαν σχόλια από άτομα και φορείς, έγιναν και σχόλια από την Αναθέτουσα Αρχή και τον Σύμβουλο και προέκυψαν τροποποιήσεις και βελτιώσεις στα Προσχέδια. Αυτές ενσωματώθηκαν στα Σχέδια Διαχείρισης καθώς και στα Αναλυτικά Κείμενα Τεκμηρίωσης και τις αντίστοιχες ΣΜΠΕ που αναρτήθηκαν και τέθηκαν σε δημόσια διαβούλευση στις 24.11.2023. Επομένως τα κείμενα των ΣΔΛΑΠ και ΣΜΠΕ διαφοροποιούνται σε ορισμένα σημεία από αυτά των Προσχεδίων, έχοντας ενσωματώσει τροποποιήσεις και βελτιώσεις που προέκυψαν κατά τη διάρκεια της δημόσιας διαβούλευσης.

Σχόλιο

«Όπως έχουμε ήδη επισημάνει, το επίπεδο τεκμηρίωσης των μελετών αυτών είναι εμφανώς ανεπαρκές και γι' αυτό δεν εξασφαλίζει την αποτελεσματική ενεργό συμμετοχή μας στη διαβούλευση».

Σημειώνεται ότι τα ΣΔΛΑΠ για τα ΥΔ 04 και 08 συνοδεύονται από τα ακόλουθα εμπειριστατωμένα κείμενα τεκμηρίωσης, όσον αφορά τα δεδομένα, τη μεθοδολογία, τις αναλύσεις και τα προτεινόμενα μέτρα των ΣΔΛΑΠ και της αντίστοιχης ΣΜΠΕ:

- Μητρώο προστατευόμενων περιοχών
- Οριστικός προσδιορισμός των ΤΥΣ-ΙΤΥΣ
- Ανάλυση ανθρωπογενών πιέσεων και των επιπτώσεων τους στα επιφανειακά και στα υπόγεια υδατικά συστήματα
- Χαρακτηρισμός, τυπολογία, τυπο-χαρακτηριστικές συνθήκες αναφοράς και αξιολόγηση/ταξινόμηση της κατάστασης όλων των κατηγοριών επιφανειακών υδατικών συστημάτων
- Χαρακτηρισμός και αξιολόγηση/ταξινόμηση της κατάστασης των υπογείων υδατικών συστημάτων
- Καθορισμός των περιβαλλοντικών στόχων, συμπεριλαμβανομένων των "εξαιρέσεων" από την επίτευξη των στόχων
- Οικονομική ανάλυση των χρήσεων ύδατος
- Προγράμματα βασικών και συμπληρωματικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένης της ανάλυσης του κόστους τους σε σχέση με την αποδοτικότητά τους

Επιπρόσθετα, τα ΣΔΛΑΠ υποστηρίζονται από τα ακόλουθα μεθοδολογικά κείμενα

- Επικαιροποιημένη μεθοδολογία ανάλυσης ανθρωπογενών πιέσεων και των επιπτώσεών τους στα επιφανειακά και στα υπόγεια υδατικά συστήματα
- Μεθοδολογία προσδιορισμού και κριτήρια αξιολόγησης υδρομορφολογικών αλλοιώσεων
- Μεθοδολογία και προδιαγραφές προσδιορισμού ιδιαίτερος τροποποιημένων και τεχνητών υδατικών συστημάτων
- Μεθοδολογία, προδιαγραφές και κριτήρια προσδιορισμού των «εξαιρέσεων» από την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων της Οδηγίας
- Επικαιροποιημένη μεθοδολογία ταξινόμησης οικολογικής, χημικής και συνολικής κατάστασης των επιφανειακών υδατικών συστημάτων

Στα κείμενα τεκμηρίωσης παρέχονται λεπτομερώς τα δεδομένα, παρουσιάζεται η μεθοδολογία και αναλύονται και τεκμηριώνονται τα επί μέρους κεφάλαια και τα προτεινόμενα μέτρα των ΣΔΛΑΠ. Τα κείμενα είναι αναρτημένα στην επίσημη ιστοσελίδα της διαβούλευσης της 2^{ης} Αναθεώρησης των ΣΔΛΑΠ³.

Σχόλιο

«Αναφορικά με τη διενεργηθείσα διαβούλευση στο πλαίσιο της 2^{ης} Αναθεώρησης των ΣΔΛΑΠ Δυτικής Στερεάς και Θεσσαλίας παρατηρείται εξάλλου ότι, μολονότι η διάρκειά της ορίστηκε ίση με την ελάχιστη προβλεπόμενη από το άρθρο 14 παρ. 3 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ προθεσμία, ήτοι έξι μήνες, στη συγκεκριμένη οδηγία προβλέπονται επίσης μεγάλες προθεσμίες διαβούλευσης σε σχέση με "την έναρξη της περιόδου στην οποία αναφέρεται το σχέδιο" (άρθρο 14), οι οποίες εν προκειμένω δεν τηρήθηκαν. Έτσι, η χώρα μας για άλλη μία φορά ενήργησε εκπροθέσμως, αφού η υπό διαβούλευση 2η αναθεώρηση αφορά την εξαετία 2021-2027!»

Στο άρθρο 14 παρ. 2 αναφέρεται «Τα κράτη μέλη παρέχουν προθεσμία τουλάχιστον έξι μηνών για την υποβολή γραπτών παρατηρήσεων σχετικά με τα εν λόγω έγγραφα, προκειμένου να υπάρξει δυνατότητα ενεργού συμμετοχής και διαβουλεύσεων.»

Η ημερομηνία ανάρτησης των Προσχεδίων ΥΔ 04 Δυτικής Στερεάς Ελλάδας και ΥΔ 08 Θεσσαλίας και κατά συνέπεια η ημερομηνία έναρξης της δημόσιας Διαβούλευσης είναι η 5-5-2023. Η ελάχιστη προβλεπόμενη εξαμήνη προθεσμία συμπληρώθηκε στις 5-11-2023. Εντούτοις, τα σχόλια που υποβλήθηκαν και μετά την συμπλήρωση του εξαμήνου, όπως για παράδειγμα το έγγραφο «Πρόσθετη συμβολή περιβαλλοντικών οργανώσεων στη δημόσια διαβούλευση επί των ΣΜΠΕ 2ης αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ των ΥΔ Θεσσαλίας και Δυτικής Στερεάς Ελλάδας», το οποίο υποβλήθηκε με email στην ΓΔΥ στις 09.02.2024 (Ημ/νία Εισερχ. ΓΔΥ: 12.02.2024), έγιναν δεκτά και λήφθηκαν υπόψη στην τελική διαμόρφωση του Σχεδίου και των Αναλυτικών Κειμένων Τεκμηρίωση, ενώ επισυνάπτονται αυτούσια και συνοδευόμενα από τις σχετικές απαντήσεις στην παρούσα Έκθεση Αξιολόγησης των Αποτελεσμάτων της Διαβούλευσης.

Σχόλιο

«Πλημμέλειες ΣΜΠΕ 2^{ης} Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ σχετικά με την εκτίμηση του υδατικού ελλείμματος στο ΥΔ Θεσσαλίας

Ως γενική παρατήρηση σημειώνεται ότι λόγω της έλλειψης, άλλως της μη δημοσιοποίησης, επαρκών στοιχείων για το υπάρχον υδατικό δυναμικό, το προσχέδιο διαχείρισης όπως και η ΣΜΠΕ ΛΑΠ Θεσσαλίας υποτιμούν σοβαρότατα τις τοπικές δυνατότητες συλλογής νερού για άρδευση εντός της λεκάνης απορροής, και ταυτόχρονα υπερεκτιμούν τις τοπικές ανάγκες σε άρδευση».

Το επιφανειακό διαθέσιμο δυναμικό στο ΥΔ Θεσσαλίας επανεκτιμήθηκε στα πλαίσια της 2^{ης} Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ αξιοποιώντας όλα τα διαθέσιμα υδρομετεωρολογικά δεδομένα των τελευταίων σαράντα ετών, από το 1981 έως και το 2021. Η εκτίμηση του επιφανειακού δυναμικού βασίστηκε στην υδρολογική προσομοίωση όλων των λεκανών απορροής των επιφανειακών υδατικών συστημάτων χρησιμοποιώντας το λογισμικό MIKE HYDRO BASIN που περιλαμβάνει το

³ <https://wfdver.ypeka.gr/el/consultation-gr/2revision-consultation-gr/consultation-2revision-el08-gr/> και <https://wfdver.ypeka.gr/el/consultation-gr/2revision-consultation-gr/consultation-2revision-el04-gr/>

υδρολογικό μοντέλο NAM. Η βαθμονόμηση των μοντέλων πραγματοποιήθηκε αξιοποιώντας τα διαθέσιμα υδρομετρικά δεδομένα από όλες τις διαθέσιμες πηγές (ΥΠΕΝ, ΔΕΗ, ΕΛΚΕΘΕ), όπως και τις εκτιμήσεις εισροών σε ταμιευτήρες (Σμόκοβο, Πλαστήρας), ενώ πραγματοποιήθηκε ταυτόχρονη βαθμονόμηση των παραμέτρων των λεκανών του ΥΔ Θεσσαλίας με τα ΥΔ Ηπείρου και Δυτικής Στερεάς Ελλάδας για την αξιοποίηση μεγαλύτερου όγκου δεδομένων και τη βελτίωση της αξιοπιστίας. Τα αποτελέσματα της βαθμονόμησης κρίθηκαν ικανοποιητικά και οι προσομοιωμένες απορροές αναπαράγουν επαρκώς τα βασικά χαρακτηριστικά της απορροής στις θέσεις με μετρήσεις. Όλα τα αποτελέσματα και οι σχετικές μεθοδολογίες περιλαμβάνονται στο Παραδοτέο Π3.2 «Ρύθμιση Μοντέλων – Φυσικά Υδατικά Ισοζύγια».

Το υπόγειο δυναμικό της Θεσσαλίας και η τεκμηρίωση της υπερεκμετάλλευσης του στο μεγαλύτερο τμήμα των ΥΥΣ των κοκκωδών υδροφοριών της πεδινής έκτασης και των περιμετρικών καρστικών ΥΥΣ βασίζεται στην αξιολόγηση πληθώρας πιεζομετρικών παρατηρήσεων που ξεκινούν από τις αρχές της δεκαετία του 70 και σε μεγάλο αριθμό σημείων παρατήρησης συνεχίζονται ανελλιπώς μέχρι τα σήμερα (Ανατολική πεδιάδα Τυρνάβου-Μακρυχωρίου-Λάρισας-Κάρλας και Νοτιοδυτική πεδιάδα Καρδίτσας- Φαρσάλων). Ο συνδυασμός των συνεχών αυτών μετρήσεων της πρώην Περιφερειακής Διεύθυνσης Εγγείων Βελτιώσεων Θεσσαλίας που συνεχίζονται από τη Διεύθυνση Υδάτων Θεσσαλίας, που είναι από τις πλέον πλήρεις στην Ελλάδα για ΥΥΣ μετρήσεις, με τις πλέον πρόσφατες μετρήσεις του Δικτύου παρακολούθησης του ΥΠΕΝ που πραγματοποιείται από την ΕΑΓΜΕ πιστοποιούν το βαθμό της συνεχούς υπερεκμετάλλευσης των κύριων ΥΥΣ της Θεσσαλικής πεδιάδας. Τα στοιχεία αυτά παρουσιάζονται και αξιολογούνται στο κείμενο τεκμηρίωσης «Χαρακτηρισμός και αξιολόγηση/ταξινόμηση της κατάστασης των υπογείων υδατικών συστημάτων».

Στο κείμενο τεκμηρίωσης παρουσιάζεται με αδιαμφισβήτητο τρόπο το καθεστώς υπερεκμετάλλευσης των κύριων κοκκωδών ΥΥΣ των πεδινών εκτάσεων.

Με στόχο τον εμπλουτισμό των υδρομετρικών δεδομένων στη Θεσσαλία, ιδιαίτερα σταθμών παρατήρησης που έχουν πάψει να λειτουργούν τα τελευταία χρόνια αλλά στο παρελθόν μας έχουν δώσει δεδομένα, στο Πρόγραμμα Μέτρων της 2^{ης} Αναθεώρησης προτείνεται σχετικό μέτρο (Μ08Σ1605) για την εγκατάσταση νέων υδρομετρικών σταθμών που θα επιτρέψουν την εκτίμηση του επιφανειακού δυναμικού με ακόμη μεγαλύτερη αξιοπιστία. Αντίστοιχα μέτρα προβλέπονται σε όλα τα Υδατικά Διαμερίσματα της χώρας ώστε να καλυφθούν οι ελλείψεις σε υδρομετρικές μετρήσεις.

Σχόλιο

«Από την ενδελεχή διερεύνηση και αξιολόγηση του περιεχομένου των προσχεδίων διαχείρισης των λεκανών απορροής και των ΣΜΠΕ των ΥΔ04 Δυτικής Στερεάς Ελλάδας και ΥΔ08 Θεσσαλίας προκύπτει σαφώς, όπως θα φανεί στη συνέχεια, ότι δεν έχουν υλοποιηθεί μέτρα για την αντιμετώπιση του προβλήματος ανεπάρκειας υδάτινων πόρων δηλαδή έλεγχος γεωτρήσεων, μικρά έργα αξιοποίησης των υδάτων της Θεσσαλίας και προσαρμογή των καλλιεργειών στην ΚΓΠ, με εγκατάλειψη των υδροβόρων καλλιεργειών και αντικατάσταση των μεθόδων διανομής νερού με κλειστά συστήματα υπό πίεση μεταφοράς ύδατος, ώστε να μην σπαταλώνται πολύτιμοι υδάτινοι πόροι.»

Σχετικά με την πρόοδο εφαρμογής των μέτρων, ειδικώς τα μέτρα που αφορούν σε έργα εξοικονόμησης ύδατος, όπως αντικατάσταση των αρδευτικών δικτύων, εκσυγχρονισμός των μεθόδων άρδευσης και λοιπά έργα δομικών κατασκευών, όντως έχει σημειωθεί πρόοδος σε επίπεδο ομάδων παραγωγών όπου εφαρμόζεται σε αρκετές περιοχές η στάγδην άρδευση ενώ σε επίπεδο μεγάλων ΤΟΕΒ προχωρούν οι αντικαταστάσεις δικτύων. Είναι προφανές ότι πρόκειται για έργα η υλοποίηση των οποίων απαιτεί κάποιο χρόνο για την μελέτη και κατασκευή τους, αλλά και πόρους

που δεν μπόρεσαν να εξασφαλιστούν σε περιόδους που οι οικονομικές συνθήκες της χώρας δεν ήταν ιδανικές.

Να τονιστεί επίσης το γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια απαγορεύεται η ανόρυξη νέων γεωτρήσεων στις περισσότερες περιοχές της Θεσσαλίας.

Επιπρόσθετα, υλοποιείται μια σειρά από μέτρα για την αντιμετώπιση του προβλήματος ανεπάρκειας υδάτινων πόρων που προβλέπονταν στην 1^η Αναθεώρηση του ΣΔΛΑΠ ΥΔ 08. Τα μέτρα αυτά αφορούν τις ακόλουθες κατηγορίες

- Έργα δομικών κατασκευών
- Μέτρα διαχείρισης της ζήτησης
- Τεχνητός εμπλουτισμός
- Μέτρα για την προώθηση της αποδοτικής και αειφόρου χρήσης του νερού ώστε να μη διακυβεύεται η επίτευξη των στόχων της Οδηγίας (Άρθρο 4).
- Μέτρα ελέγχου απόληψης επιφανειακού και υπόγειου νερού και αποθήκευσης επιφανειακού νερού.

Αναλυτική πληροφόρηση υπάρχει στην παράγραφο 3.1.2 Πρόοδος εφαρμογής των μέτρων στο Κείμενο Τεκμηρίωσης «Προγράμματα Βασικών και Συμπληρωματικών Μέτρων».

Εξ άλλου, στο Σχέδιο Διαχείρισης της 2^{ης} Αναθεώρησης έχουν προβλεφθεί μέτρα ακριβώς στις αντίστοιχες κατηγορίες ώστε να συνεχιστεί η εφαρμογή όσων δεν έχουν ολοκληρωθεί.

Ειδικά για τον έλεγχο των γεωτρήσεων, στο Προσχέδιο και στην κατηγορία «Μέτρα ελέγχου απόληψης επιφανειακού και υπόγειου νερού και αποθήκευσης επιφανειακού νερού», προβλέπεται το ακόλουθο βασικό μέτρο Μ08Β0501 που αποτελεί συνεχιζόμενο μέτρο από τα προβλεπόμενα στο ΣΔΛΑΠ της 1^{ης} Αναθεώρησης:

«Περιορισμοί, όροι και προϋποθέσεις κατασκευής υδροληπτικών έργων απόληψης υπόγειων υδάτων (γεωτρήσεις, πηγάδια κλπ) για νέες χρήσεις, καθώς και της επέκτασης αδειών υφιστάμενων χρήσεων ύδατος σε:

α) περιοχές ΥΥΣ με κακή ποσοτική κατάσταση

β) στη ζώνη προστασίας ΙΙ των έργων υδροληψίας που εξυπηρετούν δίκτυα ύδρευσης τα οποία λειτουργούν πάροχοι υπηρεσιών ύδατος ύδρευσης,

γ) ζώνες των συλλογικών αρδευτικών δικτύων

δ) ΥΥΣ παράκτιας ζώνης με προβλήματα υφαλμύρισης, εκτεταμένης ή τοπικής, ανεξαρτήτου προελεύσεως»

Σχετικά με το σχόλιο περί «μικρών έργων αξιοποίησης των υδάτων της Θεσσαλίας», σημειώνεται ότι η κατασκευή τέτοιων έργων είναι σε εξέλιξη και στην κατηγορία των μικρών έργων μέχρι σήμερα έχουν κατασκευαστεί και λειτουργούν 18 πεδινοί ταμειυτήρες τροφοδοτούμενοι με νερά της Θεσσαλίας, με ωφέλιμη χωρητικότητα τουλάχιστον 20.000.000 m³ ενώ στο Πρόγραμμα Μέτρων της 2^{ης} Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ περιλαμβάνεται το Συμπληρωματικό Μέτρο Μ08Σ1123 Έργα ταμίευσης στις πεδινές εκτάσεις της ΛΑΠ Πηνειού για επί πλέον μικρά έργα συνολικής χωρητικότητας 20.000.000 m³.

Ως προς το σχόλιο «προσαρμογή των καλλιεργειών στην ΚΓΠ , με εγκατάλειψη των υδροβόρων καλλιεργειών και αντικατάσταση των μεθόδων διανομής νερού με κλειστά συστήματα υπό πίεση μεταφοράς ύδατος, ώστε να μην σπαταλώνται πολύτιμοι υδάτινοι πόροι» επισημαίνεται ότι η εφαρμογή της ΚΓΠ γίνεται μέσω του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης ΣΣΓΚΠ με ευθύνη του

ΥΠΑΑΤ. Πάντως ήδη εφαρμόζονται συστήματα εξοικονόμησης νερού και στις «υδροβόρες» καλλιέργειες, με τεχνολογία στάγδην άρδευσης.

Επίσης στην παράγραφο 3.1.2 Πρόσδος εφαρμογής των μέτρων του Κειμένου Τεκμηρίωσης «Προγράμματα Βασικών και Συμπληρωματικών Μέτρων, συμπεριλαμβανομένης της ανάλυσης κόστους σε σχέση με την αποδοτικότητα τους» παρουσιάζεται πλειάδα έργων ολοκληρωμένων ή σε εξέλιξη στην κατεύθυνση της εξοικονόμησης νερού με εφαρμογή κλειστών συστημάτων μεταφοράς και διανομής νερού.

Ως αποτέλεσμα όλων των ανωτέρω μέτρων εξοικονόμησης νερού και περιορισμού των απολήψεων υπόγειου νερού έχουν αρχίσει να παρατηρούνται σημάδια ανάκαμψης της υπόγειας στάθμης υπολειπόμενης βέβαια κατά πολύ από τις αρχικές συνθήκες αναφοράς της περιόδου των μέσων της δεκαετίας του 80.

Σχόλιο

«α. Μη επαρκώς τεκμηριωμένοι υπολογισμοί στους οποίους βασίστηκε η εκτίμηση των αρδευόμενων εκτάσεων

...« Συνεπώς, με κανέναν τρόπο δεν μπορεί να τεκμηριωθεί αύξηση των αρδευτικών αναγκών λόγω κάποιας αύξησης των δηλούμενων ως αρδευόμενων εκτάσεων. Αν άλλωστε δεχτούμε ότι υπήρξε αύξηση των αρδευόμενων εκτάσεων τότε θα πρέπει να δεχθούμε ότι οι εκθέσεις και οι αξιολογήσεις των προγραμμάτων Αγροτικής Ανάπτυξης (2007-2013, 2014-2020) αλλά και το Στρατηγικό Σχέδιο της ΚΑΠ (2023-2027) που υπέβαλε η ελληνική διοίκηση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ήταν ψευδή ή τουλάχιστον ηθελημένα ανακριβή.»»

Τα στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν για την εκτίμηση των αναγκών και απολήψεων άρδευσης είναι αυτά που διαθέτει η χώρα και έχουν ληφθεί από τους αρμόδιους κρατικούς οργανισμούς και το Πληροφοριακό Σύστημα της Γενικής Διεύθυνσης Υδάτων του ΥΠΕΝ και ορισμένες φορές σε απευθείας επικοινωνία με τους παρόχους αρδευτικού νερού.

Αναλυτικά, η μεθοδολογία εκτίμησης του μεγέθους της ζήτησης σε αρδευτικό νερό στηρίχθηκε στη συγκέντρωση στοιχείων για τις καλλιεργήσιμες και αρδευθείσες εκτάσεις, ανά είδος καλλιέργειας και ανά Δημοτική Ενότητα / Υπολεκάνη, κατά κύριο λόγο, από τα Γεωχωρικά δεδομένα δηλούμενων καλλιεργειών των Ενιαίων Αιτήσεων Ενίσχυσης (ΕΑΕ) 2021 (στοιχεία 2020) του ΟΠΕΚΕΠΕ και για καλλιέργειες μη απογραφόμενες από τον ΟΠΕΚΕΠΕ από την Ετήσια Γεωργική Στατιστική Έρευνα έτους 2019 της ΕΛΣΤΑΤ. Παράλληλα, χρησιμοποιήθηκαν και συναξιολογήθηκαν αντίστοιχα στοιχεία που έχουν αναρτηθεί από τους Τοπικούς Οργανισμούς Εγγείων Βελτιώσεων στο Πληροφοριακό Σύστημα της ΓΔΥ και ορισμένες φορές με κατ' ευθείαν επικοινωνία. Όσον αφορά τα κλιματολογικά στοιχεία, αυτά ελήφθησαν από την ΕΜΥ.

Πιο αναλυτικά, κατά την 2η Αναθεώρηση για την εκτίμηση των αρδευόμενων εκτάσεων χρησιμοποιήθηκαν τα δημόσια δεδομένα του ΟΠΕΚΕΠΕ, ο οποίος, ως επίσημος εθνικός φορέας, καταγράφει τις ετήσιες δηλώσεις εκμετάλλευσης, όπου αναφέρονται η έκταση, το είδος καλλιέργειας, η ποικιλία καλλιεργούμενου είδους, και η πληροφορία για το αν το αγροτεμάχιο είναι αρδευόμενο ή όχι. Σημειώνεται δε ότι τα εν λόγω στοιχεία αποτελούν γεωχωρικά δεδομένα υψηλής ανάλυσης, γεγονός που επιτρέπει την σύνδεση της πληροφορίας με την θέση της εκάστοτε καλλιεργούμενης έκτασης σε επίπεδο αγροτεμαχίου.

Επομένως για την εκτίμηση των αρδευτικών αναγκών και σύμφωνα με την εγκεκριμένη μεθοδολογία προσδιορισμού αυτών, λαμβάνοντας υπόψη τα επίσημα στοιχεία του ΟΠΕΚΕΠΕ όπως διατέθηκαν στους μελετητές, οι υπολογισμοί έγιναν με βάση τις αρδευόμενες εκτάσεις που δηλώνουν οι παραγωγοί στις ΕΑΕ, με στόχο τη θεωρητική εκτίμηση όλων των εν δυνάμει να καλλιεργηθούν αρδευόμενων εκτάσεων, με τις δηλωθείσες καλλιέργειες.

Είναι σημαντικό, επιπρόσθετα, να σημειωθεί ότι στο πλαίσιο του εν εξελίξει ερευνητικού έργου REXUS⁴ “*Managing Resilient Nexus Systems Through Participatory Systems Dynamics Modeling*”, υπολογίστηκαν οι αρδευτικές ανάγκες για τη ΛΑΠ Πηνειού⁵ και τα σχετικά αποτελέσματα, τα οποία

⁴ Το έργο REXUS είναι Δράση Έρευνας και Καινοτομίας που χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Πρόγραμμα Horizon 2020). Αναπτύχθηκε από κοινοπραξία 17 εταιρών από διάφορες χώρες με τον συντονισμό του University of Castilla -La Μάντσα (Ισπανία) - ιστοσελίδα του REXUS : www.rexusproject.eu

⁵ González-Piqueras, J., Garrido-Rubio, J., Calera, A., Osann, A., Pisinaras, V., Panagopoulos, A., Babakos, K., 2023. Remote Sensing-based Agricultural Water Accounting & Footprint (RS-AWAF): Pinios River Basin, Thessaly River Basin District. Report, REXUS project, www.therexusproject.eu

επικοινωνήθηκαν στη Γενική Διεύθυνση Υδάτων από την επιστημονική ομάδα του Ινστιτούτου Εδαφοϋδατικών Πόρων (ΙΕΥΠ), βασικό εταίρο του προγράμματος, συγκλίνουν σε μεγάλο βαθμό με τα αποτελέσματα της 2^{ης} Αναθεώρησης.

Πιο συγκεκριμένα, και παρότι η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε για την εκτίμηση των αρδευτικών αναγκών είναι διαφορετική από την μεθοδολογία που εφαρμόστηκε στην παρούσα 2^η Αναθεώρηση του ΣΔΛΑΠ⁶, οι καθαρές (σε επίπεδο φυτού) ανάγκες άρδευσης στη ΛΑΠ Πηνειού που υπολογίστηκαν για το έτος 2021 στο πλαίσιο του προγράμματος REXUS είναι 1.012 εκατομ. m³, ποσότητα η οποία, υποθέτοντας μια μέση απόδοση εφαρμογής άρδευσης της τάξης του 80% (αντίστοιχη με αυτή που εφαρμόστηκε στην εκτίμηση αρδευτικών αναγκών κατά τη 2^η Αναθεώρηση) μεταφράζεται σε 1.265 εκατομ. m³ ετήσιων αναγκών άρδευσης στο χωράφι. Αυτές είναι κατά τι υψηλότερες από τις αρδευτικές ανάγκες για τη ΛΑΠ Πηνειού, όπως υπολογίστηκαν στο πλαίσιο της 2^{ης} Αναθεώρησης, (1.000,7 εκ. m³ καθαρές ανάγκες και 1.251 εκατομ. m³ ετήσιων αναγκών άρδευσης στο χωράφι για περίπου 4% μεγαλύτερη έκταση αρδευόμενων εκτάσεων).

Η μεγάλη σύγκλιση των αποτελεσμάτων δύο τελείως διαφορετικών μεθοδολογικά υπολογισμών που έλαβαν χώρα για την ίδια σχεδόν περιοχή αντίστοιχη περίοδο προσδίδουν μια πρόσθετη σημαντική ασφάλεια στις εκτιμήσεις αρδευτικών αναγκών της 2^{ης} Αναθεώρησης, καθιστώντας τα 1.290 εκ. κ.μ. για το σύνολο των 2.830.000 στρεμμάτων αρδευόμενων εκτάσεων του ΥΔ ένα ασφαλές κάτω όριο εκτίμησης.

Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι στους υπολογισμούς αρδευόμενων εκτάσεων βάσει των στοιχείων του ΟΠΕΚΕΠΕ δεν ελήφθη υπόψη ο κωδικός που αφορά τις δηλωθείσες εκτάσεις που βρίσκονται σε αγρανάπαυση, καθώς επίσης, και οι εκτάσεις που δηλώθηκαν με ξηρικές καλλιέργειες.

Όσον αφορά τα προγράμματα Αγροτικής Ανάπτυξης (2007-2013, 2014-2020) αλλά και το Στρατηγικό Σχέδιο της ΚΑΠ (2023-2027), αναφέρονται σε μέσους όρους ετών επταετίας, συγκεκριμένης χρονικής περιόδου για τις αρδευόμενες εκτάσεις, σε αντίθεση με τα ΣΔΛΑΠ της 1ης και 2ης Αναθεώρησης όπου γίνεται επεξεργασία και ανάλυση στοιχείων εκτάσεων για συγκεκριμένο έτος, 2013 και 2020 αντίστοιχα. Επομένως είναι δυνατόν να υπάρχουν διαφοροποιήσεις στις εκτιμήσεις

⁶ Η μεθοδολογία εκτίμησης αρδευτικών αναγκών του REXUS βασίστηκε στην κατάρτιση ενός μοντέλου υδατικού ισοζυγίου το οποίο λειτουργεί σε κλίμακα εικονοστοιχείου και ενσωματώνει πληροφορία από δεδομένα τηλεπισκόπησης (*Remote Sensing-based Soil Water Balance, RS-SWB, Garrido-Rubio et al, 2020*). Το μοντέλο RS-SWB χρησιμοποιεί τη γνωστή προσέγγιση FAO56 (Allen et al., 1998). Παράλληλα, και όσον αφορά μεγάλες αρδευόμενες εκτάσεις, χρησιμοποιείται η προσέγγιση του διπλού συντελεστή καλλιέργειας (Wright, 1982), καθώς επιτρέπει την εκτίμηση της εξατμισοδιαπνοής αναφοράς της καλλιέργειας όταν οι καλλιέργειες δεν καλύπτουν πλήρως το έδαφος, όπως οι ξυλώδεις καλλιέργειες, οι περισσότερες από τις καλλιέργειες λαχανικών ή οι ποώδεις καλλιέργειες στα πρώτα στάδια ανάπτυξής τους (Allen et al., 2005).

- Allen, R.G., Pereira, L.S., Raes, D., Smith, M., 1998. *Crop evapotranspiration - Guidelines for computing crop water requirements*. FAO Irrigation and Drainage Paper No 56. FAO, Rome, Italy.
- Allen, R.G., Pereira, L.S., Smith, M., Raes, D., Wright, J.L., 2005. *FAO-56 dual crop coefficient method for estimating evaporation from soil and application extensions*. *J. Irrig. Drain. Eng.* 131, 2–13. [https://doi.org/10.1061/\(ASCE\)0733-9437\(2005\)131:1\(2\)](https://doi.org/10.1061/(ASCE)0733-9437(2005)131:1(2))
- Garrido-Rubio, J., González-Piqueras, J., Campos, I., Osann, A., González-Gómez, L., Calera, A., 2020. *Remote sensing-based soil water balance for irrigation water accounting at plot and water user association management scale*. *Agric. Water Manag.* 238, 106236. <https://doi.org/10.1016/j.agwat.2020.106236>
- Wright, J. L. (1982). *New evapotranspiration crop coefficients*. *Journal of the Irrigation and Drainage Division*, 108(1), 57-74

των αρδευόμενων εκτάσεων στις εκθέσεις των αναπτυξιακών προγραμμάτων σε σχέση με τις εκτάσεις ενός συγκεκριμένου έτους.

Τέλος σχετικά με τα *«ψευδή ή ηθελημένα ανακριβή στοιχεία»*, σημειώνεται ότι τα ΣΔΛΑΠ συντάσσονται με την υπόθεση ότι οι πολίτες και οι επιχειρήσεις της χώρας εφαρμόζουν την ισχύουσα νομοθεσία.

Σχόλιο

«Όπως και στα προηγούμενα ΣΔΛΑΠ δεν υπάρχει αμφιβολία ότι και στα στοιχεία του ΟΠΕΚΕΠΕ για το 2021 περιλαμβάνονται εκτάσεις στις οποίες εφαρμόζεται ελλειμματική άρδευση ή/και περιπτώσεις που εφαρμόζονται π.χ. αγραναπαύσεις». Προβάλλεται, μάλιστα, ότι «[η] εκτίμηση για την ελλειμματική άρδευση που προκύπτει από την ανάλυση των νέων δεδομένων ταυτίζεται ποσοτικά με αυτήν της 1ης Αναθεώρησης, ήτοι 74 hm³ ανά έτος».

Η τεκμηρίωση της αναφοράς αυτής αμφισβητείται δεδομένου ότι, αν και παρήλθαν αφενός 16 έτη (αφού τα στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν για το πρώτο ΣΔΛΑΠ, σύμφωνα με το προσχέδιο, είναι του 2007) και αφετέρου 10 έτη (στοιχεία 1^{ης} αναθεώρησης), η ελλειμματική άρδευση εξακολουθεί να εκτιμάται στο ίδιο επίπεδο, παρά τις αλλαγές που το προσχέδιο υποστηρίζει ότι έχουν εν τω μεταξύ επέλθει (π.χ. αύξηση κατά 13% των αρδευόμενων εκτάσεων κατά το προσχέδιο).»

Σύμφωνα με τον υπολογισμό του ισοζυγίου αρδευτικών αναγκών και απολήψεων από τα επιφανειακά και τα υπόγεια υδατικά συστήματα του ΥΔ Θεσσαλίας, καθίσταται σαφές ότι εκτιμηθείσες ανάγκες άρδευσης 288 hm³ ανά έτος δεν είναι δυνατό να καλυφθούν από γεωτρήσεις ή νερά ταμίευσης.

Λαμβάνοντας υπόψη τη διαδεδομένη και συνήθως μη καταγεγραμμένη πρακτική απόληψης επιφανειακών νερών απευθείας από ποτάμια με την κατασκευή αυτοσχέδιων φραγμών εκτιμάται ότι η ποσότητα αυτή αντιπροσωπεύει μίξη απολήψεων επιφανειακών νερών αυτού του χαρακτήρα και αναγκών άρδευσης που δεν ικανοποιήθηκαν και αποτελούν ελλειμματική άρδευση.

Με τα διαθέσιμα δεδομένα είναι αδύνατο να διακριθούν οι επιμέρους ποσότητες των δύο αυτών κατηγοριών και επομένως αντιμετωπίζονται ως μια ενιαία κατηγορία. Ως εκ τούτου, στην τελική έκδοση της 2^{ης} Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ κρίθηκε σκόπιμο να μην γίνει αναφορά σε συγκεκριμένη ποσότητα ελλειμματικής άρδευσης και η συγκεκριμένη αναφορά έχει αφαιρεθεί.

Τέλος, επαναλαμβάνεται ότι στους υπολογισμούς αρδευόμενων εκτάσεων βάσει των στοιχείων του ΟΠΕΚΕΠΕ δεν ελήφθη υπόψη ο κωδικός που αφορά τις δηλωθείσες εκτάσεις που βρίσκονται σε αγρανάπαυση, καθώς επίσης, και οι εκτάσεις που δηλώθηκαν με ξηρικές καλλιέργειες

Σχόλιο

«β. Μη τεκμηριωμένος υπολογισμός των αναγκών σε άρδευση (συντελεστές)»

...«Για την εκτίμηση των υδατικών αναγκών επελέγη η ποσότητα των 503 m³ ανά (τυπικό) στρέμμα ανά έτος χωρίς περαιτέρω δικαιολόγηση. Και αυτό παρά το γεγονός ότι ήδη από το πρώτο ΣΔΛΑΠ (2014) το σχετικό μέγεθος ήταν τα 450 m³ ανά (τυπικό) στρέμμα ανά έτος. Το προσχέδιο, λοιπόν, υποθέτει ότι όλες οι επενδύσεις (ιδιωτικές και δημόσιες) για την εξοικονόμηση ύδατος μέσω εκσυγχρονισμού των υποδομών επί 16 συναπτά έτη πέτυχαν να μειώσουν μόνο κατά 4% την ανά στρέμμα ετήσια απαίτηση αρδευτικού ύδατος. Αν δεχτούμε ότι όντως συμβαίνει κάτι τέτοιο τότε θα πρέπει να δεχτούμε ότι οι εκθέσεις και οι αξιολογήσεις των προγραμμάτων Αγροτικής Ανάπτυξης (2007-2013, 2014-2020) αλλά και το Στρατηγικό Σχέδιο της ΚΑΠ (2023-2027) που υπέβαλε η ελληνική διοίκηση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ήταν ψευδή ή τουλάχιστον ηθελημένα ανακριβή.

Το κυριότερο, όμως, ζήτημα που προκύπτει είναι ότι οι υπολογισμοί για την εκτίμηση του υδατικού ελλείμματος του Υδατικού Διαμερίσματος Θεσσαλίας έγιναν με το αυθαίρετο αυτό μέγεθος των 503 m³ ανά στρέμμα ανά έτος.»

Το σχόλιο αυτό στηρίζεται προφανώς σε λάθος ερμηνεία της ανάλυσης που παρατίθεται στον πίνακα «Ανάγκες σε νερό και διαθέσιμοι υδατικοί πόροι στο ΥΔ Θεσσαλίας (1^η και 2^η Αναθεώρηση ΣΔΛΑΠ)».

Το μέγεθος 503 m³/στρέμμα είχε προκύψει στο Προσχέδιο για την υφιστάμενη κατάσταση με βάση την εκτίμηση των αναγκών σε νερό σύμφωνα με την εγκεκριμένη Μεθοδολογία και δεν χρησιμοποιήθηκε για την τελική εκτίμηση του ελλείμματος σε αρδευτικό νερό. Η εκτίμηση για το έλλειμμα σε νερό άρδευσης έγινε με βάση το μέγεθος 450 m³/στρέμμα (Κείμενο Τεκμηρίωσης, Προγράμματα Βασικών και Συμπληρωματικών Μέτρων ΥΔ ΕΛ08, Πίνακας 6-11: Δέσμες μέτρων για την αντιμετώπιση του ελλείμματος στο ΥΔ Θεσσαλίας (1^η και 2^η Αναθεώρηση ΣΔΛΑΠ). Το μέγεθος αυτό 450 m³/στρέμμα είναι στόχος που θα προκύψει μετά την εφαρμογή όλων των Μέτρων εξοικονόμησης νερού και αφορά επομένως την μελλοντική κατάσταση όπου τα Μέτρα θα έχουν εφαρμοστεί. Η χρήση αυτού του μεγέθους οδηγεί σε προφανώς μικρότερες ανάγκες σε νερό.

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι στο πλαίσιο του εν εξελίξει ερευνητικού έργου REXUS “Managing Resilient Nexus Systems Through Participatory Systems Dynamics Modeling”, υπολογίστηκαν οι αρδευτικές ανάγκες για τη ΛΑΠ Πηνειού, με βάση τις καλλιέργειες που προκύπτουν από τα στοιχεία του ΟΠΕΚΕΠΕ και τα σχετικά αποτελέσματα, τα οποία επικοινωνήθηκαν στη Γενική Διεύθυνση Υδάτων από την επιστημονική ομάδα του Ινστιτούτου Εδαφοϋδατικών Πόρων (ΙΕΥΠ), βασικό εταίρο του προγράμματος, συγκλίνουν σε μεγάλο βαθμό με τα αποτελέσματα της 2ης Αναθεώρησης. Πιο συγκεκριμένα, και παρότι η μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε για την εκτίμηση των αρδευτικών αναγκών είναι διαφορετική από την εγκεκριμένη μεθοδολογία που εφαρμόστηκε στην παρούσα 2η Αναθεώρηση του ΣΔΛΑΠ (μέθοδος Blaney – Criddle), οι καθαρές (σε επίπεδο φυτού) ανάγκες άρδευσης στη ΛΑΠ Πηνειού που υπολογίστηκαν για το έτος 2021 στο πλαίσιο του προγράμματος REXUS είναι 1.012 hm³, ποσότητα η οποία, υποθέτοντας μια μέση απόδοση εφαρμογής άρδευσης της τάξης του 80% (αντίστοιχη με αυτή που εφαρμόστηκε στην εκτίμηση αρδευτικών αναγκών κατά τη 2η Αναθεώρηση) μεταφράζεται σε 1.265 hm³ ετήσιων αναγκών άρδευσης στο χωράφι. Αυτές είναι κατά τι υψηλότερες από τις αρδευτικές ανάγκες για τη ΛΑΠ Πηνειού, όπως υπολογίστηκαν στο πλαίσιο της 2ης Αναθεώρησης, (1.000,7 hm³ καθαρές ανάγκες και 1.251 hm³ ετήσιων αναγκών άρδευσης στο χωράφι για περίπου 4% μεγαλύτερη έκταση αρδευόμενων εκτάσεων).

Η μεγάλη σύγκλιση των αποτελεσμάτων δύο τελείως διαφορετικών μεθοδολογικά υπολογισμών που έλαβαν χώρα για την ίδια σχεδόν περιοχή και την αντίστοιχη περίοδο προσδίδουν μια πρόσθετη σημαντική ασφάλεια στις εκτιμήσεις αρδευτικών αναγκών της 2ης Αναθεώρησης, καθιστώντας τα 1.290 hm³ για το σύνολο των 2.830.000 στρεμμάτων αρδευόμενων εκτάσεων του ΥΔ ένα ασφαλές όριο εκτίμησης.

Σημειώνεται, τέλος, ότι κατά τους υπολογισμούς των αναγκών σε αρδευτικό νερό στη 2η Αναθεώρηση και στα πλαίσια εφαρμογής αρδευτικών πρακτικών για την εξοικονόμηση νερού στην άρδευση, λήφθηκε υπόψη η εφαρμογή στάγδην άρδευσης, σε καλλιέργειες φυτών μεγάλης καλλιέργειας (βαμβάκι, μηδική), καλλιεργειών ιδιαίτερα απαιτητικών σε αρδευτικό νερό, που η συνήθης πρακτική άρδυσής τους είναι η τεχνητή βροχή.

Σχόλιο

γ. Δυσαρμονία με ευρωπαϊκές και εθνικές πολιτικές για τη διαχείριση των υδάτινων πόρων και του περιβάλλοντος

«Σχολιασμός:

α. Ο υπολογισμός βάσει του οποίου έγινε η εκτίμηση της αρδευόμενης έκτασης και του ελλείμματος είναι θεμελιωδώς αβάσιμος, όπως ήδη προεκτέθηκε.

β. Εφαρμόζεται ήδη το πρόγραμμα μείωσης της νιτρορρύπανσης που αποσκοπεί και στη μείωση της αρδευόμενης έκτασης σε πολύ περισσότερα από 400.000 στρέμματα, με πλήρη αποζημίωση της απώλειας εισοδήματος. Συνεπώς, τα περί μείωσης του αγροτικού εισοδήματος δεν ευσταθούν.

γ. Από το 2023 εφαρμόζονται σε όλη τη χώρα

ί. Στα πλαίσια της ενισχυμένης αιρεσιμότητας υποχρεωτικά μέτρα εκ περιτροπής αμειψισποράς τουλάχιστον του 1/3 της αρόσιμης έκτασης της εκμετάλλευσης κάθε χρόνο, και

ii. Παρεμβάσεις στα πλαίσια των προγραμμάτων για το περιβάλλον και το κλίμα του Στρατηγικού Σχεδίου για την αντικατάσταση των αρδευόμενων καλλιεργειών με ξηρικές και πλήρη αποζημίωση των παραγωγών για το απωλεσθέν εισόδημα.»

Με ευθύνη του ΥΠΑΑΤ, έχει ληφθεί υπόψη και εφαρμόζεται από τους παραγωγούς, η Κοινή Αγροτική Πολιτική που προτρέπει και σε κάποιες περιπτώσεις τους υποχρεώνει να εφαρμόζουν αμειψισπορά, δηλαδή εναλλαγή καλλιεργειών στο ίδιο χωράφι, ενώ η αμειψισπορά μπορεί να περιέχει και αγρανάπαυση, ανεξάρτητα από το χαρακτηρισμό του αγροτεμαχίου ως αρδευόμενου ή όχι.

Τα στοιχεία αυτά αποτυπώνονται στις δηλώσεις των ΕΑΕ των παραγωγών στον ΟΠΕΚΕΠΕ και, επομένως, λαμβάνονται υπόψη κατά την εκπόνηση του ΣΔΛΑΠ για τον προσδιορισμό των εκτάσεων αρδευόμενων ή μη και την εκτίμηση των αρδευτικών αναγκών.

Συγκεκριμένα, όπως αναφέρθηκε ήδη παραπάνω, με βάση τα στοιχεία του ΟΠΕΚΕΠΕ για τους υπολογισμούς των αρδευόμενων εκτάσεων, δεν ελήφθη υπόψη ο κωδικός που αφορά τις δηλωθείσες εκτάσεις που βρίσκονται σε αγρανάπαυση, καθώς επίσης και οι εκτάσεις που δηλώθηκαν με ξηρικές καλλιέργειες. Αυτές οι εκτάσεις δίνονται χωριστά στα στοιχεία του ΟΠΕΚΕΠΕ και δεν έχουν ληφθεί υπόψη στις εκτιμήσεις για την συνολική επιφάνεια των αρδευόμενων εκτάσεων και την εκτίμηση των αρδευτικών αναγκών.

Σημειώνεται, τέλος, ότι τα μέτρα για αμειψισπορά εφαρμόζονται υποχρεωτικά μόνο για εκμεταλλεύσεις μεγαλύτερες των 100 στρ. και επομένως έχουν προαιρετική εφαρμογή στη μεγάλη πλειοψηφία των εκμεταλλεύσεων που είναι μικρότερες των 50 στρ. Διευκρινίζεται επιπρόσθετα ότι οι εκτάσεις με ξηρικές καλλιέργειες δεν έχουν ληφθεί υπόψη στις εκτιμήσεις για την συνολική επιφάνεια των αρδευόμενων εκτάσεων και την εκτίμηση των αρδευτικών αναγκών.

Σχόλιο:

«3. Αντίστοιχα η διερεύνηση και ανάλυση που έλαβε χώρα στο πλαίσιο τόσο της 1ης Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ όσο και της παρούσας μελέτης δεν αφήνει περιθώρια για σημαντικές περαιτέρω δυνατότητες μείωσης της μέσης ανάγκης άρδευσης κάτω από τα 450 m³ ανά στρέμμα, ακόμη και αν περιορισθούν στο ελάχιστο οι απώλειες στη μεταφορά αρδευτικού νερού και υιοθετηθούν στη μεγαλύτερη δυνατή έκταση (επιτρεπόντων των τύπων των καλλιεργειών) μέθοδοι άρδευσης». Σχολιασμός:

Στους υπολογισμούς του προσχεδίου δεν χρησιμοποιήθηκε ο συντελεστής αυτός αλλά 503 m³ ανά στρέμμα, δηλαδή κατά 12% μεγαλύτερος. Προκύπτει εύλογα ερώτημα σχετικά με την επιλογή συντελεστή.»

Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω το μέγεθος 503 m³/στρέμμα είχε προκύψει στο Προσχέδιο για να περιγράψει την υφιστάμενη κατάσταση με βάση την εκτίμηση των αναγκών σε νερό σύμφωνα με την εγκεκριμένη Μεθοδολογία. Όμως η εκτίμηση για το έλλειμμα σε νερό στο Προσχέδιο και το Σχέδιο Διαχείρισης και την ΣΜΠΕ έγινε με βάση το μέγεθος 450 m³/στρέμμα, δηλαδή την τιμή στόχο που θα προκύψει μετά την εφαρμογή όλων των Μέτρων εξοικονόμησης νερού και αφορά επομένως την μελλοντική κατάσταση όπου τα Μέτρα θα έχουν εφαρμοστεί (Κείμενο Τεκμηρίωσης Προγράμματα Βασικών και Συμπληρωματικών Μέτρων ΥΔ EL 08, Πίνακας 6-11: Δέσμες μέτρων για την αντιμετώπιση του ελλείμματος στο ΥΔ Θεσσαλίας (1^η και 2^η Αναθεώρηση ΣΔΛΑΠ).

Η χρήση αυτού του μεγέθους 450 m³/στρ. στο Προσχέδιο, το Σχέδιο Διαχείρισης και τη ΣΜΠΕ οδηγεί προφανώς σε μικρότερες ανάγκες σε νερό αφού προϋποθέτει την εφαρμογή των μέτρων μείωσης των αναγκών σε νερό.

Σχόλιο

«Σχολιασμός

Όπως φαίνεται από το ανωτέρω άρθρο όπως και από το σκεπτικό του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115, ο στόχος των επενδύσεων θα πρέπει να είναι η τεκμηριωμένη αλλά και μετρούμενη συστηματικά πραγματική εξοικονόμηση ύδατος. Η δε επέκταση των αρδευόμενων εκτάσεων επιτρέπεται μόνο αν η επένδυση δεν επηρεάζει υδατικά συστήματα σε λιγότερο από καλή κατάσταση για λόγους σχετιζόμενους με την ποσότητα των υδάτων.

Φαίνεται λοιπόν ότι κατά την σύνταξη του προσχεδίου δεν ελήφθη υπόψη ο κανονισμός που διέπει την Αγροτική Πολιτική της ΕΕ και καθόρισε τον σχεδιασμό και τους όρους εφαρμογής του Στρατηγικού Σχεδίου της ΚΑΠ αφού η λογική των προτάσεων που περιέχονται στο προσχέδιο είναι αντίθετη τόσο με το γράμμα αλλά και με το πνεύμα του κανονισμού.»

Το Σχέδιο Διαχείρισης και η ΣΜΠΕ δεν προβλέπουν καμία επέκταση των αρδευόμενων εκτάσεων. Όπως αναφέρθηκε επανειλημμένα παραπάνω οι υπολογισμοί για την επιφάνεια των αρδευόμενων εκτάσεων βασίζονται στα επίσημα στοιχεία του ΟΠΕΚΕΠΕ για τις υφιστάμενες αρδευόμενες εκτάσεις κατά το έτος 2020, σύμφωνα με τις ενιαίες αιτήσεις ενίσχυσης και έχουν ληφθεί υπόψη οι εκτάσεις σε αγρανάπαυση ή με ξηρικές καλλιέργειες.

Επί πλέον, σημειώνεται ότι ακριβώς όσον αφορά την εξοικονόμηση νερού στο Πρόγραμμα Μέτρων του ΣΔΛΑΠ περιλαμβάνονται τα ακόλουθα μέτρα

- Βασικό Μέτρο M080303 Αύξηση της αποδοτικότητας της χρήσης νερού σε υποδομές εγγείων βελτιώσεων.

Το εν λόγω μέτρο υλοποιήθηκε στην προηγούμενη προγραμματική περίοδο κυρίως μέσω του υπομέτρου 4.3.1 "Υποδομές εγγείων βελτιώσεων" του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2014-2022.

Το μέτρο συνεχίζεται μέχρι το 2027 με το νέο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΣΣΚΓΠ) 2023-2027, μέσω της δράσης με κωδ. Π3-73-1.1. "Έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων" και μέσω της δράσης με κωδ. Π3-73-1.1 "Ανειλημμένα έργα υποδομών εγγείων βελτιώσεων που στοχεύουν στην βελτίωση της ανταγωνιστικότητας".

Οι δράσεις που υποστηρίζονται αποσκοπούν:

(α) στη μείωση απωλειών και στην εφαρμογή μεθόδων άρδευσης υψηλής αποδοτικότητας (π.χ. κλειστά δίκτυα σε συνδυασμό με στάγδην άρδευση) με αντικατάσταση υπαρχόντων πεπαλαιωμένων δικτύων άρδευσης. Τα έργα αυτά συμβάλλουν άμεσα στην αύξηση της αποδοτικότητας της χρήσης του ύδατος στη γεωργία.

(β) στη χρήση για άρδευση εναλλακτικών πηγών ύδατος (π.χ. ανακυκλωμένα /επαναχρησιμοποιούμενα ύδατα).

- Βασικό Μέτρο M080304 Επενδύσεις για εξοικονόμηση ύδατος στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

Το εν λόγω μέτρο υλοποιήθηκε στην προηγούμενη προγραμματική περίοδο μέσω έργων και δράσεων που εντάχθηκαν στη δράση 4.1.2. του Μέτρου 4 του ΠΑΑ 2014-2022.

Συνεχίζεται μέχρι το 2027 με το νέο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης (ΣΣΚΓΠ) 2023-2027, μέσω της δράσης με κωδ. Π3-73-2.2.

Σχολιασμός

«Ενώ στο σημείο 3γ του άρθρου 72 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115 αναφέρεται σαφώς η δυνατότητα να ενισχύονται οι παραγωγοί για να συμμορφώνονται σε υποχρεωτικές, για τους υπόλοιπους παραγωγούς διατάξεις, αρκεί να συμπεριληφθούν τα μέτρα εξοικονόμησης ύδατος, όπως η ξηρική αμειψισπορά, στη 2^η αναθεώρηση του ΣΔΛΑΠ ΥΔ Θεσσαλίας, το προσχέδιο αγνοεί παντελώς τη δυνατότητα αυτή. Αντί να προωθήσει μια τέτοια λύση που και θα συντελέσει στην επίλυση του σοβαρότατου προβλήματος των υδατικών πόρων του ΥΔ της Θεσσαλίας (το οποίο αναμένεται να οξυνθεί ακόμα περισσότερο από την κλιματική κρίση) και ταυτόχρονα θα εξασφαλίσει άμεσα και πλήρως το εισόδημα των παραγωγών, προτείνει λύσεις (όπως η συνέχιση των έργων μεταφοράς ύδατος) που βρίσκονται σε καταφανή δυσαρμονία τόσο με το γράμμα όσο και με το πνεύμα των ευρωπαϊκών πολιτικών για τη γεωργία και τη διαχείριση των φυσικών (υδατικών) πόρων».

Τα μέτρα εξοικονόμησης αρδευτικού νερού όπως η ξηρική αμειψισπορά περιλαμβάνονται στο νέο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης της χώρας και εφαρμόζονται στο πλαίσιο των οικολογικών προγραμμάτων και ειδικότερα της παρέμβασης Π1-31.2. με ευθύνη του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Σημειώνεται ότι τα συγκεκριμένα μέτρα δεν είναι γενικής εφαρμογής αλλά έχουν υποχρεωτικό χαρακτήρα μόνο για εκμεταλλεύσεις άνω των 100 στρ. και έχουν και άλλες δεσμεύσεις στην εφαρμογή τους. Λαμβάνοντας υπόψη ότι στη Θεσσαλία και στην Ελλάδα γενικότερα μεγάλο μέρος των εκμεταλλεύσεων είναι κάτω των 50 στρ. προκύπτει ότι οι περιορισμοί έχουν σημαντική μειωτική επίδραση στην εφαρμογή αυτών των μέτρων εξοικονόμησης. Πάντως, όπως ήδη αναφέρθηκε οι παραγωγοί κατά την υποβολή των Ενιαίων Αιτήσεων Ενίσχυσης που αποτελούν τα δεδομένα του ΟΠΕΚΕΠΕ, δηλώνουν πλήρη στοιχεία σχετικά με τα καλλιεργούμενα-μη καλλιεργούμενα και αρδευόμενα-μη αρδευόμενα τμήματα των εκμεταλλεύσεων τους και αυτά έχουν ληφθεί υπόψη.

Στο Κεφάλαιο 6 του Αναλυτικού Κειμένου Τεκμηρίωσης «Προγράμματα βασικών και συμπληρωματικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένης της ανάλυσης του κόστους σε σχέση με την αποδοτικότητά τους» και στην παράγραφο 6.3.11 Ανάλυση και αντιμετώπιση ελλείματος υδατικών

πόρων στο ΥΔ της Θεσσαλίας – Προτεινόμενα Μέτρα παρουσιάζονται αναλυτικά τα στοιχεία, η μεθοδολογία και οι υπολογισμοί σχετικά με το ισοζύγιο Ανάγκης σε Νερό και Διαθέσιμοι Υδατικοί Πόροι στο ΥΔ Θεσσαλίας συγκριτικά κατά την 1^η και κατά την παρούσα 2^η Αναθεώρηση ΣΔΛΑΠ.

Από την ανάλυση αυτή προκύπτει ότι με βάση τα επικαιροποιημένα στοιχεία αναγκών και διαθεσιμότητας υδατικών πόρων στο πλαίσιο των εργασιών της 2^{ης} Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ, το μέσο ετήσιο ποσοτικό έλλειμμα εκτιμάται σε 465 εκ. κ.μ., συνυπολογίζοντας και τις απώλειες μεταφοράς.

Σημειώνεται ότι το παραπάνω σημαντικό ποσοτικό έλλειμμα εξακολουθεί να συνδυάζεται με τη διαχρονικά διατηρούμενη κακή ποσοτική κατάσταση συγκεκριμένων υπόγειων υδατικών συστημάτων, όπως αυτά παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί και στον σχετικό συνοδευτικό χάρτη, ενώ και στα επιφανειακά ΥΣ η κατάσταση δεν διαφοροποιείται σημαντικά.

προτείνεται να περιληφθεί στα ΣΔΛΑΠ των Υδατικών Διαμερισμάτων Θεσσαλίας και Δυτικής Στερεάς Ελλάδας και ειδικότερα στα Προγράμματα Συμπληρωματικών Μέτρων αυτών ομάδα μέτρων που επιτρέπουν, υπό προϋποθέσεις, τη μεταφορά 250 εκ. κ.μ. σε ετήσια βάση από τη λεκάνη του Αχελώου στη λεκάνη του Πηνειού και από το Υδατικό Διαμέρισμα της Δυτικής Στερεάς Ελλάδας στο Υδατικό Διαμέρισμα Θεσσαλίας.

Σχόλιο

Λοιπές ελλείψεις 2ης αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ ΥΔ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας

Το παρακάτω σχόλιο αφορά τα έργα αντλησοταμίευσης «Άγιος Γεώργιος» και «Πύργος» στους δήμους Αμφιλοχίας και Αγρινίου της ΠΕ Αιτωλοακαρνανίας.

«Το έργο εμπίπτει, χωρικά, στα τρία (3) Ιδιαίτερος Τροποποιημένα Υδατικά Συστήματα (ΙΤΥΣ) του ΥΔ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας και συγκεκριμένα στη Τεχνητή Λίμνη Κρεμαστών, στη Τεχνητή Λίμνη Καστρακίου και στη Τεχνητή Λίμνη Στράτου της ΛΑΠ Αχελώου. Ως εκ τούτου, όφειλε να υπάρχει ειδική αναφορά και στη συνέχεια εκτίμηση, αξιολόγηση ή/και αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των εν λόγω έργων που λειτουργούν ή είναι προς αδειοδότηση στον ποταμό Αχελώο. Για μια ακόμη φορά όμως δεν γίνεται καμία στάθμιση με ουσιαστικό και διαφανή τρόπο των περιβαλλοντικών ζητημάτων που θα προκύψουν κατά τη διάρκεια εκπόνησης και έγκρισης των σχεδίων στο ποταμό Αχελώο.

Επιπρόσθετα, λοιπόν, το έργο της αντλησοταμίευσης δεν αποτυπώνεται ως προς την περιβαλλοντική παρακολούθηση (για να εκτιμηθούν οι τιμές των ποιοτικών βιολογικών στοιχείων) κατά την κατασκευή και λειτουργία του, γεγονός που αποδεικνύει ακόμα μια φορά την παντελή έλλειψη αποτύπωσης της υφιστάμενης κατάστασης στη 2η αναθεώρηση του ΣΔΛΑΠ ΥΔ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας, και κατ' επέκταση την ελλιπή τεκμηρίωση της προτεινόμενης μεταφοράς ποσότητας 250 εκ. κ.μ. νερού ετησίως από τη λεκάνη του Αχελώου στη λεκάνη του Πηνειού.»

Το έργο αντλησοταμίευσης δεν επηρεάζει σε καμία περίπτωση τα ισοζύγια στον ποταμό Αχελώο. Σημειώνεται αφενός ότι το νερό ανακυκλώνεται, και αφετέρου ότι οι όγκοι ταμίευσης των άνω έργων είναι αθροιστικά 8,7 εκατ. κ.μ. ενώ ο ταμειυτήρας Καστρακίου έχει χωρητικότητα 165 εκατ. κ.μ.

Τέλος, σημειώνεται ότι η αξιολόγηση και αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των έργων έχει γίνει στο πλαίσιο περιβαλλοντικής αδειοδότησης των έργων και δεν αποτελεί αντικείμενο της 2^{ης} Αναθεώρησης των ΣΔΛΑΠ. Τα εν λόγω έργα δεν έχουν καμία σχέση με τη μεταφορά νερού από τη λεκάνη του Αχελώου στη λεκάνη του Πηνειού.

Δ. Γενική Απάντηση

Ως γενική απάντηση στα σχόλια σχετικά με την μεταφορά 250 hm³ νερού σε ετήσια βάση από τον Αχελώο στον Πηνειό επαναλαμβάνεται ότι η 2^η Αναθεώρηση των ΣΔΛΑΠ και οι ΣΜΠΕ των ΥΔ 04 και 08 έφτασαν μέχρι το σημείο εκείνο που οι διαθέσιμες (ή οι μη διαθέσιμες) πληροφορίες τεχνικού σχεδιασμού των έργων τους επέτρεπαν να φτάσουν, τηρώντας απαρέγκλιτα την αρχή της προφύλαξης, αφού:

1. Αφενός επιβεβαίωσαν από την ανάλυση όλων των στοιχείων ότι
 - α) στη Θεσσαλία θα υπάρχει παραμένον έλλειμμα υδάτων μακροπρόθεσμα λόγω ανθρωπογενών χρήσεων και περιβαλλοντικών αναγκών, το οποίο δεν μπορεί να καλυφθεί ακόμη και αν ολοκληρωθεί η υλοποίηση όλων των προβλεφθέντων μέτρων εξοικονόμησης και πρόσθετης ταμείωσης υδάτων εντός του Υδατικού Διαμερίσματος της Θεσσαλίας και
 - β) Τη χειμερινή περίοδο η παροχή Αχελώου είναι τόσο μεγάλη ώστε με την μεταφορά 250 εκ. κ.μ. χειμερινού νερού από τη ΛΑΠ Αχελώου στη ΛΑΠ Πηνειού δεν τίθεται θέμα ελλειμματικής τροφοδοσίας των φυσικών συστημάτων λόγω πενίας γλυκού νερού, ούτε είναι σε θέση να προκαλέσει από τη μια πλευρά αξιοσημείωτο έλλειμμα σε οποιαδήποτε χρήση ύδατος και από την άλλη πλευρά πρόβλημα υπεραπόληψης σε οποιοδήποτε επιφανειακό ΥΣ ή επιδείνωση της ποσοτικής κατάστασης σε οποιοδήποτε υπόγειο ΥΣ στη ΛΑΠ Αχελώου

Τα ανωτέρω περιγράφονται και στην πρόσφατη απόφαση 144/2024 του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ Ε΄ 7μ. 144/2024) με την οποία απορρίφθηκε η αίτηση ακύρωσης των περιβαλλοντικών όρων του έργου ΥΗΣ Μεσοχώρας, όπου αναφέρονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

«Από το σύνολο, εξάλλου, των στοιχείων της υπόθεσης και τη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων του έργου προκύπτει ότι έχουν, μεν, επέλθει σοβαρές περιβαλλοντικές επιπτώσεις στις εκβολές του Αχελώου στο Ιόνιο Πέλαγος, οι οποίες συνίστανται στην μετατροπή του οικοσυστήματος των εκβολών σε άλλου τύπου οικοσύστημα (αλοφυτικού βιοτόπου) λόγω κατακράτησης των φερτών υλικών του ποταμού που τροφοδοτούν το δέλτα σε ποσοστό, μάλιστα, άνω του 98%, αυτό, όμως, οφείλεται στη λειτουργία τριών φραγμάτων κατά μήκος του Αχελώου (Κρεμαστών, Καστρακίου και Στράτου), και δεν αναμένεται να επιδεινωθεί από ένα ακόμη υδροηλεκτρικό έργο, που, μάλιστα είναι ήδη κατασκευασμένο.». Αναλυτική αναφορά της εν λόγω απόφασης έγινε στο έγγραφο Β.

2. Αφετέρου διαπίστωσαν ότι υφίστανται σημαντικά κενά τεχνικού σχεδιασμού στο έργο της Συκιάς που δεν επιτρέπουν σε καμία περίπτωση την ανάλυση κόστους-οφέλους και την εκτίμηση και αξιολόγηση επιπτώσεων, καθιστώντας αδύνατη την ένταξη χωρίς όρους και προϋποθέσεις των τριών σχετικών μέτρων δομικών κατασκευών στο πρόγραμμα συμπληρωματικών μέτρων της 2^{ης} Αναθεώρησης των ΣΔΛΑΠ Θεσσαλίας και Δυτικής Στερεάς Ελλάδας.

Υπό αυτό το πρίσμα η πρόταση που περιλαμβάνεται στο συμπληρωματικό μέτρο Μ08Σ1126 - *Ανασχεδιασμός ταμιευτήρα Συκιάς σε επίπεδο προμελέτης για την εξυπηρέτηση της μεταφοράς 250 εκ. κ.μ. από τη ΛΑΠ Αχελώου στη ΛΑΠ Πηνειού και αδειοδότηση αυτού, προτείνεται ως πρόταση διερεύνησης*, ενώ παράλληλα καθορίζεται το πλαίσιο σύμφωνα με το οποίο θα πρέπει να εκπονηθούν οι απαραίτητες για την λήψη αποφάσεων μελέτες.

Οι μελέτες αυτές περιλαμβάνουν:

- α. το σύνολο των τεχνικών μελετών για τον ανασχεδιασμό του έργου του ταμειυτήρα της Συκιάς στη βάση των αναγκών μεταφοράς 250 εκ. m³,
- β. μελέτη κόστους – οφέλους επί του ανασχεδιασμένου έργου και
- γ. Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) που θα περιλαμβάνει τόσο Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης (ΜΕΟΑ) και Δέουσα Εκτίμηση Επιπτώσεων (ΔΕΕ) όσο και την μελέτη-ειδική έκθεση διερεύνησης της ανάλυσης συμβατότητας του ανασχεδιασμένου έργου με την Οδηγία Πλαίσιο για τα νερά (2000/60/ΕΚ) βάσει των διατάξεων του άρθρου 4.7 περί εξαιρέσεων.

Η επιτυχής υλοποίηση του μέτρου Μ08Σ1126, δηλαδή η ολοκλήρωση και η έγκριση των ανωτέρω μελετών, αποτελεί προϋπόθεση για την ένταξη στο πρόγραμμα μέτρων του ΣΔΛΑΠ των συμπληρωματικών μέτρων Μ08Σ1127, Μ08Σ1128 και Μ08Σ1129, τα οποία αφορούν ουσιαστικά στην υλοποίηση των τεχνικών έργων για την μεταφορά και την διανομή του νερού, με τους όρους και τις προϋποθέσεις που θα καθορίζονται στις σχετικές Αποφάσεις Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων που θα προκύψουν.

Η υιοθετηθείσα προσέγγιση εναρμονίζεται απολύτως με τις διατάξεις και τις κατευθυντήριες οδηγίες εφαρμογής τόσο της Οδηγίας Πλαίσιο για τα νερά, όσο και των Οδηγιών σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων σχεδίων και προγραμμάτων (2001/42/ΕΕ), έργων και δραστηριοτήτων (2014/52/ΕΕ), καθώς και των Οδηγιών των Οικοτόπων (92/43/ΕΟΚ) και της Οрниθοπανίδας (2009/147/ΕΕ), στην εφαρμογή των οποίων πρωτεύοντα ρόλο παίζει η ευλαβική τήρηση της αρχής της προφύλαξης όταν η υπάρχουσα τεχνική πληροφορία και επιστημονική γνώση διαμορφώνει συνθήκες αβεβαιότητας ως προς την ασφάλεια επιλογών για το περιβάλλον. Τονίζεται, τέλος, ότι η υιοθετηθείσα, με δηλωμένη επιφύλαξη, προσέγγιση έχει το πρόσθετο πλεονέκτημα του ότι δεν διαμορφώνει τετελεσμένα και συνθήκες οριστικού χαρακτήρα για τη μεταφορά νερού από τη ΛΑΠ Αχελώου στη ΛΑΠ Πηνειού, αλλά αντιθέτως περιγράφει τα κατ' ελάχιστον αναγκαία προαπαιτούμενα για να διαμορφωθούν οι συνθήκες αυτές.

Συνεπώς, με βάση όσα προαναφέρονται, είναι σαφές ότι στην 2^η Αναθεώρηση του ΣΔΛΑΠ του ΥΔ Θεσσαλίας λαμβάνονται υπόψη όλες οι ανησυχίες που προβάλλονται από τις Περιβαλλοντικές Οργανώσεις, ενώ παράλληλα εξειδικεύονται οι δράσεις που απαιτούνται για την πλήρη διερεύνηση της δυνατότητας υλοποίησης του έργου, των επιπτώσεών του στα ύδατα και στο φυσικό περιβάλλον.

6 ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΕΠΙ ΤΗΣ ΣΜΠΕ

6.1 Γνωμοδοτήσεις επί της ΣΜΠΕ

Κατά τη διαδικασία διαβούλευσης και έγκρισης της ΣΜΠΕ κατατέθηκαν οι ακόλουθες **28** γνωμοδοτήσεις επί της ΣΜΠΕ.

Πίνακας 6-1 Κατάλογος γνωμοδοτήσεων σχετικών με τη Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) της 2^{ης} Αναθεώρησης του Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών (ΣΔΛΑΠ) του Υδατικού Διαμερίσματος Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04)

α/α	Φορέας Γνωμοδότησης	Αρ. Πρωτ. Φορέα Γνωμοδότησης	Αρ. Πρωτ. ΔΙΠΑ	Συνοπτική αποτύπωση γνωμοδότησης
1	Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής, Γεν. Δ/νση Χωροταξικής, Περιβαλλοντικής & Αγροτικής Πολιτικής, Δ/νση Υδάτων, Τμήμα Παρακολούθησης & Προστασίας Υδατικών Πόρων	92994/24-11-2023	ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/122404/7969/24-11-2023	Θετική γνωμοδότηση με επιφύλαξη
2	Περιφέρεια Δυτ. Ελλάδος, Γεν. Δ/νση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, Περιβάλλοντος & Υποδομών, Δ/νση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Τμήμα Υδροοικονομίας	ΠΔΕ/ΔΠΧΣ/379150/6451/27-11-2023	ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/123746/8037/28-11-2023, ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/124210/8061/29-11-2023 (ίδιο έγγραφο με το ανωτέρω, άλλα με διαφορετικό αρ. πρωτ. ΔΙΠΑ)	Αρνητική γνωμοδότηση
3	Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού, Γεν. Δ/νση Αναστήλωσης, Μουσείων και Τεχνικών Έργων, Υπηρεσία Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Δυτικής Ελλάδος Πελοποννήσου και Νοτίου Ιονίου, Τμήμα Προστασίας	ΥΠ.ΠΟ.Α/ΥΝΕΜΤΕΔΕ ΠΝΙ/Φ10-ε/560383	ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/125085/8189/30-11-2023	Θετική γνωμοδότηση υπό προϋποθέσεις

α/α	Φορέας Γνωμοδότησης	Αρ. Πρωτ. Φορέα Γνωμοδότησης	Αρ. Πρωτ. ΔΙΠΑ	Συνοπτική αποτύπωση γνωμοδότησης
	Νεωτέρων Μνημείων και Κινητών Πολιτιστικών Αγαθών			
4	Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας, Γεν. Γραμ. Συντονισμού Διαχείρισης Αποβλήτων, Τμήμα Ελέγχου και Σχεδιασμού Επεξεργασίας Λυμάτων	ΥΠΕΝ/120582/05-12-2023	ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/127648/8507/05-12-2023	Περιλαμβάνει παρατηρήσεις
5	Περιφέρεια Δυτ. Ελλάδος, Γραφείο Προέδρου Επιτροπής Περιβάλλοντος & Φυσικών Πόρων Περιφερειακού Συμβουλίου Δυτικής Ελλάδας	ΠΔΕ/ΕΠΦΠΠΣΔΕ/38 3130/259/04-12-2023, Αρ. Απόφασης 56/2023 (ΑΔΑ: 964Υ7Λ6-ΞΚ2) (Εγγραφο διαβίβασης απόφασης ΠΣ)	ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/128667/8610/07-12-2023 (Εγγραφο διαβίβασης απόφασης ΠΣ)	Αρνητική γνωμοδότηση
6	ΟΦΥΠΕΚΑ, Γεν. Δ/ση Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών Τομέα Α, Μονάδα Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Μεσολογγίου και Προστατευόμενων Περιοχών Δυτικής Στερεάς Ελλάδας	41316/08-12-2023	ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/129489/8704/08-12-2023	Θετική γνωμοδότηση με παρατηρήσεις
7	Επιτροπή Περιβάλλοντος, Χωρικού Σχεδιασμού και Ανάπτυξης Περιφερειακού Συμβουλίου Ηπείρου	16ο/29-11-2023 (ΑΔΑ: Ψ4Λ7Λ9-ΟΩ6)	ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/131900/8836/13-12-2023	Θετική γνωμοδότηση
8	Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας, Περιφερειακό Συμβούλιο	268008/13-12-2023, αρ. απόφασης 330/2023 (ΑΔΑ: 9Υ2Α7ΛΗ-81Υ) (Εγγραφο	ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/131691/8829/13-12-2023 (Εγγραφο διαβίβασης απόφασης ΠΣ)	Θετική γνωμοδότηση υπό όρους

α/α	Φορέας Γνωμοδότησης	Αρ. Πρωτ. Φορέα Γνωμοδότησης	Αρ. Πρωτ. ΔΙΠΑ	Συνοπτική αποτύπωση γνωμοδότησης
		διαβίβασης απόφασης ΠΣ)		
9	Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, Περιφερειακό Συμβούλιο	Αρ. Απόφασης 266-32/04-12-2023, ΑΔΑ:658Χ7ΛΕ-9ΨΗ (Εγγραφο γνωμοδότησης), 99055/42860/24-11-2023 (Εγγραφο διαβίβασης απόφασης ΠΣ)	ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/132469/8865/14-12-2023 (Εγγραφο γνωμοδότησης), ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/123012/8002/24-11-2023 (Εγγραφο διαβίβασης απόφασης ΠΣ)	Αρνητική γνωμοδότηση ως ένδειξη διαμαρτυρίας για τη μη σύσταση ΥΔ Ιονίων Νήσων
10	Υπουργείο Πολιτισμού, Γεν. Δ/ση Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς, Εφορεία Αρχαιοτήτων Άρτας	560513/18-12-2023	ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/133570/8952/18-12-2023	Θετική γνωμοδότηση υπό όρους και προϋποθέσεις
11	Υπουργείο Πολιτισμού, Γεν. Δ/ση Αναστήλωσης Μουσείων και Τεχνικών Έργων	560383/21-12-2023	ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/136175/9151/22-12-2023 (Εγγραφο γνωμοδότησης), ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/121791/7935/23-11-2023 (Εγγραφο διαβίβασης ΣΜΠΕ για γνωμοδότηση)	Θετική γνωμοδότηση υπό όρους
12	Υπουργείο Πολιτισμού, Γεν. Δ/ση Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς, Εφορεία Αρχαιοτήτων Αιτωλοακαρνανίας και Λευκάδας	560298/22-12-2023	ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/136188/9152/22-12-2023	Θετική γνωμοδότηση υπό όρους
13	Περιβαλλοντικές Οργανώσεις	22/12/2023	ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/137147/9193/28-12-2023 (Εγγραφο κοινών σχολίων), ΥΠΕΝ/ΔΠΔΥΠ/136537/2217/27-12-2023 (Εγγραφο διαβίβασης κοινών σχολίων)	Έγγραφο κοινών σχολίων από: - Ελληνική Εταιρεία Περιβάλλοντος και Πολιτισμού - Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης - Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία - WWF Ελλάς το οποίο

α/α	Φορέας Γνωμοδότησης	Αρ. Πρωτ. Φορέα Γνωμοδότησης	Αρ. Πρωτ. ΔΙΠΑ	Συνοπτική αποτύπωση γνωμοδότησης περιλαμβάνει παρατηρήσεις
14	Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών, Γενική Γραμματεία Υποδομών, Γενική Διεύθυνση Υδραυλικών Λιμενικών και Κτιριακών Υποδομών	394339/Φ. Σ.Μ.Π.Ε. / 22-12-2023	ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/137413/9224/28-12-2023	Περιλαμβάνει αναφορές έργων που πρέπει να ληφθούν υπόψη
15	Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Γενική Δ/ση Αγροτικής Ανάπτυξης, Δ/ση Εγγειων Βελτιώσεων και Εδαφολογικών Έργων	1715/397906/28-12-2023	ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/137637/9255/29-12-2023	Θετική γνωμοδότηση λαμβάνοντας υπόψη προτεινόμενες επισημάνσεις
16	Υπουργείο Πολιτισμού, Γεν. Δ/ση Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς, Εφορεία Αρχαιοτήτων Φωκίδος	564704/02-01-2024	ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/298/18/02-01-2024	Θετική γνωμοδότηση με παρατηρήσεις
17	Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας, Γεν. Γραμ. Συντονισμού Διαχείρισης Αποβλήτων, Δ/ση Διαχείρισης Αποβλήτων, Τμήμα Διαχείρισης Αποβλήτων	ΥΠΕΝ/ΔΔΑ/120582/1963/04-01-2024	ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/922/63/04-01-2024	Θετική γνωμοδότηση λαμβάνοντας υπόψη προτεινόμενες επισημάνσεις
18	Αποκεντρωμένη Διοίκηση Πελάσου, Δυτ. Ελλάδας και Ιονίου, Γεν. Δ/ση	1337/05-01-2024	ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/1341/91/06-01-2024	Θετική γνωμοδότηση με επιφυλάξεις / επισημάνσεις

α/α	Φορέας Γνωμοδότησης	Αρ. Πρωτ. Φορέα Γνωμοδότησης	Αρ. Πρωτ. ΔΙΠΑ	Συνοπτική αποτύπωση γνωμοδότησης
	Χωροταξικής, Περιβαλλοντικής & Αγροτικής Πολιτικής, Δ/νση Υδάτων Δυτ. Ελλάδας			για να ληφθούν υπόψη
19	Υπουργείο Εσωτερικών, Γεν. Δ/νση Οικονομικών Υπηρεσιών και Διοικητικής Υποστήριξης, Δ/νση Διοικητικής Υποστήριξης, Τμήμα Τεχνικών Υπηρεσιών	1624/08-01-2024	ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/1706/118/08-01-2024	Θετική γνωμοδότηση
20	Γενικό Επιτελείο Στρατού (Γ2 - Υποδομή και Προστασία Περιβάλλοντος)	Φ.902/1166/533871 /21-12-2023	ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/1904/125/09-01-2024	Θετική γνωμοδότηση
21	Υπουργείο Υγείας, Γεν. Δ/νση Δημόσιας Υγείας και Ποιότητας Ζωής, Δ/νση Δημόσιας Υγείας και Υγιεινής Περιβάλλοντος, Τμήμα Υγειονομικής Διαχείρισης Περιβάλλοντος	Δ1(δ)/Γ.Π. 66206/03-01-2024	ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/8486/586/25-01-2024	Περιλαμβάνει παρατηρήσεις για να ληφθούν υπόψη
22	Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, Γεν. Γραμ. Ναυτιλίας και Λιμένων, Γεν. Δ/νση Λιμένων, Λιμενικής Πολιτικής & Ναυτιλιακών Επενδύσεων, Δ/νση Λιμενικών & Κτιριακών Υποδομών, Τμήμα Β' / Μελετών, Έργων &	3122.1-Λ42/6496/2024/26-01-2024 (Εγγραφο γνωμοδότησης) 3122.1-Λ42/82621/2023/23-11-2023 (Εγγραφο διαβίβασης ΣΜΠΕ για γνωμοδότηση)	ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/9101/631/26-01-2024 (Εγγραφο γνωμοδότησης) ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/122274/7963/24-11-2023 (Εγγραφο διαβίβασης ΣΜΠΕ για γνωμοδότηση)	Θετική γνωμοδότηση με επισημάνσεις

α/α	Φορέας Γνωμοδότησης	Αρ. Πρωτ. Φορέα Γνωμοδότησης	Αρ. Πρωτ. ΔΙΠΑ	Συνοπτική αποτύπωση γνωμοδότησης
	Εφαρμογών Λιμενικού Τομέα			
23	Υπουργείο Πολιτισμού, Γεν. Δ/νση Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς, Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας Σπηλαιολογίας	564704/08-02-2024	ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/14683/974/09-02-2024	Θετική γνωμοδότηση υπό όρους
24	Υπουργείο Πολιτισμού, Γεν. Δ/νση Αρχαιοτήτων και Πολιτιστικής Κληρονομιάς, Εφορεία Αρχαιοτήτων Φθιώτιδος και Ευρυτανίας	560312/06-03-2024	ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/25349/1672/07-03-2024	Θετική γνωμοδότηση με παρατηρήσεις
25	Περιβαλλοντικές Οργανώσεις για ΣΜΠΕ	13/3/2024		Έγγραφο κοινών σχολίων από: ANIMA-Σύλλογος Προστασίας και Περίθαλψης Άγριας Ζωής, Δράση για την Άγρια Ζωή, Ελληνική Εταιρεία Περιβάλλοντος και Πολιτισμού, Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Επιμελητήριο Περιβάλλοντος και Βιωσιμότητας, ΚΑΛΛΙΣΤΩ, Κίνηση για την Προστασία &

α/α	Φορέας Γνωμοδότησης	Αρ. Πρωτ. Φορέα Γνωμοδότησης	Αρ. Πρωτ. ΔΙΠΑ	Συνοπτική αποτύπωση γνωμοδότησης
				Ανάδειξη του Μεγάλου Ρέματος Ραφήνας, ΟΖΟΝ Μη Κυβερνητική Οργάνωση, ΡΟΗ-Σύλλογος Πολιτών υπέρ των ρεμάτων
26	Αποκεντρωμένη Διοίκηση Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας, Γεν. Δ/νση Χωροταξικής Περιβαλλοντικής & Αγροτικής Πολιτικής, Δ/νση Υδάτων Θεσσαλίας, Τμήμα Παρακολούθησης & Προστασίας Υδατικών Πόρων	19994/14-03-2024	ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/29148/1944/19-03-2024	Θετική γνωμοδότηση με επισημάνσεις
27	Περιφέρεια Θεσσαλίας, Δ/νση τεχνικών Υπηρεσιών, Π.Ε. Καρδίτσας	168018/04-04-2024	ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/37046/2609/04-04-2024	Θετική γνωμοδότηση με επισημάνσεις
28	Περιφέρειες Θεσσαλίας, Δ/νση Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού, Τμήμα Περιβάλλοντος	191141/19-04-2024	ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/43051/3060/19-04-2024	Θετική γνωμοδότηση με επισημάνσεις

6.2 Απαντήσεις επί των γνωμοδοτήσεων

A. Σε συνέχεια των ως άνω γνωμοδοτήσεων των φορέων για τη ΣΜΠΕ επί της 2^{ης} Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ ΥΔ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04), η Γενική Δ/νση Υδάτων του ΥΠΕΝ σε συνεργασία με την ομάδα των μελετητών συνέταξε απαντητικό κείμενο προς τη ΔΙΠΑ, το οποίο περιλαμβάνει συνοπτικά τα ακόλουθα:

1. Οι θετικές υπό όρους γνωμοδοτήσεις **υπ' αρ. 3, 10, 11, 12, 16, 23 και 24 αρχαιολογικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Πολιτισμού**, όπως παρουσιάζονται στον Πίνακα 1 που ακολουθεί, αναφέρουν ότι τα έργα που θα πραγματοποιηθούν στο πλαίσιο του Σχεδίου Διαχείρισης θα πρέπει να γίνουν σε συνεργασία με τις αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου και ότι σε

περίπτωση εντοπισμού αρχαιοτήτων θα εφαρμόζεται η κείμενη νομοθεσία περί προστασίας αρχαιοτήτων.

Απάντηση: Στην Απόφαση Έγκρισης της ΣΜΠΕ του Σχεδίου Διαχείρισης θα συμπεριληφθεί όρος σύμφωνα με τον οποίο κατά τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης των έργων που σχετίζονται με τη διαχείριση των υδατικών πόρων και περιλαμβάνονται στο Σχέδιο Διαχείρισης Λ.Α.Π., θα πρέπει να τηρούνται τα προβλεπόμενα στον Ν.4858/2021 (ΦΕΚ Α220) «Κύρωση Κώδικα νομοθεσίας για την προστασία των αρχαιοτήτων και εν γένει της πολιτιστικής κληρονομιάς» και τη λοιπή σχετική νομοθεσία».

2. Οι αρνητικές γνωμοδοτήσεις υπ' αρ. 2 και 5 της Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού (Τμήμα Υδροοικονομίας) της Περιφέρειας Δυτ. Ελλάδος και της Επιτροπής Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων Περιφερειακού Συμβουλίου Δυτικής Ελλάδας, όπως παρουσιάζονται στον Πίνακα 1 που ακολουθεί, αναφέρουν τις κάτωθι παρατηρήσεις για τις οποίες στη συνέχεια παρατίθενται οι σχετικές απαντήσεις:

- Ο χρόνος διαβούλευσης των προσχεδίων είναι «συμπιεσμένος» στο εξάμηνο και χωρίς ανάρτηση υποστηρικτικών κειμένων.

Απάντηση: Οι έξι μήνες είναι αυτοί που ορίζονται από την Ευρωπαϊκή Οδηγία ως ελάχιστος απαιτούμενος χρόνος διαβούλευσης των προτεινόμενων Σχεδίων Διαχείρισης. Αντικείμενο της Διαβούλευσης αποτελούν τα Προσχέδια, τα οποία περιλαμβάνουν όλα τα αναγκαία στοιχεία για την ενημέρωση και κρίση των πολιτών. Επιπλέον, τα υποστηρικτικά κείμενα τεκμηρίωσης αναρτήθηκαν αργότερα από τα Προσχέδια και παρέμειναν αναρτημένα για σχόλια/παρατηρήσεις έως και την ημερομηνία σύνταξης του παρόντος.

- Σχόλιο σχετικά με το ότι δεν έχουν αναρτηθεί όλα τα υποστηρικτικά κείμενα των προσχεδίων. Επίσης ζητούνται διευκρινήσεις σχετικά με τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν για εγκαταστάσεις όπως ελαιοτριβεία και κτηνοτροφικές μονάδες.

Απάντηση: Αντικείμενο της εξαμηνιαίας διαβούλευσης αποτελούν τα Προσχέδια, τα οποία περιλαμβάνουν όλα τα αναγκαία στοιχεία για την ενημέρωση και κρίση των πολιτών όπως αναφέρθηκε παραπάνω. Τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν για το σύνολο των σημειακών μονάδων θεωρούνται ως πλήρη και η συλλογή τους βασίστηκε στις αναγνωρισμένες πηγές άντλησης στοιχείων που περιλαμβάνονται στη μεθοδολογία. Όσον αφορά στα ελαιοτριβεία, οι πηγές προέλευσης στοιχείων που χρησιμοποιήθηκαν αναφέρονται στην παρ. 2.2.4.3 του Κειμένου Τεκμηρίωσης «Ανάλυση ανθρωπογενών πιέσεων και των επιπτώσεων τους στα επιφανειακά και στα υπόγεια υδατικά συστήματα». Αντίστοιχα για τις κτηνοτροφικές μονάδες οι πηγές προέλευσης στοιχείων που χρησιμοποιήθηκαν αναφέρονται στην παρ. 2.2.5.3 του ίδιου Κειμένου. Τα εν λόγω στοιχεία έχουν ληφθεί υπόψη στην σύνταξη του Προσχεδίου και είναι σύμφωνα με την επικαιροποιημένη σχετική εθνική μεθοδολογία.

- Στα προσχέδια δεν παρατίθενται ποσοτικοί δείκτες παρακολούθησης, αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των προτεινόμενων μέτρων.

Απάντηση: Το σχέδιο λαμβάνει υπόψη τα αποτελέσματα του Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης

επιφανειακών και υπόγειων υδάτων, το οποίο παρακολουθεί την ποιοτική και ποσοτική κατάσταση των Υδατικών Συστημάτων. Τα αποτελέσματα του Δικτύου αποτυπώνουν τη συνολική κατάσταση των Υδατικών Συστημάτων και χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση αποτελεσματικότητας του Σχεδίου, συνεπακόλουθα και του υλοποιούμενου προγράμματος μέτρων.

- Τα σχόλια 3.4, 3.5, 3.6 και 3.7 αφορούν στην εξειδίκευση ρόλων και αρμοδιοτήτων και την απουσία περιγραφής ρόλου των φορέων υλοποίησης, στη συνέργεια του ΣΔΛΑΠ με άλλα σχέδια, κυρίως ως προς την οργάνωση των αρμόδιων υπηρεσιών, καθώς και στην υποστελέχωση των υπηρεσιών αλλά και στην έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού. Παράλληλα, στα σχόλια 3.8 και 3.9 ζητούνται πληροφορίες σχετικά με την περιβαλλοντική αδειοδότηση και εφαρμογή των μέτρων, για το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των μέτρων, την κοστολόγηση των βασικών μέτρων και τα χρηματοδοτικά εργαλεία.

Απάντηση: Η σύνταξη του Προσχεδίου εστιάζει στα θέματα που αφορούν την εφαρμογή του ενωσιακού και εθνικού θεσμικού πλαισίου για την προστασία και διαχείριση των υδάτινων πόρων με αποκλειστικό σκοπό την επίτευξη των στόχων της Οδηγίας Πλαίσιο για τα Νερά. Η επάρκεια ή μη των εμπλεκόμενων υπηρεσιών αποτελεί αντικείμενο άλλης ανάλυσης και σχεδιασμού και δεν κρίνεται και αξιολογείται στα ΣΔΛΑΠ. Γενικότερα σημειώνεται ότι όπως αναφέρεται και στο Σχέδιο άλλα και στο αντίστοιχο Κείμενο Τεκμηρίωσης όπου αναλύονται τα προτεινόμενα Μέτρα, η λίστα των φορέων υλοποίησης κάθε μέτρου που παρουσιάζεται στο Σχέδιο δεν είναι εξαντλητική ή δεσμευτική.

Σχετικά με το σχόλιο για την περιβαλλοντική αδειοδότηση των έργων που περιλαμβάνονται ή προκύπτουν από την εφαρμογή των μέτρων της 2^{ης} Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας, θα πρέπει να τηρείται η ισχύουσα νομοθεσία σχετικά με την Περιβαλλοντική Αδειοδότηση. Σημειώνεται επίσης ότι στο πλαίσιο των ΣΔΛΑΠ δεν εξετάζονται θέματα νομιμότητας υφιστάμενων έργων.

Σχετικά με την απουσία συγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος των μέτρων αλλά και επιμέρους στοιχείων σχεδιασμού εφαρμογής τους, καθώς και του καταμερισμού των αρμοδιοτήτων για την υλοποίηση των μέτρων, απαντάται ότι τα στοιχεία αυτά εξετάζονται τόσο στο Προσχέδιο (εν μέρει) όσο και στο Κείμενο Τεκμηρίωσης του ΣΔΛΑΠ, που αφορά στο Πρόγραμμα Μέτρων. Υπενθυμίζεται ότι το Σχέδιο Διαχείρισης και συγκεκριμένα το Πρόγραμμα Μέτρων, επικεντρώνεται στον εντοπισμό των σημείων που χρήζουν προσοχής και τη λήψη αντίστοιχων μέτρων διαχείρισης και προστασίας των υδάτων για την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων που τίθενται για τα υδατικά συστήματα.

- Τα σχόλια 3.10 και 3.11 αφορούν πρόταση να προστεθεί η Περιφέρεια στους φορείς υλοποίησής των μέτρων M04Σ0505 M04Σ1610, M04Σ1611, M04Σ1612, M04Σ1613 και M04Σ1614.

Απάντηση: Ελήφθη υπόψη κατά την τελική διαμόρφωση της 2ης Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ του ΥΔ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας και των συνοδών Κειμένων Τεκμηρίωσης.

- Το σχόλιο 3.12 αφορά το μέτρο M04B0701 και επισημαίνεται η δυσκολία στην εφαρμογή του λόγω υποστελέχωσης των υπηρεσιών, ενώ ζητείται να υπάρχει πρόσβαση στα γεωχωρικά δεδομένα εκτίμησης των ανθρωπογενών πιέσεων από όλες τις αρμόδιες

υπηρεσίες, με στόχο τον καλύτερο προγραμματισμό των ελέγχων. Επίσης προτείνεται να υλοποιηθεί μετά την ολοκλήρωση του βασικού μέτρου Μ04Β0702 και να υπάρξει διασύνδεση με τα υπάρχοντα μητρώα όπως ΗΠΜ, ΕΜΠΑ και ΕΜΣΥ.

Απάντηση: Όσον αφορά την έλλειψη προσωπικού και οικονομικών πόρων για την αποτελεσματική υλοποίηση των προτεινόμενων μέτρων, αν και αποτελεί ένα διαχρονικό πρόβλημα, δεν μπορεί να αποτελεί τον πιο κρίσιμο παράγοντα για την επιλογή ή την μη υλοποίηση των μέτρων.

Σχετικά με τα γεωχωρικά δεδομένα εκτίμησης των ανθρωπογενών πιέσεων σημειώνεται ότι το σύνολο των αρχείων που δημιουργήθηκε στο πλαίσιο της 2^{ης} Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ, μετά την έγκριση των ΣΔΛΑΠ και των σχετικών ΚΤ, θα είναι διαθέσιμα προς κάθε ενδιαφερόμενο.

Τέλος σχετικά με το σχόλιο περί υλοποίησης του βασικού μέτρου Μ04Β0701 μετά την ολοκλήρωση του βασικού μέτρου Μ04Β0702,, και σχετικά με την πρόταση διασύνδεσης με τα υπάρχοντα μητρώα, σημειώνεται ότι η υλοποίηση του συγκεκριμένου σχολίου προϋποθέτει προηγούμενη στενή συνεργασία μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων για τον αποτελεσματικό και λειτουργικό σχεδιασμό της εφαρμογής του. Οι απαιτούμενες δράσεις εντάσσονται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων των φορέων και δεν απαιτεί άλλη ειδική πρόβλεψη. Σημειώνεται επίσης, ότι υλοποίηση του μέτρου Μ04Β0702 αναμένεται να βοηθήσει τις αρμόδιες για την περιβαλλοντική αδειοδότηση αρχές της χώρας στον καθορισμό ορίων εκπομπής για τις ουσίες προτεραιότητας και άλλους ρύπους που επηρεάζουν τα επιφανειακά ύδατα

- Στο σχόλιο 3.13 ζητούνται διευκρινήσεις για τον τρόπο υπολογισμού των ορίων αρδευτικών αναγκών ανά στρέμμα που περιλαμβάνονται στο μέτρο Μ04Β0305.

Απάντηση: Όσον αφορά στα όρια αρδευτικών αναγκών ανά καλλιέργεια, αυτά υπολογίστηκαν με χρήση της μεθόδου Blaney – Criddle,. Σημειώνεται ότι κατά την εφαρμογή της μεθόδου χρησιμοποιήθηκαν κλιματικά δεδομένα χρονοσειρών μέσης θερμοκρασίας και βροχόπτωσης από τους επίσημους / πιστοποιημένους σταθμούς της ΕΜΥ, καθώς και ο Φυτικός Συντελεστής Κ για κάθε κατηγορία καλλιέργειας όπως προσδιορίζεται στο ΦΕΚ 428/2.6.1989.

- Το σχόλιο 3.14 αφορά το μέτρο Μ04Β0704 και αναφέρεται ότι θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι χωροθετημένες ΠΟΑΥ και η επίδρασή τους στα παράκτια ΥΣ άλλα και κατά πόσο αυτές προσβάλλουν άλλες αντίθετες χρήσεις.

Απάντηση: Οι μονάδες ιχθυοκαλλιέργειας που χωροθετούνται εντός ΠΟΑΥ, λαμβάνονται υπόψη στην ανάλυση ανθρωπογενών πιέσεων ως προς τις εν δυνάμει υδρομορφολογικές πιέσεις / αλλοιώσεις που αυτές προκαλούν στα παράκτια υδατικά συστήματα που ανήκουν. Επίσης λαμβάνονται υπόψη στον υπολογισμό των ετήσιων φορτίων που εν δυνάμει απορρίπτονται (σημειακές πηγές ρύπανσης) στα παράκτια υδατικά συστήματα.

Τέλος, τυχόν επιπτώσεις αξιολογούνται με βάση τα αποτελέσματα του προγράμματος παρακολούθησης του Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης.

- Το σχόλιο 3.15 αφορά την αναντιστοιχία αποτελεσμάτων που σχετίζονται με τις απολήψεις νερού μεταξύ του Προσχεδίου του Σχεδίου Διαχείρισης του ΥΔ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας

(ΕΛ04) και του Κειμένου Τεκμηρίωσης «Ανάλυση ανθρωπογενών πιέσεων και των επιπτώσεων τους στα επιφανειακά και στα υπόγεια υδατικά συστήματα» για το Υδατικό Διαμέρισμα Αττικής (ΥΔ 06).

Απάντηση: Από το σύστημα Ευήνου-Μόρνου εκτρέπονται ετησίως περίπου 425 hm³, κυρίως για την ύδρευση της ευρύτερης περιοχής της Αττικής, καθώς και άλλες μικρότερες χρήσεις (ύδρευση οικισμών κατά μήκος του υδραγωγείου Μόρνου, ύδρευση οικισμών και βιομηχανικών μονάδων κατά μήκος του υδραγωγείου Υλίκης, άρδευση μέσου ρου Βοιωτικού Κηφισού μέσω του υδραγωγείου Διστόμου). Οι εν λόγω χρήσεις νερού αναφέρονται στα Υδατικά Διαμερίσματα Αττικής (ΥΔ06) και Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας (ΥΔ07).

- Τα σχόλια 3.16 και 3.17 αφορούν πρόταση δημιουργίας «διαδικτυακής βιβλιοθήκης» ανά ΛΑΠ όπου θα συγκεντρώνονται εργασίες και πρωτογενή δεδομένα ερευνητικών εργασιών και μελετών για την ενίσχυση της αξιολόγησης των συστημάτων και τον σχεδιασμό του Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης.

Απάντηση: Για την υλοποίηση της εν λόγω δράσης θα πρέπει να γίνουν κατάλληλες συνεννοήσεις μεταξύ των φορέων συλλογής και διαχείρισης πληροφοριών για να οριστικοποιηθεί η δυνατότητα και ο τρόπος διάθεσής τους. Οι απαιτούμενες δράσεις εντάσσονται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων των φορέων και δεν απαιτείται άλλη ειδική πρόβλεψη.

- Το σχόλιο 3.18 αφορά την εφαρμογή του μέτρου Μ04Β0701 «Ενίσχυση περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων και ελέγχων» και προτείνεται η πρόσβαση των ελεγκτικών υπηρεσιών στο μητρώο περιβαλλοντικών ελέγχων καθώς επίσης και η διασύνδεση του με τα υπάρχοντα μητρώα όπως το Ηλεκτρονικό Περιβαλλοντικό Μητρώο (ΗΠΜ), το Εθνικό Μητρώο Παραγωγών Αποβλήτων (ΕΜΠΑ) και με το Εθνικό Μητρώο Σημείων Υδροληψίας (ΕΜΣΥ), δεδομένου ότι βιομηχανικές και μεταποιητικές μονάδες μπορεί να χρησιμοποιούν επιφανειακά ή υπόγεια ύδατα για την παραγωγικές τους διαδικασίες. Επιπλέον στο μητρώο περιβαλλοντικών ελέγχων να καταχωρούνται και τα αποτελέσματα ελέγχων σε φορείς οι οποίοι λειτουργούν με ΠΠΔ.

Απάντηση: Η υλοποίηση του συγκεκριμένου σχολίου προϋποθέτει προηγούμενη στενή συνεργασία μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων για τον αποτελεσματικό και λειτουργικό σχεδιασμό της εφαρμογής του. Οι απαιτούμενες δράσεις εντάσσονται στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων των φορέων και δεν απαιτεί άλλη ειδική πρόβλεψη.

- Παρατηρήσεις σχετικά με τα έργα εκτροπής 250 εκ. κμ από τον Αχελώο προς τη Θεσσαλία με επανασχεδιασμό του φράγματος της Συκιάς, προσχέδια ΕΛ04 και ΕΛ08.

Απάντηση: Σχετικά με την εκτίμηση του υδατικού ελλείμματος στο ΥΔ Θεσσαλίας, στο Κεφάλαιο 6 του Αναλυτικού Κειμένου Τεκμηρίωσης «Προγράμματα βασικών και συμπληρωματικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένης της ανάλυσης του κόστους σε σχέση με την αποδοτικότητά τους» και στην παράγραφο 6.3.11 Ανάλυση και αντιμετώπιση ελλείματος υδατικών πόρων στο ΥΔ της Θεσσαλίας – Προτεινόμενα Μέτρα παρουσιάζονται αναλυτικά τα στοιχεία, η μεθοδολογία και οι υπολογισμοί σχετικά με το ισοζύγιο Ανάγκες σε Νερό και Διαθέσιμοι Υδατικοί Πόροι στο ΥΔ Θεσσαλίας συγκριτικά κατά την 1η και κατά την παρούσα 2η Αναθεώρηση ΣΔΛΑΠ.

Από την ανάλυση αυτή προκύπτει ότι με βάση τα επικαιροποιημένα στοιχεία αναγκών και διαθεσιμότητας υδατικών πόρων στο πλαίσιο των εργασιών της 2ης Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ, το μέσο ετήσιο ποσοτικό έλλειμμα εκτιμάται σε 465 εκ. κ.μ., συνυπολογίζοντας και τις απώλειες μεταφοράς.

Σημειώνεται ότι το παραπάνω σημαντικό ποσοτικό έλλειμμα εξακολουθεί να συνδυάζεται με τη διαχρονικά διατηρούμενη κακή ποσοτική κατάσταση συγκεκριμένων υπόγειων υδατικών συστημάτων, ενώ και στα επιφανειακά ΥΣ η κατάσταση δεν διαφοροποιείται σημαντικά σε σχέση με τις εκτιμήσεις των προηγούμενων ΣΔΛΑΠ.

Προκειμένου να καλυφθεί το παραπάνω αναφερόμενο έλλειμμα προτείνεται κατ' αρχήν η εφαρμογή τριών δεσμών μέτρων εντός του ΥΔ Θεσσαλίας.

Η πρώτη δέσμη μέτρων περιλαμβάνει όλα τα μέτρα εξοικονόμησης ύδατος που μπορούν να ληφθούν ούτως ώστε να εξασφαλισθεί ο στόχος των 450 m³ νερού για άρδευση ανά στρέμμα. Η δεύτερη δέσμη μέτρων περιλαμβάνει τα δρομολογημένα έργα ταμίευσης εντός του ΥΔ Θεσσαλίας και η τρίτη δέσμη μέτρων περιλαμβάνει τα πρόσθετα νέα έργα ταμίευσης εντός του ΥΔ Θεσσαλίας, καθώς και τα έργα τεχνητού εμπλουτισμού των υπογείων υδάτων.

Επειδή και μετά την πλήρη εφαρμογή αυτών των μέτρων το έλλειμμα μειώνεται μεν (εκτιμώμενο παραμένον ποσοτικό έλλειμμα ~172 hm³ ετησίως) αλλά συνεχίζει να υπάρχει και προκειμένου

α) να καταστεί δυνατή η επίτευξη των στόχων της Οδηγίας Πλαίσιο για τα νερά περί επίτευξης ή διατήρησης της καλής κατάστασης στα επιφανειακά και υπόγεια ΥΣ του Υδατικού Διαμερίσματος της Θεσσαλίας, χωρίς να υπονομεύεται η επίτευξη ή διατήρηση της καλής κατάστασης στα επιφανειακά και υπόγεια ΥΣ του Υδατικού Διαμερίσματος της Δυτικής Στερεάς Ελλάδας και

β) να συνεχίσουν να εξυπηρετούνται με βιώσιμο τρόπο οι υφιστάμενες χρήσεις γης και ύδατος στο ΥΔ Θεσσαλίας,

συμπεριλαμβάνεται στα ΣΔΛΑΠ των Υδατικών Διαμερισμάτων Θεσσαλίας και Δυτικής Στερεάς Ελλάδας και ειδικότερα στα Προγράμματα Συμπληρωματικών Μέτρων αυτών ομάδα μέτρων που διερευνούν την υπό προϋποθέσεις μεταφορά 250 hm³ νερού σε ετήσια βάση από τη λεκάνη του Αχελώου στη λεκάνη του Πηνειού και από το Υδατικό Διαμέρισμα της Δυτικής Στερεάς Ελλάδας στο Υδατικό Διαμέρισμα Θεσσαλίας

- Αξιολόγηση των κοινωνικό-οικονομικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εκτροπή του Αχελώου (Μάρτιος 2023)

Απάντηση: Επισημαίνεται ότι το κόστος των μέτρων που αφορούν στη μεταφορά νερού από τη ΛΑΠ Αχελώου στη ΛΑΠ Πηνειού επιβαρύνει αποκλειστικά τους χρήστες του Υ.Δ. Θεσσαλίας και σε καμία περίπτωση δεν προκαλεί αύξηση του περιβαλλοντικού κόστους ή/και του κόστους πόρου για το ΥΔ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας. Στον υπολογισμό του κόστους πόρου αποκλειστικά της Θεσσαλίας, έχει συμπεριληφθεί το κόστος μόνο των μελετητικών εργασιών που είναι αναγκαίες για να εκτιμηθεί η δυνατότητα υλοποίησης της μεταφορά 250 εκ βάσει του νέου σχεδιασμού της Συκιάς, ικανοποιώντας τις απαιτήσεις της Οδηγίας των νερών της Οδηγίας των Οικοτόπων και της Οрниθοπανίδας, του θεσμικού πλαισίου περιβαλλοντικής αδειοδότησης εντός προστατευόμενων

περιοχών και φυσικά αφού επικαιροποιηθεί και εγκριθεί αρμοδίως η νέα μελέτη κόστους οφέλους για τα νέα και εναπομείναντα έργα. Το κεφαλαιουχικό κόστος δεν επιβαρύνει προϋπολογισμούς των περιφερειών και ουδέποτε στο παρελθόν επιβάρυνε τέτοιους. Τέλος σημειώνεται ότι η αναφερόμενη μελέτη οικονομικής ανάλυσης δεν είναι σε γνώση της ΓΔΥ.

3. Στην γνωμοδότηση υπ' αρ. 4 του Τμήματος Ελέγχου και Σχεδιασμού Επεξεργασίας Λυμάτων της Γεν. Γραμ. Συντονισμού Διαχείρισης Αποβλήτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας, όπως παρουσιάζεται στον Πίνακα 1 που ακολουθεί, υπάρχουν σχόλια σχετικά με την απουσία αναφοράς στο Εθνικό Επιχειρησιακό Σχέδιο για τα Αστικά Λύματα και του Κανονισμού που σχετίζεται με την επαναχρησιμοποίηση ανακτημένου νερού για γεωργική άρδευση, την απουσία νομοθεσίας που αφορά στον κατάλογο ευαίσθητων περιοχών για την διάθεση αστικών λυμάτων, καθώς και προτεινόμενης αναδιατύπωσης του Μέτρο Μ04Σ1001.

Απάντηση: Τα σχόλια έχουν ληφθεί υπόψη στην τελική διαμόρφωση των ΣΔΛΑΠ..

4. Στην θετική γνωμοδότηση υπ' αρ. 6 της Μονάδας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Μεσολογγίου και Προστατευόμενων Περιοχών Δυτικής Στερεάς Ελλάδας του Ο.ΦΥ.ΠΕ.Κ.Α, όπως παρουσιάζεται στον Πίνακα 1 που ακολουθεί, αναφέρονται οι κάτωθι παρατηρήσεις για τις οποίες στη συνέχεια παρατίθενται οι σχετικές απαντήσεις:
 - Το σχόλιο 1 αναφέρεται στην πρόβλεψη εκτροπής ποσότητας υδάτων ύψους 250εκ.μ³ , από την ΛΑΠ Αχελώου προς την ΛΑΠ Πηνειού.

Απάντηση: Για την υλοποίηση των έργων μεταφοράς των 250 hm³ από τη ΛΑΠ Αχελώου στη ΛΑΠ Πηνειού, απαραίτητη προϋπόθεση αποτελεί η επιτυχής υλοποίηση του συμπληρωματικού μέτρου Μ08Σ1126 - Ανασχεδιασμός ταμιευτήρα Συκιάς σε επίπεδο προμελέτης για την εξυπηρέτηση της μεταφοράς 250 εκ. κ.μ. από τη ΛΑΠ Αχελώου στη ΛΑΠ Πηνειού και αδειοδότηση αυτού, δηλαδή να έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης του επανασχεδιασμένου έργου και να έχει προκύψει Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ).

Οι μελέτες που απαιτούνται αναλύονται στην περιγραφή του μέτρου και περιλαμβάνουν:

Α) Τεχνικές μελέτες (υδραυλικές, γεωτεχνικές, τοπογραφικές και τυχόν άλλες αναγκαίες) σε επίπεδο προμελέτης για τον ανασχεδιασμό του έργου του ταμιευτήρα της Συκιάς στη βάση των αναγκών μεταφοράς 250 εκ. κ. μ.,

Β) Μελέτη κόστους – οφέλους επί του ανασχεδιασμένου έργου, καθώς και

Γ) Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) που θα περιλαμβάνει τόσο Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης (ΜΕΟΑ) και Δέουσα Εκτίμηση Επιπτώσεων (ΔΕΕ) όσο και την μελέτη-ειδική έκθεση διερεύνησης της ανάλυσης συμβατότητας του ανασχεδιασμένου έργου με την Οδηγία Πλαίσιο για τα νερά (2000/60/ΕΚ) βάσει των διατάξεων του άρθρου 4.7 περί εξαιρέσεων, λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές κατευθυντήριες οδηγίες του ΥΠΕΝ.

Τέλος, σημειώνεται, ότι κατά την διαδικασία έγκρισης της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και έκδοσης της Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων προσδιορίζονται και εξειδικεύονται τα

απαραίτητα μέτρα προστασίας, αποκατάστασης και μετριασμού των επιπτώσεων όλων των υπό εξέταση περιβαλλοντικών παραμέτρων, συμπεριλαμβανομένων των υδατικών συστημάτων, των προστατευόμενων περιοχών και των οικοσυστημάτων.

- Το σχόλιο 2 αναφέρεται στο μέτρο M04B0907 που αφορά τα μέτρα για τον προσδιορισμό και την επίτευξη του Καλού Οικολογικού Δυναμικού.

Απάντηση: Το σχόλιο της Μονάδας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Μεσολογγίου και Προστατευόμενων Περιοχών Δυτικής Στερεάς Ελλάδας είναι σύμφωνο με τις προβλέψεις του προγράμματος μέτρων της 2^{ης} Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ ΥΔ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας.

Συγκεκριμένα αναφέρεται ότι έχει συμπεριληφθεί στο πρόγραμμα των συμπληρωματικών μέτρων, το νέο μέτρο M04Σ1608 – Ανάπτυξη δικτύου υδρομετρικών σταθμών, στο οποίο προβλέπεται α) η εγκατάσταση νέων τηλεμετρικών/καταγραφικών σταθμών σε επιλεγμένες θέσεις επί των ΕΥΣ του ΥΔ, σε θέσεις πηγαίων απορροών και σε θέσεις μέτρησης της στάθμης φυσικών λιμνών ή ταμειυτήρων, β) η αποκατάσταση της λειτουργίας των υφιστάμενων υδρομετρικών υποδομών για την καταγραφή της παροχής με συστηματικό τρόπο και γ) η ανάπτυξη συστήματος συγκέντρωσης της υδρομετρικής πληροφορίας στο ΥΔ για όλους τους φορείς που καταγράφουν παροχές ή/και στάθμες.

5. Στην θετική γνωμοδότηση **υπ' αρ. 8 του Περιφερειακού Συμβουλίου Στερεάς Ελλάδας**, όπως παρουσιάζεται στον Πίνακα 1 που ακολουθεί, αναφέρονται σχόλια σχετικά με την οριοθέτηση των ΥΥΣ, την διαδικασία ταξινόμησής τους και τον καθορισμό των προστατευόμενων περιοχών με βάση το άρθρο 7, οι οποίες απαντώνται στη συνέχεια:

Απάντηση: Ο καθορισμός των Υπογείων Υδατικών Συστημάτων έγινε με ενιαίο τρόπο σε εθνικό επίπεδο, λαμβάνοντας υπόψη γεωλογικά, υδρογεωλογικά, διαχειριστικά και άλλα κριτήρια (πιέσεις κλπ). Σε κάποιες περιπτώσεις έχουν ομαδοποιηθεί επιμέρους υδροφορίες που αναπτύσσονται σε διαφορετικά υδρολιθολογικά μέσα. Η ομαδοποίηση αυτή έγινε για διαχειριστικούς λόγους με βάση τη σπουδαιότητα, το δυναμικό των υπογείων υδροφοριών, τις πιέσεις που εφαρμόζονται και την ανάγκη παρακολούθησης των υδατικών συστημάτων μέσω του εθνικού δικτύου του ΥΠΕΝ.

Ο χαρακτηρισμός των ΥΥΣ ακολουθεί τα κατευθυντήρια κείμενα της ΕΕ (Guidance documents No. 18) βασίζεται στην αξιολόγηση του δικτύου παρακολούθησης σε συνδυασμό με τις εφαρμοζόμενες πιέσεις που επηρεάζουν το ΥΥΣ και σε λίγες μόνο περιπτώσεις με κρίση ειδικού Με βάση την εγκεκριμένη εφαρμοζόμενη μεθοδολογία, είναι πιθανό να έχουμε αλλαγή της ποσοτικής ή ποιοτικής κατάστασης ενός ΥΥΣ κατά την διαδικασία αναθεώρησης των ΣΔΛΑΠ.

Η ένταξη ΥΥΣ στο μητρώο προστατευόμενων περιοχών με βάση το άρθρο 7 για την προστασία του Ποσίμου ύδατος έγινε με συγκεκριμένα κριτήρια, βασισμένη στις κατευθύνσεις της Οδηγίας 2000/60/ΕΕ, με σκοπό να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα προστασίας για όποια από τα ΥΥΣ απαιτείται.

Για τα ΥΥΣ που βρίσκονται σε «κακή» ποσοτική κατάσταση, ορίζονται οι προϋποθέσεις για την ανόρυξη νέων γεωτρήσεων στο Βασικό Μέτρο M04B0501. Σημειώνεται δε ότι στο πλαίσιο της 2^{ης} Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ του ΥΔ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας, δεν παρατηρείται περίπτωση ΥΥΣ, όπου

αλλάζει η ποσοτική κατάσταση από καλή σε κακή .

6. Η αρνητική γνωμοδότηση **υπ' αρ. 9** του **Περιφερειακού Συμβουλίου Ιονίων Νήσων**, όπως παρουσιάζεται στον Πίνακα 1 που ακολουθεί, αποτελεί όπως αναφέρεται, πολιτική απόφαση ως ένδειξη διαμαρτυρίας για τη μη διαμόρφωση ενιαίου Υδατικού Διαμερίσματος Ιονίων Νήσων, χωρίς να υπάρχει κάποια διαφωνία με την ουσία της μελέτης.

Απάντηση: Στην ανωτέρω απόφαση αναφέρεται ρητά ότι η αρνητική γνωμοδότηση του Περιφερειακού Συμβουλίου Ιονίων Νήσων για τη ΣΜΠΕ του ΣΔΛΑΠ ΥΔ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας δεν σχετίζεται με διαφωνία επί της ουσίας της μελέτης, παρά αποτελεί μια ένδειξη διαμαρτυρίας για τη μη υλοποίηση του πάγιου αιτήματος της Περιφέρειας για τη διαμόρφωση ενιαίου Υδατικού Διαμερίσματος Ιονίων Νήσων.

Σημειώνεται ότι στο Πρόγραμμα Μέτρων της 2^{ης} Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας εντάχθηκε το συμπληρωματικό μέτρο διοικητικού χαρακτήρα Μ04Σ0206, στο οποίο προτείνεται η θεσμοθέτηση Υδατικού Διαμερίσματος Ιονίων Νήσων (EL15).

7. Στο έγγραφο **υπ' αρ. 13** με τα **κοινά σχόλια των περιβαλλοντικών οργανώσεων Ελληνική Εταιρεία Περιβάλλοντος και Πολιτισμού, Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία και WWF Ελλάς επί των ΣΜΠΕ των ΥΔ Θεσσαλίας (EL08) και Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04)**, όπως παρουσιάζεται στον Πίνακα 1 που ακολουθεί, θίγονται τα ακόλουθα θέματα για τα οποία παρατίθενται οι σχετικές απαντήσεις:

- Εξέταση εναλλακτικών λύσεων στη ΣΜΠΕ

Απάντηση: Στην ΣΜΠΕ της 2^{ης} Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ του ΥΔ Θεσσαλίας, εξετάζονται συνολικά 4 λύσεις. Συγκεκριμένα:

- α. Μηδενική λύση: που αφορά την υλοποίηση των μέτρων που απορρέουν από την εφαρμογή της εγκεκριμένης 1ης Αναθεώρησης του Σχεδίου Διαχείρισης και στην τήρηση Ευρωπαϊκών Οδηγιών
- β. Κύρια λύση: που αφορά την εφαρμογή σε όλη του την έκταση του Αναθεωρημένου Σχεδίου Διαχείρισης του ΥΔ Θεσσαλίας (2^η Αναθεώρηση)
- γ. 1η εναλλακτική λύση: που αφορά την εφαρμογή σε όλη του την έκταση του Αναθεωρημένου Σχεδίου Διαχείρισης του ΥΔ Θεσσαλίας (2η Αναθεώρηση). με έμφαση στο Πρόγραμμα Βασικών Μέτρων και την μη εφαρμογή συμπληρωματικών μέτρων
- δ. 2η εναλλακτική λύση: που αφορά την εφαρμογή σε όλη του την έκταση του Αναθεωρημένου Σχεδίου Διαχείρισης του ΥΔ Θεσσαλίας (2η Αναθεώρηση). όμως σε ό,τι αφορά το Πρόγραμμα Μέτρων δεν υλοποιείται μέρος αυτού που αφορά σε μη ώριμα έργα δομικών κατασκευών (τρίτη δέσμη μέτρων).

Τα ανωτέρω σενάρια καλύπτουν ένα εύρος εναλλακτικών δυνατοτήτων με κοινή συνισταμένη την κάλυψη των αναγκών ύδρευσης και άρδευσης στο ΥΔ EL08 (Θεσσαλίας) και την επίτευξη των στόχων της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ.

- Τεκμηρίωση υπολογισμού υδατικού ελλείμματος Θεσσαλίας

Απάντηση: Σχετικά με την εκτίμηση του υδατικού ελλείμματος στο ΥΔ Θεσσαλίας, στο Κεφάλαιο 6 του Αναλυτικού Κειμένου Τεκμηρίωσης «Προγράμματα βασικών και συμπληρωματικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένης της ανάλυσης του κόστους σε σχέση με την αποδοτικότητά τους» και στην παράγραφο 6.3.11 Ανάλυση και αντιμετώπιση ελλείματος υδατικών πόρων στο ΥΔ της Θεσσαλίας – Προτεινόμενα Μέτρα, παρουσιάζονται αναλυτικά τα στοιχεία, η μεθοδολογία και οι υπολογισμοί σχετικά με το ισοζύγιο Ανάγκες σε Νερό και Διαθέσιμοι Υδατικοί Πόροι στο ΥΔ Θεσσαλίας συγκριτικά κατά την 1^η και κατά την παρούσα 2^η Αναθεώρηση ΣΔΛΑΠ.

Από την ανάλυση αυτή προκύπτει ότι με βάση τα επικαιροποιημένα στοιχεία αναγκών και διαθεσιμότητας υδατικών πόρων στο πλαίσιο των εργασιών της 2^{ης} Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ, το μέσο ετήσιο ποσοτικό έλλειμμα εκτιμάται σε 465 εκ. κ.μ., συνυπολογίζοντας και τις απώλειες μεταφοράς.

Σημειώνεται ότι το παραπάνω σημαντικό ποσοτικό έλλειμμα εξακολουθεί να συνδυάζεται με τη διαχρονικά διατηρούμενη κακή ποσοτική κατάσταση συγκεκριμένων υπόγειων υδατικών συστημάτων, όπως αυτά παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί και στον σχετικό συνοδευτικό χάρτη, ενώ και στα επιφανειακά ΥΣ η κατάσταση δεν διαφοροποιείται σημαντικά.

Προκειμένου να καλυφθεί το παραπάνω αναφερόμενο έλλειμμα προτείνεται κατ' αρχήν η εφαρμογή τριών δεσμών μέτρων εντός του ΥΔ Θεσσαλίας.

Η πρώτη δέσμη μέτρων περιλαμβάνει όλα τα μέτρα εξοικονόμησης ύδατος που μπορούν να ληφθούν ούτως ώστε να επιτευχθεί ο στόχος των 450 m³/ στρέμμα. Η δεύτερη δέσμη μέτρων περιλαμβάνει τα δρομολογημένα έργα ταμίευσης εντός του ΥΔ Θεσσαλίας και η τρίτη δέσμη μέτρων περιλαμβάνει τα πρόσθετα νέα έργα ταμίευσης εντός του ΥΔ Θεσσαλίας, καθώς και τα έργα τεχνητού εμπλουτισμού των υπογείων υδάτων.

Επειδή και μετά την πλήρη εφαρμογή αυτών των μέτρων το έλλειμμα μειώνεται μεν (εκτιμώμενο παραμένον ποσοτικό έλλειμμα ~172 hm³ ετησίως) αλλά συνεχίζει να υπάρχει και προκειμένου

- α) να καταστεί δυνατή η επίτευξη των στόχων της Οδηγίας Πλαίσιο για τα νερά περί επίτευξης ή διατήρησης της καλής κατάστασης στα επιφανειακά και υπόγεια ΥΣ του Υδατικού Διαμερίσματος της Θεσσαλίας, χωρίς να υπονομεύεται η επίτευξη ή διατήρηση της καλής κατάστασης στα επιφανειακά και υπόγεια ΥΣ του Υδατικού Διαμερίσματος της Δυτικής Στερεάς Ελλάδας και
- β) να συνεχίσουν να εξυπηρετούνται με βιώσιμο τρόπο οι υφιστάμενες χρήσεις γης και ύδατος στο ΥΔ Θεσσαλίας,

συμπεριλαμβάνεται στα ΣΔΛΑΠ των Υδατικών Διαμερισμάτων Θεσσαλίας και Δυτικής Στερεάς Ελλάδας και ειδικότερα στα Προγράμματα Συμπληρωματικών Μέτρων αυτών ομάδα μέτρων που διερευνούν την υπό προϋποθέσεις μεταφορά 250 hm³ νερού σε ετήσια βάση από τη λεκάνη του Αχελώου στη λεκάνη του Πηνειού και από το Υδατικό Διαμέρισμα της Δυτικής Στερεάς Ελλάδας στο Υδατικό Διαμέρισμα Θεσσαλίας.

- Μη αξιολόγηση της οικολογικής κατάστασης (οικολογικού δυναμικού) του μεταβατικού ΥΣ Εκβολές Αχελώου (ΕΛ0415Τ0003Ν)

Απάντηση: Σχετικά με το σχόλιο ότι δεν πραγματοποιείται στη 2η Αναθεώρηση η εκτίμηση της οικολογικής κατάστασης (οικολογικού δυναμικού) του μεταβατικού ΥΣ Εκβολές Αχελώου (ΕΛ0415Τ0003Ν), διότι δεν αξιολογήθηκε ως προς την υδρομορφολογική αλλοίωση και δεν

εξετάστηκε ως προς τον προσδιορισμό του ως ΙΤΥΣ, λόγω του ότι εκκρεμεί ο επαναπροσδιορισμός των ορίων του, τονίζεται ότι το ΥΣ Εκβολές Αχελώου (ΕΛ0415Τ0003Ν) έχει αξιολογηθεί ως προς την οικολογική και ως προς την χημική του κατάσταση βάσει αποτελεσμάτων του Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης και ταξινομήθηκε σε καλή οικολογική και καλή χημική κατάσταση. Βάσει της ταξινόμησής του σε καλή κατάσταση ο χαρακτηρισμός του ως ΙΤΥΣ θα αποτελούσε ρητή παραβίαση των κατευθυντήριων οδηγιών της Ε.Ε. για την εφαρμογή της Οδηγίας, ακόμα και αν η υδρομορφολογική αλλοίωση είχε εκτιμηθεί ως σημαντική. Σημειώνεται επίσης ότι ο στόχος της καλής κατάστασης είναι σαφώς πιο αυστηρός ως προς τα όρια επιμέρους παραμέτρων και πιο απαιτητικός ως προς τις συνθήκες (βιοτικές και αβιοτικές) που απαιτούνται για την επίτευξή του από αυτόν του καλού οικολογικού δυναμικού. Σε ότι αφορά τον προτεινόμενο επαναπροσδιορισμό των ορίων συγκεκριμένων μεταβατικών ΥΣ, μεταξύ των οποίων και του ΥΣ Εκβολές Αχελώου (ΕΛ0415Τ0003Ν), αυτός κρίθηκε αναγκαίος λόγω σαφών εγγενών εξαρχής (από το 1ο ΣΔΛΑΠ) ατελειών στα προσδιορισθέντα όριά τους, θέμα το οποίο διερευνήθηκε σε μεγαλύτερο βάθος στο πλαίσιο της 2ης αναθεώρησης, συζητήθηκε με το Ελληνικό Κέντρο Θαλάσσιων Ερευνών (φορέα με καθοριστικό ρόλο στην οριοθέτηση μεταβατικών ΥΣ) και σε συμφωνία με αυτό αναμένεται να υλοποιηθεί σχετική διορθωτική δράση άμεσα από την ΓΔΥ.

Σημειώνεται δε ότι η δίαιτα επιφανειακών υδάτων που είναι διαθέσιμα στα υγροτοπικά συστήματα του κάτω ρου του Αχελώου και των εκβολών στηρίζεται σε ένα αυστηρά ρυθμισμένο καθεστώς παροχών από τα φράγματα της ΔΕΗ που κάνει δυνατή την πολλαπλάσια σε σχέση με το φυσικό καθεστώς παροχή γλυκού νερού κατά τη θερινή περίοδο, αλλά και την απόληψη των απαιτούμενων ποσοτήτων νερού για την κάλυψη των αρδευτικών αναγκών..

Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι η συνολική παροχή νερού από τον Αχελώο στην εκβολή του είναι σε ετήσια βάση γύρω στα 4,3 δισεκατομμύρια κυβικά και η ωφέλιμη χωρητικότητα του ταμιευτήρα των Κρεμαστών είναι πάνω από 3 δισεκατομμύρια κυβικά νερού. Αυτό αποτελεί τη βάση για τη ρύθμιση της παροχής νερού σε όλο το τμήμα του κάτω ρου του Αχελώου, κατάντη του φράγματος του Στράτου. Ως εκ τούτου, μια ποσότητα της τάξης των 250 εκατομμυρίων κυβικών, η οποία θα λαμβάνεται κατά τους χειμερινούς μήνες, δεν αναμένεται να έχει σημαντική επίδραση στην υδρολογική δίαιτα του κάτω ρου του Αχελώου.

Τα επιφανειακά ύδατα που δέχονται τόσο τα μεταβατικά υδατικά συστήματα όσο και τα υγροτοπικά συστήματα των εκβολών Αχελώου, ρυθμίζονται από το σύστημα των 3 φραγμάτων (Κρεμαστά, Καστράκι και Στράτος Ι και ΙΙ) με τρόπο ώστε:

Α) Τη θερινή περίοδο (κρίσιμη από οικολογική άποψη) η παροχή του Αχελώου κατάντη του Στράτου να είναι πολλαπλάσια (έως και 5 φορές) από αυτή που δεχόταν ο ποταμός στην πρότερη (φυσική) κατάσταση (χωρίς τα φράγματα και τους ταμιευτήρες που μέσω υδροηλεκτρικών σταθμών παράγουν ενέργεια κυρίως κατά τη θερινή περίοδο αυξάνοντας σημαντικά τις παροχές του ποταμού). Συμπερασματικά, οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις στον κάτω ρου του Αχελώου σχετίζονται κυρίως με τα φράγματα και την τεχνητή ρύθμιση της ροής και όχι με απολήψεις.

Β) Τη χειμερινή περίοδο η παροχή του π. Αχελώου είναι τόσο μεγάλη ώστε δεν τίθεται θέμα ελλειμματικής τροφοδοσίας των φυσικών συστημάτων λόγω πενίας γλυκού νερού.

Τα ανωτέρω έγιναν αποδεκτά ως υφιστάμενη διαμορφωμένη κατάσταση και περιλαμβάνονται στην πρόσφατη απόφαση 144/2024 του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ Ε΄ 7μ. 144/2024) με την οποία απορρίφθηκε η αίτηση ακύρωσης των περιβαλλοντικών όρων του έργου ΥΗΣ Μεσοχώρας, απόσπασμα της οποίας παρατίθεται στην συνέχεια.

«18. Επειδή, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι επί του ρου του ποταμού Αχελώου έχουν ήδη κατασκευαστεί τρία υδροηλεκτρικά έργα, εκτός από το επίμαχο. Ειδικότερα, στην παρ. 1.2 της ΜΠΕ [του ΥΗΕ Μεσοχώρας] αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι «Το ΥΗΕ της Μεσοχώρας στην ουσία διοχετεύει τα ύδατα από μια θέση του ποταμού Αχελώου (στο κέντρο της Λεκάνης Απορροής του Αχελώου - Στερεάς Ελλάδας) σε μία άλλη θέση περί τα 7,4 Km κατάντη αυτής (εντός της Λεκάνης Απορροής του Αχελώου-Στερεάς Ελλάδας), ώστε να αξιοποιηθούν ενεργειακά. Ήδη κατάντη της θέσης του ΥΗΕ της Μεσοχώρας και επί της κοίτης του ποταμού Αχελώου λειτουργούν τρία (3) υδροηλεκτρικά έργα της ΔΕΗ Α.Ε. των Κρεμαστών, του Καστρακίου και του Στράτου». Στη δε παρ. 4.4 (Συσχέτιση του έργου με άλλα έργα) της ΜΠΕ παρατίθενται αναλυτικώς τα τεχνικά χαρακτηριστικά των έργων αυτών.

...

Στη συνέχεια, στην παρ. 9.5 εκτιμώνται, μεταξύ άλλων, οι επιπτώσεις στις εκβολές του Αχελώου κατά τις φάσεις κατασκευής και λειτουργίας του φράγματος Μεσοχώρας και αναφέρονται τα εξής: «...Ο ποταμός Αχελώος κατά τη διάρκεια των τελευταίων χρόνων έχει δεχτεί μεγάλης κλίμακας ανθρωπογενείς επεμβάσεις, όπως αλλαγή και εγκλιβωτισμό κοίτης, Υ/Η και αρδευτικά φράγματα, εγγειοβελτιωτικά έργα, αποξηράνσεις, αποστραγγίσεις δελταϊκών λιμνών και ελών, με αποτέλεσμα τα έργα και οι παρεμβάσεις αυτές να έχουν αλλοιώσει ριζικά το πρωτογενές φυσικό του περιβάλλον. Η διατάραξη των δομικών στοιχείων των εκβολών του ποταμού Αχελώου τόσο ως προς την μορφή όσο και ως προς τη λειτουργία τους αλλά και οι συνέπειες στο χώρο της λεκάνης απορροής του Αχελώου είχαν ως αποτέλεσμα τη μείωση της οικολογικής αξίας πολλών φυσικών του σχηματισμών. Ωστόσο, ως σύνολο η γενική οικολογική σημασία του Αχελώου και του χώρου των εκβολών του κρίνεται ακόμη ιδιαίτερα σημαντική και πρέπει να διαφυλαχτεί με κάθε τρόπο από κάθε περαιτέρω υποβάθμιση. Το φράγμα της Μεσοχώρας είναι το πρώτο μιας σειράς φραγμάτων και ταμιευτήρων που παρεμβάλλονται στη ροή του Αχελώου (ταμιευτήρας Μεσοχώρας, ταμιευτήρας Κρεμαστών, ταμιευτήρας Καστρακίου, ταμιευτήρας Στράτου) από τις πηγές του (πηγάζει από την οροσειρά της Νότιας Πίνδου ανάμεσα στο όρος Λάκμος, τα Αθαμανικά Όρη και τις κορυφές Τριγγιά, Κέδρος και Νεραίδα) μέχρι τις εκβολές. Το γεγονός της ύπαρξης 4 ταμιευτήρων κατά μήκος της ροής του Αχελώου ανάγει το ήδη δύσκολο ερώτημα των ενδεχόμενων επιπτώσεων σε ένα σύνθετο πρόβλημα που σχετίζεται με το εάν στις εκβολές του Αχελώου, με την παρούσα οικολογική κατάσταση, εκπληρώνεται η πρωταρχική του λειτουργία, που είναι η εξασφάλιση ιζημάτων (αποθέσεις υλικών στις εκβολές του) και επίσης με το ποιά είναι η κατάσταση παροχής νερού στις εκβολές του ποταμού (μετά τον έλεγχο ροής που πράγματι γίνεται), καθώς το νερό είναι ο κύριος οικολογικός παράγοντας στην περίπτωση ενός εκβολικού τοπίου, ο οποίος ρυθμίζει τις σχέσεις μεταξύ των νερών της θάλασσας και της ξηράς και από τον οποίο εξαρτάται η σωστή και ισορροπημένη οργάνωση των ιδιαίτερων οικολογικών μονάδων που συνθέτουν τις εκβολές (αμμόφιλη, αλοφυτική, υδρόβια, παραποτάμια βλάστηση). Όπως έχει αναφερθεί στο Κεφάλαιο 8 σχετικά με την εξέλιξη του φυσικού περιβάλλοντος των Εκβολών του Αχελώου παρατηρούνται αντίθετα από τη φυσιολογική εξέλιξη (σταδιακή αύξηση της επιφάνειας και του πλάτους του δέλτα με ταυτόχρονη προέλαση του μετώπου και της ακτογραμμής του σε βάρος της θάλασσας) φαινόμενα αρνητικής οριζόντιας μετατόπισης (οπισθοδρόμησης) του προσχωσιγενούς τμήματος της ακτογραμμής και των λουρονησίδων των

λιμνοθαλασσών Μεσολογίου-Αιτωλικού. ... Με βάση τα προηγούμενα, ο Αχελώος σήμερα δεν υπόκειται σε φυσικές μεταβολές παροχής και στερεοπαροχής με συνέπεια αφενός οι εκβολές του να μην υπόκεινται σε φυσικές και περιοδικές κατακλύσεις και αφετέρου η θαλάσσια περιοχή να στερείται φερτών υλικών και εποχιακών μεταβολών αλατότητας. Επιπλέον, οι εκβολές του Αχελώου δεν εμφανίζουν πλέον τυπική δελταϊκή διαμόρφωση. Τα φαινόμενα αυτά επηρεάζουν τους φυσικούς οικοτόπους βλάστησης οι οποίοι αναπτύσσονται στις εκβολές και στις λιμνοθάλασσες. Με την αποπεράτωση κατασκευής και την έναρξη λειτουργίας του φράγματος της Μεσοχώρας δεν αναμένεται να επέλθει περαιτέρω μείωση στις στερεοπαροχές που καταλήγουν στις εκβολές διότι ήδη οι υφιστάμενοι ταμιευτήρες (κυρίως ο ταμιευτήρας Κρεμαστών) συνέβαλαν στην κατακράτηση των φερτών υλικών (στερεοπαροχών) εντός των ταμιευτήρων σε ποσοστό 98,5% του φυσιολογικά εκφορτιζόμενου ιζήματος. Οι προαναφερόμενες επιπτώσεις που ήδη παρατηρούνται σε ένα βαθμό ως αποτέλεσμα της λειτουργίας των φραγμάτων και οι οποίες σχετίζονται με τις φυσιολογικές εξελικτικές διεργασίες των εκβολών (ως αποτέλεσμα της μείωσης ή και σχεδόν οριστικής διακοπής μεταφοράς φερτών υλών προς τις εκβολές) θα έχουν ή και ήδη έχουν ως έμμεση συνέπεια μέσω μιας ενδεχόμενης αποσταθεροποίησης και διατάραξης των λουρονησίδων (αμμολωρίδων) την επέκταση των αλοφυτικών βιοτόπων και συνακόλουθα και της βλάστησης τους σε βάρος των αμμόφιλων φυτοκοινωνιών, ενώ αναμένεται και αλλαγή της οικολογίας και βιολογίας των λιμνοθαλασσών, καθώς δεν θα μπορούν να τους παρέχουν προστασία από τη δράση της θάλασσας. Με την παρουσία και λειτουργία του ταμιευτήρα Μεσοχώρας δεν θα υπάρξουν επιπτώσεις στα φυσικά οικοσυστήματα στις εκβολές του Αχελώου και δεν αλλάζει η παροχή του ποταμού με τη λειτουργία ενός επί πλέον ταμιευτήρα ανάντη στο ρου του ...».

Εξάλλου, ως προς τις επιπτώσεις στα υδρολογικά δεδομένα του Αχελώου κατάντη του φράγματος, αναφέρεται στην ίδια παράγραφο της ΜΠΕ ότι «... με την λειτουργία του φράγματος Μεσοχώρας, η μόνη υδρολογική επίπτωση θα είναι η ρύθμιση των μηνιαίων εισροών στη Συκιά, ενώ δεν αναμένεται κατάντη του ταμιευτήρα των Κρεμαστών επίπτωση, καθόσον οι εκροές ρυθμίζονται ήδη από τη λειτουργία του συγκεκριμένου έργου. Επίσης, σχετικά με το σενάριο Εκτροπής του Αχελώου αναφέρεται ότι ουδεμία εμπλοκή θα έχει το φράγμα της Μεσοχώρας στις επιπτώσεις του έργου αυτού. ... Δεδομένου ότι θα επιτυγχάνεται στα κατάντη των φραγμάτων η διατήρηση συνεχούς ροής του ποταμού, ... εκτιμάται ότι θα διατηρηθούν η παραποτάμια βλάστηση και οι άλλοι φυσικοί οικοτόποι βλάστησης σε καλή ή τουλάχιστον οικολογικά ανεκτή κατάσταση. Η διατήρηση επομένως συνεχούς παροχής νερού κατάντη του Στράτου, είναι απαραίτητη προϋπόθεση για τη συντήρηση και ανάπτυξη, κυρίως των παραποτάμιων αλλά και γενικότερα των φυσικών οικοσυστημάτων (αμμόφιλες, αλοφυτικές, υδρόβιες φυτοκοινωνίες) των εκβολών του Αχελώου. Η διασφάλιση αυτής της παροχής εξαρτάται από τη διαχείριση των νερών του ταμιευτήρα Στράτου από τη ΔΕΗ, η οποία διαχειρίζεται όλο το σύστημα των εκροών του Αχελώου, μετά από ειδική συμφωνία με το Υπουργείο Γεωργίας. Ακόμη, σύμφωνα με . [άλλη παλαιότερη μελέτη, στην οποία γίνεται παραπομπή] "για τη διατήρηση των οικοσυστημάτων στις εκβολές του Αχελώου και κυρίως για να διατηρηθούν οι ισορροπίες που αφορούν τους υδρόβιους οργανισμούς στις εγγύς των εκβολών λιμνοθάλασσες (Διόνι, Πόρτο, Γουρουνοπούλες), εκτιμάται . ότι η φυσικοποιημένη παροχή είχε προσδιοριστεί στις εκβολές σε 21,3m³/s. Η παροχή των 21,3m³/s θα πρέπει να εξασφαλίζεται στο τμήμα της κοίτης μεταξύ της εξόδου της διώρυγας φυγής του ΥΗΣ Στράτου I και των εκβολών Αχελώου, ως ελάχιστη οικολογική παροχή, σύμφωνα με την ΚΥΑ 129264/23-5-2007 του ΥΠΕΧΩΔΕ «Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων για τη λειτουργία των: «Υφιστάμενων Υδροηλεκτρικών Σταθμών Κρεμαστών, Καστρακίου και Στράτου I & II στον ποταμό Αχελώο του Ν. Αιτωλοακαρνανίας και Ευρυτανίας" της ΔΕΗ Α.Ε.». Τέλος, στην παρ. 9.15 της ΜΠΕ, όπου αναλύονται οι συνεργιστικές επιπτώσεις του ΥΗΕ

Μεσοχώρας, αναφέρεται ότι το έργο «λόγω της ύπαρξης των κατάντη φραγμάτων ταμίευσης Κρεμαστών, Καστρακίου και Στράτου, δεν θα προξενήσει νέες δυσμενείς επιπτώσεις στα κατάντη μεταβατικά και παράκτια σώματα στο δέλτα του Αχελώου, αλλά μόνο στα τοπικά ποτάμια σώματα άμεσης γειτνίασης. Αντίθετα, Μεγάλα Υδροηλεκτρικά Έργα σε ποταμούς χωρίς υφιστάμενα φράγματα ταμίευσης στα κατάντη αυτών είναι ενδεχόμενο να επηρεάσουν αρνητικά τα μεταβατικά και παράκτια σώματα των εκβολών λόγω μείωσης της στερεοπαροχής».

...

19. Επειδή, από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η λειτουργία του επίμαχου, ήδη κατασκευασμένου κατά τα ανωτέρω, ΥΗΕ, η οποία, κατά τις προβλέψεις των ισχυόντων ΣΔΛΑΠ, θα προκαλέσει τη δημιουργία νέου λιμναίου οικοσυστήματος στη θέση του ποτάμιου οικοσυστήματος της περιοχής, δεν αποτελεί το πρώτο μεγάλο έργο στην όλη πορεία του ποταμού. Έχουν πράγματι κατασκευαστεί και λειτουργούν από μακρού χρόνου τα ΥΗΕ Κρεμαστών, Καστρακίου και Στράτου, τα οποία έχουν επιφέρει σημαντικές επιπτώσεις στα οικεία οικοσυστήματα και, ιδίως, στο οικοσύστημα των εκβολών του ποταμού στο Ιόνιο Πέλαγος. Οι επιπτώσεις αυτές είναι γνωστές στον μελετητή του συγκεκριμένου έργου και συνίστανται, μεταξύ άλλων, στην επέκταση των αλοφυτικών βιοτόπων σε βάρος των αμμόφιλων φυτοκοινωνιών με αλλαγή της οικολογίας και βιολογίας των λιμνοθαλασσών, αποτελούν δε συνέπεια της κατακράτησης σε ποσοστό 98,5% της στερεοπαροχής και των φερτών υλικών του ποταμού, τα οποία δεν φθάνουν στο οικοσύστημα του δέλτα, καθώς και στη δραστική μείωση της ελεύθερης επικοινωνίας ειδών ιχθυοπληθυσμού (π.χ. του χελιού) κατά την όδευση του ποταμού, η οποία παρεμποδίζεται από τα μεγάλα τεχνικά έργα. Οι επιπτώσεις αυτές, οι οποίες έχουν ήδη επέλθει λόγω της κατασκευής των τριών ΥΗΕ και της επί μακρό χρόνο λειτουργίας τους και συνίστανται στη δημιουργία διαφοροποιημένων οικοσυστημάτων, δεν αναμένεται, βεβαίως, να αναταχθούν ούτε, όμως, να επιταθούν από τη λειτουργία του επίμαχου ΥΗΕ Μεσοχώρας, αν και είναι δυνατές ορισμένες βελτιωτικές παραμβάσεις (π.χ. μεταφορά με τεχνητά μέσα ατόμων ιχθυοπληθυσμού που εμποδίζεται να μετακινηθεί, ώστε να διατηρηθεί η βιοποικιλότητα κατά μήκος του ποταμού). Περαιτέρω, οι επιπτώσεις αυτές, οι οποίες, άλλωστε, αιτιολογημένως εκτιμώνται ως μη σημαντικές για το φυσικό -και όχι το ανθρωπογενές (βλ. προηγούμενες σκέψεις για το κατακλυζόμενο τμήμα του οικισμού)- περιβάλλον, εν σχέσει προς τις ήδη επεληθούσες λόγω των τριών άλλων μεγάλων ΥΗΕ, νομίμως σταθμίζονται προς το αναμενόμενο περιβαλλοντικό όφελος από τη λειτουργία ενός ακόμη ΥΗΕ, τούτο δε παρ' ότι το επίμαχο έργο δεν εμπίπτει στο κατά χρόνον πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού 2022/2577, δεδομένου ότι η εν λόγω στάθμιση ως προς τις εγκαταστάσεις παραγωγής ενέργειας από ΑΠΕ, ρητώς προβλεπόμενη στον ως άνω Κανονισμό, ευρίσκει έρεισμα στο εν γένει δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (βλ. ανωτέρω, σκέψη δέκατη), απορρέει δε και από το άρθρο 24 του Συντάγματος (βλ. ανωτέρω, σκέψη ενδέκατη). Άλλωστε, το έργο είναι, κατά τα προαναφερόμενα απολύτως συμβατό με τον ισχύοντα σχεδιασμό (χωροταξικό, λεκανών απορροής κ.λπ., βλ. ανωτέρω σκέψεις όγδοη, ένατη και δέκατη έκτη), ο οποίος προβαίνει στην προαναφερόμενη στάθμιση μεταξύ των περιβαλλοντικών επιπτώσεων του έργου και των προσδοκωμένων περιβαλλοντικών και άλλων οφελών του, προσαρμοσμένη στις ανάγκες του στρατηγικού σχεδιασμού και όχι της περιβαλλοντικής αδειοδότησης συγκεκριμένου έργου, και ο οποίος, κατά το Σύνταγμα και τον νόμο, μελετάται, καταρτίζεται και εγκρίνεται, ακριβώς προκειμένου να υλοποιηθεί, και δεν είναι, καταρχήν, επιτρεπτό να μεταπίπτει σε ανεφάρμοστη θεωρητική εξαγγελία. Ενόψει τούτων, πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι οι λόγοι, κατά τους οποίους η

προσβαλλόμενη ΑΕΠΟ παρίσταται ως προϊόν ελλιπούς εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων του έργου και, μάλιστα, των ανθρωπιστικών με άλλα συναφή έργα επί του ποταμού, οι ίδιοι δε λόγοι, κατά το μέρος που αμφισβητούν την ακυρωτικώς ανέλεγκτη ουσιαστική εκτίμηση της Διοίκησης, πρέπει να απορριφθούν ως απαράδεκτοι.»

- Εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων και έλεγχος του άρθρου 4.7 της ΟΠΥ, για τα έργα μεταφοράς 250hm³ νερού από τη ΛΑΠ Αχελώου στη ΛΑΠ Πηνειού.

Απάντηση: Όσον αφορά στο σχόλιο σχετικά με την μεταφορά 250 hm³ νερού σε ετήσια βάση από τον Αχελώο στον Πηνειό, επισημαίνεται πως στο πλαίσιο υλοποίησης της 2^{ης} Αναθεώρησης των ΣΔΛΑΠ και των αντίστοιχων ΣΜΠΕ των ΥΔ EL04 και EL08, αξιοποιήθηκαν όλες οι διαθέσιμες πληροφορίες τεχνικού σχεδιασμού των προβλεπόμενων έργων, τηρώντας απαρέγκλιτα την αρχή της προφύλαξης, αφού:

1. Αφενός επιβεβαιώθηκε από την ανάλυση όλων των διαθέσιμων στοιχείων ότι

α) το ΥΔ EL08 (Θεσσαλίας) θα υπάρχει παραμένον έλλειμμα υδάτων μακροπρόθεσμα λόγω ανθρωπογενών χρήσεων και περιβαλλοντικών αναγκών, το οποίο δεν μπορεί να καλυφθεί ακόμη και αν ολοκληρωθεί η υλοποίηση όλων των προβλεφθέντων μέτρων εξοικονόμησης και πρόσθετης ταμίευσης υδάτων εντός του Υδατικού Διαμερίσματος της Θεσσαλίας και

β) τη χειμερινή περίοδο η παροχή Αχελώου είναι τόσο μεγάλη ώστε με την προτεινόμενη μεταφορά 250 εκ. κ.μ. ύδατος κατά την χειμερινή περίοδο από τη ΛΑΠ Αχελώου στη ΛΑΠ Πηνειού, δεν τίθεται θέμα ελλειμματικής τροφοδοσίας των κατάντη της απόληψης υδατικών συστημάτων ούτε είναι σε θέση να προκαλέσει αξιοσημείωτο έλλειμμα σε οποιαδήποτε υφιστάμενη χρήση ύδατος αλλά και πρόβλημα υπεραπόληψης σε οποιοδήποτε επιφανειακό ΥΣ ή και επιδεινωση της ποσοτικής κατάστασης σε οποιοδήποτε ΥΥΣ στη ΛΑΠ Αχελώου

Τα ανωτέρω αναφέρονται και στην πρόσφατη απόφαση 144/2024 του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ Ε΄ 7μ. 144/2024) με την οποία απορρίφθηκε η αίτηση ακύρωσης των περιβαλλοντικών όρων του έργου ΥΗΣ Μεσοχώρας, όπου περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, και τα ακόλουθα:

«Από το σύνολο, εξάλλου, των στοιχείων της υπόθεσης και τη μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων του έργου προκύπτει ότι έχουν, μεν, επέλθει σοβαρές περιβαλλοντικές επιπτώσεις στις εκβολές του Αχελώου στο Ιόνιο Πέλαγος, οι οποίες συνίστανται στην μετατροπή του οικοσυστήματος των εκβολών σε άλλου τύπου οικοσύστημα (αλοφυτικού βιοτόπου) λόγω κατακράτησης των φερτών υλικών του ποταμού που τροφοδοτούν το δέλτα σε ποσοστό, μάλιστα, άνω του 98%, αυτό, όμως, οφείλεται στη λειτουργία τριών φραγμάτων κατά μήκος του Αχελώου (Κρεμαστών, Καστρακίου και Στράτου), και δεν αναμένεται να επιδεινωθεί από ένα ακόμη υδροηλεκτρικό έργο, που, μάλιστα είναι ήδη κατασκευασμένο». Αναλυτική αναφορά της εν λόγω απόφασης έγινε στο προηγούμενο σχόλιο.

2. Αφετέρου διαπιστώθηκε ότι υφίστανται σημαντικά κενά τεχνικού σχεδιασμού στο έργο της Συκιάς που δεν επιτρέπουν σε καμία περίπτωση την ανάλυση κόστους-οφέλους και την εκτίμηση και αξιολόγηση επιπτώσεων, καθιστώντας αδύνατη την ένταξη χωρίς όρους και

προϋποθέσεις των τριών σχετικών μέτρων δομικών κατασκευών στο πρόγραμμα συμπληρωματικών μέτρων της 2^{ης} Αναθεώρησης των ΣΔΛΑΠ Θεσσαλίας (ΕΛ08) και Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (ΕΛ04).

Υπό αυτό το πρίσμα, «εκπόνηση και έγκριση από τις αρμόδιες υπηρεσίες όλων των μελετών που είναι αναγκαίες για την περιβαλλοντική αδειοδότηση του ταμιευτήρα», που αναφέρεται στο συμπληρωματικό μέτρο Μ08Σ1126 - *Ανασχεδιασμός ταμιευτήρα Συκιάς σε επίπεδο προμελέτης για την εξυπηρέτηση της μεταφοράς 250 εκ. κ.μ. από τη ΛΑΠ Αχελώου στη ΛΑΠ Πηνειού και αδειοδότηση αυτού, αφορά σε πρόταση διερεύνησης, ενώ παράλληλα καθορίζεται το πλαίσιο σύμφωνα με το οποίο θα πρέπει να εκπονηθούν οι απαραίτητες για την λήψη αποφάσεων μελέτες.*

Οι μελέτες αυτές περιλαμβάνουν:

- α. το σύνολο των τεχνικών μελετών για τον ανασχεδιασμό του έργου του ταμιευτήρα της Συκιάς στη βάση των αναγκών μεταφοράς 250 εκ. m³,
- β. μελέτη κόστους – οφέλους επί του ανασχεδιασμένου έργου και
- γ. Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) που θα περιλαμβάνει τόσο Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης (ΜΕΟΑ) και Δέουσα Εκτίμηση Επιπτώσεων (ΔΕΕ) όσο και την μελέτη-ειδική έκθεση διερεύνησης της ανάλυσης συμβατότητας του ανασχεδιασμένου έργου με την Οδηγία Πλαίσιο για τα νερά (2000/60/ΕΚ) βάσει των διατάξεων του άρθρου 4.7 περί εξαιρέσεων.

Η επιτυχής υλοποίηση του μέτρου Μ08Σ1126, δηλαδή η ολοκλήρωση και η έγκριση των ανωτέρω μελετών, αποτελεί προϋπόθεση για την ένταξη στο πρόγραμμα μέτρων του ΣΔΛΑΠ των συμπληρωματικών μέτρων Μ08Σ1127, Μ08Σ1128 και Μ08Σ1129, τα οποία αφορούν ουσιαστικά στην υλοποίηση των τεχνικών έργων για την μεταφορά και την διανομή του νερού, με τους όρους και τις προϋποθέσεις που θα καθορίζονται στις σχετικές Αποφάσεις Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων που θα προκύψουν.

Η υιοθετηθείσα προσέγγιση εναρμονίζεται απολύτως με τις διατάξεις και τις κατευθυντήριες οδηγίες εφαρμογής τόσο της Οδηγίας Πλαίσιο για τα νερά, όσο και των Οδηγιών σχετικά με την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων σχεδίων και προγραμμάτων (2001/42/ΕΕ), έργων και δραστηριοτήτων (2014/52/ΕΕ), καθώς και των Οδηγιών των Οικοτόπων (92/43/ΕΟΚ) και της Οрниθοπανίδας (2009/147/ΕΕ), στην εφαρμογή των οποίων πρωτεύοντα ρόλο παίζει η ευλαβική τήρηση της αρχής της προφύλαξης όταν η υπάρχουσα τεχνική πληροφορία και επιστημονική γνώση διαμορφώνει συνθήκες αβεβαιότητας ως προς την ασφάλεια επιλογών για το περιβάλλον. Τονίζεται, τέλος, ότι η υιοθετηθείσα, με δηλωμένη επιφύλαξη, προσέγγιση έχει το πρόσθετο πλεονέκτημα του ότι δεν διαμορφώνει τετελεσμένα και συνθήκες οριστικού χαρακτήρα για τη μεταφορά νερού από τη ΛΑΠ Αχελώου στη ΛΑΠ Πηνειού, αλλά αντιθέτως περιγράφει τα κατ' ελάχιστον αναγκαία προαπαιτούμενα για να διαμορφωθούν οι συνθήκες αυτές.

Συνεπώς, με βάση όσα προαναφέρονται, είναι σαφές ότι στην 2^η Αναθεώρηση ΣΔΛΑΠ των ΥΔ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (ΕΛ04) και Θεσσαλίας (ΕΛ08) λαμβάνονται υπόψη όλες οι ανησυχίες που

προβάλλονται από τις Περιβαλλοντικές Οργανώσεις, ενώ παράλληλα εξειδικεύονται οι δράσεις που απαιτούνται για την πλήρη διερεύνηση της δυνατότητας υλοποίησης του έργου, των επιπτώσεών του στα ύδατα και στο φυσικό περιβάλλον.

8. Στη γνωμοδότηση υπ' αρ. 14 της Γενικής Διεύθυνσης Υδραυλικών Λιμενικών και Κτιριακών Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών, όπως παρουσιάζεται στον Πίνακα 1 που ακολουθεί, η οποία περιέχει αναφορές έργων που πρέπει να ληφθούν υπόψη.

Απάντηση: Σημειώνεται ότι όλα τα διαθέσιμα δεδομένα (συμπεριλαμβανομένων μελετών) έχουν ληφθεί υπόψη στο πλαίσιο προετοιμασίας τόσο των ΣΔΛΑΠ όσο και των σχετικών Κειμένων Τεκμηρίωσης

9. Στη θετική γνωμοδότηση υπ' αρ. 15 της Δ/σης Εγγείων Βελτιώσεων και Εδαφοϋδατικών Πόρων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, όπως αυτά παρουσιάζεται στον Πίνακα 1 που ακολουθεί, αναφέρονται οι κάτωθι παρατηρήσεις για τις οποίες στη συνέχεια παρατίθενται οι σχετικές απαντήσεις:

- Στο σχόλιο για την ενότητα 7.3.2. Επιπτώσεις Βασικών Μέτρων και σε ότι αφορά στην εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων του Μέτρου M04B0204: «Κατάρτιση... κανόνες κοστολόγησης και τιμολόγησης...» συμφωνούμε ότι το μέτρο αυτό έχει έμμεσα θετικές επιπτώσεις σε ότι αφορά στην ποσοτική κατάσταση των επιφανειακών και υπόγειων ΥΣ, αλλά διατηρούμε τις επιφυλάξεις μας σε ότι αφορά στην περιβαλλοντική παράμετρο 10. ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ και ειδικότερα τα κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά της περιοχής. Σε ότι αφορά ειδικότερα στην άρδευση, η πρόταση ανάκτησης του κόστους κατασκευής των αρδευτικών έργων μέσω του χρηματοοικονομικού κόστους του νερού άρδευσης, δηλαδή η συμμετοχή των αγροτών στο κόστος κατασκευής των έργων ενδέχεται να οδηγήσει μέχρι και σε εγκατάλειψη της γεωργικής δραστηριότητας, με σημαντικό αντίκτυπο και στην οικονομία της χώρας μας. Είναι άλλωστε ευρέως αναγνωρισμένο ότι στο συγκεκριμένο Υδ. Διαμέρισμα, τα αρδευτικά έργα είναι στο μεγαλύτερο τμήμα τους πεπαλαιωμένα και χρήζουν σημαντικών δομικών έργων αποκατάστασης και εκσυγχρονισμού με τεράστια κόστη.

Απάντηση: Η Οδηγία 2000/60 προβλέπει την εφαρμογή της ανάκτησης κόστους με σκοπό αφενός την ορθολογική και αποτελεσματική χρήση των υδατικών πόρων ώστε να επιτυγχάνονται οι περιβαλλοντικοί στόχοι της οδηγίας, αφετέρου την συμβολή των διαφόρων χρήσεων ύδατος, διακρινόμενων τουλάχιστον σε βιομηχανία, γεωργία και νοικοκυριά στην ανάκτηση κόστους. Σε περίπτωση που ο πάροχος δεν ανακτά το συνολικό κόστος, τα έσοδα πρέπει να διασφαλίζουν κάθε χρόνο τη βελτίωση της ανάκτησης του κόστους. Η βελτίωση της ανάκτησης κόστους των υπηρεσιών ύδατος επιδιώκεται κατά προτεραιότητα με τη μείωση του κόστους.

Η τιμολογιακή πολιτική του παρόχου μπορεί να συνεκτιμά τα κοινωνικά, περιβαλλοντικά και οικονομικά αποτελέσματα της ανάκτησης, καθώς και τις γεωγραφικές και κλιματολογικές συνθήκες της οικείας περιοχής (άρθρο 34 Ν. 5037/28-03-2023).

- Στο σχόλιο για την ενότητα 7.3.3. Επιπτώσεις Συμπληρωματικών Μέτρων και σε ότι αφορά

στις επιπτώσεις του Μέτρου Μ04Σ0701: «Έργα βελτίωσης της υδραυλικής επικοινωνίας μεταξύ τμημάτων των υδροτοπικών συστημάτων που αντιμετωπίζουν προβλήματα επαρκούς τροφοδοσίας γλυκού ή αλμυρού νερού στην ευρύτερη περιοχή του υδροτοπικού συστήματος εκβολών Αχελώου και λιμνοθαλασσών Μεσολογίου - Αιτωλικού» συμφωνούμε ότι το μέτρο δύναται να αποφέρει οφέλη στην βιοποικιλότητα, στην πανίδα και στη χλωρίδα των υδροτοπικών περιοχών του Δέλτα του Αχελώου, αλλά διατηρούμε τις επιφυλάξεις μας σε ότι αφορά στα υπόλοιπα δομικά έργα που αναφέρονται στα Συμπληρωματικά Μέτρα και σχετίζονται με τον π. Αχελώο, καθώς δεν διαφαίνεται να απαιτείται έλεγχος συνολικά του υδατικού ισοζυγίου του Αχελώου. Σας εφιστούμε ιδιαίτερα την προσοχή στην έλλειψη αναφοράς στη ΜΕΟΑ και ΔΕΕ των συγκεκριμένων έργων, για αξιολόγηση επιπτώσεων και στην προστατευόμενη περιοχή του Δέλτα του Αχελώου, από την ενδεχόμενη μεταφορά των 250hm³ στη ΛΑΠ Πηνειού.

Απάντηση: Για την υλοποίηση των έργων μεταφοράς των 250 hm³ από τη ΛΑΠ Αχελώου στη ΛΑΠ Πηνειού, απαραίτητη προϋπόθεση αποτελεί η επιτυχής υλοποίηση του συμπληρωματικού μέτρου Μ04Σ1101 - Ανασχεδιασμός ταμιευτήρα Συκιάς σε επίπεδο προμελέτης για την εξυπηρέτηση της μεταφοράς 250 εκ. κ.μ. από τη ΛΑΠ Αχελώου στη ΛΑΠ Πηνειού και αδειοδότηση αυτού, δηλαδή να έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης του επανασχεδιασμένου έργου και να έχει προκύψει Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ).

Οι μελέτες που απαιτούνται αναλύονται στην περιγραφή του μέτρου και περιλαμβάνουν:

Α) Τεχνικές μελέτες (υδραυλικές, γεωτεχνικές, τοπογραφικές και τυχόν άλλες αναγκαίες) σε επίπεδο προμελέτης για τον ανασχεδιασμό του έργου του ταμιευτήρα της Συκιάς στη βάση των αναγκών μεταφοράς 250 εκ. κ. μ.,

Β) Μελέτη κόστους – οφέλους επί του ανασχεδιασμένου έργου, καθώς και

Γ) Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) που θα περιλαμβάνει τόσο Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης (ΜΕΟΑ) και Δέουσα Εκτίμηση Επιπτώσεων (ΔΕΕ) όσο και την μελέτη-ειδική έκθεση διερεύνησης της ανάλυσης συμβατότητας του ανασχεδιασμένου έργου με την Οδηγία Πλαίσιο για τα νερά (2000/60/ΕΚ) βάσει των διατάξεων του άρθρου 4.7 περί εξαιρέσεων, λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές κατευθυντήριες οδηγίες του ΥΠΕΝ.

Τέλος, σημειώνεται, ότι κατά την διαδικασία έγκρισης της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και έκδοσης της Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων προσδιορίζονται και εξειδικεύονται τα απαραίτητα μέτρα προστασίας, αποκατάστασης και μετριασμού των επιπτώσεων όλων των υπό εξέταση περιβαλλοντικών παραμέτρων, συμπεριλαμβανομένων των υδατικών συστημάτων, των προστατευόμενων περιοχών και των οικοσυστημάτων.

- Στο σχόλιο σε ότι αφορά στα Συμπληρωματικά έργα που αφορούν στα δομικά έργα της Θεσσαλίας, θα θέλαμε να επισημάνουμε ότι δεν αντιλαμβανόμαστε την ανάγκη αναφοράς των συγκεκριμένων έργων ως Συμπληρωματικά Μέτρα του ΥΔ Διαμερίσματος της Δυτικής Στερεάς Ελλάδας, καθώς αυτά αφορούν στην βελτίωση της κατάστασης των ΥΣ της Θεσσαλίας. Στο Διαμέρισμα της Δυτικής Στερεάς Ελλάδας τα δομικά αυτά έργα θα έπρεπε να ελέγχονται μόνον ως προς την περιβαλλοντική συμβατότητά τους ώστε να μην

υπονομεύεται η επίτευξη ή διατήρηση της καλής κατάστασης στα επιφανειακά και υπόγεια ΥΣ του Υδατικού Διαμερίσματος της Δυτικής Στερεάς, και φυσικά μόνον εφόσον επρόκειτο για έργα προς υλοποίηση.

Απάντηση: Για λόγους διαφάνειας και ενημέρωσης, κρίθηκε σκόπιμο τα εν λόγω μέτρα να παρουσιαστούν και στο ΣΔΛΑΠ του ΥΔ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας.

- Στο σχόλιο ότι είναι επιτακτική η ανάγκη ενίσχυσης του εθνικού δικτύου παρακολούθησης των υδάτων με την απαραίτητη υλικοτεχνική υποδομή και τους ανθρώπινους πόρους για την καταγραφή της πραγματικής υφιστάμενης κατάστασης των ΥΣ καθώς αυτό αποτελεί την καλύτερη εγγύηση για τη εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων και εκτιμήσεων.

Απάντηση: Σημειώνεται ότι στο πρόγραμμα μέτρων της 2ης Αναθεώρησης ΣΔΛΑΠ του ΥΔ της Στερεάς Ελλάδας, μέσω του συμπληρωματικού μέτρου Μ04Σ1609 «Περιφερειακό Πρόγραμμα παρακολούθησης σε ΕΥΣ του ΥΔ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας που ταξινομούνται με χαμηλό επίπεδο εμπιστοσύνης», προτείνεται η εφαρμογή περιφερειακού προγράμματος παρακολούθησης, το οποίο θα δρα συμπληρωματικά του Εθνικού Προγράμματος Παρακολούθησης, με έμφαση στα ΥΣ με χαμηλό επίπεδο εμπιστοσύνης, λόγω ταξινόμησης μέσω ομαδοποίησης/ κρίσης ειδικού και υψηλής ή μέτρια ένταση πίεσης.

Αντίστοιχα μέσω του συμπληρωματικού μέτρου Μ04Σ1607 «Πύκνωση του δικτύου παρακολούθησης των ΥΥΣ», προτείνεται η πύκνωση του δικτύου πρωτίστως στο ΥΥΣ EL0400170 ΣΥΣΤΗΜΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ-ΝΥΔΡΙΟΥ-ΛΕΥΚΑΔΑΣ που χαρακτηρίζεται σε κακή ποσοτική κατάσταση και υπάρχει μόνο ένας (1) σταθμός παρακολούθησης του εθνικού δικτύου.

Όσον αφορά την έλλειψη προσωπικού και οικονομικών πόρων για την αποτελεσματική υλοποίηση των προτεινόμενων μέτρων, αν και αποτελεί ένα διαχρονικό πρόβλημα, εντούτοις δεν μπορεί να αποτελεί τον πιο κρίσιμο παράγοντα για την επιλογή ή την μη υλοποίηση των μέτρων.

10. Στη θετική γνωμοδότηση υπ' αρ. 17 της Γεν. Γραμ. Συντονισμού Διαχείρισης Αποβλήτων, Τμήμα Διαχείρισης Αποβλήτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, όπως παρουσιάζεται στον Πίνακα 1 που ακολουθεί, η οποία περιέχει επισημάνσεις για να ληφθούν υπόψη σχετικά με τα Περιφερειακά Σχέδια Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) των Περιφερειών Ηπείρου και Ιονίων Νήσων, και την έκδοση Υ.Α. με θέμα «Μέτρα και όροι για την υγειονομική ταφή των αποβλήτων».

Απάντηση: Οι αναφορές που περιέχονται στο έγγραφο της γνωμοδότησης ελήφθησαν υπόψη κατά την τελική διαμόρφωση του κειμένου της 2ης Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ του ΥΔ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04) και των σχετικών Κειμένων Τεκμηρίωσης.

11. Στην θετική γνωμοδότηση υπ' αρ. 18 της Δ/σης Υδάτων Δυτ. Ελλάδας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης (ΑΔ) Πελοποννήσου, Δυτ. Ελλάδας και Ιονίου, όπως παρουσιάζεται στον Πίνακα 1 που ακολουθεί, αναφέρονται οι κάτωθι παρατηρήσεις για τις οποίες στη συνέχεια παρατίθενται οι σχετικές απαντήσεις:

Α. Σχόλια ως προς την πρόταση ένταξης της μεταφοράς 250 εκ. κ.μ. ανά έτος από τη ΛΑΠ Αχελώου

στη ΛΑΠ Πηνειού:

- Σχετικά με την υποβίβαση της κατάστασης λόγω της υδρομορφολογικής αλλοίωσης στα ποτάμια ΥΣ ΑΧΕΛΩΟΣ Π. 7 (EL0415R000200044N) και ΑΧΕΛΩΟΣ Π. 8 (EL0415R000200049N), από την κατασκευή των έργων της μεταφοράς νερού.

Απάντηση: Μέσω του άρθρου 4.7 της Οδηγίας δίνεται η δυνατότητα ορισμένα ΥΣ να εξαιρούνται από τον στόχο της καλής κατάστασης, όταν συνδέονται με την υλοποίηση νέων έργων, έπειτα από συναξιολόγηση περιβαλλοντικών και κοινωνικο-οικονομικών κριτηρίων. Η διαδικασία για την υπαγωγή στην εξαίρεση του άρθρου 4.7 της ΟΠΥ περιγράφεται αναλυτικά στο Μεθοδολογικό Κείμενο «Εφαρμογή του Άρθρου 4.7 της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ». Η εξέταση για την υπαγωγή στην εξαίρεση του άρθρου 4.7 γίνεται κατά τη διαδικασία της περιβαλλοντικής αδειοδότησης του έργου, στο πλαίσιο εκπόνησης της ΜΠΕ, με την υποβολή ειδικής έκθεσης – ανάλυσης της συμβατότητας του έργου με τις προβλέψεις της Οδηγίας Πλαίσιο για τα Ύδατα (2000/60/ΕΚ) βάσει των διατάξεων του άρθρου 4.7 περί εξαιρέσεων.

Στο συμπληρωματικό μέτρο Μ08Σ1126 - Ανασχεδιασμός ταμιευτήρα Συκιάς σε επίπεδο προμελέτης για την εξυπηρέτηση της μεταφοράς 250 εκ. κ.μ. από τη ΛΑΠ Αχελώου στη ΛΑΠ Πηνειού και αδειοδότηση αυτού, καθορίζεται το πλαίσιο σύμφωνα με το οποίο θα πρέπει να εκπονηθούν οι απαραίτητες για την λήψη αποφάσεων μελέτες, οι οποίες περιλαμβάνουν: α) το σύνολο των τεχνικών μελετών για τον ανασχεδιασμό του έργου του ταμιευτήρα της Συκιάς στη βάση των αναγκών μεταφοράς 250 εκ. m³, β) μελέτη κόστους – οφέλους επί του ανασχεδιασμένου έργου και γ) Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) που θα περιλαμβάνει τόσο Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης (ΜΕΟΑ) και Δέουσα Εκτίμηση Επιπτώσεων (ΔΕΕ) όσο και την μελέτη-ειδική έκθεση διερεύνησης της ανάλυσης συμβατότητας του ανασχεδιασμένου έργου με την Οδηγία Πλαίσιο για τα νερά (2000/60/ΕΚ) βάσει των διατάξεων του άρθρου 4.7 περί εξαιρέσεων.

Συνεπώς, οι όποιες επιπτώσεις στα ΥΣ που επηρεάζονται, τα απαραίτητα μέτρα μετριασμού καθώς και οι σχετικοί όροι και προϋποθέσεις για την κατασκευή και λειτουργία τους, θα προσδιοριστούν κατά το στάδιο της εκπόνησης της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων των έργων.

- Σχετικά με τον περιορισμένο αριθμό σταθμών του Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης στα επιφανειακά ΥΣ της ΛΑΠ Αχελώου που δυσχεραίνει την αξιολόγηση της πραγματικής οικολογικής κατάστασης αυτών.

Απάντηση: Στα προγράμματα συμπληρωματικών μέτρων των ΣΔΛΑΠ των ΥΔ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04) και Θεσσαλίας (EL08) προβλέπονται ειδικά προγράμματα παρακολούθησης για την ενίσχυση της γνώσης του υδατικού ισοζυγίου και της οικολογικής κατάστασης των επιφανειακών ΥΣ. Συγκεκριμένα αναφέρονται τα μέτρα Μ04Σ1608 και Μ04Σ1609 για το ΥΔ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04) και Μ08Σ1605 και Μ08Σ1606 για το ΥΔ Θεσσαλίας (EL08).

- Σχετικά με τον τρόπο υπολογισμού των υδρευτικών και αρδευτικών αναγκών και απολήψεων στις ΛΑΠ Πηνειού και Αχελώου.

Απάντηση: Τα στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν για την εκτίμηση των αναγκών και απολήψεων άρδευσης για τα συλλογικά δίκτυα προέρχονται κυρίως από τους από τους αρμόδιους κρατικούς οργανισμούς (ΟΠΕΚΕΠΕ, Εθνικό Αστεροσκοπείο, ΔΕΥΑ, ΓΟΕΒ/ΤΟΕΒ, κλπ) αλλά και το Πληροφοριακό Σύστημα της Γενικής Διεύθυνσης Υδάτων του ΥΠΕΝ. Για την αξιολόγηση των στοιχείων έγινε χρήση κοινών μεθοδολογιών σε όλα τα Υδατικά Διαμερίσματα της χώρας, οι οποίες διαμορφώθηκαν και εγκρίθηκαν από τη Γενική Διεύθυνση Υδάτων, λαμβάνοντας υπόψη και τα σχόλια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής επί της 1^{ης} Αναθεώρησης των ΣΔΛΑΠ. Για τις απολήψεις από ιδιωτικές υδροληψίες, έχουν αξιοποιηθεί οι παραδοχές της εγκεκριμένης σχετικής μεθοδολογίας.

Συγκεκριμένα για τη ΛΑΠ Αχελώου, αξίζει να αναφερθεί ότι για το συντριπτικά μεγαλύτερο ποσοστό απολήψεων που πραγματοποιείται από την Τ.Λ. Στράτου και την Τ.Λ. Ταυρωπού, και που ουσιαστικά αντιπροσωπεύει το 90% των συνολικών απολήψεων από επιφανειακά συστήματα της ΛΑΠ Αχελώου, αξιοποιήθηκαν και τα διαθέσιμα στοιχεία της ΔΕΗ.

- Σχετικά με την απουσία εξέτασης σεναρίων εκτεταμένης ξηρασίας – λειψυδρίας στη ΛΑΠ Αχελώου σε περίπτωση φαινομένων εκτεταμένης ξηρασίας - λειψυδρίας, καθώς και σε συνάρτηση με τα στοιχεία του εγκεκριμένου Περιφερειακού Σχεδίου για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή (ΠεΣΠΚΑ) της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Απάντηση: Η μελλοντική συχνότητα εμφάνισης φαινομένων - περιόδων εκτεταμένης ξηρασίας- λειψυδρίας είναι πιθανό να αυξηθεί σε ένα περιβάλλον που διαμορφώνουν οι συνθήκες μιας ταχέως εξελισσόμενης κλιματικής αλλαγής. Στο πλαίσιο αυτό η διασφάλιση πρόσθετων διαθέσιμων πόρων σε ταμειυτήρες και λιμνοδεξαμενές που θα συλλέγουν χειμερινές επιφανειακές απορροές αποτελεί μέτρο σημαντικής πρόσθετης αξίας για την κοινωνία και την οικονομία.

Σημειώνεται δε ότι συνολική παροχή νερού από τον Αχελώο στην εκβολή του είναι σε ετήσια βάση γύρω στα 4,3 δισεκατομμύρια κυβικά και η ωφέλιμη χωρητικότητα του ταμειυτήρα των Κρεμαστών είναι πάνω από 3 δισεκατομμύρια κυβικά νερού. Αυτό αποτελεί τη βάση για τη ρύθμιση της παροχής ύδατος σε όλο το τμήμα του κάτω ρου του Αχελώου, κατάντη του φράγματος του Στράτου. Επομένως μια ποσότητα της τάξης των 250 εκατομμυρίων κυβικών, η οποία μάλιστα θα λαμβάνεται κατά τους χειμερινούς μήνες, όπου η παροχή του Αχελώου είναι μεγάλη, δεν αναμένεται να έχει επίδραση στην υδρολογική δίαιτα του κάτω ρου του Αχελώου ούτε να επηρεάσει τα ποσοτικά διαθέσιμα της ΛΑΠ Αχελώου.

Η συμβατότητα του ΣΔΛΑΠ με το ΠεΣΠΚΑ Δυτικής Ελλάδας εξετάζεται στην ενότητα 1.5.4-1 του ΣΔΛΑΠ.

- Η εκπόνηση της μελέτης επανασχεδιασμού του ταμειυτήρα Συκιάς να αποτελεί εναλλακτικό σενάριο αφού προηγουμένως έχουν εξαντληθεί τα περιθώρια εφαρμογής άλλων τεχνικώς εφικτών μέσων με ίδια έργα αξιοποίησης υδατικών πόρων που θα συνιστούν περιβαλλοντικά καλύτερη επιλογή καθώς και στοχευμένων μέτρων μείωσης των απωλειών, εξοικονόμησης πόρων μέσω αλλαγής καλλιεργειών, μικρών έργων ταμίευσης κλπ.

Απάντηση: Όπως αναλυτικά περιγράφεται στα Προσχέδια και στις ΣΜΠΕ των ΥΔ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04) και Θεσσαλίας (EL08), προκειμένου να καλυφθεί το υδατικό έλλειμμα του ΥΔ Θεσσαλίας (EL08), προτείνεται κατ' αρχήν η εφαρμογή τριών δεσμών μέτρων εντός του ΥΔ

Θεσσαλίας.

Η πρώτη δέσμη μέτρων περιλαμβάνει όλα τα μέτρα εξοικονόμησης ύδατος που μπορούν να ληφθούν ούτως ώστε να επιτευχθεί ο στόχος των 450 m³/ στρέμμα. Η δεύτερη δέσμη μέτρων περιλαμβάνει τα δρομολογημένα έργα ταμίευσης εντός του ΥΔ Θεσσαλίας και η τρίτη δέσμη μέτρων περιλαμβάνει τα πρόσθετα νέα έργα ταμίευσης εντός του ΥΔ Θεσσαλίας, καθώς και τα έργα τεχνητού εμπλουτισμού των υπογείων υδάτων.

Επειδή και μετά την πλήρη εφαρμογή αυτών των μέτρων το έλλειμμα μειώνεται μεν (εκτιμώμενο παραμένον ποσοτικό έλλειμμα ~172 hm³ ετησίως) αλλά συνεχίζει να υπάρχει και προκειμένου

α) να καταστεί δυνατή η επίτευξη των στόχων της Οδηγίας Πλαίσιο για τα νερά περί επίτευξης ή διατήρησης της καλής κατάστασης στα επιφανειακά και υπόγεια ΥΣ του Υδατικού Διαμερίσματος της Θεσσαλίας, χωρίς να υπονομεύεται η επίτευξη ή διατήρηση της καλής κατάστασης στα επιφανειακά και υπόγεια ΥΣ του Υδατικού Διαμερίσματος της Δυτικής Στερεάς Ελλάδας και

β) να συνεχίσουν να εξυπηρετούνται με βιώσιμο τρόπο οι υφιστάμενες χρήσεις γης και ύδατος στο ΥΔ Θεσσαλίας,

έχει περιληφθεί στα ΣΔΛΑΠ των Υδατικών Διαμερισμάτων Θεσσαλίας (EL08) και Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04), και ειδικότερα στα Προγράμματα Συμπληρωματικών Μέτρων αυτών ομάδα μέτρων για την υπό προϋποθέσεις μεταφορά 250 εκ. κ.μ. σε ετήσια βάση από τη λεκάνη του Αχελώου στη λεκάνη του Πηνειού και από το Υδατικό Διαμέρισμα της Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04) στο Υδατικό Διαμέρισμα Θεσσαλίας (EL08).

Β. Γενικές επισημάνσεις:

- Στο σχόλιο σχετικά με το Κεφάλαιο 4.2.8.4 Νέες Τροποποιήσεις (άρθρο 4.7 της ΟΠΥ) στη Σελ. Ι-314 στην πρόταση της σημείωσης «Σε περίπτωση εφαρμογής εξαίρεσης δυνάμει του Άρθρου 4.7 εκδίδεται σχετική απόφαση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης μετά από σχετική εισήγηση της Δ/σης Υδάτων» απαιτείται να γίνει η διόρθωση ότι η σχετική απόφαση εκδίδεται από τον Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και όχι από τον Συντονιστή.

Απάντηση: Λήφθηκε υπόψη κατά την τελική διαμόρφωση της 2^{ης} Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ του ΥΔ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04) και των συνοδών Κειμένων Τεκμηρίωσης.

Γ. Επισημάνσεις – προτάσεις επί του Προγράμματος Μέτρων:

- Στο σχόλιο σχετικά με την αναγκαιότητα καθορισμού για κάθε ένα μέτρο του κύριου Φορέα Υλοποίησης προκειμένου να αποφευχθούν ενδεχόμενες πολλαπλές ερμηνείες ως προς τις αρμοδιότητες των εμπλεκόμενων φορέων.

Απάντηση: Γενικότερα σημειώνεται ότι όπως αναφέρεται και στο Σχέδιο άλλα και στο αντίστοιχο Κείμενο Τεκμηρίωσης, η επιλογή των φορέων υλοποίησης κάθε μέτρου που παρουσιάζεται στο Σχέδιο έγινε βάσει των αρμοδιοτήτων τους, όπως αυτές προκύπτουν από το υφιστάμενο θεσμικό

πλαίσιο και τη διάρθρωση της δημόσιας διοίκησης και μπορούν να υλοποιηθούν και από άλλους φορείς πλέον των αναφερομένων (εφόσον προκύπτει από το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο).

- Στο σχόλιο σχετικά με την προτεινόμενη αναδιατύπωση του μέτρου με κωδικό M04B0302 «Δράσεις ενίσχυσης, αποκατάστασης, εκσυγχρονισμού δικτύων ύδρευσης και έλεγχος διαρροών».

Απάντηση: Οι προτάσεις ελήφθησαν υπόψη κατά την τελική διαμόρφωση του κειμένου της 2ης Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ του ΥΔ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04) και των σχετικών Κειμένων Τεκμηρίωσης.

- Στο σχόλιο σχετικά με την προτεινόμενη αναδιατύπωση του πεδίου (iii) του μέτρου με κωδικό M04B0401 «Προστασία σημείων/πεδίων υδροληψίας ύδατος που προορίζεται για ανθρώπινη κατανάλωση από Υπόγεια Υδατικά Συστήματα».

Απάντηση: Οι προτάσεις ελήφθησαν υπόψη κατά την τελική διαμόρφωση του κειμένου της 2^{ης} Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ του ΥΔ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04) και των σχετικών Κειμένων Τεκμηρίωσης.

- Στο σχόλιο σχετικά με την προτεινόμενη αναδιατύπωση του πεδίου (α) του μέτρου με κωδικό M04B0401 «Προστασία σημείων/πεδίων υδροληψίας ύδατος που προορίζεται για ανθρώπινη κατανάλωση από Υπόγεια Υδατικά Συστήματα».

Απάντηση: Οι προτάσεις ελήφθησαν υπόψη κατά την τελική διαμόρφωση του κειμένου της 2ης Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ του ΥΔ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04) και των σχετικών Κειμένων Τεκμηρίωσης.

- Στο σχόλιο σχετικά με την προτεινόμενη αναδιατύπωση του πεδίου (α) και της ενότητας Α του πεδίου (δ) του μέτρου με κωδικό M04B0501 «Περιορισμοί, όροι και προϋποθέσεις κατασκευής υδροληπτικών έργων απόληψης υπόγειων υδάτων (γεωτρήσεις πηγάδια κλπ) για νέες χρήσεις, καθώς και της επέκτασης αδειών υφιστάμενων χρήσεων ύδατος σε: α) περιοχές ΥΥΣ με κακή ποσοτική κατάσταση β) στη ζώνη προστασίας II των έργων υδροληψίας που εξυπηρετούν δίκτυα ύδρευσης τα οποία λειτουργούν πάροχοι υπηρεσιών ύδατος ύδρευσης, γ) ζώνες των συλλογικών αρδευτικών δικτύων δ) ΥΥΣ παράκτιας ζώνης με προβλήματα υφαλμύρισης, εκτεταμένης ή τοπικής, ανεξαρτήτου προελεύσεως».

Απάντηση: Οι προτάσεις ελήφθησαν υπόψη κατά την τελική διαμόρφωση του κειμένου της 2ης Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ του ΥΔ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04) και των συνοδών Κειμένων Τεκμηρίωσης.

- Στο σχόλιο σχετικά με την πρόταση για κατάργηση του μέτρου με κωδικό M04Σ0701 «Ενίσχυση περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων και ελέγχων» κατά αντιστοιχία του Προγράμματος Μέτρων του ΣΔΛΑΠ του EL02.

Απάντηση: Απάντηση: Οι περιβαλλοντικές επιθεωρήσεις και έλεγχοι είναι πολύ χρήσιμα εργαλεία στην προστασία των υδατικών πόρων. Τεχνικά ζητήματα, όπως η υποστελέχωση των υπηρεσιών ή

η ομοιομορφία των προγραμμάτων μέτρων των Υδατικών Διαμερισμάτων που υπάγονται στην αρμοδιότητα της ίδιας Δ/σης Υδάτων, δεν θα έπρεπε να αποτελούν τροχοπέδη στην επιλογή των μέτρων των Σχεδίων Διαχείρισης ΛΑΠ.

Ως εκ τούτου κρίνεται πιο συνετό να διατηρηθεί το μέτρο με φορέα υλοποίησης τις αρμόδιες μονάδες της Περιφέρειας, σε συμφωνία άλλωστε και με σχετικά σχόλια του κατ' εξοχήν αρμόδιου Τμήματος Υδροοικονομίας της Περιφέρειας καθώς και με τη γνώμη της Γενικής Διεύθυνσης Υδάτων.

- Στο σχόλιο σχετικά με την προτεινόμενη αναδιατύπωση της πρώτης παραγράφου του μέτρου με κωδικό M04Σ0401 «Λήψη πρωτοβουλιών για τη σύναψη περιβαλλοντικής συμφωνίας μεταξύ της Μονάδας Διαχείρισης του Εθνικού Πάρκου Λιμνοθαλασσών Μεσολογγίου και Προστατευόμενων Περιοχών Δυτικής Στερεάς Ελλάδας και φορέων των αγροτών και κτηνοτρόφων για τον περιορισμό των επιπτώσεων της γεωργίας στην κατάσταση των υδροτοπικών οικοσυστημάτων».

Απάντηση: Οι προτάσεις ελήφθησαν υπόψη κατά την τελική διαμόρφωση του κειμένου της 2ης Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ του ΥΔ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04) και των σχετικών Κειμένων Τεκμηρίωσης.

- Στο σχόλιο σχετικά με την προτεινόμενη αναδιατύπωση του μέτρου με κωδικό M04Σ0402 «Διαμόρφωση πλαισίου συνεργασίας μεταξύ της Μονάδας Διαχείρισης και φορέων γεωργικών και κτηνοτροφικών δραστηριοτήτων σε περιφερειακές των προστατευόμενων περιοχών περιοχές με σκοπό τη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης των υδροτοπικών οικοσυστημάτων και τη διαμόρφωση συνθηκών για φιλικές προς το περιβάλλον αγροτικές δραστηριότητες με ταυτόχρονη βελτίωση της προστιθέμενης αξίας των προϊόντων».

Απάντηση: Οι προτάσεις ελήφθησαν υπόψη κατά την τελική διαμόρφωση του κειμένου της 2ης Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ του ΥΔ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04) και των σχετικών Κειμένων Τεκμηρίωσης.

- Στο σχόλιο σχετικά με την προσθήκη του μέτρου με κωδικό M04Σ0502 «Υλοποίηση επενδύσεων σε γεωργοκτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις, στοχεύοντας στη βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων» κατά αντιστοιχία του Προγράμματος Μέτρων του ΣΔΛΑΠ του EL02.

Απάντηση: Οι προτάσεις ελήφθησαν υπόψη κατά την τελική διαμόρφωση του κειμένου της 2ης Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ του ΥΔ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04) και των σχετικών Κειμένων Τεκμηρίωσης.

- Στο σχόλιο σχετικά με την προτεινόμενη αναδιατύπωση του μέτρου με κωδικό M04Σ0504 «Σχεδιασμός και εφαρμογή ειδικού προγράμματος με στόχο την παρακολούθηση σημειακών απορρίψεων σε ΕΥΣ σχετιζόμενων με συγκεκριμένους ρύπους σύμφωνα με τα αποτελέσματα κατάρτισης του Μητρώου Ρυπαντών».

Απάντηση: Οι προτάσεις ελήφθησαν υπόψη κατά την τελική διαμόρφωση του κειμένου της 2ης Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ του ΥΔ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04) και των σχετικών Κειμένων

Τεκμηρίωσης.

- Στο σχόλιο σχετικά με την πρόταση να προστεθεί ως κύριος φορέας υλοποίησης η Περιφέρεια για το μέτρο με κωδικό Μ04Σ0505 «Πρόγραμμα διερευνητικής παρακολούθησης ποιοτικής κατάστασης στα υπόγεια υδατικά συστήματα και στα επιφανειακά συστήματα στις περιοχές υφιστάμενων ΧΥΤΑ».

Απάντηση: Στους φορείς υλοποίησης του μέτρου προστέθηκε η Περιφέρεια ως κύριος φορέας υλοποίησης.

- Στο σχόλιο σχετικά με την προτεινόμενη αναδιατύπωση του μέτρου με κωδικό Μ04Σ0804 «Απαγόρευση κατασκευής νέων υδροληπτικών έργων υπόγειων υδάτων (γεωτρήσεις, πηγάδια κ.λπ.) για νέες χρήσεις νερού καθώς και της επέκτασης αδειών υφιστάμενων χρήσεων νερού στο Υπόγειο Υδατικό Σύστημα Αρακύνθου (EL0400070)».

Απάντηση: Οι προτάσεις ελήφθησαν υπόψη κατά την τελική διαμόρφωση του κειμένου της 2ης Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ του ΥΔ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04) και των σχετικών Κειμένων Τεκμηρίωσης.

- Στο σχόλιο σχετικά με την προτεινόμενη αναδιατύπωση του μέτρου με κωδικό Μ04Σ0808 «Περιορισμοί και προϋποθέσεις κατασκευής νέων υδροληπτικών έργων απόληψης νερού στο Σύστημα Αμφιλοχίας EL0400140».

Απάντηση: Οι προτάσεις ελήφθησαν υπόψη κατά την τελική διαμόρφωση του κειμένου της 2ης Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ του ΥΔ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04) και των σχετικών Κειμένων Τεκμηρίωσης.

- Στο σχόλιο σχετικά με την προτεινόμενη αναδιατύπωση του μέτρου με κωδικό Μ04Σ0809 «Περιορισμοί και προϋποθέσεις κατασκευής νέων υδροληπτικών έργων απόληψης νερού στα Συστήματα Ακαρνανικών ορέων EL0400020, Βόνιτσας Βουλκαριάς EL0400180 και Σύστημα Κατούνας Λεσινίου EL0400050».

Απάντηση: Οι προτάσεις ελήφθησαν υπόψη κατά την τελική διαμόρφωση του κειμένου της 2ης Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ του ΥΔ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04) και των σχετικών Κειμένων Τεκμηρίωσης.

- Στο σχόλιο σχετικά με την προτεινόμενη αναδιατύπωση του μέτρου με κωδικό Μ04Σ0810 «Ειδικές ρυθμίσεις για την προστασία της ποσοτικής κατάστασης των ΥΥΣ».

Απάντηση: Οι προτάσεις ελήφθησαν υπόψη κατά την τελική διαμόρφωση του κειμένου της 2ης Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ του ΥΔ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04) και των σχετικών Κειμένων Τεκμηρίωσης.

- Στο σχόλιο σχετικά με την προτεινόμενη κατάργηση του μέτρου με κωδικό Μ04Σ1001 «Εκπόνηση μελετών επαναχρησιμοποίησης επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων για όλες τις υφιστάμενες ΕΕΛ τριτοβάθμιας επεξεργασίας» κατά αντιστοιχία του Προγράμματος

Μέτρων του ΣΔΛΑΠ του EL02.

Απάντηση: Οι προτάσεις ελήφθησαν υπόψη κατά την τελική διαμόρφωση του κειμένου της 2ης Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ του ΥΔ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04) και των σχετικών Κειμένων Τεκμηρίωσης.

- Στο σχόλιο σχετικά με την πρόταση να προστεθεί ως κύριος φορέας υλοποίησης η Περιφέρεια σε αντικατάσταση της Μ.Δ. Προστατευόμενων Περιοχών Κοιλιάδας Αχελώου και Αμβρακικού Κόπου για τα μέτρα με κωδικό: Μ04Σ1610 «Καθορισμός οικολογικής στάθμης λίμνης Τριχωνίδας», Μ04Σ1611 «Καθορισμός οικολογικής στάθμης λίμνης Λυσιμαχίας», Μ04Σ1612 «Καθορισμός οικολογικής στάθμης λίμνης Οζερός», Μ04Σ1613 «Καθορισμός οικολογικής στάθμης λίμνης Αμβρακία», Μ04Σ1614 «Καθορισμός οικολογικής στάθμης λίμνης Βουλκαριά,.

Απάντηση: Η Περιφέρεια προστέθηκε στους φορείς υλοποίησης των μέτρων. Σημειώνεται ότι είναι κρίσιμη η συνεργασία με τις Μονάδες Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών κατά την υλοποίηση των μέτρων.

- Στο σχόλιο σχετικά με την πρόταση για προσθήκη του μέτρου με κωδικό Μ04Σ1602 «Συμβουλευτικές υπηρεσίες διαχείρισης γεωργικής εκμετάλλευσης» κατά αντιστοιχία του Προγράμματος Μέτρων του ΣΔΛΑΠ του EL02.

Απάντηση: Το μέτρο Μ04Σ1602 δεν διατηρήθηκε στο πρόγραμμα μέτρων της 2^{ης} Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ ΥΔ 04 διότι υλοποιείται σχετικό πρόγραμμα από το ΥΠΑΑΤ (Σύστημα Παροχής Συμβουλών σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις (Σ.Π.Σ.Γ.Ε.)).

12. Στην γνωμοδότηση υπ' αρ. 21 της Γενικής Δ/σης Δημόσιας Υγείας και Ποιότητας Ζωής του Υπουργείου Υγείας, όπως παρουσιάζεται στον Πίνακα 1 που ακολουθεί, υπάρχουν σχόλια σχετικά με την χρήση όρων, συμπληρώσεις ή/και διορθώσεις επί του κειμένου, καθώς και προτάσεις τροποποίησης των Μέτρων Μ04Β0401, Μ04Β0402 και Μ04Β0403.

Απάντηση: Οι προτάσεις ελήφθησαν υπόψη κατά την τελική διαμόρφωση του κειμένου της 2ης Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ του ΥΔ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04) και των σχετικών Κειμένων Τεκμηρίωσης.

13. Στην θετική γνωμοδότηση υπ' αρ. 22 της Διεύθυνσης Λιμενικών και Κτιριακών Υποδομών, του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, όπως παρουσιάζεται στον Πίνακα 1 που ακολουθεί, η οποία περιέχει την επισήμανση ότι δύναται να διατυπώσει ειδικότερες παρατηρήσεις, κατά λόγο αρμοδιότητας, λαμβάνοντας υπόψη και το είδος του εκάστοτε έργου και με μέριμνα την αποφυγή ρύπανσης του θαλασσίου περιβάλλοντος σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, στο πλαίσιο της διαδικασίας υποβολής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων – έγκρισης περιβαλλοντικών όρων για τα έργα/δράσεις που θα προκύψουν κατά την εφαρμογή της 2^{ης} Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ.

Απάντηση: Η διαδικασία της περιβαλλοντικής αδειοδότησης βρίσκεται σε απόλυτη συνάφεια με το θεσμικό πλαίσιο όπως αυτό προκύπτει από την Οδηγία 2000/60/ΕΚ και την ενσωμάτωσή της στο

εθνικό δίκαιο. Σε κάθε περίπτωση η εξειδίκευση των περιβαλλοντικών όρων αποτελεί προϋπόθεση για την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δράσεων.

14. Στο έγγραφο υπ' αρ. 25 με τα κοινά σχόλια δέκα περιβαλλοντικών οργανώσεων και φορέων, όπως παρουσιάζεται στον Πίνακα 1 που ακολουθεί, τίγονται τα ακόλουθα θέματα για τα οποία παρατίθενται οι σχετικές απαντήσεις:

- Στο σχόλιο σχετικά με την απάλειψη από τη ΣΜΠΕ της 2^{ης} αναθεώρησης των ΣΔΛΑΠ της δυνατότητας της εκ των υστέρων (ex post) χορήγησης της εξαίρεσης του άρθρου 4.7 ΟΠΥ «για έργα Εθνικής Σημασίας, ή επιτακτικού δημοσίου συμφέροντος ή κοινού ενδιαφέροντος».

Απάντηση: Το από της 13^{ης} Μαρτίου 2024 σχόλιο επί της διαβούλευσης της ΣΜΠΕ 11 ΥΔ της 2^{ης} Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ της Κίνηση για την Προστασία και Ανάδειξη του Μεγάλου Ρέματος Ραφήνας το οποίο έλαβε ηλεκτρονικά η ΔΙΠΑ και συνοπογράφουν οι περιβαλλοντικές οργανώσεις: ANIMA- Σύλλογος Προστασίας και Περίθαλψης Άγριας Ζωής, Δράση για την Άγρια Ζωή, Ελληνική Εταιρεία Περιβάλλοντος και Πολιτισμού, Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Φύσης, Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, Επιμελητήριο Περιβάλλοντος και Βιωσιμότητας, ΚΑΛΛΙΣΤΩ, Κίνηση για την Προστασία & Ανάδειξη του Μεγάλου Ρέματος Ραφήνας, ΟΖΟΝ Μη Κυβερνητική Οργάνωση, ΡΟΗ-Σύλλογος Πολιτών υπέρ των ρεμάτων. Το σχόλιο αναφέρεται στην διαδικασία που περιγράφεται στο κεφάλαιο 8.5 του ΣΔΛΑΠ για τη δυναμική εφαρμογή του άρθρου 4.7 της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ για νέα και προγραμματιζόμενα έργα.

Το σχόλιο δεν αφορά σε γνωμοδότηση στο πλαίσιο της διαδικασίας της ΣΜΠΕ αλλά την άποψη των ανωτέρω φορέων και αναφέρεται στην ακόλουθη πρόβλεψη του Προσχεδίου: «ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Για έργα Εθνικής Σημασίας, ή επιτακτικού δημοσίου συμφέροντος ή κοινού ενδιαφέροντος ο φορέας του έργου μπορεί να καταθέσει αίτημα αξιολόγησης της εφαρμοσιμότητας του 4.7 και τυχόν ελέγχου υπαγωγής ανεξάρτητα από τη διαδικασία που περιγράφεται ανωτέρω. Στην περίπτωση αυτή το αίτημα περιλαμβάνει όλα τα απαραίτητα στοιχεία τεκμηρίωσης που αναφέρονται στα κεφάλαια 3.1 έως 3.7 του παρόντος (στο βαθμό που απαιτούνται όπως αναφέρεται στα κεφάλαια αυτά). Βάσει των ανωτέρω στοιχείων η Διεύθυνση Υδάτων βεβαιώνει την υπαγωγή ή όχι στο Άρθρο 4.7 των επηρεαζόμενων ΥΣ. Σε περίπτωση εφαρμογής εξαίρεσης δυνάμει του Άρθρου 4.7 εκδίδεται σχετική απόφαση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης μετά από σχετική εισήγηση της Δ/νσης Υδάτων. Η εφαρμογή της διαδικασίας αυτής τέθηκε σε ισχύ από την έγκριση της 1ης Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ».

Στο σχόλιο ζητείται η απάλειψη της σημείωσης αυτής δεδομένου ότι, όπως αναφέρεται στο σχόλιο : «για πρώτη φορά η δυνατότητα εκ των υστέρων (ex post) χορήγησης της εξαίρεσης του άρθρου 4.7 με αίτημα του φορέα του έργου «για έργα Εθνικής Σημασίας, ή επιτακτικού δημοσίου συμφέροντος ή κοινού ενδιαφέροντος». Πρόκειται για παρέκκλιση από τη γενικώς ισχύουσα διαδικασία, που απαιτεί σε περίπτωση υποβάθμισης ενός υδατικού συστήματος η εξαίρεση αυτή να χορηγείται ήδη κατά το στάδιο της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης κατόπιν σχετικής δημόσιας διαβούλευσης, να καταγράφεται υποχρεωτικά στην ΑΕΠΟ του έργου και η σχετική απόφαση να διαβιβάζεται από την αρχή περιβαλλοντικής αδειοδότησης τόσο στην αρμόδια Διεύθυνση Υδάτων όσο και στη Γενική Διεύθυνση Υδάτων για να περιληφθεί στην Αναθεώρηση του οικείου ΣΔΛΑΠ».

Για τα ανωτέρω σημειώνονται τα ακόλουθα:

Η διαδικασία υπαγωγής ή όχι στο άρθρο 4.7 για νέα ή προγραμματιζόμενα έργα είχε διατυπωθεί ήδη από την εγκεκριμένη 1^η αναθεώρηση των ΣΔΛΑΠ χωρίς να διευκρινίζεται ο χρόνος διενέργειας της διαδικασίας αυτής. Σύμφωνα με την 1^η Αναθεώρηση η διαδικασία εξέτασης ήταν ανεξάρτητη από τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης και απαιτούσε ξεχωριστή διοικητική πράξη από την αρμόδια Αποκεντρωμένη Διοίκηση. Επίσης αναφερόταν ρητά στην 1^η Αναθεώρηση ότι η διαδικασία αυτή ίσχυε από την έγκρισή της και εφαρμοζόταν σε προγραμματιζόμενα έργα για τα οποία έως την έγκριση της 1^{ης} Αναθεώρησης δεν είχε κατατεθεί φάκελος περιβαλλοντικής αδειοδότησης ή σε περιπτώσεις που βάσει της υφιστάμενης νομοθεσίας δεν απαιτούνταν Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων, δεν είχε κατατεθεί αίτημα για χορήγηση άδειας κατασκευής, εγκατάστασης ή λειτουργίας στους κατά περίπτωση αρμόδιους φορείς.

Σύμφωνα με τη 2^η Αναθεώρηση η διαδικασία εξέτασης της τυχόν εφαρμογής του άρθρου 4.7 ως αποτέλεσμα νέων και προγραμματιζόμενων έργων εντάσσεται στη διαδικασία της περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων με σκοπό τη μείωση του διοικητικού φόρτου και του χρόνου που απαιτείται για την ωρίμανση έργων καθώς και για την απλούστευση των διαδικασιών αδειοδότησης προγραμματιζόμενων έργων. Με τον τρόπο αυτό η αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων βελτιστοποιείται και αναβαθμίζεται η αποτελεσματικότητα της διοικητικής διαδικασίας ωρίμανσης και υλοποίησης έργων υποδομής. Στο πλαίσιο αυτό και λαμβάνοντας υπόψη ότι οι απαιτήσεις των διαθέσιμων χρηματοδοτικών εργαλείων για έργα Εθνικής σημασίας ή επιτακτικού δημοσίου συμφέροντος ή κοινού ενδιαφέροντος μπορεί να είναι διαφορετικές σε σχέση με τα λοιπά έργα (πχ τα ταμεία χρηματοδότησης μπορεί να ζητούν ειδικά στοιχεία πριν την περιβαλλοντική αδειοδότηση), θεωρήθηκε σκόπιμο να δοθεί η δυνατότητα για τα έργα αυτά να εξεταστούν για τυχόν υπαγωγή στο άρθρο 4.7 ανεξάρτητα από τη διαδικασία της περιβαλλοντικής αδειοδότησης τους και ανάλογα με τις ανάγκες που θα προκύψουν. Έτσι, κρίθηκε απαραίτητο, μόνο για τα έργα αυτά, και για να μη διαταραχθεί η διαδικασία υλοποίησής τους, να μη διαφοροποιηθεί ριζικά το υφιστάμενο καθεστώς εξέτασής τους για τυχόν υπαγωγή τους στο άρθρο 4.7 και να παραμείνει η δυνατότητα εξέτασής τους ανεξάρτητα από τη διαδικασία της περιβαλλοντικής αδειοδότησής τους όπως ήδη ισχύει και από την 1^η αναθεώρηση. Για τον λόγο αυτό προστέθηκε η εν λόγω σημείωση στο κεφάλαιο 8.5 του ΣΔΛΑΠ.

Πλέον των ανωτέρω σημειώνεται ότι σε περιπτώσεις που η τροποποίηση στα μορφολογικά χαρακτηριστικά ενός ΥΣ έχει ήδη επέλθει και έχει μόνιμο χαρακτήρα δεν απαιτείται βάσει της οδηγίας 2000/60/ΕΚ η εξέταση υπαγωγής στο άρθρο 4.7 αλλά η διερεύνηση χαρακτηρισμού του τροποποιημένου Υδατικού Συστήματος ως ΙΤΥΣ ή όχι βάσει του άρθρου 4.3 της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ. Έτσι, οποιαδήποτε “ex post” διαδικασία υπαγωγής στο άρθρο 4.7 δεν είναι απαραίτητη στο πλαίσιο της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ καθώς στις περιπτώσεις αυτές εφαρμόζονται οι προβλέψεις του άρθρου 4.3 της Οδηγίας .

Ως εκ τούτου δε θεωρείται σκόπιμο να απαλειφθεί η παράγραφος αυτή η οποία σε κάθε περίπτωση ισχύει από την έγκριση της 1^{ης} Αναθεώρησης..

Επισημαίνεται ότι η διατύπωση της εν λόγω παραγράφου ενσωματώνεται στο τελικό ΣΔΛΑΠ με μικρές διαφοροποιήσεις οι οποίες προέκυψαν από την επανεξέταση του θεσμικού πλαισίου και τη

βελτιστοποίηση της διατύπωσης ορισμένων προτάσεων. Η νέα διατύπωση η οποία δε διαφοροποιεί την αξιολόγηση των επιπτώσεων του ΣΔΛΑΠ και τα αποτελέσματα της οικείας ΣΜΠΕ είναι η ακόλουθη:

«Για έργα εθνικής σημασίας ή επιτακτικού δημοσίου συμφέροντος ή κοινού ενδιαφέροντος ο φορέας του έργου μπορεί να καταθέσει αίτημα αξιολόγησης της εφαρμοσιμότητας του 4.7 και τυχόν ελέγχου υπαγωγής ανεξάρτητα από τη διαδικασία που περιγράφεται ανωτέρω. Στην περίπτωση αυτή το αίτημα περιλαμβάνει όλα τα απαραίτητα στοιχεία τεκμηρίωσης που αναφέρονται στα κεφάλαια 3.1 έως 3.7 των επικαιροποιημένων κατευθυντήριων οδηγιών που έχουν εκδοθεί από το ΥΠΕΝ για την εφαρμογή του άρθρου 4.7 της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ (στον βαθμό που απαιτούνται, όπως αναφέρεται στα κεφάλαια αυτά) και κατατίθεται στην αρμόδια Δ/ση Υδάτων. Βάσει των ανωτέρω στοιχείων η Διεύθυνση Υδάτων αξιολογεί την υπαγωγή ή όχι στο άρθρο 4.7 των επηρεαζόμενων ΥΣ. Σε περίπτωση εφαρμογής εξαιρέσης δυνάμει του άρθρου 4.7 εκδίδεται σχετική απόφαση της Αποκεντρωμένης Διοίκησης μετά από σχετική εισήγηση της Δ/σης Υδάτων.»

- Στο σχόλιο σχετικά με την τη συμμόρφωση της Ελλάδας με τις προβλέψεις της ΟΠΥ καθώς και της Οδηγίας για τις πλημμύρες και με το ενωσιακό περιβαλλοντικό και κλιματικό κεκτημένο.

Απάντηση: Η κλιματική αλλαγή διαδραματίζει πρωταρχικό ρόλο και στην εκπόνηση των ΣΔΛΑΠ και λαμβάνεται υπόψη μέσω προτεινόμενων μέτρων, άλλα και άλλων δράσεων που υλοποιούνται σε περιφερειακό και κεντρικό επίπεδο. Παράλληλα, την συγκεκριμένη χρονική περίοδο είναι σε εξέλιξη η 1^η Αναθεώρηση του ΣΔΚΠ του ΥΔ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας, το οποίο εξειδικεύει περισσότερο μέτρα και δράσεις που απαιτούνται για την αντιμετώπισης πλημμυρικών φαινομένων, ενώ θα λάβει υπόψη τα τελευταία δεδομένα που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή.

15. Στη θετική γνωμοδότηση υπ' αρ. 26 της Δ/σης Υδάτων Θεσσαλίας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης (ΑΔ) Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας, όπως παρουσιάζεται στον Πίνακα 1 που ακολουθεί, αναφέρονται οι κάτωθι επισημάνσεις για τις οποίες στη συνέχεια παρατίθενται οι σχετικές απαντήσεις:

- Στο σχόλιο ν.1, σχετικά με την ανάγκη πρόβλεψης στο ΣΔΛΑΠ των επιτρεπόμενα ποιοτικών ορίων, εκροής υγρών βιομηχανικών αποβλήτων σε ρέματα διαλείπουσας ροής ή ξηρά, καθώς και στον καθορισμό από τη Γ.Δ.Υ. των ποιοτικών ορίων εκροής επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων στα επιφανειακά υδατικά συστήματα (Ε.Υ.Σ.), ώστε να επιτυγχάνεται η καλή κατάσταση αυτών.

Απάντηση: Στο πρόγραμμα των βασικών μέτρων, το οποίο είναι κοινό για όλα τα Υδατικά Διαμερίσματα της χώρας και έχει οριζόντια εφαρμογή, περιλαμβάνεται το μέτρο M04B0702 - Καθορισμός κατευθυντήριων γραμμών και ανάπτυξη εργαλείων για τον αποτελεσματικό έλεγχο των απορρίψεων λυμάτων και βιομηχανικών υγρών αποβλήτων, στο πλαίσιο υλοποίησης του οποίου θα καθοριστούν οι προδιαγραφές και θα δημιουργηθούν τα απαραίτητα εργαλεία με στόχο τον καθορισμό ορίων εκπομπής για τις ουσίες προτεραιότητας και άλλους ρύπους που επηρεάζουν τα επιφανειακά ύδατα και θεσπίζονται με την ΚΥΑ 51354/2641/Ε103/2010 και 170766/2016, όπως ισχύουν και λοιπές ουσίες.

- Στα σχόλια ν. 2 και 4 σχετικά με την αναδιατύπωση που αφορά στις αρμοδιότητες των Δ/νσεων Υδάτων που εμπλέκονται στη ΛΑΠ Αχελώου, και την διόρθωση εντός του κειμένου της αναφοράς από Συντονιστής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης σε Γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

Απάντηση: Οι προτάσεις ελήφθησαν υπόψη κατά την τελική διαμόρφωση του κειμένου της 2ης Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ του ΥΔ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04) και των σχετικών Κειμένων Τεκμηρίωσης.

- Στο σχόλιο ν. 3 σχετικά με την αναφορά στο «Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα αυτόχθονα είδη πέστροφας» στο κεφ. 7.4.3.

Απάντηση: Η Οδηγία 2000/60/ΕΚ μέσω του στόχου της επίτευξης της καλής οικολογικής και χημικής κατάστασης των ΕΥΣ, εξασφαλίζει την προστασία ή/και την βελτίωση της ποιότητας των ποταμών ή λιμνών, ώστε να υποστηρίζουν τη διαβίωση των ψαριών που ανήκουν σε ενδημικά είδη που εμφανίζουν φυσική ποικιλότητα και σε είδη των οποίων η παρουσία κρίνεται ως επιθυμητή για σκοπούς διαχείρισης των υδάτων από τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών. Ως εκ τούτου, μέσω της εφαρμογής των προβλέψεων της Οδηγίας εξυπηρετούνται οι στόχοι που προβλέπει το «Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα αυτόχθονα είδη πέστροφας».

- Στα σχόλια σχετικά με τα βασικά μέτρα M04B0305, M04B0307, M04B0403 και M04B0501.

Απάντηση: Οι προτάσεις ελήφθησαν υπόψη κατά την τελική διαμόρφωση του κειμένου της 2ης Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ του ΥΔ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04) και των σχετικών Κειμένων Τεκμηρίωσης.

- Στο σχόλιο σχετικά με το συμπληρωματικό μέτρο M04Σ0208.

Απάντηση: Το βασικό μέτρο M04B0901 της 1ης Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ ΥΔ EL04 διατηρείται στα συμπληρωματικά μέτρα της 2ης Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ ΥΔ EL04, μέσω του M04Σ0208 καθώς αναγνωρίζεται η αναγκαιότητα εφαρμογής του στο ΥΔ. Οι προτεινόμενες αλλαγές δεν γίνονται αποδεκτές καθώς πρόκειται για μέτρο γενικού χαρακτήρα και οριζόντιας εφαρμογής και δεν γίνεται να διαφοροποιείται κατά περίπτωση.

- Στα σχόλια σχετικά με τα συμπληρωματικά μέτρα M04Σ0810, και M04Σ1601.

Απάντηση: Οι προτάσεις ελήφθησαν υπόψη κατά την τελική διαμόρφωση του κειμένου της 2ης Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ του ΥΔ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04) και των σχετικών Κειμένων Τεκμηρίωσης.

- Στο σχόλιο σχετικά με το συμπληρωματικό μέτρο M04Σ1001.

Απάντηση: Το εν λόγω μέτρο έχει απαλειφθεί κατά την τελική διαμόρφωση του κειμένου της 2ης Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ του ΥΔ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04) και των σχετικών Κειμένων Τεκμηρίωσης.

- Στο σχόλιο σχετικά με τον ορισμό της Δ/σης Υδάτων Θεσσαλίας ως αρμόδια αρχή και

φορέας υλοποίησης μέτρων του Προγράμματος Μέτρων της 2^{ης} Αναθεώρησης και την αδυναμία να ανταπεξέλθει στις αρμοδιότητες που της έχουν οριστεί νομοθετικά, λόγω της υποστελέχωσης της υπηρεσίας αλλά και στην έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού.

Απάντηση: Όσον αφορά την έλλειψη προσωπικού και οικονομικών πόρων για την αποτελεσματική υλοποίηση των προτεινόμενων μέτρων, αν και αποτελεί ένα διαχρονικό πρόβλημα, εντούτοις δεν μπορεί να αποτελεί τον πιο κρίσιμο παράγοντα για την επιλογή ή την μη υλοποίηση των μέτρων.

16. Στη θετική γνωμοδότηση υπ' αρ. 27 της της Δ/σης Τεχνικών Έργων της Π.Ε. Καρδίτσας της Περιφέρειας Θεσσαλίας, όπως παρουσιάζεται στον Πίνακα 1 που ακολουθεί, η οποία περιέχει την επισήμανση ότι τα τεχνικά έργα που πιθανότατα να χρειαστεί να υλοποιηθούν μελλοντικά στην περιοχή εφαρμογής του σχεδίου, θα πρέπει να εξετασθούν το καθένα ξεχωριστά και να υποβληθούν στη διαδικασία της Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Απάντηση: Η εν λόγω διαδικασία προβλέπεται από την εν ισχύ εθνική νομοθεσία περί περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων/δραστηριοτήτων.

17. Στη θετική γνωμοδότηση υπ' αρ. 28 της της Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού της Περιφέρειας Θεσσαλίας, όπως παρουσιάζεται στον Πίνακα 1 που ακολουθεί, η οποία περιέχει όρους, περιορισμούς και προϋποθέσεις για την υλοποίηση έργων και την περιβαλλοντική αδειοδότηση καθώς και για τη συμπερίληψη στο πρόγραμμα μέτρων της ομάδας μέτρων που επιτρέπουν υπό προϋποθέσεις τη μεταφορά 250 εκατ. m³ σε ετήσια βάση από τη λεκάνη του Αχελώου του Υδατικού Διαμερίσματος της Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04) στη λεκάνη του Πηνειού του Υδατικού Διαμερίσματος Θεσσαλίας (EL08).

Απάντηση: Οι προτάσεις θα ληφθούν υπόψη κατά την τελική διαμόρφωση του κειμένου της 2ης Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ του ΥΔ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04) και την απόφαση έγκρισης του Σχεδίου και της ΣΜΠΕ.

Β. Σε συνέχεια των ανωτέρω και τη διαβούλευση με τη Γενική Δ/ση Υδάτων του ΥΠΕΝ και κατόπιν της εισήγησης της ΔΙΠΑ διαμορφώθηκε το πρόγραμμα μέτρων που περιλαμβάνεται στην τελική έκδοση της 2^{ης} Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ και στο αντίστοιχο κείμενο τεκμηρίωσης.

7 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

7.1 Βασικά ζητήματα που προέκυψαν από τη διαβούλευση

Τα σημαντικότερα ζητήματα, όπως αυτά προέκυψαν κατά τη διαδικασία της διαβούλευσης για το Υδατικό Διαμέρισμα της Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (ΕΛ04), αφορούν στα:

- Αναγκαιότητα της συνέργειας και συνεργασίας των υπηρεσιών μεταξύ τους
- Ανάγκες στελέχωσης και οικονομικής στήριξης των αρμόδιων φορέων περιβαλλοντικών ελέγχων και εφαρμογής υλοποίησης του προγράμματος μέτρων
- Αναγκαιότητα αντιμετώπισης των ΛΑΠ Ιονίων Νήσων μέσω ενός ενιαίου Σχεδίου Διαχείρισης και θεσμοθέτησης ξεχωριστού ΥΔ για τα νησιά του Ιονίου.
- Αναγκαιότητα ενίσχυσης του δικτύου παρακολούθησης, πιθανόν με την εφαρμογή περιφερειακού προγράμματος παρακολούθησης
- Υιοθέτηση κοινών προδιαγραφών και προτύπων σε όλα τα προγράμματα παρακολούθησης των υδάτων ανεξαρτήτως φορέα υλοποίησης, για να αξιοποιούνται στο πλαίσιο αξιολόγησης της κατάστασης των υδατικών συστημάτων.
- Ιεράρχηση των προτεινόμενων μέτρων με σαφή χρονικό προσδιορισμό υλοποίησης, υπολογισμό του κόστους υλοποίησης, καθορισμό του τρόπου χρηματοδότησης και υπόδειξη του αρμόδιου φορέα υλοποίησης
- Μεγάλες απώλειες αρδευτικών δικτύων λόγω παλαιότητας.
- Περιορισμένη ή μηδενική οικολογική παροχή κατάντη των μεγάλων ταμιευτήρων που βρίσκονται εντός του ΥΔ Δυτικής Στερεάς Ελλάδας.
- Προβλήματα παράκτια διάβρωσης στις εκβολές του Μόρνου και του Αχελώου.
- Πιέσεις στα παράκτια ΥΣ της Αιτωλοακαρνανίας, λόγω ανάπτυξης μονάδων ιχθυοκαλλιέργειας και τουριστικών ζωνών.
- Επιπτώσεις από την μεταφορά ποσότητας 250 εκ. κ.μ. νερού από την ΛΑΠ Αχελώου προς την ΛΑΠ Πηνειού (ΥΔ08).
- Αναγκαιότητα αναδιατύπωσης του περιεχομένου ορισμένων μέτρων ώστε να ορίζονται με σαφήνεια οι αρμοδιότητες των εμπλεκόμενων φορέων.
- Τρόπος με τον οποίο τα διαθέσιμα στοιχεία των φορέων (επεξεργασία μετρήσεων) δημόσιας διοίκησης θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για τη σύνταξη των προτάσεων για την αναθεώρηση
- Αναγκαιότητα δημιουργίας μιας ενιαίας βάσης δεδομένων από φορείς οι οποίοι διαθέτουν δεδομένα προς αξιοποίηση

- Μεγαλύτερη σε βάθος συσχέτιση των ΣΔΛΑΠ με τα Σχέδια Διαχείρισης Κινδύνου Πλημμύρας, καθώς επίσης και των σχεδίων που έχουν εκπονηθεί σε περιφερειακό ή κεντρικό επίπεδο για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.
- Ο υπολογισμός των ποσοτήτων των ρυπαντών γίνεται με βάση την ετήσια δυναμικότητα της κάθε μονάδας υδατοκαλλιέργειας και ως εκ τούτου γίνεται κατά προσέγγιση και οριζόντια για όλες τις μονάδες εντός του ΥΔ, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη τα επιμέρους χαρακτηριστικά του θαλάσσιου περιβάλλοντος εντός του οποίου αυτές λειτουργούν, τα οποία είναι καθοριστικά για την αξιολόγηση της πραγματικής επίπτωσής τους στην ποιότητα του θαλάσσιου περιβάλλοντος του εκάστοτε παράκτιου συστήματος.
- Πρέπει να εξασφαλίζεται η συμβατότητα του ΣΔΛΑΠ με τις Ειδικές Περιβαλλοντικές Μελέτες που εκπονούνται για τις προστατευόμενες περιοχές του δικτύου Natura 2000.

7.2 Αποτελέσματα διαβούλευσης και ενσωμάτωση

Η διαδικασία της διαβούλευσης σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε με βάση τις απαιτήσεις της Οδηγίας, που προβλέπουν μια σειρά δράσεων ώστε να εξασφαλισθεί η πρόσβαση των πολιτών και των εμπλεκόμενων φορέων στο σύνολο της διατιθέμενης πληροφορίας με στόχο την ενεργό συμμετοχή στη διαμόρφωση της 2^{ης} Αναθεώρησης του Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος. Τα βασικά συμπεράσματα που προκύπτουν είναι τα εξής:

- Ικανοποιητική συμμετοχή των φορέων της Δημόσιας Διοίκησης
- Ικανοποιητική συμμετοχή πολιτών και ΜΚΟ
- Υψηλός βαθμός περιβαλλοντικής ευαισθησίας για τους υδατικούς πόρους
- Η διαδικασία της διαβούλευσης κρίνεται επιτυχής αφού ανέδειξε όλα εκείνα τα σημεία / προβλήματα / ελλείψεις που προέκυψαν κατά την εφαρμογή της 1^{ης} Αναθεώρησης των Σχεδίων Διαχείρισης υδατικών πόρων στη χώρα, κατέδειξε την ανάγκη αναθεώρησης και εν τέλει συνέβαλε στην οριστική διαμόρφωση της 2^{ης} Αναθεώρησης του Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04).

Συνοπτικά οι αλλαγές / συμπληρώσεις / προσθήκες που περιλαμβάνονται στο Τελικό Σχέδιο ως αποτέλεσμα της διαβούλευσης αφορούν τα ακόλουθα:

- Επικαιροποίηση δεδομένων που παρουσιάζονται στο Τελικό Σχέδιο Διαχείρισης με βάση τα στοιχεία που διατέθηκαν ή/και επισημάνσεις που τέθηκαν υπόψη κατά τη διάρκεια της διαβούλευσης. Τα δεδομένα αυτά αφορούν κυρίως σε θέματα που σχετίζονται με τις πιέσεις στο υδατικό διαμέρισμα και σε στοιχεία για τις χρήσεις υδάτων, τις ενέργειες που έχουν υλοποιηθεί στο πλαίσιο της 1^{ης} Αναθεώρησης των Σχεδίων Διαχείρισης κλπ
- Αναμόρφωση του τελικού Προγράμματος Μέτρων που περιλαμβάνει:

- ο την αναδιατύπωση συγκεκριμένων μέτρων σχετικά με τη συγκεκριμενοποίηση/ εξειδίκευση περιορισμών αλλά και δράσεων που ορίζονται σε αυτά.
- ο τη διόρθωση των φορέων υλοποίησης των μέτρων
- ο τη διαφοροποίηση στην περιγραφή ορισμένων μέτρων ώστε να συμπεριλάβουν δράσεις οι οποίες ήδη προγραμματίζονται από τους φορείς υλοποίησης ή/και τα διαθέσιμα χρηματοδοτικά εργαλεία

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ & ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΗΜΕΡΙΔΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΥΔΑΤΩΝ

ΗΜΕΡΙΔΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

Η Διεύθυνση Υδάτων Ιονίου της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Υδάτων Ηπείρου της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας και τη Γενική Διεύθυνση Υδάτων, του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, σας προσκαλούν στην ημερίδα με θέμα:

2η Αναθεώρηση των Σχεδίων Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών (ΣΔΛΑΠ) των Υδατικών Διαμερισμάτων Βόρειας Πελοποννήσου (ΕΛ02), Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (ΕΛ04) και Ηπείρου (ΕΛ05) για τις Λεκάνες Απορροής Ποταμών των Ιονίων Νήσων.

Πέμπτη 2 Νοεμβρίου – Ώρα προσέλευσης: **09:30 π.μ.**

Κέρκυρα, Κτίριο Αποκεντρωμένης Διοίκησης, Αλυκές Ποταμού & διαδικτυακά

ΚΕ 2ης Αναθεώρησης Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών των Υδατικών Διαμερισμάτων Πελοποννήσου

ΜΙΧΑΗΛ ΛΙΟΝΗΣ

ΚΕ 2ης Αναθεώρησης Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερισματος Ηπείρου

ΒΑΣΙΛΗΣ ΠΕΡΑΕΡΟΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Πρόγραμμα Ημερίδας

«Διαβούλευση 2^{ης} Αναθεώρησης Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών των Υδατικών Διαμερισμάτων EL02, EL04 & EL05»

Κέρκυρα, 02.11.2023

Κτίριο Αποκεντρωμένης Διοίκησης (Αλυκές Ποταμού)

09:30 Προσέλευση - Εγγραφές

10:00 Έναρξη Ημερίδας – Χαιρετισμοί

10:30 Εισηγήσεις

10:30	2 ^η Αναθεώρηση Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Οδηγίας Πλαίσιο 2000/60/ΕΚ και διαδικασίες διαβούλευσης <i>Γενική Διεύθυνση Υδάτων</i>
10:45	Δράσεις υλοποίησης της 1ης Αναθεώρησης των Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών (ΣΔΛΑΠ) στα Ιόνια Νησιά <i>Διεύθυνση Υδάτων Ιονίου της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου</i>
11:00	Χαιρετισμός Αναδόχων 2ης Αναθεώρησης Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών Κεφαλονιάς - Ιθάκης - Ζακύνθου (EL0245), Λευκάδας (EL0444) και Κερκύρας- Παξών (EL0534) <i>Γ. Κοτζαγεώργης, Σ. Μίχας</i>
11:15	2η Αναθεώρηση Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών Κεφαλονιάς - Ιθάκης - Ζακύνθου (EL0245), σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Οδηγίας Πλαίσιο 2000/60/ΕΚ <i>Σ. Μίχας, Μ. Παπανικολάου, Μ. Λιονής, Θ. Μαρσέλλος, Γ. Γιαννέλης, Γ. Μανωλοπούλου, Ε. Σακελλάρη</i>
12:00	Διάλειμμα
12:30	2η Αναθεώρηση Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών Λευκάδας (EL0444) & Κερκύρας- Παξών (EL0534), σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Οδηγίας Πλαίσιο 2000/60/ΕΚ <i>Δ. Καλοδούκας, Α. Ζαρκαδούλας, Β. Περέρος, Ε. Ντάκου, Α. Καλλιγοσφύρη, Γ. Κοτζαγεώργης, Γ. Μπαρμπούτης</i>
13:50	Πρόγραμμα Βασικών και Συμπληρωματικών Μέτρων <i>Γ. Κοτζαγεώργης, Κ. Καβούρη, Ε. Σακελλάρη</i>

14:10 Ερωτήσεις επί των εισηγήσεων

14:30 Τοποθετήσεις – Παρεμβάσεις, Διευκρινίσεις ομιλητών

15:00 Συμπεράσματα – Κλείσιμο Ημερίδας

Ερωτηματολόγιο Διαβούλευσης:

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΥΔΑΤΩΝ

ΗΜΕΡΙΔΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

Η Γενική Διεύθυνση Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Υδάτων Δυτικής Ελλάδας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου, σας προσκαλούν στην ημερίδα με θέμα:

2η Αναθεώρηση του Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών (ΣΔΛΑΠ) του Υδατικού Διαμερίσματος Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04)

Τετάρτη 22 Νοεμβρίου - Ώρα προσέλευσης: **09:30 π.μ.**

Μεσολόγγι, Αίθουσα συνεδριάσεων Π.Ε. Αιτωλοακαρνανίας & διαδικτυακά

ΚΕ 2ης Αναθεώρησης Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών των Υδατικών Διαμερισμάτων Δυτικής Στερεάς Ελλάδας & Θεσσαλίας

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Πρόγραμμα Ημερίδας

«Διαβούλευση 2^{ης} Αναθεώρησης Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (EL04)»

Μεσολόγγι, 22.11.2023

Αίθουσα Συνεδριάσεων Π.Ε. Αιτωλοακαρνανίας (Κύπρου 30)

09:30 Προσέλευση - Εγγραφές

10:00 Έναρξη Ημερίδας – Χαιρετισμοί

10:30 Εισηγήσεις

10:30	2 ^η Αναθεώρηση Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Οδηγίας Πλαίσιο 2000/60/ΕΚ και διαδικασίες διαβούλευσης <i>Γενική Διεύθυνση Υδάτων</i>
10:45	Εφαρμογή του Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (ΥΔ04) – 1 ^η Αναθεώρηση <i>Αποκεντρωμένη Διοίκηση Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας & Ιονίου, Δ/νση Υδάτων Δυτικής Ελλάδας</i>
11:00	Σύνοψη της 2 ^{ης} Αναθεώρησης Σχεδίου Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (ΥΔ04) <i>Γ. Κοτζαγεώργης</i>
11:10	Ανάλυση χρήσεων Ύδατος και κύρια θέματα διαχείρισης <i>Γ. Παπαδοικολάκη</i>
11:30	Ανάλυση πιέσεων και εκτίμηση των επιπτώσεών τους σε Επιφανειακά υδατικά συστήματα και κατάρτιση μητρώου ρυπαντών <i>Ε. Ντάκου</i>
11:50	Ταξινόμηση Επιφανειακών υδατικών συστημάτων <i>Γ. Μπαρμπούτης</i>
12:10	Ταξινόμηση Υπογείων υδατικών συστημάτων και εκτίμηση ανθρωπογενών πιέσεων <i>Β. Περέρος</i>
12:30	Διάλειμμα
13:00	Πρόγραμμα Βασικών και Συμπληρωματικών Μέτρων <i>Κ. Καβούρη</i>
13:25	Οικονομική Ανάλυση και κόστος υπηρεσιών ύδατος <i>Α. Καλλιγοσφύρη</i>
13:45	Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων επί της 2ης Αναθεώρησης του ΣΔΛΑΠ του Υδατικού Διαμερίσματος Δυτικής Στερεάς Ελλάδας (ΥΔ04) <i>Γ. Μπαρμπούτης</i>

14:00 Ερωτήσεις επί των εισηγήσεων

14:30 Τοποθετήσεις – Παρεμβάσεις, Διευκρινίσεις ομιλητών

15:00 Συμπεράσματα – Κλείσιμο Ημερίδας

Ερωτηματολόγιο Διαβούλευσης:

ΚΕ 2ης Αναθεώρησης Σχεδίων Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών των Υδατικών Διαμερισμάτων Δυτικής Στερεάς Ελλάδας & Θεσσαλίας

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.